

A lelki és fizikai egészség fejlesztése projekt

2018

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Írták:

Ámonné Csizmadia Hedvig

Baloghné Horváth Adrienn

Bende Krisztián

Chikán István

Cséplő Erzsébet

Csicsek Gabriella

Dobó Istvánné

Dominik Árpád

Domjáné Oblán Dóra

dr Cseresnyésné Baumann Éva Edina

Fehér Katalin

Fehér Katalin

Gáspár Klára

Gáspár Klára

Gerencsérné Zsohár Livia

Hermánné Körömi Edit

Horváth Andrea

Horváth Gábor

Kertészné Tóth Éva

Kocsmár Bernadett

Körmendi István

Köteles Attila

Kővágó Mária

Kummerné Simon Gyöngyi

Küne Edina

Lamm Éva

Lipódi Ildikó

Lóránt Zsolt

Maczkóné Laskai Julianna

Mácsainé Szalai Tünde

Metzné Bollár Zita

Mezriczky Lajos

Nagyné Koós Zsuzsa

Nyeste Pál SchP
Polgárné Szöllősi Noémi
Rácz András
Rácz Andrásné
Sántha Judit
Simon Edit
Skoda Mária
Stagl Bernadett
Stéger Gabriella
Steinhardt Tamásné
Szabóné Teréz
Takács Éva
Takácsné Klepács Adrienn
Tamásné Deme Boglárka
Tóth Marianna
Tóth Martina
Törökné Ildikó
Trojkóné Gyergyák Ágnes
Zavarkó József

Tartalomjegyzék

Élménygazdag családi nap	6
Előszó/Ajánlás – tanítványkép	7
1. A módszertani fejlesztés átfogó ismertetése	7
II. A gyakorlatok (eseménysor, programelem, tevékenység) bemutatása.....	9
2.1. Őszi családi nap	9
2.2. Tavaszi családi nap	28
Élménygazdag lelki napok	39
Előszó/Ajánlás – tanítványkép	39
I. A módszertani fejlesztés átfogó ismertetése	40
II. A gyakorlatok (eseménysor, programelem, tevékenység) bemutatása.....	41
Adventi lelki nap	41
Nagyböjti lelki nap	60
Kommunikáció fejlesztés	68
Testi-lelki egészségre nevelés a gimnáziumi osztálykirándulásokon	70
Előszó – Tanítványkép	70
I.A módszertani fejlesztés átfogó ismertetése.....	70
Célok az osztálykirándulások szervezése és lebonyolítása során:	70
Elvart hatások, eredmények.....	71
NAT-hoz, Pedagógiai Programhoz való csatlakozás lehetőségei:	71
II. A gyakorlat bemutatása	71
AZ OSZTÁLYKIRÁNDULÁS SZERVEZÉSÉNEK MEGVALÓSÍTÁSA, ELŐKÉSZÍTÉS	74
KIRÁNDULÁSTERVEZETEK	76
Felső lelkigyakorlatok.....	104
Előszó/Ajánlás – tanítványkép	104
A módszertani fejlesztés átfogó ismertetése.....	105
A gyakorlatok (eseménysor, programelem, tevékenység) bemutatása	106
Általános iskola felsőseinek lelkigyakorlata	106
2. Hátizsákos nap. „Mit adsz?”	120
Gimnazista lelkigyakorlatok a nagykanizsai Piarista Iskolában	125
Előszó/Ajánlás – tanítványkép	125
A módszertani fejlesztés átfogó ismertetése.....	125
A gyakorlatok (eseménysor, programelem, tevékenység) bemutatása	127
Élménygazdag osztálykirándulások az alsó tagozaton	139
Előszó/Ajánlás – tanítványkép	139
A módszertani fejlesztés átfogó ismertetése.....	140
II/1. A gyakorlatok (eseménysor, programelem, tevékenység) bemutatása.....	144
Testnevelés mindenkié	270
Előszó/Ajánlás – tanítványkép	270
A módszertani fejlesztés átfogó ismertetése.....	270
A gyakorlatok (eseménysor, programelem, tevékenység) bemutatása	272
Közösségfejlesztés, testi-lelki egészségfejlesztés	280
Előszó - Tanítványkép	280
I. A módszertani fejlesztés átfogó ismertetése	281
II. A gyakorlatok (tevékenység) bemutatása	282

Készítő intézmény:

Piarista Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Boldog Donáti Celesztina Óvoda
8800 Nagykanizsa, Sugár út 11-13.

A módszertani fejlesztés az EFOP-3.3.7-17-2017-00037 azonosítószerű pályázat keretében valósult meg.

Élménygazdag családi nap

Előszó/Ajánlás – tanítványkép

A családi kirándulás pedagógiai szempontból egy sajátos szocializációs terep, mert kiváló lehetőség nyílik a közösségi létforma gyakorlására, az egymásra figyelésre, a felelősségvállalásra, a kortársakkal és a felnőttekkel való együttműködésre. A természetben szerzett élmények, tapasztalatok, közös játékok igen mély nyomot hagynak a diákokban. Segítik az iskola három legfontosabb „szereplőjének” (tanuló, szülő, pedagógus) együttgondolkodását, „egyetakarását”.

Olyan diákokat szeretnénk nevelni, akik:

- Tapintatosan, udvariasan viszonyulnak egymás családjához, tiszteletben tartják egymást, együttérzőek, szolidárisak társaikkal szemben.
- Nemcsak ismerik, hanem védik természeti környezetünket.
- Közösségben együttműködőek, kreatívak, elfogadóak.
- A közösség érdekeit helyezik előtérbe sajátjaikkal szemben.

1. A módszertani fejlesztés átfogó ismertetése

célok:

- A szülőkkel, családokkal való együttműködés, valamint az összetartozás érzésének erősítése.
- A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak fejlesztése.
- A környezettudatos magatartás és a környezetért felelős életvitel formálása.
- Élményalapú, tevékenységalapú módszerek sokoldalú alkalmazása.
- Az oktató-nevelő munka színesítése, a tanulók motiváltságának növelése.

elvárt hatások, eredmények:

- A természetben való játék jótékony hatással van a gyermekek lelki egészségére. Fejleszti problémamegoldó képességeiket, a koncentrációt és az önfegyelmet. Elősegíti az együttműködést és a rugalmasságot.
- Egészséges életmódra nevelve fejlődik állóképességük.
- Közös élmények által mind a szülők, mind a gyermekek jobban megismerhetik önmagukat és társaikat.
- A játékok által, újszerű szituációkban oldódnak a feszültségek, új kapcsolatok, barátságok alakulnak ki a szülők között.
- Jó partneri viszony, kölcsönös bizalom, segítőkészség alakul ki pedagógus és szülő között.

NAT-hoz, Pedagógiai Programhoz való csatlakozás lehetőségei:

- „ A nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése. Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom, és tájékoztatás, az őszinteség.” (Pedagógiai Program II.3.3.)
- A szülők, tanulók és pedagógusok együttműködésének egyik legjobb formája a családi kirándulás, a kötetlen együttlét, beszélgetés, játék. Jó alkalom arra, hogy a családok is jobban megismerjék egymást.
- Az egészséges életmódra nevelés egyik színtere.
- Közösségépítő, közösségteremtő.
- Környezeti nevelésünk alapelve a teremtet világ tisztelete, megőrzése. Az élményalapú módszerek alkalmazásával ezt erősítjük.
- Segíti a tananyag rögzítését, az oktatás hatékonyságát a környezetismeret órán tanultak meg tapasztalása, az ismeretanyag játékos módszerekkel való elmélyítése, az informális tanulás lehetősége.

II. A gyakorlatok (eseménysor, programelem, tevékenység) bemutatása

2.1. Őszi családi nap

1.1. Rövid összefoglaló:

A gyakorlat rövid bemutatása:

Ősszel, családi nap keretében gyermekek, szülők és pedagógusok kötetlen formában töltenek el egy napot, a városhoz közeli Miklósfai parkerdőben.

Célok:

- A szülőkkel, családokkal való együttműködés, valamint az összetartozás érzésének erősítése.
- Élményalapú, tevékenységalapú módszerek alkalmazása.
- A környezet iránti felelősség és a természetszeretet erősítése.

Elvárt hatások, eredmények

- Közös élmények által mind a szülők, mind a gyermekek jobban megismerhetik önmagukat és társaikat.
- A játékok által, újszerű szituációkban oldódnak a feszültségek, új kapcsolatok, barátságok alakulnak ki a szülők között.
- Erősödik a lakóhely iránti szeretet, és a környezet védelmének érzése.

Újszerűség:

Az élménypedagógia elemeit építjük bele a családi nap programjaiba.

Ellenőrzés, értékelés módja:

Szülői elégedettségi kérdőív, élménybeszámolók

1.2. Hívószavak:

KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS, ÉLMÉNY, JÁTÉK, CSALÁD, TERMÉSZET

1.3. Érintett kompetenciák

TUDÁS:

- Ismeri a szűkebb és tágabb környezet jelenségeit, folyamatait.
- Tisztában van a környezetvédelem fontosságával, tudja, hogy a természet szépségeit óvni és védeni kell.
- Tájékozott az egészséges életmódról, ismeri annak alapjait.
- Életkorának megfelelően ismeri az erdők, mezők növény- és állatvilágát.
- Tájékozott a környék történelmi múltjáról, néprajzi értékeiről.

KÉSZSÉG:

- Képes a természeti világ alapvető jelenségeinek felismerésére.
- Tud egyszerű megfigyeléseket, kísérleteket végezni pontos utasítások alapján.
- Használja a vizsgálódásokhoz, mérésekhez, kísérletekhez szükséges eszközöket.
- Képes a feladathelyzetekben az együttműködésre.
- Alkalmazza a kooperatív tanulás módszereit.
- Felismeri és megérti, hogy a feladatok megoldáshoz többféle út is vezet.

ATTITÚD:

- Nyitott a természet szépségei, értékei iránt.
- Érdeklődő a közösség ügyei iránt.
- Nyitott társai családjának megismerésére, igyekszik megérteni őket.
- Igénye van az egyre táguló környezet megismerésére, amely hozzájárul a szülőföldhöz, a hazához való kötődés kialakulásához.

FELELŐSSÉG-AUTONÓMIA:

- Felelősséget vállal önmagáért és a közösségért.
- Megérti, hogy a vállalt feladatok teljesítéséért ő is felelős.
- Irányítással, vagy önállóan végez feladatokat, és elfogadja a társakkal való együttműködést.
- Elfogadja a közösségben való normaalapú viselkedés szabályait.

1.4. Célcsoport:

Célcsoport: **általános iskola, szülők**

Korosztályok: **6-10 év**

Csoport ajánlott létszáma: **40- 50 fő**

1.5. Szükséges időkeret, gyakoriság:

Gyakorlat alkalmainak száma: **évente 1**

Alkalmak gyakorisága: **évente 1**

Egy alkalom időkerete: **kb. 8 óra**

1.6. A program egyedi humán-erőforrás igénye:

2 tanító, szülők, gyerekek, (szükség szerint pedagógiai asszisztens, környezetvédő, erdész, gomba-szakértő)

1.7. A program egyedi eszközigénye:

Játékokhoz szükséges eszközök pl.: kész feladatlapok, erdei kincsvadászat eszközei,

(gyűjtődobozkák, erdei állatok képei, ruhacsipeszek, betű-kavicsok, erdei termések, őszi gyümölcsök, őszi falevelek, szemkötő, iránytű, tájoló, távcső, nagyító, papír, írószerek, olló, ragasztó...)

Növényhatározó, Állathatározó, Gomba kalauz

Szalonnasütéshez nyársak,

1.8. Kidolgozó

A gyakorlat kidolgozója/ megszólítható (szakmai) képviselője:

Elérhetősége:

Dobó István Györgyné

e-mail: dobo.istvan.gyorgyne@nagykanizsa.piarista.hu

1.9. megvalósítás folyamata alkalmainak/ elemeinek részletes bemutatása táblázatos formában:

Az 1. alkalom bemutatása:

Feladatok	Időkeret	A tanulók, szülők tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
1.Névtanulás (Jégtörő játék)	15 perc	Bemutakozás Ritmikus névtanulás	Köszöntés Ismerkedés irányítása	bemutató magyarázat	---	célja: A társaság összekovácsolása	egymás megismerése vidám légkör, oldott hangulat
2.Csipeszfogó	10 perc	Csipeszek összegyűjtése egymás ruhájáról	csipeszek kiosztása, játék irányítása	magyarázat	ruhacsipeszek stopperóra	célja: Résztvevők energetizálása	„Felébreszti a résztvevőket.”
3.Csapatalakító (Véletlenszerű csoportképzés)	10 perc	PUZZLE kirakása	PUZZLE képek kiosztása	magyarázat tevékenykedtetés	erdei állatok szétvágtott képe	célja: Véletlenszerű csoportképzés	6 fős csapatok a kincsvadászathoz
4. Kincsvadászat (Betűkavicsok begyűjtése) I.Az erdő kincsei II. Hangvadászat III.Illatok meghatározása	2 óra	Forgószínpad-szerűen feladatok megoldása különböző helyszíneken	Helyszínek kijelölése, Játékvezetők kiválasztása, tájékoztatása Eszközök kikészítése, Folyamatos ellenőrzés Problémák megoldása Értékelés	magyarázat bemutató kérdés-felelet tevékenykedtetés buzdítás dicséret szemléltetés	betűkavicsok+ lásd. részletesen a játékok leírásánál	célja: A feladatok teljesítése közben a csapattagok együttműködése	közösségépítés összetartozás élménye

IV.Tapintsd ki! + Egy kis biomatek V.Ki vagyok? VI.Gombamustra + Állati apróhirdetések VII.Keresztrejtvény, + Tápláléklánc VIII.Megrágott falevél			EREDMÉNYHIRDETÉS	értékelés			
5. Szalonnasütés, kötetlen beszélgetés, séta az erdőben...	----	-----	-----	-----	-----		

Az 1. alkalom megvalósításához kapcsolódó anyagok:

- a kiosztandó anyagok, feladatok,
- a megjelenő játékok leírása,
- a tervben megadott, nem saját feladatok pontos forrásának feltüntetése,
- a felhasznált szövegek, képek a forrás pontos megnevezésével,
- az egyéb segédletek,
- a kivetítendő diák képe, felhasználandó prezentációk, videók...
- a feladatok megoldása.

Felhasznált irodalom, ajánlott linkek, videók stb. - megvalósítást segítő képzések, előadások, tréningek tartalmának, szemléletének megjelenítése.

- a kiosztandó anyagok, feladatok:

Az erdő kincsei

*Felismered-e a vadon érő őszi gyümölcsöket, terméseket?
Melyik tálkában (piros, kék, sárga, lila...stb.) milyen erdei termés/gyümölcs lapul?
Írd a vonalra a növény nevét!*

PIROS: _____

KÉK: _____

SÁRGA: _____

LILA: _____

ZÖLD: _____

BARNA: _____

FEKETE: _____

BORDÓ: _____

NARANCSSÁRGA: _____

RÓZSASZÍN: _____

Hangvadászat

Erdei állatok hangjait kell felismerni.

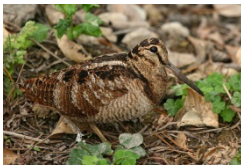
*Hányadikként hallottad a hangját?
Írd az állatok képe mellé a sorszámot!*

Vaddisznó _____

Fácánkakas _____

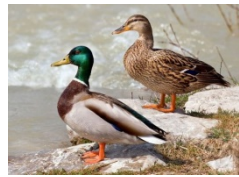
Erdei szalonka _____

Balkáni gerle _____

Európai őz _____

Tőkés réce _____

Vörös róka _____

Szarka _____

Dolmányos varjú _____

Aranysakál _____

Egy kis biomatek

Hány pár cipőre lenne szüksége az erdei bálban 2 szúnyognak, 1 kullancsnak, 2 rókának, 4 hollónak, 2 kuzmának és 1 vadmalacnak?

_____ + _____ + _____ + _____ + _____ + _____ = _____ pár cipő

Gombamustra

*A megadott betűk segítségével azonosítsd be a képeken látható gombákat!
Vajon ehetők, vagy mérgezők?*

1. N__GY__ZL__BG__MB__	ehető / mérgező
2. S__RG__K__NV__R__GG__MB__	ehető / mérgező
3. L__GY__L__G__L__C__	ehető / mérgező
4. B__MB__S P__F__T__G	ehető / mérgező
5. R__K__G__MB__	ehető / mérgező
6. __RD__SZ__L__CS__P__RK__	ehető / mérgező

Állati apróhirdetések

Melyik erdei állat adhatta fel képzeletben a következő apróhirdetéseket?

- Éjszakai műszakban, levegőben történő rovargyérítést vállalok, modern, ultrahangos módszerrel. _____
- Ravazdi családom számára kiadó föld alatti, több bejáratos üreget keresek, lehetőleg baromfiudvar közelében. _____
- Elajándékoznám a megmaradt makk és mogyoró raktárait, igény esetén fáról fára ugrálva villámgyorsan házhoz is szállítom.
- Fadoktori továbbképzésre várok jelentkezőket, feltétel a kúszóláb és az erős, vérszerű csőr.

- Nem szeret ásni? Szóljon, és karimás orrommal egy este alatt feltúrom a földjét! _____

Keresztrejtvény

Ha helyesen töltöd ki a keresztrejtvényt, a színes négyzetekben felülről lefelé olvasva egy érdekes fogalmat kapsz, amely a létfenntartás alapja az erdőben is.

1. Erdei cserje, fehér, tányér alakú virágából finom szörp készíthető.
2. Így fejlődnek ki a rovarok.
3. Gömb alakú, fehér színű, ehető gomba.
4. Az erdő legmagasabb szintje.
5. Az aljnövényzet fehér színű, illatos virága.
6. Lombhullató erdei fa, termése a makk.
7. A szarvascsalád tagja.
8. Ragadozó emlős, étlapján az egerek, nyulak, férgek, csigák is megtalálhatók.
9. „Ősz éjjel izzik a”
10. A fák törzsén kopácsol táplálék után.
11. Rovarevő emlős, de csigákat és férgeket is eszik.
12. A madáretető leggyakoribb vendége.

[illegible]

Megfejtés: _____
Tápláléklánc

Állíts össze táplálékláncokat! (3) A felsorolt élőlények segítenek a megoldásban!

éti csiga; aljnövényzet gyökerei és levelei; makk; a fák törzse, levele; cinegék; cincérek;
cincérek lárvája, bábja; cserjék levele; mókus; róka; menyét; sün; vadmacska

Megrágott falevél

Az erdő fohásza

Vándor, ki elhaladsz mellettem, ne emelj rám _____!
Én vagyok a tűzhelyed _____ hideg téli éjszakákon,
én vagyok _____ barátságos fedele, melynek árnyékába
menekülsz a tűző nap elől, s gyümölcsöm oltja _____.
Én vagyok a _____, mely házadat tartja, én vagyok asztalod lapja
és én vagyok az _____, amelybe fekszel, a deszka, amelyből csónakod építed.
Én vagyok a házad _____, bölcsőd fája, koporsód _____.
Vándor, ki elmegy mellettem, hallgasd meg _____:
Ne bánts!

- a megjelenő játékok leírása:

1. Névtanuló játék (Jégtörő játék)

A közösségépítés első lépcsőfoka az ismerkedés, a nevek megtanulása. Erre egy klassz játék a réges-régi „Elnök-Titkár” – játék mintájára játszható ritmikus névtanulás. Körbe ülünk, akár a földre, vagy a fűbe is lehet szép időben. A ritmust közösen adjuk: előbb egyszerre két tenyerünkkel a térdünkre csapunk, majd egyet tapso-lunk, és előbb a bal hüvelykujjunktat lendítjük a bal vállunk fölé, majd a jobbot. Ezt a ritmust jól begyakoroljuk, majd kezdődhet a voltaképpen játék: egy játékos a bal keze emelésével egy időben előbb a saját nevét mondja, majd egy másik játékos nevét rögtön utána, a jobb kéz emelésekor. Ezután jön az a játékos, akit “hívtak”. Nehe-zíthetjük a játékot azzal, hogy a mellettünk ülőket nem hívhatjuk, és visszahívni sem lehet.

(JÁTÉKTÁR a nemformális pedagógia módszertanára épülő gyakorlatok, játékok fiataloknak és velük foglalkozó szakembereknek
A képzési program tananyaga elérhető elektronikus formában is a www.echoinn.hu honlapon Kézirat lezárva: 2006. április 30.)

2. Csipeszfogó (Energetizáló játék)

Beszerezünk egy jó nagy adag ruhaszáritó műanyag csipeszt, több színben. (Kipróbáltuk a fából készült csipeszeket is, de azok nem olyan strapabírók. Marad a műanyag!) A résztvevőket két csapatra osztjuk. Mindenki felcsíptet a ruhájára tíz tíz darab csipeszt. A feladat az, hogy a játékosok adott idő alatt a legtöbb csipeszt összegyűjtés – saját magukra csíptetve! Az időlimitet adjuk meg előre és mérjük! Játshatunk úgy is, hogy egy-egy csapatkapitányra gyűjtöget mindenki, úgy még izgalmasabb.

Eszközök: ruhacsipeszek

3. Csapatalakító (Véletlenszerű csoportképzés)

Kiosztjuk a résztvevőknek a szétvágott erdei állatok képeit. Feladat, hogy ki kell rakni egy erdei állat képét. Azok a gyerekek, felnőttek lesznek egy csapatban, akik képrészletei összeillenek. (mókus, vaddisznó, őz, szarvas, róka, fácánkakas, erdei szalonka..stb)

Eszközök: szétvágott erdei állatok képei

4. „Kincsvadászat”

Feladatok teljesítése csapatban, forgószínpad-szerűen. Minden helyszínen feladatok várnak a csapatokra, melyek megoldása után megkapják a jutalom betűkavicsokat. Az a csapat győz, akik elsőként rakják ki a TŰZRAKÁS szót a kavicsokból.

I. Helyszín

♣ **Az őszi kincsei**

Felismered-e a vadon érő őszi gyümölcsöket, terméseket?

Melyik tálkában (piros, kék, sárga, lila...stb.) milyen erdei termés/gyümölcs lapul?

Írjátok a feladatlapra a növények nevét! (fenyőfa, vadgesztenye, mogyoró, tölgyfa, vadrózsa, fekete bodza, erdei szeder, berkenye, boróka...)

Párosítsd a faleveleket a termésekkel! Hibátlan megoldásért jár a betűkavics.

Eszközök: asztalka, színes tálkák, termések, falevelek, feladatlap, toll, Növényhatározó, nagyító, betűkavicsok (T-k)

II. Helyszín

♣ **Hangvadászat**

Erdei állatok hangjait kell felismerni. Feladatlapon állatok képei mellé kell beírni a lejátszott hangok sorszámát. (Vaddisznó, Fácánkakas, Erdei szalonka, Balkáni gerle, Európai őz, Tökés réce, Vörös róka, Szarka, Dolmányos varjú, Aranyakál...)

Hibátlan megoldásért jár a betűkavics.

(Petőfi Vadásztársaság Nagyrabé / Állathangok)

Eszközök: feladatlap, toll, okostelefon-letöltött állathangok, Állathatározó, betűkavicsok (Ű-k)

III. Helyszín

♣ **Illatok meghatározása**

A játékosok bekötött szemmel megpróbálják azonosítani a természetben előforduló illatokat. Lehet őszi gyümölcsöket is illatozni. (fenyőgyanta, fakéreg, erdei ciklámen, moha, gomba, diófa levele, tuja levele, ...félbevágott alma, körte, szőlő, füge, szilva...) Hibátlan megoldásért jár a betűkavics.

Eszközök: erdei növények, termések, őszi gyümölcsök, szemkötő, betűkavicsok (Z-k)

IV. Helyszín

♣ **Tapintsd ki!**

Egy lepedő alá diót, mogyorót, mohapárnát, fenyőtobozt, gesztenyét, üres csigaházat...stb. rejtünk. A játékosoknak tapintással kell kitalálniuk mit fogtak meg. Ha van elegendő szemkötőnk, a körbeülők kezébe is adhatjuk ezeket a tárgyakat. Hibátlan megoldását jár a betűkavics.

♣ **Egy kis biomatek**

Feladatlap lásd. kiosztandó anyagok, feladatok

(A magyar Erdészeti Részvénytársaságok lapja / A mi erdőnk / 4. évfolyam 2014.)

Eszközök: erdei növények, termések, szemkötő, lepedő, feladatlap, ceruza, betűkavicsok, Állathatározó (R-k)

V. Helyszín

♣ **Ki vagyok?**

Minden résztvevő kap egy vadállatos kártyát egy ruhacsipesszel a hátára, a ruhájára erősítve. A játékosok egymásnak kérdéseket tesznek fel, amire igennel vagy nemmel lehet felelni. Például: Négy lábam van? Tudok repülni? Nagyobb vagyok egy egernél? Így próbálják kitalálni, melyik erdei állatot kapták. Aki kitalálta, milyen állatot kapott, a kártyát a ruhája elejére teheti. Akkor jár a „Betűkavics”, ha mindenki kitalálta, hogy kicsoda.

Eszközök: állatos kártyák, csipeszek, betűkavicsok (A-k)

(Természetismereti játékgyűjtemény Első kiadás – 1998
Szerkesztette: F. Nagy Zsuzsanna Kiadó: Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány)

VI. Helyszín

♣ **Gombamustra**

Feladatlap lásd. kiosztandó anyagok, feladatok

♣ **Állati apróhirdetések**

Feladatlap lásd. kiosztandó anyagok, feladatok

Eszközök: feladatlapok, Gomba kalauz, ceruza, betűkavicsok (K-k)

(A magyar Erdészeti Részvénytársaságok lapja / A mi erdőnk 7. évfolyam 2017.)

VII. Helyszín

♣ **Keresztrejtvény**

Rejtvény lásd. kiosztandó anyagok, feladatok

♣ **Tápláléklánc**

Feladatlap lásd. kiosztandó anyagok, feladatok

(Környezetismeret munkafüzet 4. osztály Nemzeti Tankönyvkiadó)

Eszközök: feladatlap, ceruza, betűkavicsok (Á-k)

VIII. Helyszín

♣ *Megrágott falevél*

Hiányoznak szavak „Az erdő fohásza” c. versből. Ki kell találni és be kell írni a hiányzó szavakat, akkor jár a kavics, ha jó a megoldás.

Feladatlap lásd. kiosztandó anyagok, feladatok

Eszközök: Színes „papírlévélen” a vers, ceruza, betűkavicsok (S-k)

- a feladatok megoldása:

Az erdő kincsei

Felismered-e a vadon érő őszi gyümölcsöket, terméseket?
Melyik tálkában (piros, kék, sárga, lila...stb.) milyen erdei termés/gyümölcs lapul?
Írd a vonalra a növény nevét!

PIROS: **tölgyfa**

KÉK: **mogyoró**

SÁRGÁ: **madárberkenye**

LILA: **fenyőfa**

ZÖLD: **vadgesztenye**

BARNA: **fekete bodza**

FEKETE: **vadrózsa**

BORDÓ: **boróka**

NARANCSSÁRGÁ: **erdei szeder**

RÓZSASZÍN: **galagonya**

Egy kis biomatek

Hány pár cipőre lenne szüksége az erdei bálban 2 szúnyognak, 1 kullancsnak, 2 rókának, 4 hollónak, 2 kuzmának és 1 vadmalacnak?

$6 + 4 + 4 + 4 + 0 + 2 = 20$ pár cipőre lenne szüksége az állatoknak

Gombamustra

A megadott betűk segítségével azonosítsd be a képeken látható gombákat!
Vajon ehető, vagy mérgezők?

1. NAGY ŐZLÁBGOMBA	<u>ehető</u> / mérgező
2. SÁRGÁ KÉNVIRÁGGOMBA	ehető / <u>mérgező</u>
3. LÉGYÖLŐ GALÓCA	ehető / <u>mérgező</u>
4. BIMBÓS PÖFETEG	<u>ehető</u> / mérgező
5. RÓKAGOMBA	<u>ehető</u> / mérgező
6. ERDŐSZÉLI CSIPERKE	<u>ehető</u> / mérgező

Állati apróhirdetések

Melyik erdei állat adhatta fel képzeletben a következő apróhirdetéseket?

- Éjszakai műszakban, levegőben történő rovargyérítést vállalom, modern, ultrahangos módszerrel. **denevér**
- Ravazdi családom számára kiadó föld alatti, több bejáratos üreget keresek, lehetőleg baromfiudvar közelében. **róka**
- Elajándékoznám a megmaradt makk és mogyoró raktárait, igény esetén fáról fára ugrálva villámgyorsan házhoz is szállítom. **mókusz**
- Fadoktori továbbképzésre várok jelentkezőket, feltétel a kúszóláb és az erős, vésőszerű csőr. **harkály**
- Nem szeret ásni? Szóljon, és karimás orrommal egy este alatt feltúrom a földjét! **vakond**

Keresztrejtvény

Ha helyesen töltöd ki a keresztrejtvényt, a színes négyzetekben felülről lefelé olvasva egy érdekes fogalmat kapsz, amely a létfenntartás alapja az erdőben is.

1. Erdei cserje, fehér, tányér alakú virágából finom szörp készíthető.
2. Így fejlődnek ki a rovarok.
3. Gömb alakú, fehér színű, ehető gomba.
4. Az erdő legmagasabb szintje.
5. Az aljnövényzet fehér színű, illatos virága.
6. Lombhullató erdei fa, termése a makk.
7. A szarvascsalád tagja.
8. Ragadozó emlős, étlapján az egerek, nyulak, férgek, csigák is megtalálhatók.
9. „Ősz éjjel izzik a”
10. A fák törzsén kopácsol táplálék után.
11. Rovarevő emlős, de csigákat és férgeket is eszik.
12. A madáretető leggyakoribb vendége.

1. FEKETE**B**ODZA
2. TELJES **Á**TALAKULÁS
3.**P**ÖFETEG
4.**L**OMBKORONA
5. GYÖNGY**Á**G
6.TÖ**L**GYFA
7. SZARVASTE**H**ÉN
8. RÓ**K**A
9. GAL**A**GONYA
10. HARK**Á**LY
11. SÜ**N**
12.SZÉ**N**CINEGE

Megfejtés: **TÁPLÁLÉKLÁNC**

Tápláléklánc

Állíts össze táplálékláncokat! (3) A felsorolt élőlények segítenek a megoldásban!

éti csiga; aljnövényzet gyökerei és levelei; makk; a fák törzse, levele; cinegék; cincérek; cincérek lárvája, bábja; cserjék levele; mókus; róka; menyét; sün; vadmacska

aljnövényzet gyökerei és levelei → éti csiga → róka

makk → mókus → menyét → róka

fák törzse → cincérek lárvája → cinegék → vadmacska

cinege → vadmacska → róka

Megrágott falevél

Az erdő fohásza

Vándor, ki elhaladsz melletttem, ne emelj rám **kezet**!
Én vagyok a tűzhelyed **melege** hideg téli éjszakákon,
én vagyok **tornácod** barátságos fedele, melynek árnyékába
menekülsz a tűző nap elől, s gyümölcsöm oltja **szomjadat**.
Én vagyok a **gerenda**, mely házadat tartja, én vagyok asztalod lapja
és én vagyok az **ágy**, amelybe fekszel, a deszka, amelyből csónakod építed.
Én vagyok a házad **ajtaja**, bölcsőd fája, koporsód **fedele**.
Vándor, ki elmegy melletttem, hallgasd meg **kérésem**:
Ne bánts!

**A KINC SVADÁSZAT LÉNYEGE NEM AZ EREDMÉNY,
HANEM AZ EGYÜTT TÖLTÖTT IDŐ!**

Az 2. alkalom bemutatása:

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény

A 2. alkalom megvalósításához kapcsolódó anyagok:

- a kiosztandó anyagok, feladatok,
- a megjelenő játékok leírása,
- a tervben megadott, nem saját feladatok pontos forrásának feltüntetése,
- a felhasznált szövegek, képek a forrás pontos megnevezésével,
- az egyéb segédletek,
- a kivetítendő diák képe, felhasználandó prezentációk, videók...
- a feladatok megoldása.

Felhasznált irodalom, ajánlott linkek, videók stb. - megvalósítást segítő képzések, előadások, tréningek tartalmának, szemléletének megjelenítése.

STB.

2.2. Tavaszi családi nap

Rövid összefoglaló:

A gyakorlat rövid bemutatása:

Tavasszal, családi nap keretében gyermekek, szülők és pedagógusok kötetlen formában töltenek el egy napot, a város melletti Csónakázó-tónál.

Célok:

- A szülőkkal, családokkal való együttműködés, valamint az összetartozás érzésének elmélyítése.
- A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak fejlesztése.
- Élményalapú módszerek alkalmazása.
- A környezet iránti felelősség és a természetszeretet erősítése.

Elvárt hatások, eredmények

- A természetben való játék, és a közös élmények erősítik a kialakult, jó partneri viszonyt pedagógus és szülők között.
- Gyermekinkben erősödik a természet iránti felelősség, a környezettudatos gondolkodás, és a lakóhely környékének védelme.

Újszerűség:

Az élménypedagógia elemeit építjük bele a családi nap programjaiba.

Ellenőrzés, értékelés módja:

Élménybeszámolók, beszélgetés, elégedettségi kérdőív

Hívószavak:

EGYÜTT, TERMÉSZET, EGÉSZSÉG, JÁTÉK

Érintett kompetenciák

TUDÁS:

- Ismeri a szűkebb és tágabb környezet jelenségeit, folyamatait.
- Tisztában van környezetvédelem fontosságával, tudja hogy a természet szépségeit óvni és védeni kell.
- Tájékozott az egészséges életmódról, ismeri annak alapjait.
- Életkorának megfelelően ismeri a vízpart növény- és állatvilágát.
- Tájékozott a környék történelmi múltjáról, néprajzi értékeiről.

KÉSZSÉG:

- Képes a természeti világ alapvető jelenségeinek felismerésére.
- Tud egyszerű megfigyeléseket, kísérleteket végezni pontos utasítások alapján.
- Használja a vizsgálódásokhoz, mérésekhez, kísérletekhez szükséges eszközöket.
- Képes a feladathelyzetekben az együttműködésekre.
- Alkalmazza a kooperatív tanulás módszereit.
- Felismeri és megérti, hogy a feladatok megoldáshoz többféle út is vezet.

ATTITÚD:

- Nyitott a természet szépségei, értékei iránt.
- Érdeklődő a közösség ügyei iránt.
- Nyitott társai családjának megismerésére, igyekszik megérteni őket.
- Igénye van az egyre táguló környezet megismerésére, amely hozzájárul a szülőföldhöz, a hazához való kötődés kialakulásához.

FELELŐSSÉG-AUTONÓMIA:

- Felelősséget vállal önmagáért és a közösségért.
- Megérti, hogy a vállalt feladatok teljesítéséért ő is felelős.
- Irányítással, vagy önállóan végez feladatokat, és elfogadja a társakkal való együttműködést.
- Elfogadja a közösségben való normaalapú viselkedés szabályait.

Célcsoport:

Célcsoport: **általános iskola és szülők**

Korosztályok: **6-10**

Csoport ajánlott létszáma: **40-50 fő**

Szükséges időkeret, gyakoriság:

Gyakorlat alkalmainak száma: **évente 1**

Alkalmak gyakorisága: **évente 1**

Egy alkalom időkerete: **8 óra**

A program egyedi humán-erőforrás igénye:

2 tanító, szülők, gyerekek, pedagógiai asszisztens, természetvédelmi szakértő

A program egyedi eszközigénye:

Játékokhoz szükséges eszközök (pl. Mocsárjáráshoz falapok, lufik, szemkötő kendők, zsákruhák, vászonzsákok, kukorica, búza, tálkák, kötelek, gólyalábak, gyufásdobozok), labdák...

Növényhatározó, Állathatározó, gyűjtődobozkák, flakonok, szűrők, csipeszek, merítőháló, vödörök...

Kidolgozó

A gyakorlat kidolgozója/ megszólítható (szakmai) képviselője:
Elérhetősége:

Dobó István Györgyné

e-mail: dobo.istvan.gyorgyne@nagykanizsa.piarista.hu

2.1. megvalósítás folyamata alkalmainak/ elemeinek részletes bemutatása táblázatos formában:

Az 1. alkalom bemutatása:

Feladatok	Időkeret	A tanulók, szülők tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
1.Névgyakorló játék (Jégtörő játék)	15 perc	Nevek gyakorlása, lufik levegőben tartása	Köszöntés Játék irányítása	bemutató magyarázat	lufik	célja: A társaság összekovácsolása	Új tagok megismerése, vidám légkör, oldott hangulat
2.Földrengés (Energetizáló játék)	10 perc	Jelre hármas csoportok alkotása, majd folyamatos helycsere	magyarázat játék irányítása	magyarázat	---	célja: Résztvevők energetizálása	Egyforma energiaszint, oldódnak a gátlások, koncentrációt erősíti
Kard-pajzs (Energetizáló játék)	10 perc	ujjak elkapása, tenyér összezárása					
3.Csapatalakító (Irányítható csoportképzés)	10 perc	verbális kommunikáció nélkül csapatársak megkeresése	post-itek kiosztása, magyarázat, irányítás	magyarázat	post-itek	célja: Irányított csoportképzés	7-8 fős csapatok az ügyességi váltóversenyekhez
		Fizikai erőnlétet, ügyességet,					

4.Ügyességi váltó-versenyek 4.1 Vízparti kvíz 4.2 Gyermekek háton 4.3 Gyermekek háton bekötött szemmel 4.4 Zsákban futás 4.5 Mocsárjárás 4.6 Kukorica-búza szétválogatása 4.7 Kötélhúzás 4.8 Gólyalábazás 4.9 Gyufásdoboz orron 5.Bográcsban főzés, Szabadon választható tevékenységek: séta a kilátóhoz, erdei tanösvény végigjárása, horgászok megfigyelése, vízparti vizsgálódás (növények, állatok)	1-1,5 óra	gyorsaságot, együttműködést, koncentrációt és tájékozottságot igénylő feladatok megoldása csapatban	Helyszín kijelölése, Eszközök kikészítése, Csapatok felsorakoztatása, tájékoztatása Feladatok elmondása, Játékok irányítása, Pontok folyamatos összesítése, Értékelés EREDMÉNYHIRDETÉS	magyarázat, bemutatás, irányítás, tevékenykedtetés, buzdítás, dicséret, értékelés	lásd. részletesen a játékok, ügyességi feladatok leírásánál	célja: A feladatok teljesítése közben a csapattagok együttműködése	közösségépítés összetartozás élménye
---	-----------	---	---	---	---	--	--------------------------------------

4.1 Vízparti kvíz

4.2 Gyermek háton

4.3 Gyermek háton

bekötött szemmel

4.4 Zsákban futás

4.5 Mocsárjárás

4.6 Kukorica-búza

szétválogatása

4.7 Kötélhúzás

4.8 Gólyalábazás

4.9 Gyufásdoboz

orron

5.Bográcsban főzés, Szabadon választ- ható tevékenységek:

séta a kilátóhoz,

erdei tanösvény végig

járása, horgászok

megfigyelése,

vízparti vizsgálódás

(növények, állatok

1-1,5 óra

gyorsaságot, együttműködést,
koncentrációt és tájékozottságot
igénylő feladatok megoldása
csapatban

Helyszín kijelölése,
Eszközök kikészítése,
Csapatok felsorakoztatása,
tájékoztatása
Feladatok elmondása,
Játékok irányítása,
Pontok folyamatos összesí-
tése,
Értékelés

EREDMÉNYHIRDETÉS

magyarázat, bemutatás, irányítás, tevékenykedtetés, buzdítás, dicséret, értékelés
--

lásd. részlete- sen a játékok, ügyességi feladatok leírásánál
--

célja: A feladatok teljesítése közben a csapattagok együttműködése

közösségépítés
összetartozás élmé- nye

megfigyelése...) kötetlen beszélgetés, együttlét, pihenés...							
--	--	--	--	--	--	--	--

Az 1. alkalom megvalósításához kapcsolódó anyagok:

- a kiosztandó anyagok, feladatok,
- a megjelenő játékok leírása,
- a tervben megadott, nem saját feladatok pontos forrásának feltüntetése,
- a felhasznált szövegek, képek a forrás pontos megnevezésével,
- az egyéb segédletek,
- a kivetítendő diák képe, felhasználandó prezentációk, videók...
- a feladatok megoldása.

Felhasznált irodalom, ajánlott linkek, videók stb. - megvalósítást segítő képzések, előadások, tréningek tartalmának, szemléletének megjelenítése.

- a kiosztandó feladat

Vízparti kvíz

1. Melyik vízparti növény lehet cserje és fa is?
a. gyékény b. fűz c. nád
2. Melyik nem vízinövény?
a. fehér tündérrózsa b. hínár c. gomba
3. Mi a békalencse, fehér tündérrózsa és a vízitök összefoglaló neve?
a. hínárnövények b. cserjék c. nád félék
4. Melyik növény játszik szerepet a vízsűrítésben?
a. nád b. vízimenta c. sövényiszulák
5. Melyik rovar fejlődése átváltozás?
a. szúnyog b. szitakötő c. cserebogár
6. Melyik gerinces állat kétélű?
a. béka b. ponty c. vidra
7. Mi fedi a béka testét?
a. pikkely b. szarupikkelyes bőr c. csupasz, nyálkás bőr
8. Mi jellemző a gólyára?
a. házikacsa őse b. gázlómadár c. lemezes csőr

- a megjelenő játékok leírása

1. Névgyakorló játék (Jégtörő játék)

Feldobjuk a lufit / lufikat a levegőbe, és valakinek/valakiknek a nevét kiáltjuk. Aki a nevét hallja, annak kell megloknia a lufit, hogy újra felemelkedjen, még mielőtt az a földre esne, és ő mond egy új nevet. Több lufit is használhatunk – ez felgyorsítja a játékot, no meg a kavarodást! Lehet két csoportban játszani, ha sokan vagyunk.

Eszközök: színes lufik

2. Földrengés (Energetizáló játék)

A résztvevők hármas csoportokba állnak úgy, hogy egyvalaki kimarad a csoportokból. A hármasok házat alkotnak oly módon, hogy ketten egymás vállára téve a kezüket a ház jobb és bal fele lesznek, a harmadik társuk (aki közöttük áll) pedig bent lesz, mint lakó. Az, aki egyedül van, házat akar találni magának úgy, hogy ha jobb falat kiált, a jobb falaknak kell helyet cserélniük, ha bal falat, akkor a bal oldaliak keresnek új helyet maguknak, ha lakót, akkor pedig ők. Aki a leglassabb, az marad ház nélkül. Amennyiben a ház nélkül maradt földrengést kiált, mindenkinek új házat kell „építeni”.

Kard-pajzs (Energetizáló játék)

Körbe állunk, mutatoujjunk a „kardunk”, vízszintesen felfelé tartott tenyerünk a „pajzsunk”. A játék kezdetén kardunkat a mellettünk álló résztvevő pajzsára helyezzük, és a játékvezető „MOST” felkiáltására igyekszünk felkapni, miközben társunk kardját „pajzsunkkal” (tenyerünkkel) megszorítjuk. Kiváló összehangoló, koncentrációt erősítő játék.

3. Csapatalakító (Irányítható csoportképzés)

Minden résztvevő becsukja a szemét, és kap egy-egy post-it-et a homlokára. Hat/ hét különböző csoporthoz hat/ hét különböző szint kapnak. Miután mindenki megkapta a homlokára a papírkát, akkor kinyitja a szemét, és verbális kommunikáció nélkül igyekszik megtalálni a saját csoporttársait. A variáció előnye, hogy irányítható az, hogy a résztvevők mely csoportokba fognak kerülni (miután a szemük csukva van).

Eszközök: színes post-it

(A fent említett játékok forrása: JÁTEKTÁR a nemformális pedagógia módszertanára épülő gyakorlatok, játékok fiataloknak és velük foglalkozó szakembereknek A képzési program tananyaga elérhető elektronikus formában is a www.echoinn.hu honlapon Kézirat lezárva: 2006. április 30.)

4. Ügyességi váltóversenyek csapatban (pontgyűjtő)

4.1. Vízparti kvíz

Feladatlap lásd. kiosztandó feladat

Annny pontot kap a csapat, ahány jó megoldás „született”.

Eszközök: feladatlapok, ceruzák

4.2. Gyermek cipelése, háton apa/anya

Adott jelre, a csapatból egy felnőtt gyermeket a hátán cipelve futva/sétálva teszi meg a kijelölt utat a bóját megkerülve. Minden párosnak teljesítenie kell a feladatot a csapatból. Az a csapat kapja a legtöbb pontot, akik legelőször végeznek.

Eszközök: zászlós faágak bójának

4.3. Bekötött szemmel gyermek cipelése, háton apa/anya

Adott jelre, a csapatból egy felnőtt, bekötött szemmel gyermeket a hátán cipelve futva/sétálva teszi meg a kijelölt utat a bóját megkerülve. Itt a háton lévő gyermeknek kell segíteni szülőt az iránytartásban, tájékozódásban. Minden párosnak teljesítenie kell a feladatot a csapatból. Az a csapat kapja a legtöbb pontot, akik legelőször végeznek.

Eszközök: szembekötők, kendők, zászlós faágak bójának

4.4. Zsákban futás

Adott jelre vászonzsákban, páros lábon ugrálva kell megtenni a kijelölt utat a bóját megkerülve.

Eszközök: vászonzsákok, zászlós faágak bójának

4.5. Mocsárjárás

Adott jelre együtt teszik meg a csapattagok a kijelölt utat mocsárjáró deszkalapokon. Fontos az együttműködés, egymásra figyelés.

Eszközök: mocsárjáró deszkalapok (7 darab, 7-8 fős csapathoz, lábtartó pántokkal)

4.6. Kukorica-búza szétválogatása

Összekevert takarmánymagokat (kukorica+búza) kell a csapattagoknak különválogatni két tálkába. Fontos az összhang, az előre megbeszélte koncepció. Akik először végeznek, azok kapják a legtöbb pontot.

Eszközök: 6-7 db kiterített zsákruha, kukorica-búza összekeverve, tálkák a különválogatáshoz

4.7. Kötélhúzás

Egyszerre mindig két csapat méri össze erejét és kitarását kötélhúzásból. Majd a győztes csapatok állnak ki egymás ellen, végül az utolsó erőpróba dönti el, hogy melyik a legerősebb társaság.

Eszközök: mászókötel, színes szalag

4.8. Gólyalábazás

Adott jelre a csapattagok gólyalábakon teszik meg a kijelölt utat a bóját megkerülve. Mivel ez nehéz feladat, ügyelni kell arra, hogy minden csapatból ugyanannyi jelentkező legyen.

Eszközök: gólyalábak / csapatonként egy pár

4.9. Gyufásdoboz az orron

A résztvevők álljanak egymás mögé. A sorokban elsőek kapnak egy-egy gyufásdobozt, amit az orrukra húznak. Ezt kell hátraadniuk a többieknek úgy, hogy a kezükkel nem segíthetnek. Ez egy régi, jó kis játék,

ami segít közelebb kerülni egymáshoz.

(JÁTÉKTÁR a nemformális pedagógia módszertanára épülő gyakorlatok, játékok fiataloknak és velük foglalkozó szakembereknek
A képzési program tananyaga elérhető elektronikus formában is a www.echoinn.hu honlapon Kézirat lezárva: 2006. április 30.)

Eszközök: 7-8 gyufásdoboz

- a feladat megoldása

Vízparti kvíz

1. Melyik vízparti növény lehet cserje és fa is?
b. gyékény **b. fűz** c. nád
2. Melyik nem vízinövény?
b. fehér tündérrózsa b. hínár **c. gomba**
3. Mi a békalencse, fehér tündérrózsa és a vízitők összefoglaló neve?
b. **hínárnövények** b. cserjék c. nád félék
4. Melyik növény játszik szerepet a vízszűrésben?
b. **nád** b. vízimenta c. sövényuszulák
5. Melyik rovar fejlődése átváltozás?
b. szúnyog **b. szitakötő** c. cserebogár
6. Melyik gerinces állat kétéltű?
b. **béka** b. ponty c. vidra
7. Mi fedi a béka testét?
b. pikkely b. szarupikkelyes bőr **c. csupasz, nyálkás bőr**
8. Mi jellemző a gólyára?
1. házikacsa őse **b. gázlómadár** c. lemezes csőr

**AZ ÜGYESSÉGI VERSENYEK LÉNYEGE NEM AZ EREDMÉNY,
HANEM A SOK KÖZÖS ÉLMÉNY!**

Az 2. alkalom bemutatása:

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény

A 2. alkalom megvalósításához kapcsolódó anyagok:

- a kiosztandó anyagok, feladatok,
- a megjelenő játékok leírása,
- a tervben megadott, nem saját feladatok pontos forrásának feltüntetése,
- a felhasznált szövegek, képek a forrás pontos megnevezésével,
- az egyéb segédletek,
- a kivetítendő diák képe, felhasználandó prezentációk, videók...
- a feladatok megoldása.

Felhasznált irodalom, ajánlott linkek, videók stb. - megvalósítást segítő képzések, előadások, tréningek tartalmának, szemléletének megjelenítése.

Élménygazdag lelki napok

Előszó/Ajánlás – tanítványkép

A piarista iskolák alapelve a természetes és természetfeletti értékek iránti nyitottság. A vallásos világkép, az emberi kapcsolatokban a keresztény erkölcsi norma, a katolikus hitnek megfelelő egyházas érzület.

A Teremtő Isten művének teljesebb megismerése és alakítására szolgáló képességek fejlesztése.

A keresztény nevelésnek segítenie kell a gyermekeket, hogy felülemelkedjenek a középserűségeken, egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára. Segítse az egyéni és közösségi életélmények szerzését, egyéni képességek kibontakozását a hitélet erősítését szolgáló programokban.

A tanév jeles napjainak megünneplése szokásrendet, hagyományt alakít ki. Ezek kereszténységünk és magyarságtudatunk kialakításában jelentős szerepet játszanak. Megtanítanak az ünnep szerepére, az ünneplés módjára, folytonosságot, stabilitást adnak.

Az értékek felismerése, megbecsülése és kiállítás mellettük

Mások felé való nyitottság

Saját akaratunkról való lemondás mások érdekében

Szelídség, alázat, türelem

Bűnbánatra való készség

Belső csendre, elmélyülésre való igény

Hűség Istenhez, embertársaikhoz

Felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt

I. A módszertani fejlesztés átfogó ismertetése

célok:

A hitre nevelés szője át a mindennapi életet. A hitre nevelés legyen személyre szabott, alkalmazkodjon a gyermek hitbeli múltjához, életkorához. A gyerekek, szülők törekedjenek a hitbeli fejlődésre. Hagyományainkat, ünnepeinket megismertesse, átörökítse, élővé tegye. A kulturált szórakozás igényét kialakítsa.

elvárt hatások, eredmények:

Az elvárt hatások, eredmények bemutatása.

Mélyítse el a katolikus vallás és hit megélését.

Nevelje a tanulókat egymás segítségére.

Biztosítsa, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.

Legyen életük szerves része a testi és lelki fejlődés igénye és gyakorlata.

Mélyítse el a természetszeretetet és környezet iránti felelősséget.

NAT-hoz, Pedagógiai Programhoz való csatlakozás lehetőségei:

A NAT-hoz, Pedagógiai Programhoz való csatlakozás lehetőségeinek bemutatása

Vallási sokszínűség tiszteletben tartása.

Ember és társadalom műveltségterület: Fontos a vallási értékek átadása.

Hon – és népismeret: Saját hagyományok nemzeti és vallási értékek, közösségek felé való nyitottság.

Pedagógiai Program: Lelkigyakorlatok az 1-4. évfolyam számára. Célja a hit ébresztése, személyes istenkapcsolat kialakítása, elmélyítése.

Alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása, meggyőződéssé tétele.

II. A gyakorlatok (eseménysor, programelem, tevékenység) bemutatása

Adventi lelki nap

1.10. Rövid összefoglaló:

A gyakorlat rövid bemutatása:

Az adventi idő elején osztályközösségben, illetve az alsó tagozatos osztályok részvételével kezdjük a felkészülést. Az elcsendesülést, a karácsony megünneplését segítjük a lelki nap élménypedagógiai programjaival. Ezzel egyúttal segítjük a családi készüléket is.

Célok:

Adventi várakozás, felkészülés lehetőségeinek megismerése, szokások kialakítása.

Hitismeretek bővítése

Hit elmélyítése

Felebaráti szeretet megélése

Lelki önévelés segítése

Közösségi élmények megtapasztalása

Elvárt hatások, eredmények

Lelki élet, hitélet gazdagodása, családok segítése

Mások felé való nyitottság

Saját akaratunkról való lemondás mások érdekében

A bűnbánatra való készség

Belső csendre, lelki elmélyülésre való igény

A test és a lélek összhangja

Élménygazdag készülék

Eredményesebben meglátják a társaik és saját maguk jó tulajdonságait és tetteit

Megtanulják a várakozás örömet

Újszerűség:

Élménypedagógia elemeinek beépítése

Ellenőrzés, értékelés módja:

Jó cselekedet színező, kérdőív

Fehérasztalos beszélgetés osztálykarácsony keretében

1.11. Hívószavak:

készülődés, bűnbánat, csend, ajándék

1.12. Érintett kompetenciák**Tudás**

Ismeri az adventhez kapcsolódó alapvető fogalmakat.

Látja az advent és karácsony közti összefüggést.

Érti az élménypedagógiai játékok üzenetét.

Képesség

Használja a már értelmezett vallásos kifejezéseket.

Életkorának megfelelő játékos feladatokat végez.

Képes a lelki élettel kapcsolatos gondolatait kifejezni.

Attitűd

Törekszik testi, lelki önismeretre, önnevelésre.

Nyitott a hitélet iránt.

Felismeri és elfogadja a hit értékeit.

Fontosnak tartja a keresztény értékeket.

Felelősség, autonómia

Felelősséget érez önmaga és környezete testi, lelki egészségének megőrzése és erősítése iránt.

Elfogadja az együttműködés szabályait.

Mások munkáját értékeli, segíti.

1.13. Célcsoport:

Célcsoport: pl.: általános iskola,

Korosztályok: 6-10

Csoport ajánlott létszáma: 15-20 fő

1.14. Szükséges időkeret, gyakoriság:

Gyakorlat alkalmainak száma: évi 1 tanítási nap

Alkalmak gyakorisága: évi 1 tanítási nap

Egy alkalom időkerete: 1 tanítási nap

1.15. A program egyedi humán-erőforrás igénye:

tanítók: előkészítés, szülők, gyermekek tájékoztatása, a program lebonyolítása

pedagógiai asszisztens: előkészítés, tanítók tevékenységének segítése

rendszergazda: technikai feltételek biztosítása, előkészítés

1.16. A program egyedi eszközigénye:

kézműves felszerelések: színes ceruza, filctoll, zsírkréta, rajzlapok, csomagolópapír, ragasztó, olló

játékokhoz szükséges eszközök: plüss játékok, labdák, textilcsíkok, kosarak, képek

laptop, projektor, hangfal

1.17. Kidolgozó

A gyakorlat kidolgozója/ megszólítható(szakmai) képviselője: Lipódi Ildikó

Elérhetősége: lipodi.ildiko@nagyzsazsa.piarista.hu

1.18. megvalósítás folyamata alkalmainak/ elemeinek részletes bemutatása táblázatos formában:

Az 1. alkalom bemutatása:

Feladatok	Időkeret (min)	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Középpont keresése	10	Kör alkotása, a középpont megkeresése	Figyelemmel kísérés	Tevékenység összehangolása	Kötél, ugrókötél		
„Betlehem”	10	Megfigyelés Gondolatok megfogalmazása	Előkészítés A Betlehem elhelyezése a középpontban	Megbeszélés	Kenyérből, kis figurákból összeállított betlehem		
Karácsonyi történet - Rajzfilm részeinek sorba rendezése	30	Képek időrendi sorba rendezése	Képek kiosztása	Megbeszélés, vita	Képek: Az angyali üdvözlés/Mária Erzsébet-nél/Úton Betlehem-be/Szállás keresése/Jézus születése	1-2. évfolyamon: látható a kép 3-4. évfolyamon lefordított képek (csak a sajátot ismerik) Mindenkinek 1 kép, 1 eseményhez több	

- Dramatizálás vagy állókép		Események megjelenítése	Koordinálás	Szerepjáték		kép	
„Én vagyok a ...”			Előkészítés				
- Szerepek kihúzása	10		Feladat ismertetése				
			Koordinálás				
- A szerep elkészítése	40	Kézműves tevékenység		Tanulói manuális, önálló tevékenység	Rajzlap, színes papír, színes ceruza, olló, ragasztó stb.		
- Elhelyezés a betlehemben	10						
- Bemutatkozás	30	Beszélgetés, gondolatok, érzelmek megosztása		Beszélgetés			
Hol tartok az úton?			Feladat ismertetése				
- Papírszív készítése	30	Saját szív jelképét elkészítik		Szemléltetés	Rajzlap, színes ceruza, olló		
- A szív elhelyezése							

se	10	Középpont felé vezető úton a szív elhelyezése	Előkészítés		Betlehem, színes szalagok		
- Megosztás	30	Gondolatok megfogalmazása	Koordinálás	Megbeszélés Kérdezés			
Zárás	20	Betlehemek bemutatása	A kiállítás előkészítése	Magyarázat, kérdés	Padok, asztalok		

Az 1. alkalom megvalósításához kapcsolódó anyagok:

- a kiosztandó anyagok, feladatok,
- a megjelenő játékok leírása,
- a tervben megadott, nem saját feladatok pontos forrásának feltüntetése,
- a felhasznált szövegek, képek a forrás pontos megnevezésével,
- az egyéb segédletek,
- a kivetítendő diák képe, felhasználandó prezentációk, videók...
- a feladatok megoldása.

Bevezető

Egy kedves Betlehemes játékra hívlak benneteket, hogy húzzatok egy szerepet: Ki kicsoda, micsoda akar lenni az idén karácsonykor a kis Jézus jászla körül.

A játék arról szól, hogy Gábiel arkangyal, aki Úr színe előtt áll, és aki a Megváltó születésének hírnöke, aki Máriának, Józsefnek és a pásztoroknak is elmondta a jó hírt, most reánk akarja sugározni Isten mérhetetlen szeretetét az által, hogy elhozta azt a tizenkét angyalát, és segítőt, akiket szolgálatuk az Úrjövet, az Ádvent idejéhez köt. Továbbá elhozta a Békesség angyalát is, aki őrangyalainkkal együtt ott volt a hírhozó angyalseregben. Azért teszi ezt, mert a jóakarátú emberek szívében békesség lakozik, és a Békesség angyalának vezetésével közel juthatunk Isten szívéhez, mely a megtestesülés óta ember-szívként dobog, a keresztfán megnyílt, hogy mindenkit irgalmába fogadjon, hogy legyünk mi is a béke eszközévé.

Mikor ennek az 51 szereplőből álló, Ginder Katalin Mária Bonaventura Kalocsai iskolanővértől való sorozatnak bármelyikét elolvassuk, akkor egy csupa-szívvvel megírt, jellemrajzot olvasunk el, amilyenek lenni szeretnénk (a legszebbek közé tartozik talán az „ökör” és a „számár” szerepe). Mert ezek a kis jellemrajzok valahogy úgy jönnek a kezünk ügyébe, ahogy az Isten áldásával jól húzott igekártyák. Körülbelül tizenhárom éve másolgtatom ezeket a lapokat. Már nagyon sokan elkérték az egész sorozatot, mert annyira megérintette őket, hogy okvetlenül szeretteiket is részesíteni akarják ebből az örömből.

Betlehem készítése

Betlehemet készítünk egy kenyércipóból vagy vekniből. Azért kenyérből, mert Betlehem azt jelenti: Kenyér Háza, Jézus pedig: az Élet Kenyere. A kenyér héja lesz a betlehemi barlang teteje és alja. A kenyeret az alja közelében egy szakaszon vízszintesen bevágjuk, majd a vízszintes bevágásig függőlegesen is, így egy kenyérdarabot vágunk ki (vekni esetén úgy vágunk, hogy majd széles legyen a barlang nyílása). Majd a vízszintes vágást folytatjuk, egészen a kenyér héja közeléig. A kenyér belét kiszedjük, belőle és más étkezésnél ismert eszközökből (pl.: fogpiszkáló, borsszem, őrölt paprika, majoránna, snidling, alakos ropi stb.) készítjük el a szerepünk megjelenítését. A fő alakokat: kis Jézus, Szűz Mária, Szent József, érdemes előre elkészíteni, például só-liszt anyagból, kenyérbélből vagy másból.

Ha valaki, pl. „szellő” szerepet húzott, készít egy ventilátorhoz hasonló tárgyat, ha pedig „hasadék” szerepet, akkor késsel vág egy hasadékot a betlehemi barlangon stb. Ha valakinek sehogy sem sikerül megjelenítenie, az a megnevezését írja egy cédulára, és tűzze rá fogpiszkálójával a barlang tetejére, vagy annak környékén helyezze el.

A karácsonyi időszak végeztével a kenyértől idegen anyagok eltávolítása után kenyérmorzsát készíthetünk a Betlehemből. Így egész következő évben ehetünk az Élet Kenyeréből.

Az ÚR ANGYALA vagyok, GÁBRIEL arkangyal, aki az Úr színe előtt állok.

Az Úr küldötte vagyok, aki hírül vittem a világ egyetlen igazi örömhírét, a MEGVÁLTÓ születését. Előbb Zakariásnak jelenthettem Keresztelő Szent János születését, akinek feladata volt, hogy az Úr iránt készséggé tegye a népet, előkészítse a MEGVÁLTÓ felismerésére és befogadására. Majd MÁRIÁNAK vittem hírül JÉZUS KRISZTUS születését, MÁRIÁNAK; a názáreti szűznek, akinek neve ISTEN előtt: a KEGYELEMMEEL TELJES. Mikor pedig megszületett az ISTENI KISDED, Betlehem pásztorainak jelenthettem meg a nagy örömhírt. Akik elhitték és befogadták ISTEN felfoghatatlan jóságát és irgalmát, azokat mind beragyoghattam ISTEN dicsőségével. Most tirátok szeretném sugározni ISTEN eme mérhetetlen, nagy-nagy szeretetét. Jobbról és balról mellettem állnak azok az angyalok, akiket szolgálatuk az

ÚRJÖVET, az advent idejéhez köt. Náluk jelentkeztek. Ők továbbítják majd lelketek, szívetek készségét, szeretetét.

Jöjjenek először azok, akik advent előestéjének angyalához tartoznak:

Előlépnek: Lábnym a sivatagban; Lámpás a barlang bejáratánál; Hasadék

angyal: Az Úr „kikiáltója” vagyok. Én kondítom meg az első adventi harangszót. Felébresztelek benneteket az adventi hajnali misékre. Kinyitom lelketek ajtaját, hogy rátaláljatok és merjete elindulni a Betlehembe vezető úton. Megfogom kezeiteket és vezetelek benneteket. Eszetebe juttatom gyermekkorotok minden jó karácsonyát, amikor őszintén hittétek, hogy JÉZUS szeret, mert hasonlóvá lett hozzánk, amikor KISDEKÉNT születve vállalta emberi sorsunkat. Serkentelek benneteket a több és buzgóbb imára és buzdítalak a jó gyónásra. Mert csak a tisztaszívűek láthatják meg az ISTENT. Ha karácsonykor igazán rá akarsz csodálkozni az ISTENI KISDEDBEN megjelent isteni jóságra, őszinte bánattal és bűnvalomással tisztítsd meg a lelkedet a szentgyónásban, és ott kapod meg az újjászületés kegyelmét is.

JÉZUS születésnapján neked is újjá kell születned szívedben és lelkedben!

Jöjjenek és mutatkozzanak be segítők:

Lábnym vagyok a Betlehembe vezető sivatagi úton. Nem tudni kié. Egy azonban bizonyos, valaki már elindult a MEGVÁLTÓHOZ. Jönnek majd utána mások is, mert a sivatagban a lábnym mindig biztató. Valaki már járt itt, valaki már megtette az első lépéseket, a veszélyeket rejtő úton, az elérhetetlennek tűnő cél felé. Csak nyomában kell járni. A lábnymból látni lehet, hogy bátor és magabiztos az, aki elől jár. Nem szédíti el céljáról semmi, nem torpan meg, nem keres könnyítőnek ígérkező mellékösvényeket. Megy a CSILLAG után; megy ISTEN követének fénye után. És ezért biztosan célhoz is ér. Mert ISTEN mindig küld vezető, csillagot arra az útra, amelyre Ő hívott el. Csak higgyünk benne, és ne tántorodjunk el, ne hallgassunk csábító, eltérítő hangokra, CSILLAGUNK, ANGYALUNK vezet!

Lámpás vagyok a betlehemi barlang bejáratánál. Nem vagyok csillár, fényes, ragyogó, csak egyszerű olajmécses. Lángomat önátadás táplálja. Folytonosan önmagamot emészttem fel, hogy fényemnél mások felismerhessék a világ ÜDVÖZÍTŐJÉT. Sötét utakat, sötét barlangokat, a szív titkos útjait, a bűnbánat barlangjait kell bevilágítanom! Ma annyira uralomra jutott a sötétség! A téveszmék, az erőszak, a gyűlölet, a törtetés, az önzés hideg sötétsége! Pihenést, szabadságot nem ismerhetek, mert sötétben maradnának a JÉZUSHOZ vezető utak!

HASADÉK vagyok a betlehemi barlang falán. Évmilliókkal ezelőtt hatalmas természeti erők választottak széjjel, hasadtam meg! Rettenetes volt ez akkor! De a TEREMTŐ ISTEN, aki kezében tartja az egész teremtet világot, tudta, miért volt mindez! Így lettem BEJÁRATTÁ, AJTÓVÁ a betlehemi barlangban és így juthatott be a SZENT CSALÁD a menedéket nyújtó barlangistállóba. Engem csak addig keres mindenki, amíg be nem léphet az ÜDVÖSSÉG helyére. Nem hozzám jönnek, csak rajtam át! Ez a rendeltetésem. Egykor a KISDED ajkai, már felnőttként fontos szavakat mondanak, amelyeket ÖNMAGÁRA ért, de bennük én is értelmet, irgalmat nyerek: „Én vagyok az ajtó!”

GÁBRIEL: Jöjjenek azok, akik a szent helyek békességét őrző angyalhoz tartoznak:

Előlépnek: Sziklafal; Szent József köntöse; Szűzanya saruja

2. angyal: A szent helyek békességének őrzője vagyok. Ilyen szent hely volt királynőnknek, MÁRIÁNAK, názáreti kamrácskája. Láthatatlan jelenlétem által ISTEN küldött békét az útra készülődés gondjai és aggodalmi közepette MÁRIA és József szívébe. Élő hitükben állandóan jelen voltak GÁBRIEL főangyal szavai, amelyek feltárták ISTEN üdvöztető tervét. Bár MÁRIA is kérdezett, amit kérdeznie kellett. GÁBRIEL főangyal válaszolt. Azután MÁRIA „FIA” szavára elérkezett a világmindenség történetének legnagyobb pillanata: ISTEN FIA lakást vett a SZŰZNEK ölébe! MÁRIA a SZENTLÉLEK erejéből élő tabernakulummá lett! Sugárzó erővé és szépséggé. Ez kísérte útjára Názáretből Betlehembe is. Láttam gyengéd kezének sugárzó nyomát, amint búcsúzásul végigsimította názáreti kamrácskájának ajtaját. Ezen át lépett be Gáriel főangyal. A ti szívetekbe is békét sziszek, ha a szentáldozások által élő tabernakulummá lesztek. Őrizd MÁRIÁVAL a beléd költözött ISTENT! Lépjenek elő kísérőim:

SZIKLAFAL vagyok a betlehemi barlangban. Kemény, hűvös; megmunkálatlan, ahogyan a természeti erők műhelyéből kikerültem. Évmilliókon át semmi fontos dolog sem történt velem. Az emberek is csak szükségistállónak használták védelmet nyújtó falaimat. De eljött a nagy pillanat, amelyet ISTEN még az

idők kezdete előtt eltervezett. Védelmet, oltalmat és meleget megtartó menedéket nyújthattam a nagy KIRÁLYNAK, ki mint KISDED e világra született! Hosszú, haszontalan időközön át kellett várnom erre az egy éjszakára. De a várakozásnak minden keserve ködbe foszlott a boldogságban. Hideg falak könyyezni, sírni kezdett örömeiben, mert tudtam, hogy eljön a várva-várt, aki által újjászületik az egész teremtés. Lesznek majd más kitüntetett sziklafalak is, mint amilyen e szépséges SZENT SZÜZ jelenési barlangjának fala Lourdes-ben, amelyet a test és lélek gyógyulásáért esengő zarándokok kezének simítása tesz márványsimáságuvá. Ez az irgalom fala a jelenés sziklahasadéka alatt! Előképei vagyunk a teremtés újjászületésének, amikor ÚJ ÉG, ÚJ FÖLD lesz!

Szent JÓZSEF KÖNTÖSE vagyok. Egyszerű, de jól használható. Meleget, védelmet nyújtó. Akkor is belém burkolózott, amikor lelki sötétség, égő fájdalom, aggodalom szorongatta és vergődött ébrenlét-álmom között. Megéreztem én is az angyal érintését, az ISTENTŐL küldött üzenet szavait, amely megnyugtatta szent Józsefet: „... nem féj magadhoz venni MÁRIÁT!” De együtt remegtem szent Józseffel a prófétai szavak hallatán: „MÁRIA a MEGVÁLTÓT hordozza méhében”. József Dávid fia volt, jól ismerte az ÍRÁSOKAT, tudta jól, kire vonatkozik és mit jelent a jövődőlés. De megértette saját szerepét is a nagy MŰMŰBEN. És azonnal engedelmeskedett az ANGYNALNAK, mert tudta, hogy ezzel ISTENNEK engedelmeskedik.

A SZÜZANYA SARUJA vagyok. Nem annyira elkoptatott, mint szent Józsefé, de szintén egyszerű, szegényes saru. Mégis angyalok becéznek, mert Királynőjük lépteit kísérem. Ezért voltak nyomomban Názárettől egészen Erzsébet hajlékáig. Védtek az eleven szentségtartót, MÁRIÁT. Dicsőiséget zengtek ISTENNEK; háladalt a MEGVÁLTÓNAK. Szinte lépésről-lépésre váltották egymást, hogy minél többen részesülhessenek ebben a kitüntetésben. Csak MÁRIA nem észlelt ebből semmit. ISTEN szeretete megőrizte őt a „nem látók” hitében és boldogságában. Szívét-lelkét már majd szétfeszítette a MAGNIFICAT! Ki hallhatta ezt? Mind a kísérő angyalok! ISTEN ÍGY ENGEDTE! Hűségük jutalmaként, amellyel a nagy próbán igent mondtak MÁRIÁRA. És vele énekelték. A SZENT SZÜZET szolgáló angyalok kitüntetése ez, hogy MÁRIA kíséretében, aki az eleven SZENTSÉGTARTÓ volt, átélhették a SZENTLÉLEKTŐL fogant JÉZUS jelenlétét, kiben MÁRIA az egész teremtés okát és értelmét hordozta. ISTENI MISZTÉRIUM!

GÁBRIEL: Jöjjenek azok, akik a szegényeknek erősléklőséget adó angyalhoz tartoznak:

Előlépnék: Fűszál; Öreg pásztor; Szent József tarisznyája

3. angyal: Kicsi és egyszerű vagyok, a legkisebb angyalok közül való. De azért ne tévesszettek össze hamis angyalábrázolásokkal, szárnyas kövérkés kigyerekekkel! Emberi szemetek nehezen bírná elviselni ISTEN legkisebb angyalának nagyságát is. MÁRIA királynőnk választott ki útjára kísérőül. Ő a legszegényebbeket, a legelhagyatottabbakat, a magukra maradt özvegyeket, az elhagyott gyermekeket látja meg legelőször. Nekik van igazán erősléklőségre szükségük, hogy szegénységük és sok bajuk ellenére is megtalálják JÉZUST. Köpenye alá rejtj őket és ott az én helyem is, hogy szünet nélkül bátorságot, bizalmat sugdossak fülükbe.

Szóljanak kísérőim, akik bátorítanak, és példát mutatnak:

FŰSZÁL vagyok a betlehemi barlangistálló küszöbén. Üde vagyok és friss, örülök az életnek! Mégis sokan taposnak rajtam, legtöbbször akaratlanul. Mindazok, akik JÉZUSHOZ igyekeznek. Csak a SZÜZANYA és szent József lép át rajtam figyelmesen, sohasem taposnak rám. Örömeiket lelik üdeségemben, gyenge kis zöld létezésemben. Ilyenkor kétszeresen boldog vagyok. De hiába is taposnak rám mások, mindig újra kiegyenesedek, hogy láthassam a világ ÜDVÖZÍTŐJÉT, aki a világ végén újra eljön, s általa ÚJ ÉG, ÚJ FÖLD lesz! ÚJ TEREMTÉS! Még engem is újjá terem! Van okom hát az örömré, még itt a küszöbön is!

ÖREG PÁSZTOR vagyok, aki az angyalok buzdítására igyekeztem ide a barlangistállóba. Amikor Józsefnek, az ácsnak jó tanácsot adtam nagy szükségükben, hogy idejöjjenek, nem gondolhattam erre a találkozásra. Nem sejthettem, hogy néhány óra múlva itt térdelek majd imádón az újszülött KISDED előtt! ISTEN számon tartja a legkisebb jócselekedetünket is. Más pásztorok és más nyájak is vannak itt Betlehem környékén, de csak hozzánk küldetett az égi hírnökök serege. Ki értheti a kiválasztottság titkait? Feleletünk nem lehet más, mint a porba hulló imádás és hála! És a remegő felelősség! Hogyan

adom tovább a jó hírt? Hisznek-e majd nekem? Vagy bolond öregnek tartanak csupán? Mindegy, akár hisznek nekem, akár nem, nekem hirdetnem kell! Van megváltás, mert megszületett a MEGVÁLTÓ! Még öregségem gyengesége sem ment fel a kötelezettségemtől!

Szent József tarisznyája vagyok. Durva vászonból szöve ugyan, de engem is a leggyengédebb kezek szőttek, a SZENT SZŰZ áldott kezei. Sietni kellett neki szövésémmel, mert nagy út előtt álltak, szükség volt rám. Csak a legfontosabbakat vihették magukkal, mert szamaruknak még az áldott SZŰZANYÁT is vinni kellett, hiszen ő méhében hordozta leszakadni készülő gyümölcsét, a KISDEDET! Tanúja voltam Betlehembe vezető fáradságos útjuknak, sivatagon, folyóvizeken, sziklás utakon át. Hogyan örültek, amikor olyasmi is előkerült rejtékhelyeimről, amiről már meg is feledkeztek, hiszen olyan sebtében kellett összecsomagolniuk! Kis darab szárított hal, kenyér, vagy valami fontos szerszám. Önmagam nem cselekszem semmi különöset, de megtartója vagyok minden jónak és szükségesnek. Nincs módom a cselekvésre, de mindig elő lehet venni, hogy valami jóra akadjanak bennem. Ezért vagyok! De ez a kevés is beépülhet a megváltás nagy művébe, ha szívesen adom, amim van.

GÁBRIEL: Jöjjenek azok, akik a lelki-gyermekséget és az igazi női segítőkészséget őrző és gondozó angyalhoz tartoznak:

Előlépnek: Pásztorgyerek; Vizeskorsó; Könnycsepp a SZŰZANYAG szemén

4. angyal: A keresetségi ártatlanság fehér ruháját gondozom, amelynek mindig fehérnek kellene maradnia. E fehér ruha jelenti, hogy ISTEN gyermekévé fogadott. MÁRIA királynőnk adta azt a golyóst kezembe, amely lelked, istengyermekséged fehér ruhájának jelképe. Őrizd meg olyanak, amilyenek MÁRIA az ÉGI ANYA adta, ki SZENT FIÁNAK, a MEGVÁLTÓNAK kezéből vette át. Őrizd meg, súlyos bűnnel ne tépd széjjel! Ha bűneiddel, mulasztásaiddal foltot ejtettél rajta, siess a gyóntatószékbe! Minél hosszabban őrzöd meg fehérnek, annál inkább válik Veronika kendőjévé a golyós. Letörlésére minden bánatnak, könnynek, megcsúfolásnak, szomorkodásnak. Vedd a gyermeki ártatlanság, a bűnöktől megtisztult lelket jelképező ruhát és siess vele MÁRIA nyomában a kis JÉZUS jászlához. Ott még szükség lehet rád!

Jöjjenek hozzám segítőim!

PÁSZTORGYEREK vagyok a KISDED JÉZUS jászla előtt. Egyszerű és még tanulatlan. De a szívemben hit van és szeretet. Ez felér a nagyok bölcsességével és túlszárnyalja az okosok önhitt tudományosságát. Egyszerűen elhiszem, hogy a Kisded más, mint a többi kisbaba. Ő maga az ISTEN FIA és a világ MEGVÁLTÓJA! Kérem tőle, hogy e hitemet megőrizhessem, akkor is, ha már felnőtt leszek. Akkor majd az ő ajkáról hallom, hogy milyen jó a mi MENNYEI ATYÁNK és milyen boldogság, hogy a MEGVÁLTÓ által igaz gyermekei lehetünk. Hitem lángocskájánál megértettem ezt már itt is, amikor a szép KISDEDET nézhettem: „Boldogok a lélekben szegények, mert övék a Mennyei Országok!” Üdvözlő URAM és ISTENEM! Add, hogy egész életemen át megmaradjak ebben az egyszerű hitben és mindig éljen bennem a szeretet!

VIZESKORSÓ vagyok, a SZŰZANYA vizeskorsója. De csak a kisebbik, nem a nagy, amellyel Názáret kútjára járt. Azt nehéz lett volna magukkal hozni. Pedig milyen messze van itt Betlehemben a tisztavízű kút a barlangtól! Milyen értékes minden csepp víz, amit tartogatok. Vigyázni kell, hogy össze ne törjek! Miből olthatná akkor szomját a SZENT CSALD! A SZERNT SZŰZ gondoskodik róla, hogy mindenkinek jusson az életadó vízből. Szeretem, amikor átfog gyengéd ujjával. Mintha megsimogatna! Ilyenkor tágulni szeretnék, hogy még többet befogadhassek a jó vízből. De csak cserép vagyok, nem tehetem! Milyen jó az embereknek, akik számára nem elérhetetlen, hogy mind jobban kitágítsák lelküket, szívüket ISTEN kegyelmének, az éltető víznek, a LÉLEKNEK befogadására! Így sokaknak juttathatnak belőle! Igen, az élő víz! JÉZUS ígérete lesz ez Jákob kútjánál a szamarai asszonynak! Kérjétek tőle kegyelmei éltető vizét!

KÖNNYCSEPP vagyok a SZŰZANYA szemén. Igen; sírt a SZŰZANYA is, amikor fájdalom járta át szívét. Nem jajveszékelt, de könnyeit hullatta. Betlehemben a SZENT SZŰZ örvendezett is, meg sírt is. Örvendezett, hogy megszületett az ÜDVÖZÍTŐ, a SZABADÍTÓ, aki mint KISDED édesen simul karjaiba. De ismeri az Írásokat, tudja, hogy szegletkő lesz, jel, amelynek ellene mondanak. Részvétlenség, közöny, gyűlölet kíséri. Ő a szegény emberek! Elutasítják az irgalmat, megverik a pásztort, sőt halálra

adják! Szegény bűnös emberek, akik nem tudnak szabadulni a gonosz lélek rabláncából. Könnyei egyszerre voltak a szeretet és engesztelés könnyei. A szeretet SZENT FIA és az emberek iránt. De ugyanakkor a MEGVÁLTÓT visszautasító bűnösökért hulló engesztelő könnyek is. Ki tudhatna e könnyeknek ellenállni?! Még ma is, sőt a Végso Ítéletnél is megindítja ISTEN szívét! Ez a mi nagy reménységünk.

Gábiel: Jöjjenek azok, akik a kicsiny tetteket segítő angyalhoz tartoznak:

Előlépnek: Szellő; Olajmécs; Szamár

5. angyal: Angyalfivéreim így neveznek maguk között, a „kicsike”. Szolgálatom szerint azokért a kis lépésekért felelek, amelyek az ÚR felé meneteltek. A JÉZUSHOZ vezető legegyszerűbb ösvényt őrzöm, a „kis utat”, amelyen az a szent Teréz lépdelt ISTEN felé, akit ti „kis” szent Teréznek neveztek. Ő a vezető ezen az ösvényen, de éppen ezért egyik legnagyobb szentje az Egyháznak. A kis ösvényen járók azért találhatnak el gyorsan JÉZUSHOZ, mert ők valóban ATYJUKNAK szólítják a MENNYEI ATYÁT, ANYÁNAK MÁRIÁT és úgy is élnek. Egyszerűen karjukba vetik magukat. Mindennap, még a legkisebb lépésben, legkisebb tetteikben is. Így gyorsan célhoz érnek, még ha ez az út szünet nélküli áldozatokkal szegélyezett út is, és mindig meredekebbé válik. De ha valaki valóban elindult ezen az úton, visszautat már nem ismert.

Jöjjenek hozzám, akik bátorítók ehhez az ösvényhez:

SZELLŐ vagyok a betlehemi barlangban. Nem hideget fújok, csak gyöngéden cirógatom a KISDED JÉZUS arcát, fellobogtatom a lángot a tűzrakásban, felébresztem a bóbiskoló ökröt és szamarat, hogy szorgalmasabban leheljék a KISDEDET, kizavarom a kíváncsiskodó, szemtelen legyeket. Nem keltek égháborút, legtöbbször észre sem veszik, hogy ott vagyok, de mégis fontos ez a kis szolgálatom. Az azonban már nem szükséges, hogy emlegessék, dicsérjék, értékeljék. Teszem örömmel, mert ez a lényegem! Ha nem tenném, megszűnnék létem értelme. Milyen szívesen kísérem majd el a SZENT CSALÁDOT a menekülés forró útjaira, hogy enyhülést hozzak. Milyen szívesen szárítom majd fel a verejtéket szent József arcáról, cirógatom a SZŰZANYA homlokát, játszom a KISDED JÉZUS hajfürtjeivel. Amíg vagyok, ezt teszem. Ez a szolgálatom!

OLAJMÉCSES vagyok a betlehemi barlangban. Bizony szükség volt ott rám! Bár ISTEN dicsősége sugározta be a barlangot, számtalan angyal imádta ott az ISTENI KISDEDET, de az ember ebből mit sem érzékelhetett. Még a SZENT SZŰZ sem. A pásztorok is csak nyájuk mellett érzékelhették, hogy hitük fellobbanhat. De mire a barlangba értek, ott félhomály fogadta őket. Csak a tűz parazsa és az én gyenge fényem világította meg a KISDED arcocskáját, a világ MEGVÁLTÓJÁNAK ARCÁT! Míg világítok, önmagamát égetem. Ez a törvény, csak így lesz világosság! Az önmészítés szüli a fényt, mely ISTENHEZ vezeti az embereket, amelynél felismerhetik a MEGVÁLTÓT! De nem sajnálom magam! Míg felemésztlődök, önmagam is fénné válok, amely kicsiny lángjával belelobbanhat, eggyé válhat ISTEN örök fényével! Angyalok társa így lehetek!

SZAMÁR vagyok a SZENT CSALÁD szolgálatában. Lenézett és megvetett a „nagy urak szolgálatában állók előtt. Mégis én szolgálom a legfölségebb URAT, és hordozom a legértékesebb terhet, mert én hoztam Betlehembe MÁRIÁT, ISTEN szent ANYJÁT, szíve alatt az ISTENI GYERMEKKEL! Én, vagy talán majd a fiam, hordozzuk egykor az ÜDVÖZÍTŐT, JÉZUS KRISZTUST pálmavasárnapon, az ujjongó tömeg között a jeruzsálemi bevonuláskor. Szeret engem MÁRIA, szeret József és szeretni fog a MESTER is! Ez minden, de ez a legtöbb! Elfogadják egyszerű szolgálatomat, és így kicsiny szolgálattal része lehetek a nagy MŰNEK. Itt, most a barlangban lihegő szeretetem melengetheti a fázó KISDEDET! Hány nagy művészek leszek kedvenc témája egykor, mert mindig egyszerű maradtam a szolgálatban.

GÁBRIEL: Jöjjenek azok, akik az utakat egyengető angyalhoz tartoznak:

Előlépnek: Csillag; Szent József botja; Pásztor, a legerősebb

6. angyal: A JÉZUSHOZ vezető utakat egyengető angyal vagyok. Kezemben a lapát, feladatom jelképe. Az a szolgálatom, hogy egyengessem az utakat a SZENT SZŰZ és SZENT JÓZSEF előtt. Ők testi szemükkel ugyan nem látnak engem, de ez nem is szükséges. Hisznek ISTENBEN, az Ő gondviselésében és aggodalmaskodás nélkül, bizakodva vágtak neki a hosszú és veszedelmes útnak. Világi hatal-

masság parancsára, de mégis ISTENRE bízva magukat. Törékeny, szűzi test rejti a mindenség URÁT. Ki tudja, ki látja ezt? ISTEN terveit rejthetik kicsiny léptek, egyszerű utak, kicsiny tettek is. Fontos, hogy ISTEN iránti szeretetből és Benne bízva tedd. Akkor én is ott járok előtted, és láthatatlanul, de szeretettel lapátolom el utadból a göröngyöket. Hogy eljuthass Betlehembe, a karácsonyi kegyelmek tárházába. Jöjjenek segítők ebben a munkámban.

CSILLAG vagyok a betlehemi barlangistálló fölött. Csodálatos égi jel, amelyet hiába vizsgálnátok még távcsővel is, titkát még így sem deríthetnétek fel. A napkeleti bölcsekhez is ISTEN küldött. Égi követ vagyok ISTEN szolgálatában, hogy hitet ébresszek, és hitet erősítsek a szívekben. De jel vagyok, amelynek a gonoszok ellene mondanak, mint majd annak is, akinek születését jeleztem. Nem az anyagvilágból, hanem a szellemvilágból érkeztem, ISTEN szolgálatában váltam érzékelhetővé. Mint csillag, amely nem egy helyben ragyog, hanem vezet. JÉZUSHOZ; az ÜDVÖZÍTŐHÖZ vezet, aki mint KISDED, MÁRIA karjában pihen. Őt nyújtja neked MÁRIA, mint a napkeleti bölcseknek is, ha úgy, mint ők, te is tiszta szívvel vágyódsz utána.

SZENT JÓZSEF BOTJA vagyok. Hűséges társa a hosszú úton Betlehembe! Védelmézője gonosz emberek és vérengző állatok ellen. Elég volt csak meglátniuk engem, és visszahúzódtak. Szent József kezében erőt sugároztam, erőt, amely véd és oltalmaz. Védtem a SZŰZANYÁT és szíve alatt az ISTENI KISDEDET. Mennyi ma is a védtelen anya és védtelen kisded. Különösen milyen sok a védtelen, a gyilkos szülő gondolatoktól fenyegetett magzat! Értük nem bottal kell küzdeni, mert nem vadállatok, hanem maguk a szülők a támadóik. Segíteni! De hogyan? Mindenki rátalál erre, kinek szívében jóság és szeretet él, és aki keresi is. Szóval, cselekedettel, jó tanáccsal, melléjük állással, segítségnyújtással. Hány gyermeket kell ma védelmezni saját szülei kényeztetésével szemben, a jóság szigorával. Intésre emel, figyelmeztető bot vagyok a védtelenek érdekében!

PÁSZTOR vagyok, a legerősebb mindünk közül. Társaim és a nyáj védelmében szembeszállok még a farkasokkal is. Hallgatnak rám társaim, mert ismerik és félik erőmet. De nem akarom fitogtatni ezt az erőt; hanem a gyengék védelmében használni. Amikor elhangzott az angyali szózat, mindenki rám nézett. Tőlem akarták tudni, mit tegyünk? Az öreg már neki indult; neki sietős volt, mert lassabban jár. Nem mehetünk pusztá kézzel, javasoltam. Aki jászolban fekszik és kisded, annak sok mindent kell nélkülözni. Számba vettem mit adhatunk, mit vihetünk neki. Csak ami telik szegénységünkéből, de azt szívesen. Amikor a barlangba léptünk, először a KISDEDET láttam meg, mert éppen anyja keblén nyugodott. De arcát nem! Fölötte azonban megláthattam a gyengéd, szépséges női arcot. Ilyen tisztát, ilyen szépet még nem láttam életemben! És mégis, mintha ANYÁMNAK érezném! Titok ez! ISTEN nagy titka! Csak annyit tudtam, hogy ezen túl szolgálni akarom őt egész szívemmel, minden erőmmel!

GÁBRIEL: Jöjjenek azok, akik ahhoz az angyalhoz tartoznak, aki JÉZUSHOZ köti a lelkeket

Előlépnek: Pólyakötő; Bárány; Galamb Másik galamb

7. angyal: MÁRIA követe vagyok, az áldozatkészség, bensőség kék fénye ömlik el rajtam, kezemben JÉZUS töviskoronája. Kérned, mit keresek a karácsonyi angyalok között? A töviskoronában erő van. Ezzel az erővel tépem szét a bilincseket, amelyeket szokásos bűneiddel lelkedden hordasz. Vagy a szenvedélyeid bilincseit, amelyek a világ fejedelméhez, a gonosz lélekhez kötnek. E széttört bilincseket ISTEN kezébe teszem és a töviskoronából ráhulló fényből kegyelem árad lelkedbe. Feltámad benned a vágy, hogy egészen kiszolgáltatásd magad ISTENNEK, szabad rendelkezésére bocsásd magad. Kiszolgáltatottnak lenni, mint a búzamag, amelyet előbb meg kell őrölni, hogy ISTEN KENYERÉVÉ, élő OSTYÁVÁ lehessen! ISTEN nemcsak egyik kezedet akarja! Ő az egészre megy, nem elégszik meg a „fél”-séggel! De jutalomnak is az „egészet” kínálja, nemcsak felét az örökkévalóságnak, nemcsak felét Önmagának, hanem az egészet! ISTEN mindkét kezét nyújtja feléd. Helyezd kezedet az övébe, annak jeléül, hogy rendelkezésére bocsátod magad, és én szorosan hozzákötlek az ÚRHOZ! Ne engedd, hogy bárki is eloldhassa ezt a köteléket!

Jöjjenek a jelképek, a példaképek, akik már megértették és élük is ezt az odaadottságot:

PÓLYAKÖTŐ vagyok a KISDED JÉZUS PÓLYÁJÁN. Egyszerű, kézzel szőtt vászonszalag. De a leggyengédebb kezek, a SZENT SZŰZ kezei szöttek. Ők tekernek most simogató, és mégis erős gondoskodással a KISDED pólyája köré. Készséggel és odaadással hagyom magam az ő anyai kezére! Cso-

mókkal, boggal nem akadályozom szerető gondoskodását. Ha olykor mégis, némi makacssággal ellene szegülnék, az Ő csomókioldó kezei könnyedén kibogoznának! Gyengéd, de határozott szeretettel. Ezért jobb is, ha nem ellenkezem! Csak így lehetek kicsinységemben is szolgálatára a megváltás nagy MŰVÉNEK!

BÁRÁNY vagyok az öreg pásztor kezében. Egyszerű, igénytelen tartásra szoktatva, szűk legelőkre hajtva. Esőben ázó, hidegben fázó, melegben szomjazó lény. Mindig rászorulok valakire: az idősebbek melengető közelségére; a pásztor jobb legelőre hívó hangjára, botjára a farkasok ellen. Olyan életre születtem, mint a többi bárány. Nem voltam nagyra törő, mégis kiválasztott lettem, áldozatra kiválasztva. Húsom és vérem, erőm és mindenem annak szolgál majd eledelül, aki majdan szintén áldozati báránná lesz, ISTEN BÁRÁNYA, aki áldozatával elveszi a világ bűneit. Szívesen adom áldozattá magam, ÉRTE, VELE, BENNE, miattatok.

GALAMB vagyok, a galamb pár egyike, amelyeket az egyik pásztor hozott a SZENT CSALÁDNAK. Gazdám úgy gondolta, hogy majd tápláló levest főznek belőlem az ANYÁNAK. De ők szegénységükben mindjárt a KISDED templomi bemutatására gondoltak, ISTENNEK szántak áldozatul. Ezért most etetgetnek, becézgetnek, még a KISDEDNEK is odanyújtanak, aki rám teszi gyengéd kezecskéjét. Tekintéssel fivéremet keresi. Valami megindító szomorúság sugárzik szeméből. Ekkor hirtelen megértem, hogy vérem ontásával előképe leszek az Ő feláldozásának. Elszáll szívemből minden félelem! Helyette ontott vérem része lehet a MŰNEK, a megváltás nagy művének.

GALAMB vagyok, az előző párja. Megértettem én is, hogy áldozattá kell lennem. Kis madárszívem mégis boldogan repes, amikor a SZENT SZŰZ etetget, becézget. Fivéremet keresi tekintetem. Vajon érzi ő is, amit én? Elszállt szívemből a vérontástól való félelem, mert a KISDEDBEN megpillantottam ISTEN BÁRÁNYÁT, aki eljött, hogy életével, vére ontásával váltsa meg a világot. Eljön majd egyszer újra és akkor véget ér a természet sóhajtozása, mert ÚJ ÉG, ÚJ FÖLD lesz!

GÁBRIEL: Jöjjenek azok, akik ahhoz az angyalhoz tartoznak, aki a megkövesült szíveken kopogtat.

Előlépnek: Kovakő; Könnycsepp az ISTENI KISDED szemén; Szalmaszál

8. angyal: Az emberi szívek átváltozásának segítője vagyok. A megkövesült szíveken kell kopogtatnom. De nem a magam kezével. Az élő tabernákulumban, MÁRIÁBAN, a magzati életben rejtőző ISTENEMBER piciny kezecskéivel kopogtatok ezeken a szerencsétlen megkövesült szíveken. Ezekhez a piciny dobolásokhoz a szeretet és irgalom ritmusával kísért szívdobogás tartozik. MÁRIA anyai szívének dobogása, kinek irgalmas szeretete ISTEN kimeríthetetlen irgalmának kútjából merít, hogy megolvadjanak az eljegesedett, közömbös szívek. Széttörjön a csontpáncél a gögös szíveken, megenyhüljön az elfáultság, felgyulladjanak a kihűlt szívek. ISTEN szeretete nem torpan meg a megkövesült szívek előtt sem!

Jöjjenek segítőim, ebben a nehéz feladatban.

KOVAKŐ vagyok, szent József tarisznyájából kerültem elő. Nélkülem hideg maradt volna a barlang. Fáj, amikor ütnek; de a szenvedés tüzet, életet jelentő szikrát csihol ki belőlem. Jelentéktelennek látszom, de hosszú évezredekben át nélkülem elpusztultak volna az emberek, mert nem tudtak volna tüzet gyújtani. Jelentéktelenségem egykor gyönyörű jelképpé válik az Egyház liturgiájában, a nagyszombati tűzgyújtáskor. E KISDED, aki most az általam csiholt tűz mellett melegedhet, keserves kereszthalállal váltja meg a világot. Eltemetik, elsiratják, pedig megmondta előre, hogy harmadnapra föltámad. Kipattan sírjából, mint belőlem a fájdalmas ütéssel csiholt szikra. A föltámadásban való hit tüze ezután már kiolthatatlanul lobog nemzedékről-nemzedékre!

KÖNNYCSEPP az ISTENI KISDED SZEMÉN e cseppnyi víz vagyok, mégis értékesebb vagyok a legdrágább gyémántnál. Ne csodálkozz ó ember, hogy az ISTENI KISDED is sírt. Hiszen fájdalmainkat is Ő viselte! Mily sok minden fájhat az újszülöttnak! Nyom a szalma, remegtet a hideg, gyötör az éhség és még mennyi ismeretlen fájdalom! A nagy ISTEN gyenge újszülötté lett, mindezt érted vállalva! Ahogyan később, a kereszthalálban sem sajnálta vérét ontani érted, úgy most is érted sír. Szemébe nézve megláthatod bűneidet, sok-sok mulasztásod. Bánatra indult szíved tisztára mossa már ez a könnycsepp is! JÉZUSNAK minden tette, egész élete üdvözítő tett volt. Még gyereksírása is! Nézz e könnycsepp mély kútjába, amely ISTEN szeretetének kútja!

SZALMASZÁL vagyok az ISTENI KISDED jászlában.

Valamikor gyengéden kecsesen hajladoztam, még a legkisebb szellőre is. De most már merev és olykor szúrós is vagyok. Egykor kalászt hordoztam, kenyérnek, ostyának valót. Az életet adó szemeket kicsépték belőlem, maradtam alomnak való, állati erők taposnak rajtam. Égi erők birtokba vettek, jászolba helyeztek. Most melengethetem ISTENI KISDED tagjait, elzárom tőle a világ hidegét, szeretetlen ridegségét. Önmagam állítom védőfalként a hidegség, ridegség harapásaival szemben! Boldogság önt el, ha a KISDED időnként belém markol kezecskéivel. Hiszen Ő a MEGVÁLTÓ, emberek és az egész világ-mindenség MEGVÁLTÓJA! Megérintett engem is ez a kéz, amely egykor gyógyulást hoz beteget sokaságának. Értelme lett alomnak való szegényes életemnek is.

GÁBRIEL: Jönnek azok, akik ahhoz az angyalhoz tartoznak; aki a tabernákulumokat őrzi és odahívja a papokat is.

Előlépnek: Jászol; a SZENT SZŰZ köntöse; Nagy hasábfa

9. angyal: Egyike vagyok azon angyaloknak, aki angyalsereg élén őrségben van éjjel-nappal a tabernákulumok előtt. „MEGHÍVÓNAK” „KIKIÁLTÓNAK” is szólítanak a Mennyben. Keresztelő szent JÁNOS hívását hangoztatom szüntelen: Készítsétek elő az ÚR útját. Vágyat ébresztenek a szívekben a papi hivatásra. Serkentem a felszentelt papokat, hogy jöjjenek gyakrabban a tabernákulumban lakó ÚRHOZ és vigyenek oda másokat is. Segítem a lekipásztorokat és őrzöm a plébániához tartozó hívek közösségét. Segítem a papokat ISTEN igéjének hirdetésében. Buzdítom őket, hogy a tabernákulumok előtt készüljenek szentbeszédeikre, mint II. János Pál pápa tette még krakkói bíboros korában.

Jöjjenek, akik segítik ISTEN szolgáit, a papokat ebben a feladatban.

JÁSZOL vagyok a betlehemi barlangban. Egyszerű mélyedés, amelyet nagydarab kőbe vájtak. Található még ma is ilyen a szentföldön. Állatok etetésére szolgál. Nagyon fáj a kötestemnek, amikor erős kezek kivájták belőlem a „fölsöleget”, hogy a mélyedésben elérjen az állatok elege. Nem simítottak, nem csiszoltak fényesre. Ilyen is maradtam! De eljött a nagy nap, amikor ISTEN FIA, a Betlehemben megtestesült ÜDVÖZÍTŐ, lakást vett bennem. Így lettem az első tabernákulum, amely anyagból készült. A SZŰZANYA az, az élő tabernákulum volt. Szalmával béleltek, kendővel takartak és én boldogan tárogultam volna még mélyebbre, még szélesebbre, hogy befogadjam a „befogadhatatlant”! A KISDED melegsége áthatott és megőriztem szeretetének kisugárzó hevét! Hiszem, hogy részem lesz egykor a „hazavetelben”, amikor megszületik az ÚJ ÉG, ÚJ FÖLD!

A SZENT SZŰZ köntöse vagyok. Egyszerű, többször javítgatott, de testi-lelki tisztaságot lehelő. A MENNYEI ATYA kedves leányának, a FIÚISTEN szeplőtelen ANYJÁNAK, a SZENTLÉLEK szépséges mátkájának gyengéd testét burkolom be, védem. Mint papi palást borulhatok az ő testének élő tabernákulumára. Mily nagy kitüntetés. Mégsem őrzenek meg hitelesen a századok! Mert nem ez a legfontosabb, hanem amiért vagyok, a szolgálat! Mily sokan vállalják majd ezt a szolgálatot az évezredek során! A SZENT SZŰZ szolgálóleányaként, az Ő nyomdokain haladva, reá tekintve, mint egyetlen és meg nem ismételhető példaképre! De Őt szolgálják égi szerelemben égve, hűséges lovagai is! Lángoló szeretetüknek nincsen üszke, nem rombol, hanem tisztít, épít. Szent Bernát, szent Maximilián Kolbe és sokan mások. Hány tisztalelkűm, tüzes szívű ifjú mutat utat MÁRIA szolgálatában! Még ma is, még ebben a városban is!

NAGY HASÁB FA vagyok, amit az öreg pásztor hurcolt a KISDEDHEZ. Évek óta tervezte, hogy jelet farag belőlem szállásuk elé, amely mutatná, hogy itt igazak várják a MESSIÁST. Égi biztatásra várt, hogy milyen is legyen ez a jel? És íme, eljött: csillag jelezte, angyalok hirdették. Az öreg még segítséget se kért, ő maga vonzolt ide. „Ez az én részem a MESSIÁS-KIRÁLY országához! Meglátja a KISDED! Nem botránkoztatja, hogy gyenge újszülöttet lát, hiszen angyalok hirdették, hogy ez lesz a jel! De azt is látja, hogy a KISDEDNEK kőjászol a fekhelye. Ismeri Józsefet, tudja, hogy ácsa, odaad neki: „Szükség van bölcsőre, te majd elkészíted.” Így lettem a KISDED JÉZUS bölcsőjévé, valóban jellé, a megváltás első jelévé. A befejezés majd a kereszt lesz. Bölcső és kereszt összetartozik. ISTENNEK való odaadottságban jellé válhat minden és mindenki, még egy hasábfa is, ha bölcső vagy kereszt lesz belőle. Része lehet a megváltás művének. Rómában járva a MÁRIA MAGGIOREBAN megláthatod mi lett belőlem, ezüsts bölcsőbe foglalva.

GÁBRIEL: Jöjjenek azok, akik ahhoz az angyalhoz tartoznak, aki a hópolyhet tartja, mint ISTEN ATYAI kezéből kikerült minden alkotás szépségének szimbólumát.

Előlépnek: Madárka; Méhecske; a KISDED JÉZUS pólyája

10. angyal: A szeretet angyala vagyok, ISTEN kicsiny, rejtett műveinek, ezek szépségének angyala. Szimbólumként a hópolyhet tartom. E rejtett szépségek közé tartozik a bűntelen kisgyermek tiszta tekintete, minden gyengéd szeretetadomány, amely szinte észrevétlenül szerez örömet betegeknek, gyengéknek, elhagyatottaknak. Minden titokban tartott jótett, amikor a jótévő rejtekben marad, úgy virágzik, mint egy gyengéd virág. Minden gyengédség és szeretet, amellyel a megfáradt embereket körülveszitek, magatokról megfeledkezve, telítve van a jóság illatával. ISTEN kegyelme az, amely ez egyszerű és ISTEN szépségével telített műveket kivirágoztatja a jóakaratók lelkében.

Jöjjenek a rejtett szépségek megvalósítói és hirdetői:

MADÁRKA vagyok a betlehemi barlangban. Nem itt van a fészke. De ide vonzott az a nagy, mély csendesség, amelyben ég és föld békéje honol. Szívem majd szétrepeszt a vágy, hogy trilláimmal telezengjem e mély csendet. Mióta a SZŰZANYA arcát megpillantottam, mégis hallgatom. Nézi a KISDEDET, de valahogyan mégis befelé figyel! Vajon mire? Ahogyan Őt nézem, lassan hallani kezdek valami csodálatos éneket. Leginkább gyönyörű orgonazenére emlékeztet, de annál sokkal szebb, szellemibb. Mennyi hangzatok csodálatos összhangja! Az égi zene mind erősebb lesz, betölti az egész barlangot. De ezt a zenét csak a lélek, a szív füle hallja. Mert ez a szerint szellemek, az angyalok éneke. Egyszer, majd az új Mennyei Jeruzsálemben, amelynek kulcsát e KISDED hozta le a földre, mi madárkák is csatlakoztatunk ezekhez a csodálatos hangzatokhoz. ÚJ ÉG lesz és ÚJ FÖLD!

MÉHECSKE vagyok a betlehemi barlangban. Hogyan kerültem ide? Egyszerű! Idecsalt a föld legpompásabb illatú VIRÁGA, a TITOKZATOS RÓZSA illata. Mikor beröppentem a barlangnyíláson, kerestem az elrejtett virágot, de nem találtam. Az illat után folytattam a keresést és ráleltem. A LEGSZENTEBB VIRÁG, a TITKOSÉRTELMŰ RÓZSA, a SZÜZEK SZÜZE illatozott, olyan „mennyei” édességet árasztva, hogy megbűvölten keringtem körülötte. De ebben az illatban volt valami szívbemarkoló is, az ÁLDOZAT illata. Ez utóbbi még erősebben áradt a KISDEDBŐL, aki anyja karján aludt édesen. Csak zümmögök körülöttük, rájuk szállni nem is merek, hiszen ezzel talán fájdalmat okozhatnék? Zümmögöm a megváltottság énekét, a „hazavitel” énekét, ami már előhangja az egész teremtés megváltottságának, az ÚJ ÉGNEK, ÚJ FÖLDNEK!

A KISDED JÉZUS PÓLYÁJA vagyok. Nem finom selyemből, nem arannyal átszőtt bíborból, amely a királyi gyermekeket illeti meg, még csak nem is puha gyapjúból. Csak egyszerű házivászonból. De szálaimat a SZÜZEK SZÜZE fonta, szőtte. Ő, az édesanyák ÉDESANYJA, beleszőtte, beleénekelte lelke zenéjét, szívének dallamait, amelynél gyönyörűsegebbet nem hallottak még az angyalok sem! Az első és legszebb ének az egész világmindenségben, amely a földről az ATYA szívéig tör fel. Reszkettem bele, amikor meghallottam, minden szálam vele remegett, így énekeltem együtt vele. E mennybetörő dal zsongja körül, burkolja be édességével a KISDED JÉZUST, melegíti szívét, sző mosolyt arcocskájára, még a hideg éjszakában is. Mert e dal túlharsogja a gyűlölet üvöltését is, pedig füllel szinte alig hallható, olyan gyöngéd és édes.

GÁBRIEL: Jöjjenek azok, akik az ISTEN józan és következetes szeretetét hordozó angyalhoz tartoznak!

Előlépnek: Ökör; Faág; Szent József köpenye

11. angyal: MÁRIA angyala vagyok, az ő képét, a Legtisztabbnak képét tartom kezemben. JÉZUS fényében MÁRIA is mindig láthatóvá lesz. JÉZUS a világ világossága. Aki felfogja az Ő fényét, az felfogja MÁRIÁÉT is! Egyedül Ő az egészen szép, egészen ép, egészen szent a teremtmények között. Szeplőtelensége ISTEN józan szeretetéből való adomány. Az ISTEN FIÁNAK anyja csakis a LEGTISZTÁBB lehet! Figyeljete szavamra: életetek tisztasága nem fölvetett ruha. Bele kell, hogy szövődjön testetekbe, lelketekbe, egészen átjárva benneteket. Így lesztek majd világítótársa mások számára.

Jöjjenek, akik egyszerűségükkel; egyszerű létükkel jelképezik ISTEN eme józan szeretetét.

Egy ÖKÖR vagyok a betlehemi istállóban. Nem vagyok sem az állatok dísz, sem királya. De ősidőktől fogva „áldozati” állat vagyok. Míg fiatal voltam tuloknak mondták, s mint ilyen, szimbóluma vagyok szent Pál hűséges társának, szent Lukács evangélistának. Ezért képemet megtalálhatod szinte minden temp-

lomban, de különösen az ősi mozaikképeken. A prófétai látomások négy élőlényének egyik arca is fiatal bika arca, amely újra megjelenik szent János apostol látomásában, mint a négy élőlény egyike. De mindez nem az én érdemem, csak arra utal, hogy ISTEN titkai nehezen hozzáférhetőek az emberi értelem számára, ezért jelenik meg oly sok szimbólum a Szentírásban is. Itt a betlehemi barlangban nagyon egyszerű szolgálat lett osztályrészem. A hideg éjszakát buzgó lihegése, leheletem teszi elviselhetőbbé. ISTEN FIA annyira szegénnyé lett, még én, az egyszerű állat is szolgálatára lehettem, adhattam neki valamit. Nem mást, csak a szünet nélküli együttlélegzést vele. De ez a szeretet-lihegés engem is felmelegít!

FAÁG vagyok. Egykor magasan hordtam a fejem. Fent a magasban hajladoztam, nyújtózkodtam a nap felé, mindenképpen dicsőségre vágyva. Váratlan szélvihar letört a nagy fáról és ide sodort a betlehemi barlang elé. Szent József megtalált, felapritott; paraszat gyújtott alám. Sírtam; jajgattam, nem akartam elégni. Még sok fölösleges ragaszkodás, fölösleges életnedv, életkedv volt bennem. Tiltakozásul csipős, bántó füstöt fújtam magamból. A KISDED JÉZUS sírni kezdett tőle. Síró hangja, fájdalom kiégetett belőlem minden fölösleges ragaszkodást önön életemhez. Most már adom magam, önként és szívesen, felizzani és elégni. Így már melegíteni is tudok!

Szent József köpenye vagyok! Egyszerű, de erős, mint ő maga! Betakartam, megvédtem őt a hideg ellen, a szél ellen, olykor emberi kíváncsisággal szemben is. Szüksége volt rám, mégis gyakran levett válláról és másra borított védelmül, míg ő maga védtelen maradt. Legtöbbször a SZÜZANYÁRA takart a betlehemi úton, de még gyakrabban a menekülés keserves éjszakáin. Amíg nem érezhették biztonságban magukat, éjszaka kellett folytatni a menekülést. A szokatlan egyiptomi hideg éjszakák alatt védelmet nyújtó sátorra kellett válnom. Így szinte egyggyé váltam szent József gondoskodó szeretetével a gyengébbek védelmére. Ennek váltam jelképévé és maradok is annak, később az egész Egyház számára. Világméreteken, de az egyes családok, egyházi közösségek számára is! Az Anyaszentegyház védője!

GÁBRIEL: Elérkezett JÉZUS KRISZTUS születésének órája. Jöjjenek azok, akik ennek az órának angyalaihoz tartoznak.

Előlépnek: Szent József saruja; Parázs; a SZÜZANYA fátyola

12. angyal: Én a legkisebb vagyok a szent éjszakán szolgáló angyalok közül. A felsőbb kórusokhoz tartozó, hatalmasabb fivéreim szolgálata előbb kezdődött, még a KISDED születése előtt. E szent óra ISTEN titkait rejti. Én a pásztorokat kísértem ide, amikor már megszületett JÉZUS. De éppen az egyszerűekért, a kicsinyekért van szolgálatom. Ezért észreveszem a legegyszerűbb dolgokat is a betlehemi barlangban, a paraszat, a SZÜZANYA fátyolát, de még szent József saruját is! És megmutattam mindent a pásztoroknak. Mindenre figyelni kell, amit ISTEN belevont terveibe. Mert sokszor a legegyszerűbbnek tűnő dolgok, tárgyak hordozzák a legfontosabb jelentést: a befogadó- készséget, az önátadást, az engedelmisséget.

Jöjjenek hát ezek szimbólumai, mert ők is tanúi voltak a MEGVÁLTÓ születésének.

PARÁZS vagyok a betlehemi barlangban. Nehezen égtem parázzsá, mert nedves fából rakhatott csak tüzet szent József. Előbb sisteregve, füstölve távozott el belőlem minden fölösleges ragaszkodás önmagamhoz, az életemhez. Nem akartam áldozati tűz lenni! De segített szent József türelme! Szép szavakkal biztatott: MÁRIÁNAK és a KISDEDNEK melege, szeretetre van szüksége! Add meg magad! Végre föladtam a küzdelmet önmagamért! Most már csak értük égek! Felragyogó fényben megláthattam a legszebb ARCOKAT! MÁRIÁNAK és az ISTENI KISDEDNEK arcát. Ég és föld gyönyörűségét! Ezekért a percekért érdemes volt minden áldozat, mert ezek a percek múlhatatlanul az örökkévalóság percei lettek!

Szent JÓZSEF SARUJA vagyok. Olyan, mint amilyent errefelé minden szegény ember visel. Fáradságos utakon nyűtt engem. Bizony már nem vagyok látványosság. Kemény göröngyök porladtak szét alattam Vízmosások között száraz maradtam, így könnyítettem meg fáradságos vándorlásukat Názáret-től Betlehemig. Most éjjel van, kibújt belőlem, fekhelye mellé tett. A hosszú út, a szálláskeresés izgalmai, az otthonteremtés lelkes tettei után lepihent ő is. Szeme leragadt, pedig nem sokkal előbb még oly gyöngéden nézte MÁRIÁT; aki várakozás szent áhítatába merült. Alszik szent József. ISTEN, a nagy

TERVEZŐ, így rejtje el szent József szeme elől a MEGVÁLTÓ szűzi születésének titkos pillanatát. Amilyen rejtett volt a szűzi fogantatás az emberi tekintetek előtt, csak angyalok imádhatták leborulva, épígy a születés is! Így őrzi meg ISTEN szent Józsefet a „nem látók” hitében és boldogságában. ISTEN eme nagy kegyelmének, én az egyszerű saru, tanúja lehettem. Hányszor hangzik fel majd egykor az Egyház könyörgése a litániában: „Erőslelkű József! Engedelmes József! Hűséges József! Könyörögi érettünk. Mindezen tulajdonságai rendíthetetlen hitéből származtak. Ezzel a hittel, keresgéltem engem, nagy hirtelen, az angyal felszólítása után: „Vedd a gyermeket és anyját...”. Hitte, hogy az angyal ISTEN követségében szólt hozzá. Hallgatni kell az angyalra. Ő hallgatott rá, lábára húzott és máris ébresztette MÁRIÁT. ISTEN tervei oly sokszor beláthatatlanok az ember számára! Ilyenkor csak a hitre hagyatkozhatunk.

A SZŰZANYA FÁTYOLA VAGYOK. Nem arannyal átszőtt bíbor, pedig még az is szegényes lenne MENNYEK KIRÁLYNŐJÉNEK méltóságához! Egyszerű vászon vagyok, de a legszentebb ASSZONY keze szőtt. Áhítatának ragyogása, hitének fénye tündöklök rajtam, szüzességének lilioma díszít, jár át égi illattal, kedvességének balzsama hat át. Kiválasztottjait fátyla alá rajti a SZENT SZŰZ, hogy csak az égnek illatozzanak. Elrejtett odaadásuk gyümölcsét majd a MENNYBEN tárja csak az ámuló seregek elé. Az engesztelő szeretet titkát rejtem magamban.

GÁBRIEL: Végezetül szólítom a Békesség Angyalát. Hallgassatok szavára! Minden fontos, amit mond! Ezzel térjetez haza. Ezzel az ISTENTŐL kapott békével szíveteken, és ezekkel az elhatározásokkal is, amelyet ő vés szívetekbe. Mindehhez erő ad a KISDED JÉZUS SZÍVÉBŐL forrászó szeretet. Mert Ő a szeretet kútfője. SZŰZANYÁNK MÁRIA oltalmazó, irgalmas szeretetének köpenye védjen, rejtjen el minden gonosz támadással szemben Szent József hite, és segítsége kíséren utjaitokon. Mi pedig, az angyalok légiói, égi fivéreitek, ISTEN szolgálatában mindig veletek vagyunk.

BÉKESSÉG ANGYALA

Nem egyedül jöttem, körülöttem szent angyalok sokasága. Mint ahogyan a betlehemi mezők felett is „Hirtelen nagy mennyei sereg vette körül” az ÚR angyalát, aki meghirdette a nagy örömhírt, KRISZTUS születését, és vele együtt „dicséretet énekeltek az ISTENNEK”. Ott voltam én is és ott voltak angyalfivéreim is, akik most itt körülvesznek, és akik között itt vannak mind a ti szent őrőangyalaitok is. Mekkora öröm volt ez számunkra, hogy együtt énekelhattuk: „Dicsőség a magasságban ISTENNEK, és békesség a földön a jóakarató embereknek.” Már akkor magunk előtt láttuk az emberek sokaságát, akik évezredekén át, évről évre megismétlik karácsonykor az angyalok énekét. A tengernyi emberarc közül néhányat jobban megvilágított számunkra ISTEN dicsőségének fénye! A ti arcotokat! Nemcsak földi arcotokat, de lelketek vonásait is. Tudtuk, hogy ez azt jelenti: ISTEN rendeléséből különös szolgálatot kell majd vállalnunk lelketek, üdvösségetek érdekében. És éppen ezen a karácsonyon. Az idő elérkezett! ISTEN arcára függesztve tekintetünket megláttuk, mit kell tennünk értetek. Közösségben, de az egyes őrő angyaloknak is. Mi megtettük. Kellott, hogy észrevegýetek működésünk, meghalljátok, amire buzdítottunk! Most rajtatok a sor: CSELEKEDJETEK! A békesség, amit meghirdettünk, a „jóakarató emberek” szívében lakozik. Megkaphatja tehát az is; aki még csak keresi az igazságot, aki még csak úton van ISTEN felé. Ha jóakarát vezérli. De békétlenség lakozik mindazok szívében, még ha hívőknek is vallanák magukat, akiket gondolataikban gőg, tetteikben rosszindulat vezérrel. Békét hirdető szavamra az ilyenek süketek maradnak! Mindig vannak azonban, akik hallgatnak rám. Légy te is ilyen! És akkor vezetésemmel, a szívetekben lakozó békességgel egészen közel juthattok ISTEN SZÍVÉHEZ, amely a MEGTESTESÜLÉS óta emberszívként dobog, a KERESZTFÁN megnyílt, hogy mindenkit irgalmába fogadhasson! Téged is! Légy a béke eszközévé! Nézd az egyszerű fatimai gyermekeket! Ilyen nagyot cselekedhetett ISTEN e 3 kicsiny, gyöngye, egyszerű gyermek által népekkel, országokkal, az egész világgal. Kövesd őket, kövesd MÁRIA gyermekeit, és MÁRIA segítségével megmenthetjük e pusztulásnak indult világot!

Felhasznált irodalom, ajánlott linkek, videók stb. - megvalósítást segítő képzések, előadások, tréningek tartalmának, szemléletének megjelenítése.

Az 2. alkalom bemutatása:

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény

A 2. alkalom megvalósításához kapcsolódó anyagok:

- a kiosztandó anyagok, feladatok,
- a megjelenő játékok leírása,
- a tervben megadott, nem saját feladatok pontos forrásának feltüntetése,
- a felhasznált szövegek, képek a forrás pontos megnevezésével,
- az egyéb segédletek,
- a kivetítendő diák képe, felhasználandó prezentációk, videók...
- a feladatok megoldása.

Felhasznált irodalom, ajánlott linkek, videók stb. - megvalósítást segítő képzések, előadások, tréningek tartalmának, szemléletének megjelenítése.

STB.

Nagyböjti lelki nap

1.19. Rövid összefoglaló:

A gyakorlat rövid bemutatása:

A test és a lélek felkészítése a megváltás ünnepére. Élményszerű programok, játékok segítségével indítjuk a nagyböjti időszakot. Osztályközösségben éljük meg a lemondás, áldozatvállalás, önzetlenség cselekedeteit.

Célok:

Elvárt hatások, eredmények

Megtanulja a szenvedés értelmét

Megtanulja a másokért való áldozathozatal örömét

Erősödik az önbizalma azáltal, hogy megtapasztalja, ő is képes az áldozathozatalra

Belátja hibáit, megtanul megbocsátani másoknak és saját magának

Újszerűség:

Élménypedagógia elemeinek beépítése

Ellenőrzés, értékelés módja:

Tablókészítés, ajándékok készítése társaknak, közös keresztút-imádkozás

1.20. Hívószavak:

bűnbánat, bűnbocsánat, szenvedés, áldozathozatal, feltámadás, megváltás

1.21. Érintett kompetenciák

Tudás

Ismeri a nagyböjthöz, húsvéthoz kapcsolódó alapvető fogalmakat.

Látja a bűn és a megváltás közti összefüggést.

Érti az élménypedagógiai játékok üzenetét.

Képesség

Használja a már értelmezett vallásos kifejezéseket.

Életkorának megfelelő játékos feladatokat végez.

Képes a lelki élettel kapcsolatos gondolatait kifejezni.

Attitűd

Törekszik testi, lelki önismeretre, önévelésre.

Nyitott a hitélet iránt.

Felismeri és elfogadja a hit értékeit.

Fontosnak tartja a keresztény értékeket.

Felelősség, autonómia

Felelősséget érez önmaga és környezete testi, lelki egészségének megőrzése és erősítése iránt.

Elfogadja az együttműködés szabályait.

Mások munkáját értékeli, segíti.

1.22. Célcsoport:

Célcsoport: pl.: általános iskola

Korosztályok: 6-10Csoport ajánlott létszáma: 15-20 fő

1.23. Szükséges időkeret, gyakoriság:

Gyakorlat alkalmainak száma: évi 1 tanítási nap

Alkalmak gyakorisága: évi 1 tanítási nap

Egy alkalom időkerete: 1 tanítási nap

1.24. A program egyedi humán-erőforrás igénye:

tanítók: előkészítés, szülők, gyermekek tájékoztatása, a program lebonyolítása

pedagógiai asszisztens: előkészítés, tanítók tevékenységének segítése

rendszergazda: technikai feltételek biztosítása, előkészítés

1.25. A program egyedi eszközigénye:

kézműves felszerelések: színes ceruza, filctoll, zsírkréta, rajzlapok, csomagolópapír, ragasztó, olló

játékokhoz szükséges eszközök: plüss játékok, labdák, textilcsíkok, kosarak, képek

laptop, projektor, hangfal

1.26. Kidolgozó

A gyakorlat kidolgozója/ megszólítható(szakmai) képviselője: Lipódi Ildikó

Elérhetősége: lipodi.ildiko@nagykanizsa.piarista.hu

1.27. megvalósítás folyamata alkalmainak/ elemeinek részletes bemutatása táblázatos formában:

Az 1. alkalom bemutatása:

Feladatok	Időkeret (min)	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
„Hogy vagy?”	30	Kártya választása	Feladat ismertetése Kártyák előkészítése	Beszélgetés	Kártyák		
Az élet fája a keresztfa	30	Állókép alkotása a jelenetről	Felolvasás: Jn 20,11-18	Szerepjáték	Kendők, stólák, feltámadt Krisztus-kép kereszt		
Csoportalkotás	20	1 tárgy választása	Tárgyak előkészítése	Játék	7 féle tárgyból 2-3 db		
A szeretet útja - Csoportok alakítása a tárgyak szerint - Állomások: 1. Az Olajfák hegyén (bűnbánat)	120	Lelkiismeret-vizsgálat Padlókép elkészítése	Lelkitükör felolvasása	Önismeret	Szív filcből, lila szalagok,		

2. Jézust tövissel koronázták (alázat)		Bemutatkozás: 1 jó tulajdonság – hangosan 1 rossz tulajdonság – csendben Istennek A nagy gyertyáról meggyújtott gyertya tovább adása változó sugarú körökben.	Koordinálás	Beszélgetés, elcsendesedés	kavicsok Plüss szív		
3. Jézus a keresztet hordozta (kitartó szeretet)		Csendben figyelni a környezetre. Megosztás, a következőt tekintettel szólítja.		Játék, megfigyelés	1 nagy gyertya, 7 kis gyertya, gyufa	Akinél elalszik a gyertya, a közepén lévőről újra lángra lobbantja.	
4. Jézus a kereszten (csend)		Képek közül 1 választása Megosztás: Ezért jó, hogy keresztény vagyok (a kép alapján)	Előkészítés, koordinálás	Megfigyelés, beszélgetés			
5. Jézus feltámadt! (öröm/hír)				Megbeszélés	Képek (újságból kivágt...)		

6. Jézus mennybe- menetele (remény, életszentség)		Milyen szerintem egy szent.	Szentek rövid életrajza.	Beszélgetés, össze- hasonlítás, követke- tetés	Szentek életrajza		
7. A Szentlélek eljövetele (imádság)		Viselkedések bemutatása az utasítások alapján	Játék levezetése	Játék		„Ez a csoport olyan, mint ...”	
Az élet fája	20	Rajzolás	Koordinálás	Játék	Rajzlap, színes ceru- za, olló, ragasztó	Párokban, a társ elmondása alapján készül a rajz: Ilyen virág nyílt ki a szí- vemben. A virágok felra- gasztása a közös kereszt- re.	
Zárás	10	Ima, ének	Ima, ének		Dalszövegek, gitár		

Az 1. alkalom megvalósításához kapcsolódó anyagok:

- a kiosztandó anyagok, feladatok,
- a megjelenő játékok leírása,
- a tervben megadott, nem saját feladatok pontos forrásának feltüntetése,
- a felhasznált szövegek, képek a forrás pontos megnevezésével,
- az egyéb segédletek,
- a kivetítendő diák képe, felhasználandó prezentációk, videók...
- a feladatok megoldása.

Felhasznált irodalom, ajánlott linkek, videók stb. - megvalósítást segítő képzések, előadások, tréningek tartalmának, szemléletének megjelenítése.

Az 2. alkalom bemutatása:

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény

A 2. alkalom megvalósításához kapcsolódó anyagok:

- a kiosztandó anyagok, feladatok,
- a megjelenő játékok leírása,
- a tervben megadott, nem saját feladatok pontos forrásának feltüntetése,
- a felhasznált szövegek, képek a forrás pontos megnevezésével,
- az egyéb segédletek,
- a kivetítendő diák képe, felhasználandó prezentációk, videók...
- a feladatok megoldása.

Felhasznált irodalom, ajánlott linkek, videók stb. - megvalósítást segítő képzések, előadások, tréningek tartalmának, szemléletének megjelenítése.

Kommunikáció fejlesztés

Esemény	Az esemény felelőse	Kommunikációs csatorna	A kommunikáció felelőse	Beszámoló gyakorisága
alsó tagozatos lelki nap	szervező	honlap, közösségi oldal, Kanizs Újság, KanizsaTV, Piaristák Ma	programot szervező/titkárság	eseti jelleggel/éves program alapján
alsót tagozatos erdei tábor	osztályfőnök	honlap, közösségi oldal, levelezési lista, hirdetőtáblák az iskolában	szervező, intézményi felületek kezelői	eseti jelleggel/éves program alapján
alsó tagozatos osztálykirándulás	osztályfőnök	honlap, közösségi oldal, levelezési lista, hirdetőtáblák az iskolában	szervező, intézményi felületek kezelői	eseti jelleggel/éves program alapján
alsótagozatos családi nap	szervező	honlap, közösségi oldal, Kanizs Újság, KanizsaTV, Piaristák Ma	programot szervező/titkárság	eseti jelleggel/éves program alapján
felső tagozatos lelki nap	szervező	honlap, közösségi oldal, Kanizs Újság, KanizsaTV, Piaristák Ma	programot szervező/titkárság	eseti jelleggel/éves program alapján

felső tagozatos osztálykirándulás	osztályfőnök, helyettes, DÖK	honlap, közösségi oldal, levelezési lista, hirdetőtáblák az iskolában, DÖK	szervező, intézményi felületek kezelői	eseti jelleggel/éves program alapján
gimnáziumi lelki-gyakorlat	osztályfőnök, helyettes	honlap, közösségi oldal, levelezési lista, hirdetőtáblák az iskolában, DÖK	szervező, intézményi felületek kezelői	eseti jelleggel/éves program alapján
gimnáziumi osztálykirándulás	osztályfőnök, helyettes, DÖK	honlap, közösségi oldal, levelezési lista, hirdetőtáblák az iskolában, DÖK	szervező, intézményi felületek kezelői	eseti jelleggel/éves program alapján
sport	szervező	honlap, közösségi oldal, Kanizs Újság, KanizsaTV, Piaristák Ma, Zalai Hírlap	programot szervező/titkárság	esemény gyakoriságától függően

Esemény	A tájékoztatás célközönsége	Várható eredmény	Értékelési módszer
alsó tagozatos lelki nap	intézmény közössége, város és városkörnyék	az esemény minél szélesebb körű hirdetése (beiskolázási célzattal is), Pedagógiai Programnak való megfelelés	sajtófigyelés keretében a megjelent sajtócikkek, tudósítások összegyűjtése
alsó tagozatos erdei tábor	intézmény közössége	visszacsatolás a szülők felé, Pedagógiai Programnak való megfelelés	személyes visszajelzések
alsó tagozatos osztálykirándulás	intézmény közössége	visszacsatolás a szülők felé, Pedagógiai Programnak való megfelelés	személyes visszajelzések
alsótagozatos családi nap	intézmény közössége, város és városkörnyék	az esemény minél szélesebb körű hirdetése (beiskolázási célzattal is), Pedagógiai Programnak való megfelelés	sajtófigyelés keretében a megjelent sajtócikkek, tudósítások összegyűjtése
felső tagozatos lelki nap	intézmény közössége, város és városkörnyék	az esemény minél szélesebb körű hirdetése (beiskolázási célzattal is), Pedagógiai Programnak való megfelelés	sajtófigyelés keretében a megjelent sajtócikkek, tudósítások összegyűjtése

felső tagozatos osztálykirándulás	intézmény közössége	visszacsatolás a szülők felé, Pedagógiai Programnak való megfelelés, DÖK bevonása	személyes visszajelzések
gimnáziumi lelki-gyakorlat	intézmény közössége	visszacsatolás a szülők felé, Pedagógiai Programnak való megfelelés, DÖK bevonása	személyes visszajelzések
gimnáziumi osztálykirándulás	intézmény közössége	visszacsatolás a szülők felé, Pedagógiai Programnak való megfelelés, DÖK bevonása	személyes visszajelzések
sport	esemény méretétől függően	az esemény minél szélesebb körű hirdetése (beiskolázási céllal is), Pedagógiai Programnak való megfelelés	sajtófigyelés keretében a megjelent sajtócikkek, tudósítások összegyűjtése

Testi-lelki egészségre nevelés a gimnáziumi osztálykirándulásokon

Előszó – Tanítványkép

Olyan diákokat szeretnénk nevelni, akik nyitottak az őket körülvevő világra, meglátják a hétköznapiakban rejlő szépségeket, értékeket. Akik törekednek hazájuk megismerésére, észreveszik és értékelik a természeti és kulturális kincseinket, azok gazdagságát. Továbbá nem csak észreveszik, hanem maguk is keresik ezen értékeket, majd felnőttként, szülőként tovább is örököltik ezt. Szeretnénk elérni, hogy tanítványaink maguk is részesei legyenek az igényes programválasztásnak, képesek és bátrak legyenek a megszokottól való eltérésre, egy közös vonzó cél érdekében szívesen működjenek együtt másokkal. Célunk, hogy tanítványaink észrevegyék, az őket körülvevő világban jó élni, élményt jelent azt felfedezni. Olyan minőségi idő eltöltésére invitáljuk őket az osztálykirándulásaink keretében, amely életre szóló inspirációt jelent majd felnőtt életükben világunk további megismerésére, és a közösségben megélt élmények életen át tartó keresésére.

I.A módszertani fejlesztés átfogó ismertetése

Célok az osztálykirándulások szervezése és lebonyolítása során:

Az osztálykirándulások szervezése és lebonyolítása során célunk, hogy a tapasztalati úton történő tanulás kerüljön előtérbe. Ezt az informális tanulási módot segíti, hogy az iskolai élet monotóniáját felváltja az utazásokhoz kapcsolódó dinamizmus. Cél a természeti és kulturális értékeink megismerése, új ismeret átadása, a tanulók részvétele az utazás megtervezésében, megszervezésében, ami hozzájárul a felelősségvállalásuk kialakításához.

Az osztálykirándulások megszervezését és lebonyolítását indokolja, hogy az utazás emberi kapcsolatokat, viselkedés- és magatartásformákat, jellegzetes élményeket közvetít, hozzájárul a tanulók szocializációjához. E mellett az osztálykirándulás kapcsolatot teremt a gyermek és a természet között.

Elvárt hatások, eredmények

A tanulók a felkészülés idején bepillantást nyernek az infokommunikációs eszközök használatába - mobiltelefon, digitális fényképezőgép, kép- és adatfeldolgozás számítógépen -, megismerkednek a prezentáció-készítés alapjaival. Ezen tevékenységek közben, a tanulási folyamatokhoz nélkülözhetetlen készségek és képességek is fejlődnek. Elsajátítják a kooperatív munkaformákat, kialakítják az új ismeretek befogadásához szükséges attitűdöket.

A kirándulások alatt az önmagunkért és másokért vállalt felelősség megtapasztalása hozzájárul a szociális kompetencia fejlesztéséhez. A tervező munkában való részvétel minden gyermek számára lehetőséget teremt a közösség értékeinek gazdagítására. Ez növeli pozitív énképüket, önbecsülésüket.

NAT-hoz, Pedagógiai Programhoz való csatlakozás lehetőségei:

A közös témaválasztás közös célok elérését teszi lehetővé, és ily módon szoros kapcsolatot tudunk létrehozni a tantárgyak és tevékenységek között. Ezek kapcsolódnak a NAT-hoz, a gimnáziumi tantárgyakhoz, a Pedagógiai Programunkhoz.

A NAT-nak megfelelően osztálykirándulásaink hozzásegítik a tanulókat az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Törekszünk arra, hogy a gimnáziumi osztálykirándulás felkeltse az igényt „... a jó és a szép iránt, fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket.” (NAT 2012) Bízunk abban, hogy az osztálykirándulások segítik tanulóinkat abban, hogy kifejlődjön hazafias érzelmviláguk, megtalálják helyüket a szűkebb és tágabb közösségekben, legyenek képesek felelős döntések meghozatalára, váljanak képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre. A NAT-ban kitűzött értékek mentén haladva ismerjék és értsék meg tanulóink a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat. Tartsák értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővésére, gondozására, társas viselkedésük szabályozására, a társas konfliktusok kezelésére

Pedagógiai Programunk szerint az osztálykirándulásokon is törekszünk arra, hogy az értékes tudás és értékes alkotások iránti igényt felébresszük a tanulóknál, fejlesszük problémamegoldó és gondolkodási képességeiket. Pedagógiai Programunk alapján intézményünkben az oktatás integrált jelleggel bír, így ennek megfelelően figyelünk arra, hogy az osztálykirándulások tervezésébe és lebonyolításába a különösen tehetséges diákok és a tanulási vagy beilleszkedési nehézséggel küzdő tanulók is megfelelően tudjanak bekapcsolódni.

II. A gyakorlat bemutatása

1. Osztálykirándulás szervezése gimnáziumban

1.1. Rövid összefoglaló

A gyakorlat rövid bemutatása

A gyakorlat témája a gimnáziumi osztálykirándulások tanévenkénti megtervezése és lebonyolítása a tanulók bevonásával, a pedagógiai programmal összhangban. A gimnáziumi tanulók közösen állítják össze az osztálykirándulás programtervét, az osztályfőnök koordinálásával. A tanulók csoportokba szerveződve készítenek útvonalterveket, ehhez prezentációkat készítenek az érintett települések történetéről, nevezetességeiről. A csoportok a terveiket osztályfőnöki órák keretében ismertetik a többiekkel. Ezután az osztály közösen alakítja ki az osztálykirándulás programtervét.

Célok

Mivel 5-8. osztályban az osztálykirándulások alkalmával a gyerekek megismerik a Dunántúl fontosabb történelmi, természeti és egyéb nevezetességeit, a gimnáziumi kirándulások célja az ország távolabbi területeinek „felfedezése”. Az osztálykirándulások szervezése és lebonyolítása során célunk, hogy a tapasztalati úton történő tanulás kerüljön előtérbe.

Elvárt hatások, eredmények

Rendkívül értékes az a lehetőség, amit egy osztálykirándulás a gyerekek szocializációjában jelent. Bízunk abban, hogy befolyásolja az egyes gyerekek személyiségének alakulását.

A testi-lelki egészségnevelés nem egyszerűen problémák kezelése és megelőzése. A testi-lelki egészségnevelésnek szemléletformáló, az egészségtudatosságot előmozdító hatásúnak kell lennie. Ilyen a különféle szabadidős mozgáshoz kapcsolódó tevékenységek, a közösség- és személyiség-építő programok. Ezek az osztálykirándulások alkalmával átélt élmények az iskolai tanár-diák viszonyt is alakíthatják. Megteremtheti annak a típusú bizalomnak az alapjait, amely különösen a lelki egészségnevelés szempontjából elengedhetetlen feltétel.

Újszerűség:

A gimnáziumi kirándulások tervezetének újszerűsége abban rejlik, hogy kiemelt szerepet kap a testi-lelki egészség fejlesztése, valamint az informális tanulás.

A testi-lelki egészség jegyei a jó közérzet, a kiegyensúlyozottság, a megelégedettség, a munkakedv, a kreativitás, az életöröm, a pozitív társas kapcsolatok, az empátia a problémaviselés, megoldási képesség, a célszerű alkalmazkodás, a terhelhetőség.

Az osztálykirándulások során adódó tanulási lehetőségek összessége segíti a tanulókat a testi-lelki egészségük előmozdításában tudásuk bővítésével, életmódjuk, magatartásuk alakításával.

Az informális tanulás nem feltétlenül tudatos vagy szándékos. Éppen ezért ha a diákok ilyen módon tanulnak, gyakran észre sem veszik, hogy egy tanulási folyamatnak a részesei, hogy megszerztek valamilyen tudást, vagy kompetenciát. A tanulóknak sok esetben nem is tudatosul, hogy az osztálykirándulások előkészítése és megélése is gazdagíthatja személyiségüket, megszerezhetnek valamilyen tudást, bővítheti kompetenciáikat, erősítheti készségeiket.

Újszerűsége a gyakorlatnak az is, hogy beépítünk olyan játékokat is az osztálykirándulások tervezetébe, amelyek a csapatépítést, a közösség formálását, a szociális kapcsolatok szövődését segítik elő.

Ellenőrzés, értékelés módja:

Az ellenőrzés, értékelés alapvető szempontja, hogy nagy hangsúlyt helyezünk a pozitívumok kiemelésére, az építő jellegű kritikára. Az értékelésben arra törekszünk, hogy megbecsüljék egymás munkáját, fejlesztve ezzel a tanulók önértékelését és pozitív énképük kialakulását. Az értékelés a tervezéstől a lebonyolítás utáni időszakig folyamatos.

Formái: önértékelés, csoportos, egyéni és tanári értékelés. Az értékelés legfőbb szempontja a pozitív megerősítés.

1.2.Hívószavak:

osztálykirándulás, testi-lelki egészség, informális tanulás, közösségépítés

1.3.Érintett kompetenciák

Értelmi képességek, kompetenciák

- hatékony, önálló tanulás
- az idővel és az információval való hatékony gazdálkodás elsajátítása
- figyelem összpontosítás
- szociális tanulás: vélemények feldolgozása, együttműködés, vitatkozás
- társadalmilag felelős nyelvhasználat jelentősége
- megismerési, felfedezési vágy felkeltése
- játékszeretet
- természettudományos kompetencia

Szociális fejlesztés

- döntési szabadság és következményei
- egyén – csoport, valamint csoportok közötti kapcsolatok fejlesztése
- tevékeny részvétel
- a következményekkel való számolás
- vitakészség gyakorlása
- mozgóképkultúra, művészetek – élmények feldolgozása
- közös érdek, eltérő érdek, érdekütköztetés

Egészséges és kulturált életmódra nevelés, személyes fejlesztés

- véleményalkotás, érvelés, elfogadás, elutasítás
- igények, lehetőségek, szükségletek és igényesség összefüggései
- önálló döntések meghozatala
- önértékelés, önbecsülés, önbizalom
- környezettel harmóniában élő személyiség
- állásfoglalásra készítés, megfogalmazás, problémamegoldás keresése

Vállalkozói kompetencia

- újtásra való beállítódás és a kockázatvállalás fejlesztése

- tervezés, szervezés, irányítás, elemzés, értékelés
- kockázatfelmérés

Digitális kompetencia

- IKT eszközök magabiztos és kritikus, felelősségteljes használatának kialakítása
- számítógép kezelése, alkalmazások, e-mail, hálózati eszközök
- internet kritikus alkalmazása
- komplex információ előállítása, bemutatása, megértést segítő eszközök használata

Speciális kompetenciák fejlesztése

- alkotóképesség
- kreativitás
- esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség
- más nézőpont megismerésére, nyitottság, érdeklődés

1.4 Célcsoport:

Célcsoport: gimnáziumi osztályok

Korosztályok: 14-18 évesek

Csoport ajánlott létszáma: 20-35

1.5 Szükséges időkeret, gyakoriság:

Alkalmak gyakorisága: 1 alkalom/tanév

Egy alkalom időkerete: 9.,10.,12. évfolyamokon 3 nap

11. évfolyamon 6 nap

1.6. A program egyedi humán-erőforrás igénye:

- az osztályba járó diákok
- osztályfőnök, kísérőpedagógus, szaktanárok, könyvtáros pedagógus, informatikus szakember
- szülők
- külső partnerek (szállásadók; múzeumi dolgozók; utaztató cég alkalmazottai)

1.7. A program egyedi eszközigénye:

számítógép, projektor, térkép, papír, zsinór, toll

AZ OSZTÁLYKIRÁNDULÁS SZERVEZÉSÉNEK MEGVALÓSÍTÁSA, ELŐKÉSZÍTÉS

1. Szervezést indító osztályfőnöki óra:

- osztálykirándulás úti céljának kiválasztása
- kutató munka témájának ismertetése
 - 1. csoport: A kirándulás során meglátogatott települések története.
 - 2. csoport: Az egyes települések jellemzői:
pl.: földrajzi fekvése, adottságai, népessége, ipara
 - 3. csoport: A település kulturális programjai, sport élete.
 - 4. csoport: Gasztronómia, turizmus, híres emberek.
- Feladatok ütemezése
- Csoportalakítás élménypedagógiai módszerekkel - Csoportválasztás

2. Információgyűjtés a tanítási órákon - kutatómunka csoportonként

- a) magyar nyelv és irodalom óra: a helyszín irodalmi kapcsolódásai, nevezetes épület- és földrajzi neveinek helyesírása, szövegértési feladatok
- b) rajz órák: útvonalterv készítése, táblótervezés a kutatómunkáról, a település és a festészet, nevezetes épületek
- c) történelem óra: a helyszín történelmi jelentősége, történelmi emlékei, néprajza
- d) könyvtári óra: kutatómunka – információgyűjtés
- e) földrajz óra: a település helye a térképen, fekvése, természeti adottságai, gazdasága, népessége
- f) ének óra: a település népdalai, zenei vonatkozása, népszokások
- g) osztályfőnöki óra: tervezés, megbeszélések
- h) informatika óra: útvonalterv készítése, ismerkedés a kiadványszerkesztő programmal
- i) matematika óra: költségterv készítése, utazással kapcsolatos számítások

PROGRAMTERVEZÉS

1. Beszámoló a kutatómunkáról csoportonként

A csoportok a kutatómunkáról képes ismeretközlő prezentációt készítenek. Csoportonként beszámolnak az összegyűjtött tudnivalókról.

2. Programtervek elkészítése csoportonként

- útvonalterv elkészítése
- kirándulás részletes napi idő és programterve
 - Programterv elkészítésének tartalmi szempontjai:
 - részletesen kidolgozott napirend
 - egy múzeumi program tervezése tárlatvezetéssel
 - megtekinteni tervezett kulturális látnivalók – tanulói idegenvezetéssel
 - szabadidős program
 - ebéd – étterem és menü megjelölése
- költségvetési terv a kiadásokról (utazási költség, ebéd, belépők)

3. Programtervek bemutatása csoportonként:

- PowerPoint bemutató
- szórólap, füzet formátum
- szóbeli ismertetés stb.
- tablóképzés

4. Közös osztálykirándulási terv összeállítása a hallott ötletek alapján

OSZTÁLYKIRÁNDULÁS SZERVEZÉSÉNEK ZÁRÁSA

1. Osztálykirándulás lebonyolítása a közösen elfogadott programterv alapján
2. Élménybeszámoló a kirándulás során készített fényképek felhasználásával
3. Értékelés
 - Csoportmunka értékelése
 - Mi az, ami a kirándulás szervezése, lebonyolítása során jó volt?
A kirándulás mely programelemein szükséges változtatni?

Útvonal ajánlások évfolyamonként

9. évfolyam:

Északkelet-Magyarország vagy Alföld: Délkelet-Magyarország

10. évfolyam:

Dunakanyar-Szentendre A.) változat vagy B.) változat

11. évfolyam:

Erdély

12. évfolyam:

Budapest

Kidolgozók

A gyakorlat kidolgozói: Dósai Attila SchP, Fehér Katalin, Hermánné Körömi Edit, Lóránt Zsolt, Szabóné Konkolyi Terézia, Török Károlyné

A gyakorlat megszólítható képviselője: Hermánné Körömi Edit
Elérhetősége: Piarista Iskola, Nagykanizsa

KIRÁNDULÁSTERVEZETEK

Kirándulástervezet – Északkelet-Magyarország
3 nap (2 éjszaka)

A testi-lelki nevelés együttes megvalósulása nem tanórai keretben:

Északkelet-Magyarország bővelkedik kulturális és természeti értékekben: Eger vár, Belpátfalva, Aggteleki Nemzeti Park, Baradla-barlang, Herman Ottó Múzeum, Szilvásvár, Nyíregyháza - Állatpark. E kirándulás keretében egyformán hangsúlyosak a testi és a lelki egészség megőrzését szolgáló programok. A testi egészség megőrzéséhez járul hozzá - preventív jelleggel - a barlangtúra, az állatkerti látogatás a Sóstói erdőben, a séta a Szalajka-vízesésnél.

Mivel a kilencedik évfolyamon a földrajz tantárgy keretében egész tanévben a természeti földrajzzal foglalkoznak a tanulók, így a kiránduláson kiemelt szerepet kap a karsztformák tanulmányozása világörökségi helyszínünkön a Baradla-barlangban, az Aggteleki-karszt hegység, valamint nemzeti parkjaink közül az Aggteleki Nemzeti Park.

A történelem tantárgyhoz kapcsolódva az Eger vár históriája kiemelt jelentőségű. További ajánlások a testi-lelki neveléshez a programpontokban találhatók.

Az élménypedagógiát szolgáló javasolt játékok a kirándulás alatt esténként vagy esős napokon:

○ Földrengés

A résztvevők hármas csoportokba állnak úgy, hogy egyvalaki kimarad a csoportokból. Minden harmadik ember házat alkot oly módon, hogy ketten egymás vállára téve a kezüket a ház jobb és bal fele lesznek, a harmadik társuk (aki közöttük áll) pedig bent lesz, mint lakó. Az, aki egyedül van, házat akar találni magának úgy, hogy ha jobb falat kiált, a jobb falaknak kell helyet cserélniük, ha bal falat, akkor a bal oldaliak keresnek új helyet maguknak, ha lakót, akkor pedig ők. Aki a leglassabb, az marad ház nélkül. Amennyiben a ház nélkül maradt földrengést kiált, mindenkinek új házat kell „építeni”.

○ Képzeltbeli ajándék

Eszköz: papír, íróeszköz, gyűjtődoboz

Mindenki kap egy cédulát, amelyre egy ajándék nevét írja. Ezután a cédulák egy kalapba (sapkába, dobozba) kerülnek, ahonnan egyenként húzva mindenki megpróbálja kitalálni a hozzákerült cédula címet. Ha egyedül nem megy, a csoport segíthet.

Korosztály: 9-10. évfolyam

Helyszín: Északkelet-Magyarország

Időtartam: 3 nap

Pedagóguslétszám: 2

Közlekedési eszköz: bérelt autóbusz

Útvonal: Nagykanizsa – Eger – Belpátfalva – Szilvásvár – Aggtelek – Szinpetri - Miskolc – Nyíregyháza - Nagykanizsa

Program:

1.nap:

- **Eger vár** – A vár históriája mind történelem (XVI. századi várháborúk), mind irodalom órán (Gárdonyi Géza: Eger csillagok című regényének feldolgozása) a gyerekek látókörébe kerül, ezért fontos, hogy a helyszínen járva közvetlenül is megbizonyosodjanak a tanórákon hallottakról. Feladatunknak érezzük, hogy a kulturális örökséget és az egyedülálló műemléki környezetet a jövő nemzedékének is sokoldalúan és élményszerűen mutassuk be az Eger Vár falai közt.

- **Bélapátfalva: Apátsági templom** – Az Apátság Magyarország egyetlen épségben maradt középkori ciszterci apátsági temploma. Az épületen román, gótikus és barokk építészetre jellemző elemekkel találkozhatunk. Egy kisfilm segítségével pedig betekintést nyerhetünk a ciszterci rend életébe. Ezeket az ismereteket rajz, hittan, és történelem órán tudják hasznosítani a gyerekek.
- **Szilvásvár: Szalajka-völgy, Fátyol-vízesés, mésztufagát**
A legvonzóbb és egyben a legismertebb túracélpont talán az egész országban. A völgyben működik az 1908-ban készült, egykor több mint 30 km hosszúságú kisvasút hálózatnak az utolsó, megmaradt 4 km hosszú szakasza. Ez Magyarország legmeredekebb – fogaskerék nélküli – vasúti pályája, mely helyenként a 41 ‰ emelkedést is meghaladja. A Szalajka-völgy legcsozásabb és legkedveltebb helye a 17 méter magas Fátyol-vízesés, amely nemcsak a völgy, hanem hazánk egyik legszebb természeti jelensége, kiemelkedő természetvédelmi értéket képvisel.
- **Szállás, vacsora:** Aggtelek: Katica Vendégház

2.nap:

- **Reggeli:** Aggtelek: Katica Vendégház
- **Aggtelek: Baradla-barlang** – A barlang 1 km-es túrája során megismerkedhetünk egy olyan világgal, amelyet már az őskor embere felfedezett magának néhány ezer évvel ezelőtt. A sok fekete szín, a kormos képződmények, sziklák mind-mind az elődök emlékeit őrzik. De nem csak emiatt különleges, hatalmas termek és képződmények sokasága jellemzi: függő- és álló cseppkövek, cseppkőoszlopok, cseppkőzászlók között vezet az út. Mivel a cseppkövek kialakulása nagyon hosszú folyamat eredménye, a gyerekek a helyszínen közvetlenül is megtapasztalhatják, hogy milyen fontos a természet védelme.
- **Szinpetri:** A világ legnagyobb könyve. A Guinness World Records által elismert legnagyobb könyv 2010. március 21-én készült el több éves munka eredményeképpen. A könyv mérete 4,18 x 3,77 méter. A 346 oldalas könyv 1420 kg-ot nyom. A régi vízimalom közelében álló, rekonstruált malomban kapott helyet az Aggteleki Nemzeti Parkot bemutató Nagy Könyv és egy Magyarországon egyedülálló papírmalom. A múzeumban Gutenberg-korabeli, rekonstruált nyomdagépek is megtekinthetők.
- **Ebéd:** Miskolc Pláza
- **Miskolc: Herman Ottó Múzeum** – A múzeum főleg képzőművészeti alkotásokat, régészeti leleteket és ásványokat gyűjt, de néprajzi kollekciója is jelentős. A képzőművészeti gyűjteményben a magyar festészet szinte minden kiemelkedő alakjának és irányzatának művei megtalálhatók. Régészeti gyűjteményében őskori és honfoglalás kori leletek is nagy számban találhatók. Ezért a művészetek mellett a természettudományos tárgyakban is elmélyülhetünk a látogatás során.
- **Miskolc-Tapolca barlangfürdő**
A miskolctapolcai Barlangfürdő Európában egyedülálló, hiszen karsztban ilyen magas hőfokú víz nem található másutt. A 30 fokos víz és a barlang klímája gyógyhatású. **Szállás, vacsora:** Nyíregyháza: Igrice Camping

3.nap:

- **Reggeli:** Nyíregyháza: Igrice Camping
- **Nyíregyházi Állatpark**
A Nyíregyházi Állatpark a várostól 5 km-re a sóstói üdülőövezetben található, ahol strandfürdő, falumúzeum és egy parkerdő nyújt kikapcsolódást az osztálykiránduláson részt vevő tanulóknak.. Az Állatpark ebben a természetes, szinte háborítatlan környezetben kapott helyet egy tölgyerdő mélyén. A 30 hektáros területen világrészek fogadják a diákokat, hogy végigjárhassák a „Földet”, megfigyelhessék miként élnek a világ különböző vidékein az állatok. A sokszínű állatvilág több mint 500 faja, és több mint 5000 egyede él itt.
- **Ebéd:** Nyíregyházi Állatpark: Bambusz Étterem
- Állatpark további megtekintése, majd 15 óra körül indulás haza.

Kirándulástervezet – Dunakanyar-Szentendre **3 nap (2 éjszaka)**

A.) változat

A testi-lelki nevelés együttes megvalósulása nem tanórai keretben:

A helyszín és a program kiválasztásában az elsődleges szempont az, hogy a tanuló élményként élje meg azokat az információkat, amiket a kirándulás során megtanulhat. Visegrád történelmileg fontos helyszín. Mátyás királyról, a középkorról tanult dolgokat személyesen is megtapasztalhatják a tanulók. A Fellegvárbán a Panoptikumban belépve a középkorba érezhetik magukat. A Skanzenben Magyarország tájegységeinek jellegzetességeit tekinthetik meg és próbálhatják ki. A Pilis hegységben megtapasztalhatják a földrajz órákon tanított földrajzi elemeket, mindezt egészséges környezetben. Vörös kőhöz felérve a csodálatos kilátás nyílik a Dunakanyarra. A túra nem megerőltető, közben sok pihenési lehetőség, rét adódik, amelyen focizni, játszani is lehet. A toleráns viselkedést, csapatszellem, stratégiai gondolkodás kialakítását segíti a Paintball, ez a fiatalok által nagyon kedvelt program. A szentendrei kis múzeumok a közelmúltat és a jelent hozza közel diákjainkhoz. Van lehetőség érdeklődési körüknek megfelelően választani.

Az élménypedagógiát szolgáló javasolt játékok a kirándulás alatt esténként vagy esős napokon:

- Háromszög fogó: négyes csoportokban egyik játékos a fogó a többiek hárman háromszöget alkotnak. A fogó feladata, hogy megérintse a kiszemelt játékos hátát, a többiek ezt próbálják megakadályozni. A fogó nem törhet be a háromszögbe.
- Hangjáték: a játékosok kis csapatokat alkotnak. Kitalálnak egy történetet, melyet csak különféle hangokkal adhatnak elő (pl. fütty, dallam, zajok, neszek) az éppen nem játszó csapatok csukott szemmel a földön ülve próbálják kitalálni mi történik körülöttük.

Korosztály: 9.-10. évfolyam

Időtartam: 3 nap

Javasolt felnőtt kísérő száma: 2 pedagógus

Közlekedési eszközök: Tömegközlekedés: vonat, busz

Szállás: Pap-sziget Camping, Szentendre

Étkezés: 2 reggeli, 2 vacsora a szálláson, ebédről mindenki maga gondoskodik.

Programok:

1.nap:

- Indulás Nagykanizsáról 5:00-kor vonattal Budapestre (ingyenes, mert 2. nap a szentendrei Skanzen meglátogatása ezt lehetővé teszi.) érkezés a Déli Pályaudvarra. További útvonal metróval Újpest –Városliget buszmegállóba és onnan helyközi buszjáráttal Szentendre, Pap sziget Campingbe utazás.
- Szálláshely elfoglalása
- Helyközi járáttal utazás **Visegrádra**.(11:30-12:00)
- 1 óra szabadprogram (ebédszünet) a Királyi Palota közelében lévő parkban. (12:00- 13:00)
- **Királyi palota (Mátyás Király Múzeum)** megtekintése (13:00 -14:30)
- **Fellegvár** megtekintése (15:00-16:30)
- **Bobozás** a Fellegvár tövében (17:00 -18:00)
- Helyközi járáttal utazás vissza a szállásra
- 19:00-kor **vacsora** a szálláson.
- Vacsora után játék a szálláson.

2.nap:

- **Reggeli** 8:00-kor a szálláson
- Gyalogosan (jó idő esetén) vagy helyközi járáttal a Skanzenbe érkezés (10:00 körül)
- **Skanzen** megtekintése 10:00-13:00-ig, közben ebéd elfogyasztása
- 13:00-tól **gyalogtúra**, mely a Skanzen bejáratától indul.
Útvonala:**Sztaravoda kút – Vöröskő – Leányfalu**
- Leányfalutól tömegközlekedéssel (busszal) Pap-sziget Campingre utazás
- 18:00 Vacsora
- **Játék** a Campingben

3.nap

- Reggeli: 8:00-kor
- 10:00-tól 12:00-ig **Paintballozás** a szentendrei Paintball pályán
- 12:00 -13:00-ig szabadprogram (ebédszünet)
- 13:00 -15:00 -ig **szentendrei múzeumok** megtekintése. Előzetes felmérés alapján két múzeum megtekintése finanszírozható osztálypénzből. Az osztályt a felnőtt kísérők számától függően 2- 3 csapatra lehet bontani (összesen 4-6 múzeum látogatása)
 - Választható múzeumok:
 - **Retró múzeum**
 - **Marcipán múzeum**
 - **Miniatűr múzeum**

- Tömegközlekedési múzeum
- Kovács Margit Kerámia múzeum
- Karácsony múzeum
- 15:00 -17:00 Helyközi buszjáratral és metróval utazás Budapest Déli Pályaudvarra.
- 21:00-kor érkezés haza vonattal

B) változat

A testi-lelki nevelés együttes megvalósulása nem tanórai keretben:

Igyekszünk ezen a kiránduláson a testi és a lelki vonatkozásokat egységben kezelni. Az egészségmegőrzés, egészséges életmódra nevelés kiemelt szerepet kap e kirándulás alatt. Ezt a célt szolgálja a gyalogtúra Dobogó-kőről a Lukács-árokig, a Rám-szakadék megmászása, a kenu túra a Dunán. A túrák megtanítják a diákokat az akadályok együttes legyőzésére, az egymásra figyelésre, a felelősségérzetre, a kitartásra. Növeli önbizalmukat, önbecsülésüket. A gyönyörű természeti környezet hozzájárul a mindennapi stressz feldolgozásához, a lelki egyensúly megteremtéséhez. Célunk, felismerjék a fiatalok, hogy a természet segít helyreállítani mentális működésünket. Serdülőkorban az egészséges növekedéshez, a megfelelő csont-, izom- és idegrendszeri fejlődéshez nélkülözhetetlen a rendszeres mozgás, ami hozzájárul a szellemi teljesítőképességhez és a társas kapcsolatokat is pozitívan befolyásolja.

Az élménypedagógiát szolgáló javasolt játékok a kirándulás alatt esténként vagy esős napokon:

○ **Gépezet**

A résztvevők körben állnak, a vezető egy mozdulatot mutat, amibe a tőle jobbra állónak be kell kapcsolódnia úgy, mintha a gép következő eleme lenne, majd minden embereknek sorban ugyanígy. A már mozgóknak folyamatosan ismételniük kell a saját mozdulatukat mindaddig, amíg mindenki be nem kapcsolódott. Ekkor készül el a gépezet, ami csak így működik!

○ **„4 áll”**

Mindenki üljön körbe. Magyarázzuk el a játékszabályt, bármely pillanatban 4 személy állhat, és egy ember egyfolytában legfeljebb 10 másodpercig maradhat állva. Az emberek nem kommunikálhatnak egymással, de mindenkinek figyelni kell, és mindenki felelős azért, hogy egyszerre 4 ember áll, se több, se kevesebb. Tippek az irányító számára: Pár percbe telik, amíg a csoport rájön a játék lényegére, utána jó ritmusban fognak felállni, leülni, és együtt dolgozni. Nagyon izgalmas, és jó közérzetet biztosít a csoportban. Megkérdezhetjük a játékosokat, hogy honnan tudták, mikor kell felállni.

Korosztály: 9.-10. évfolyam

Időtartam: 3 nap

Javasolt felnőtt kísérő száma: 2 pedagógus

Közlekedési eszközök: bérelt autóbusz

Szállás: Pap-sziget Camping, Szentendre

Étkezés: 2 reggeli, 2 vacsora, 2 ebéd

Programok:

1.nap:

- **Indulás:** Nagykanizsa 8:00
- **Visegrád:** érkezés kb. 11:00
- **Lovagi torna** megtekintése
- **Salamon-torony:** Az ún. Salamon-torony a magyarországi építészetben szinte egyedülálló épület. Megtekinthetjük 13. századi főbejáratot, a beépített lépcsőházat, az oszlopos kandallókat, a vár kútját, a gazdagon tagozott ikerablakokat, és a gyilokjárós, pártázatos falakkal övezett tetőteraszt, ahonnan a külső, fából épült erkélyfolyosóra lehetett kilépni.
- **Királyi Palota (Mátyás Király Múzeum):** A Magyar Nemzeti Múzeum Mátyás Király Múzeumának fő feladata Visegrád régészeti és történeti emlékeinek feltárása, gyűjtése, gondozása és bemutatása.
- **Gokartozás**
- **Szállás:** Turistaház Dobogókő-Pilisszentkereszt
- **Vacsora**

2.nap:

- **Dobogókő**
- **Rám-szakadék:** A Rám-szakadék Dobogókő és Dömös között, mintegy 1 km hosszan húzódik. Magyarország egyik legvadregényesebb turisztikai célpontjában kapaszkodókorlátokkal biztosított útszakaszon túrázhatunk. A szakadékban található vízesések mellett létrákon mászhatunk feljebb és feljebb.
 - 13,5km – 5 óra
- **Ebéd** a szálláson
- **Esztergom**
Esztergomi Bazilika : [Magyarország](#) legnagyobb egyházi épülete, az altemplomtól a kupola gömbjéig 100 méter magas, mellyel [az ország legmagasabb épülete](#) is egyben. Méreteit tekintve a [Európa](#) egyik legnagyobb bazilikája, de világviszonylatban is tekintélyes méretű. Az épület továbbá [Magyarország főegyház-megyéjének](#) főszékesegyháza a [budapesti Szent István-bazilika](#) mellett.
 - **Tárlatvezetés**
 - **Főszékesegyházi Kincstár**
 - **Altemplom**
- **Mária Valéria Híd - séta Szlovákiába :** A Mária Valéria híd az esztergomi Prímás-sziget és a szlovákiai Párkány között, a Duna 1718,5 folyamkilométerénél található.
- **Szállás:** Panzió Esztergom

3.nap

- **Reggeli**
- **Szentendre**
- **Kenu-túra a Dunán:** A Góliát Diák és Szabadidősport Egyesület vízitelepe a Pap-szigeti campingtől 5 perc sétaútra van a szentendrei Belváros irányába, csodálatos ősfás környezetben. A foglalkozás célja, hogy a Dunakanyarba látogató gyerekek szórakozva, biztonságosan tanulják meg a vízi élet, a vízi közlekedés alapjait, és ismerkedjenek meg az evezésen keresztül a környék gyönyörű természeti adottságaival.

- **Ebéd**
- **Szamos Marcipán Múzeum**
- **Mikroart Mikrocsoodák Múzeum**: Koncentráció, alázat, alkotás.
A világon egyedülálló, mikroszkopikus nagyságú, aranyból, kézzel készített műalkotásokat láthatók itt. Mykola Syadristyy ukrainai művész speciális eljárással készíti a műtárgyakat, melyek készítéséhez speciális technikai eszközöket használ, és különleges légzéstechnikával lassítja szívverését, hogy a két dobbanás között tegyen meg egy – egy mozdulatot.
- **Nagykanizsa érkezés**: kb. 21:00

Kirándulástervezet – Alföld: Délkelet-Magyarország **3 nap (2 éjszaka)**

A testi-lelki nevelés együttes megvalósulása nem tanórai keretben:

A gimnáziumi évek feladatai közé tartozik történelmünk minket körülvevő nyomainak, helyszíneinek megismertetése diákjainkkal. Ismereteik mélyebb rögzítése érdekében elengedhetetlenek a személyes meg tapasztalások. Tervezett kirándulásunk ezt a célt szolgálja, alapozva az iskolában már megszerzett történelmi tudásukra. A három nap programja tartalmaz aktív pihenést szolgáló könnyedebb elemeket is ezzel is segítve a testi-lelki egészség fejlődését. A Történelmi Emlékpark megmutatja az elmúlt korok világát, ezzel erősítve az informális tanulás lehetőségét. Kiemelt szerepet kap nemzeti emlékhelyünk és a Feszty-körkép megismerése. A kirándulás olyan készségeket fejleszt, amely segíti a nemzeti kulturális identitás tudatosítását, ismeretét és megértését. Kulcskompetencia az állampolgári kompetencia, ezzel együtt a lakóhelyhez, hazához, az Európához való tartozás érzése.

Az élménypedagógiát szolgáló javasolt játékok a kirándulás alatt esténként vagy esős napokon:

○ **„A zongora”**

Csapatépítő játék. Csoportbontás után a csoportok összeülnek együtt, és 10 perc „tanácskozás” után kitalálnak egy stratégiát arra vonatkozóan, hogy lehetne egy hatalmas méretű zongorát átvinni a terem egyik sarkából a másikba. Eszközöket nem használhatnak, csak a fantáziájukat hívhatják segítségül. A bemutatóban mindenkinek részt kell vennie. A terem közepén elhelyeztünk egy lefektetett széket, ezen a csoportoknak „át kell majd emelnie” a zongorát.

○ **Csoki folyó**

A játék célja: Csapatépítés, szerepek megtalálása a csoportban, közös megoldások keresése.

Szükséges eszközök: Tágas tér, ha lehet szabadban, A4-es papírlapok.

A játék leírása: A csoport minden tagja, egy fő kivételével, kap egy papírlapot.

1. lépés: A csoportnak ki kell találnia egy közös stratégiát, hogyan jutnak át a folyón.

2. lépés: Átkelés a folyón. Ha bárki a csoportból elesik, vagy megérinti a talajt, az egész csoportnak újra kell indulnia. A játékvezető kijelöli a távolságot. A hosszúság a csoport méretétől függ. Az átkelés csak a papírlapokra lépve lehetséges, amiket kompokként használnak. Ha egy komp senki nem érint meg se kézzel, se lábbal, akkor azt a csoport elveszíti, mert elviszi az ár. A csoportnak 10-15 perce van eldönteni, hogyan kelnek át a csokoládé-folyón. Ötleiket ki is próbálhatják, de csak a folyóként kijelölt

területen kívül. Ezután a csoport átkel a folyón. Ha sikeresen átjutott, a játékvezető növelheti a két part közötti távolságot, és azt mondja, hogy áradás volt. Ez azt jelenti, hogy a csoportnak, mivel ugyanannyi papírlapjuk marad, mint amennyi a kisebb távolságon volt, nagyobb lépésben kell átkelnie a folyón. Kivéve, ha van olyan lap, amihez senki nem ér hozzá, se kézzel, se lábbal, mert akkor azt elvesztették. Nem elfelejtendő, hogyha valaki lelép a talajra, akkor előlről kell kezdeni az indulást!

Értékelés: Hogyan sikerült döntést hozni, mint csoport? Hogy érzitek, mennyire sikerült teljesíteni a feladatot? Milyen szerepek alakultak ki? stb.

Korosztály: 9-10. évfolyam

Helyszín: Alföld: Délkelet-Magyarország

Időtartam: 3 nap

Pedagóguslétszám: 2

Közlekedési eszköz: Vonat, helyközi autóbusz

Útvonal: Nagykanizsa – Budapest – Szeged – Ópusztaszer – Szeged – Budapest - Nagykanizsa

Program:

1.nap:

- **Szeged**

A város rengeteg látnivalójából igyekszünk megmutatni a legjelentősebbeket, felkeltve a kíváncsiságot a későbbi utánajárásra, visszatérésre. A belváros gyalog bejárható, ezért a délután programja:

- Hősök kapuja
- Fogadalmi templom, dóm tér – már a szabadtéri játékokra átalakítva
- Sőhajok hidja, városháza
- Víztorony
- A sok utazás miatti fáradtságot a **Szegedi Vadaspark** meglátogatásával és **Tisza-parti** sétával lehet ledtetni
- **Szállás:** Károlyi Mihály kollégium

2.nap:

- Autóbuszszal utazás Ópusztaszerre

Ópusztaszer Nemzeti Történeti Emlékpark

A magyarság történetében meghatározó jelentőséggel bíró nemzeti emlékhely. Gyönyörű természeti környezetben található hazánk egyik leglátogatottabb kiállítóhelye.

- **Árpád-emlékmű, Megyék Történelmi szoborparkja**
- **Nomád park**
- **Látogatóközpont** – A három dimenziós vetítőteremben lehetőség nyílik arra, hogy megismerhessük a magyar történelem legfontosabb eseményeit.
- **Skanzen**
- Árvízi bemutató

- **Rotunda:** Az emlékpark épülete ad otthont a honfoglalás 1000 éves jubileumára, 1896-ra készített monumentális alkotásnak. A Feszty Árpád és 11 festőtársa által alkotott „A magyarok bejövetele” című körkép a nemzeti romantika jegyében láttatja azt a történelmi pillanatot, amikor honfoglaló őseink Árpád vezetésével birtokba veszik a Kárpát-medencét.
- A „fárasztó” nap zárása: Napfényfürdő Aquapolis Szeged

3.nap:

- **Móra Ferenc Múzeum**
- Kirándulás lezárása: A **Fogadalmi templom** tornyából megtekinthetők a megelőző napok helyszínei és a Tisza.
- Indulás haza.

Kirándulástervezet – Erdély 6 nap (5 éjszaka)

NÉPI KULTÚRA A KELETI ÉS NYUGATI VÉGEKEN - ŐSI ÉS MAI EGYHÁZI EMLÉKEK ÉS SZOKÁSOK

A testi-lelki nevelés együttes megvalósulása nem tanórai keretben:

Erdélyi kirándulásunk során megismerkedünk Erdély legnevezetesebb látnivalóival, s a gyönyörű tájakon bőven nyílik alkalom a sétákra, túrákra. Történelmi hagyományai és sajátos kultúrája miatt kiváló lehetőség nyílik arra, hogy a történelem, a földrajz, a biológia, az építészet, a művészetek szoros egységét bemutassuk a fiataloknak nem tanórai keretek között. Ez alatt fejlődhet állampolgári kompetenciájuk, a helyi és a tágabb közösséget érintő problémák megoldása iránti szolidaritásuk, érdeklődésük. Lehetőség adódik az európai sokféleség és a kulturális identitás tudatosítására. Nem tanórai keretben ismerkedhetnek az emberismeret, etika és vallástörténet, társadalomismeret, nemzetközi kapcsolatok tudományterületekkel.

Részt veszünk a csíksomlyói búcsún, és meglátogatjuk a kegytemplomot.

Az élménypedagógiát szolgáló javasolt játékok a kirándulás alatt esténként vagy esős napokon:

- **Spárga-háromszög**

A játék célja: csapatépítés, szerepek megtalálása a csoportban, közös megoldások keresése

Szükséges eszközök: tágas tér, ha lehet szabadban, két spárga (kb. 80-100 cm-t kell számolni játékosonként úgy, hogy a belső háromszög mérete fele akkora legyen, mint a külsőé.)

A játék leírása: A csoport megvitatja, hogyan formálnak két egyenlő szárú háromszöget.

(A képet megmutatjuk nekik.) A csoport minden tagjának bekötjük a szemét. Megkeresik a spárgát a földön és kialakítják a háromszöget. A feladat teljesítése közben a spárgát két kézzel kell tartani.

Értékelés: Hogyan sikerült döntést hozni, mint csoport? Hogy érzitek, mennyire sikerült teljesíteni a feladatot? Milyen szerepek alakultak ki? Kié volt a vezető szerep? stb

- **Értékelés**

A hat napos osztálykirándulás utolsó estéjére ajánljuk ezt a játékot.

- a.) változat: A csoport körben ülve verbálisan értékeli a kirándulást, válaszolva a „mi tetszett az osztálykiránduláson a legjobban?” és a „mit csinálnék másképp?” kérdésekre válaszolva.
- b.) változat: Időjárás jelentés. A résztvevőknek egy-egy az időjáráshoz kapcsolódó mondattal kell reflektálniuk az eltöltött időre. Pl: „Gyönyörűen sütött ma a Nap.” Vagy „A fejem felett gyülekeznek a felhők.” Vagy „Néha-néha kisütött a Nap, de főleg sötét fellegeket láttam.” Stb.
- c.) A résztvevők körben ülnek és mindenki egymás után sorban egy-egy szóval fejezi ki az érzéseit az osztálykirándulással kapcsolatban.
- d.) változat: A résztvevők 3 darab papírt kapnak, amikre egy-egy szót írhatnak, amik a legjobban kifejezik a véleményüket, érzéseiket az osztálykirándulással kapcsolatban. Ezeket leteszik maguk elé a földre, úgy hogy a többiek számára is olvasható legyen. Körbe megyünk, egyesével felolvassák az emberek a 3 szót amit írtak, és amennyiben szükséges kommentárt fűznek hozzá.
- e.) változat: „Fejezd ki testhelyeztetel!”- ahogy a neve is mutatja az értékelést non-verbálisan kell kifejezniük, esetleg egy mozdulattal, vagy egy mozdulatsorral.

Korosztály: 11. évfolyam

Időtartam: 6 nap

Javasolt felnőtt kísérő száma: 2 pedagógus/osztály

Közlekedési eszközök: autóbusz

Szállások:

- éj: **Kalotaszentkirály, Püspök Panzió és szomszédos vendégházak** – A falusi vendégfogadást összefogó, helyi szervezet megannyi vendégháza hagyományosan és szeretettel fogadja az oda látogatókat: www.kalotaszeg-davincze.ro/kalotaszentkiraly/Panziok--s291.html
- 2-3-4. éj: **Bükkloka, Piposz Tanya** - A panzió és faházai Hargita megye legkeletibb településéhez tartozó, 100 hektáros birtokon állnak, kaszálók, legelők és fenyvesek között: www.piposzbirtok.ro
- 5. éj: **Nyárádszentlászló, Pásztortűz Panzió** - A Marosszékhez tartozó Nyárád folyó menti település különleges szálláshelyét hat darab, három csillagos besorolású, igényesen kialakított faház és a jurta alakú központi épület alkotja: <http://erdelyitabor.hu/szallas>

Tanulmányi kirándulás rövid bemutatása:

Nagyszalonta érintésével utazunk. A diákok ismertetik a helyi sajtóságos egyházi jellegzetességeket. Meglátogatjuk a Milleniumi Makovecz-templomot, megnézzük a csíkrákosi „Táltos” templom freskóit, felsétálunk a bogáti kápolnához. Részt veszünk a csíksomlyói búcsún, és meglátogatjuk a kegytemplomot. Megbeszéljük a közös munka lépéseit, és a programot táncházzal zárjuk.

Programterv:

1. nap

- **Indulás:** Nagykanizsáról

- 13.00-14.00: **Nagyszalontán** megtekintjük a Csonka toronyban berendezett Arany János Emlékmúzeumot. Látogatásunknak a legnagyobb magyar balladaköltő születésének 200. évfordulója ad különleges aktualitást.
- 14.30-15.45: **Nagyváradon** sétát teszünk a belvárosban, melynek során érintjük a Bémer és Szent László tereket, a Fekete Sas Palotát, a Városházát, és sétálunk a Körös-parton. Majd meglátogatjuk a római katolikus székesegyházat, mely előtt megkoszorúzzuk Szent László király szobrát és előadást tartunk életéről.
- 17.00-17.30: Rövid fotószünet a **Király-hágón**, ahonnan káprázatos panoráma nyílik Erdélyországra.
- 18.00: **Kalotaszentkirály**, a helyi templom megtekintése, majd vacsora a szálláson.

2. nap

- Reggeli, ebédcsomag.
- 8.30-9.00: **Bánffyhunyadi**, Kalotaszeg központi településén meglátogatjuk a 13. századi, impozáns református templom. A templomot belül a jellegzetes kalotaszegi szőttesek díszítik. különleges értéke a részben a 16., részben a 18. századból való, csodálatos, festett fakazettás mennyezete. A templomkertben megtekintjük a Szent Koronát mintázó Millenniumi Emlékművet és a bánffyhunyadi Magyar Hősök Emlék-kövét, valamint azt a kőasztalt, amely mellett Ady, Babits, Kós Károly és Petőfi is alkotott. Kalotaszeg központjának főterén, az impozáns református templom előtt megtekintjük azt a kőasztalt, amelynél a legendák szerint Ady, Babits, Kós Károly, Kosztolányi és Petőfi is alkotott bánffyhunyadi látogatóik alkalmával.
- 10.30-12.00: **Kolozsvárott** a Szent Mihály templom előtt a Mátyás király és vitézei szoborkompozíciót látjuk. Szülőháza mellett egy nagy erdélyi fejedelem, Bocskai István szülőházát látjuk. A két nagyság életét, kolozsvári kötődését elevenítjük fel.
- 16.00-17.30: **Székelyudvarhely** – A 99%-ban magyarlakta város több mint hat évszázados múltja ellenére sem rendelkezik régibb korszakokból származó monumentális műemlékekkel, kivéve az egyetlen épen maradt középkori építészeti emléket, a 13. században épült Jézus Szíve-kápolnát. Székelyudvarhely jelentősebb egyházi és világi épületei 200-300 éves múltra tekintenek vissza. A Budavár és a Székely Támadt vár (Csonkavár) ugyan régebbi, de többnyire átalakított, módosított formában maradtak ránk.
- 19.00: **Bükklóka**, vacsora a szálláson.

3. nap

- Reggeli, ebédcsomag. Indulás: 7.30
- 8.00-9.00: A **csíkrákosi „Táltos” templomban** a magyarok korai keresztény freskóit nézzük meg, amiben az ősi magyar Táltos-hit jelképeit fedezhetjük fel.

- 10.30-13.30: Erdély legnevezetesebb természeti látnivalójához, a több száz méteres sziklafalak közt kanyargó **Békás-szorosba** vezet az utunk, majd a szoros bejárata előtti, legendákkal övezett, hegyomlás által keletkezett **Gyilkos-tónál** teszünk sétát.
- 16.00-17.00: A csíkszeredai Csíki Székely Múzeumot látogatjuk meg. Itt tárják fel, őrzik, dolgozzák fel és mutatják be a Csíki-medence kulturális örökségét.
- 17.00-18.00: A Nagyboldogasszony és a magyar szentek tiszteletére felszentelt, csíkszeredai Milleniumi templom megtekintése, ami Makovecz Imre tervei szerint épült, és ő úgy jellemezte: „A terv lényege: olyan új templom, mely a későbbiekben összekapcsolható a régivel.”
- 19.30: **Bükkloka**, vacsora a szálláson.

4. nap

- Reggeli, ebédcsomag.
- Megtekintjük a csíksomlyói kegytemplomot, majd a ferences kolostort.
- Felzarándokolunk a csíksomlyói nyeregbe, részt veszünk a Csíksomlyói búcsú szentmiséjén, a magyar nemzeti búcsújáróhelyen.
- 17.00-18.30: Ezeréves határ-látogatás.
- 19.00: Bükkloka, vacsora a szálláson.

5. nap

- Reggeli, ebédcsomag. Indulás: 8.00
- 9.00-10.00: **Homoródfürdő**
- 10.30-11.30: **Szejkefürdő**, Orbán Balázs sírja, melyhez székelykapuk során át gyaloglunk fel a hegyoldalba. Borvíz forrás megtekintése.
- 11.45-12.30: **Farkaslaka**, Tamási Áron sírja - A székelység nagy írója Farkaslaka nyugati szélén, a római katolikus templom és temető mögötti virágos parkban, a két cserefa között nyugszik. A sírhelyhez a parkoló mellett emelt rovásírásos máréfalvi székelykapu alatt áthaladva, egy kis sétányon juthatunk. A sír mögött a Tamási-emlékművet tekinthetjük meg. Tamási végakarata volt, hogy szülőfalujában, Farkaslakán helyezték örök nyugalomra.
- 13.00-15.30: Látogatás a **parajdi sóbányában**. A parajdi sótelep Európa egyik legnagyobb sótartaléka, a sótömb maga 1,2 km × 1,4 km átmérőjű, enyhén ellipszis alakú és 2700 m mélységbe gyökerezik.
- 16.00-17.30: **A Medve-tó** a Szovátán található sókarszton létrejött heliotermikus tó, 1875-ben keletkezett, a világ legnagyobb heliotermikus tava. Alakja kiterített medvebőrre hasonlít, innen

származik a neve. Sótartalma a felszínen 100 g/l, mélyebben 220-300 g/l. Vize a helioterm jelenség következtében 35°C-ra is felmelegszik 2 méter mélységig; de a tó kialakulásakor legmélyebb rétegében 80°C-ot is mértek.

- 18.30: **Nyárádszentlászló**, vacsora a szálláson.

6. nap

- Reggeli, ebéd- és vacsoracsomag. Indulás: 7.00
- 9.00-11.00: **Tordai-hasadék** - A tordai hasadék a vulkáni alkotás egyik legbámulatosabb remeke; itt egy hegylanc tetejétől a talapjáig kettérepedve. A két átelleni meredek fal kiálló sziklái és mélyedései még most is egymásba illenek, a háromezer lépésnyi sziklafolyosó hajlásai, megtörései mindenütt egyenközűek maradnak, csak imitt-amott mutat tágabb öblöket, hol a sziklaőrő idő görgeteg közuhanyokká porlasztotta a bércfalat.
- 13.00-13.30: Megállás a **Király-hágón**, búcsú a tájtól.
- 15.00-15.30: Ártándi határátkelés.
- 21.00 körül: Hazaérkezés **Nagykanizsára**.

Kirándulástervezet – Budapest 3 nap (2 éjszaka)

A testi-lelki nevelés együttes megvalósulása nem tanórai keretben:

A budapesti osztálykirándulás alatt kiemelt célunk, hogy nem tanórai keretek között neveljük a fiatalokat hazaszeretetre, szülőföldjük iránti elköteleződésre, természeti és társadalmi értékeink megbecsülésére. Törekszünk arra, hogy a tanulók kötődési hálóját erősítse az utolsó osztálykirándulásuk alatt egymás iránt, és hazájuk iránt is. Igyekezünk az életkornak megfelelő vizuális és esztétikai élményekhez juttatni tanulóinkat, nyitottságra, érdeklődésre nevelni.

Az élménypedagógiát szolgáló javasolt játékok a kirándulás alatt esténként vagy esős napokon:

○ **Ahogy a többiek látnak**

A résztvevők írják a nevüket a lap tetejére, majd tegyék le a földre. Sétáljanak a zene hangjára körbe a papírok között, és amikor a zene leáll, vegyék fel a hozzájuk legközelebb eső papírt, és rajzolják le annak a személynek az arcvonalat, akinek a neve a papíron szerepel. Amikor készen vannak, tegyék a papírt vissza a földre. Legközelebb az orrot, utána a száját, majd a szemet és szemöldököt, a haját, legvégül pedig a törzs karikatúráját rajzolják le.

Így látnak a többiek téged...

○ **Értékelés**

Az osztálykirándulás utolsó estéjére ajánljuk ezt a játékot. A kérdések témája lehet az osztálykirándulás is, de mi most - 12. évfolyamról lévén szó - az iskolánkban eltöltött időszakra kérdezzünk rá.

- a.) változat: A csoport körben ülve verbálisan értékeli a gimnáziumi éveit, válaszolva a „mi tetszett a gimnáziumban a legjobban?” és a „mit csinálnék másképp?” kérdésekre válaszolva.
- b.) változat: Időjárás jelentés. A résztvevőknek egy-egy az időjáráshoz kapcsolódó mondattal kell reflektálniuk a gimnáziumban eltöltött időre. Pl: „Gyönyörűen sütött a Nap.” Vagy „A fejem felett gyülekeznek a felhők.” Vagy „Néha-néha kisütött a Nap, de főleg sötét fellegeteket láttam.” Stb.
- c.) A résztvevők körben ülnek és mindenki egymás után sorban egy-egy szóval fejezi ki az érzéseit a gimnáziumi éveikkel kapcsolatban.
- d.) változat: A résztvevők 3 darab papírt kapnak, amikre egy-egy szót írhatnak, amik a legjobban kifejezik a véleményüket, érzéseiket a gimnáziumi tanulmányi éveikkel kapcsolatban. Ezeket leteszik maguk elé a földre, úgy hogy a többiek számára is olvasható legyen. Körbe megyünk, egyesével felolvassák az emberek a 3 szót amit írtak, és amennyiben szükséges kommentárt fűznek hozzá.
- e.) változat: „Fejezd ki testhelyeztetel!”- ahogy a neve is mutatja, az értékelést non-verbálisan kell kifejezniük, esetleg egy mozdulattal, vagy egy mozdulatsorral.

Korosztály: 12. évfolyam

Időtartam: 3 nap

Javasolt felnőtt kísérő száma: 2 pedagógus

Közlekedési eszközök: tömegközlekedés - vonat, metró

Szállás: Piarista Gimnázium

Étkezés: 2 reggeli, 2 vacsora, 2 ebéd

Programok:

1. nap

Utazás – MÁV

- **Országház** megtekintése: Az Országház Budapest egyik legismertebb középülete, a Magyar Országgyűlés és egyes intézményeinek (például Országgyűlési Könyvtár) székhelye. Budapest V. kerületében, a Duna partján, a Kossuth Lajos téren található.
- Ebéd
- **Sétahajózás a Dunán** a Duna Corso sétahajóval: A Duna a második leghosszabb folyó Európában. Magyarország egész területe e folyó vízgyűjtőjén terül el, itteni főágának hossza 417 km, ezért az ország vízrajzának meghatározó alkotóeleme.
- **Margitszigeten** séta
- **Duna Palotában a Magyar Állami Népi Együttes** Magyar Rapszódia c. műsorának megtekintése: A Magyar Állami Népi Együtteshez tartozó tánkar, zenekar és énekar előadásai a historikus zenét és táncot, az autentikus népzene és néptáncot, a dramatikus játékot, a hagyományos elemekből építkező világzenét és látványszínházat jelenítik meg.

2. nap

- Várnegyed - világörökség
Hadtörténeti Múzeum
Sziklakórház és Atombunker megtekintése
Mátyás templom: A budavári Nagyboldogasszony-templom, ismertebb nevén Mátyás-templom, ritkábban budavári koronázó templom Budapest I. kerületében, a Szentháromság téren álló, nagy történelmi múltú visszatekintő műemlék épület.
- Halászbástya
- Ebéd
- Hősök tere
- Városliget
- Víg Színház: Padlás c. darab megtekintése
- Első vagy második este Budapest esti panorámájának megtekintése

3. nap

- Séta az Andrássy úton: Az Andrássy út Budapest 2310 m hosszúságú sugárútja. Az út a Belvárost köti össze a Városligettel. Az Andrássy út az alatta haladó Millenniumi Földalatti Vasúttal és a végében fekvő Hősök terével együtt 2002-ben a világörökség része lett.
- Terror Háza Múzeum megtekintése: A Terror Háza Múzeum a 20. századi diktatúrák áldozatainak emlékére létrehozott múzeum Budapesten, az Andrássy út 60. szám alatt.
- Szabadprogram a Váci utcában illetve a belvárosban
- Hazaindulás

Megvalósítás folyamata alkalmainak/ elemeinek részletes bemutatása táblázatos formában:

Az 1. alkalom bemutatása:

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Eredmény
Qsztálykirándulás Északkelet- Magyarországra 1.nap: • Egri vár • Belpátfal- va:Apátsági temp- lom • Szilvásvá- rad:Szalajka völgy, Fátyol-vízesés, mésztufagát 2.nap: • Aggtelek:Baradla- barlang	Három nap 2-3 óra 1 óra 4-5 óra 1 óra 1 óra	Aktív részvétel a kirándulá- son Eger történelmének ismerte- tése kiselőadás formában, a vár ostromának feleleveníté- se, Gárdonyi Géza regényé- nek nézőpontjából is. Apátsági templom építészeti stílusának megtekintése, ciszterci rend megismerése. Túrázás a Szalajka völgyben. A cseppkőképződmények kialakulásának ismertetése, a természet eme csodájának megtapasztalása.	A kirándulás lebonyolítása, tanulók felügyelete a kiselőadások koordinálá- sa túra vezetése esténként a játékok irányí- tása	Kiselőadás Esténként, vagy esős napon, mikor nem lehet a Szalajka völgyben kirándulni, az ajánlott élmény- pedagógiai játékok: • Földrengés • Képzeletbeli aján- dék	Digitális eszköz nagy tér, ha lehet, sza- badtér papír, író- eszköz, gyűjtődoboz, vagy kalap, sapka	Eger történelmé- nek elmélyítése. A 9. évben a föld- rajz órán megta- nult karszformák megismerése.

• Szinpetri megtekintése	2 óra	Képzőművészeti alkotások, régészeti leletek megtekintése			Útikönyv	A közösen eltöltött három nap az osztályközösség megerősítéséhez, az osztályban a szerepek kialakulásához vezet.
• Miskolc:Herman Ottó Múzeum	2-3 óra	Termálvíz gyógyhatásának megtapasztalása.				
• Miskolc-Tapolca barlangfürdő		Az állatvilágról tanultak megtapasztalása				
• 3. nap						
• Nyíregyházi Állatpark	6-7 óra					

Az 1. alkalom megvalósításához kapcsolódó anyagok:

- a kiosztandó anyagok, feladatok: Eger történelméről, Egri vár ostromáról gyűjtőmunka, építészeti stílusok áttekintése,
- a megjelenő játékok leírása:

- **Földrengés**

A résztvevők hármas csoportokba állnak úgy, hogy egyvalaki kimarad a csoportokból. Minden harmadik ember házat alkot oly módon, hogy ketten egymás vállára téve a kezüket a ház jobb és bal fele lesznek, a harmadik társuk (aki közöttük áll) pedig bent lesz, mint lakó. Az, aki egyedül van, házat akar találni magának úgy, hogy ha jobb falat kiált, a jobb falaknak kell helyet cserélniük, ha bal falat, akkor a bal oldaliak keresnek új helyet maguknak, ha lakót, akkor pedig ők. Aki a leglassabb, az marad ház nélkül. Amennyiben a ház nélkül maradt földrengést kiált, mindenkinek új házat kell „építeni”.

- **Képzeletbeli ajándék**

Eszköz: papír, íróeszköz, gyűjtődoboz

Mindenki kap egy cédulát, amelyre egy ajándék nevét írja. Ezután a cédulák egy kalapba (sapkába, dobozba) kerülnek, ahonnan egyenként húzva mindenki megpróbálja kitalálni a hozzákerült cédula címet. Ha egyedül nem megy, a csoport segíthet.

A 2. alkalom bemutatása:

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Eredmény
Osztálykirándulás: Dunakanyar-Szentendre: 1. nap • Visegrád: Királyi palota, Fellegvár, • bobozás 2. nap • Skanzen • Túra Vöröskőre 3. nap • paintball • Szentendrei múzeumok	Három nap 4-5 óra 2 óra 4-5 óra 5 óra 2-3 óra 2-3 óra	Aktív részvétel a kiránduláson Kiselőadás Mátyás király uralkodásáról, Mátyás korának ismertetése Bobozás Magyarország különböző tájegységeinek és kultúráinak megismerése Turázás paintballozás A diák érdeklődési körének megfelelő múzeum megtekintése	A kirándulás lebonyolítása, tanulók felügyelete a kiselőadások koordinálása túra vezetése esténként a játékok irányítása	Kiselőadás Esténként, vagy esős napon, mikor nem lehet a Vöröskőre kirándulni, az ajánlott élménypedagógiai játékok: • Háromszög fogó • Harangjáték	digitális eszközök Tágas tér Turista térkép, iránytű	Visegrád történelmi fontosságának elmélyítése. A középkor tapasztalati úton való megismerése. A különböző tájegységek jellegzetességeinek megismerése. Turázás során a természet alkotta földrajzi elemek megismerése. Paintball során stratégiai készségek fejlesztése. Közösségépítés.

A 2. alkalom megvalósításához kapcsolódó anyagok:

- a kiosztandó anyagok, feladatok: Gyűjtőmunka Mátyás királyról, és koráról
- a megjelenő játékok leírása:
 - Háromszög fogó: négyes csoportokban egyik játékos a fogó a többiek hárman háromszöget alkotnak. A fogó feladata, hogy megérintse a kiszemelt játékos hátát, a többiek ezt próbálják megakadályozni. A fogó nem törhet be a háromszögbe.
 - Hangjáték: a játékosok kis csapatokat alkotnak. Kitalálnak egy történetet, melyet csak különféle hangokkal adhatnak elő (pl. fütty, dallam, zajok, neszek) az éppen nem játszó csapatok csukott szemmel a földön ülve próbálják kitalálni mi történik körülöttük.

A 3. alkalom bemutatása:

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Eredmény
Osztálykirándulás: Erdély 1. nap • Nagyszalonta: Arany János múzeum • Nagyvárad: Brémer és Szent László tér, Fekete Sas Palota, Székesegyház, Szent László szobor • Király-hágó • Kalotaszentkirály: templom megtekintése	6 nap 1 óra 1 óra 0,5 óra 1 óra	Aktív részvétel a kiránduláson Kiselőadás Arany Jánosról, és egy vers elszavalása Koszorúzás Arany János emléktáblájánál Erdélyről, az itt élő magyarokról, Erdély földrajzáról és állatvilágáról kiselőadás. Szent László szobrának koszorúzása. Megemlékezés Szent Lászlóról. Az irodalom órán tanultak	A kirándulás lebonyolítása, tanulók felügyelete a kiselőadások koordinálása túra vezetése esténként a játékok irányítása	Esténként az ajánlott élménypedagógiai játékok: • Spárga-háromszög • Értékelés	: tágas tér, ha lehet szabadban, két spárga papír	Erdély, a régi „Nagy Magyarország” megismerése, történelmi fontosságának elmélyítése. A népi kultúra ápolása A régi nagy Magyarok tisztelete, munkásságuk fontossága Világnézet tágítása

2. nap		felelevenítése, annál a kőasztalnál, melynél Ady, Babits, Petőfi, Kós és Kosztolányi is alkotott.	Tájékoztató	Elbeszélés, mesélés	mobiltelefon	sa
•Bánffyhy-nyad:református templom, templomkert, főter	0,5 óra		Vezetés			
•Kolozsvár: Szent Mihály templom, Mátyás király szobra, Bocskai István szülőháza	1,5 óra	Mátyás királyról rövid kiselőadás, a szobornál koszorúzás		Kérdés feltevés	közigazgatási térkép	Magyar történelem megismerése
•Székelyudvarhely:Jézus Szíve kápolna, Csonkavár	1,5 óra	Bocskai Istvánról tanultak felelevenítése.		Kiselőadás	tablet	
3. nap		Történelem órán tanult ősi magyar Táltos hitről rövid beszámoló.				Tájékozódás fejlődése
•Csíkrákos: Táltos templom	1 óra				turista térkép	tavak keletkezésének megismerése
•Békás-szoros	2 óra	Gyalogtúra			(szintvonalak,domborzatábrázolás,	Székely történe-
•Gyilkos-tó	1 óra					
•Csíkszereda: Csíki Székely		Székely emberek történel-				

Múzeum, Milleniumi templom, 4. nap	1 óra 1 óra	mének, kultúrájának megismerése Makovecz Imre alkotásainak rövid ismertetése.	Motiválás	Infoprmáció közlés	magassági számok)	lem megismerése
•csíksomlyói kegytemplom, ferences kolostor	1 óra	Mária szobor megtekintése, a kegytemplom története kiselőadásban.		Szemléltetés	útikönyv	
•Csíksomlyói búcsúi szentmise 5. nap	5-6 óra	A magyarság, és a hit megélése.	Hazaszeretetre nevelés			Európai sokféleség és kulturális identitás tudatosítása
•Homoródfürdő						
•Szejkefürdő: Orbán Balázs sírja	1 óra					
•Farkaslaka: Tamási Áron sírja	1 óra	Kiselőadás Orbán Balázsról, és sírjának megkoszorúzása.		Megbeszélés		Állampolgári kompetencia fejlődése
•Parajdi sóbánya	1 óra	Kiselőadás Tamás Áronról, és sírjának megkoszorúzása.			iránytű	
•Medve-tó						
6. nap	3 óra					
•Tordai-hasadék	2 óra	Mise a sóbánya kápolnájában				A haza szeretete, a hit fontossága,

•Király-hágó	2 óra	Gyalogtúra a tó körül.				
	0,5 óra	Gyalogtúra végig a hasadékon. A hasadék kialakulásának említése. Búcsúzás Erdélytől.		Visszacsatolás, a tanulók tevékenységének értékelése		

A 3. alkalom megvalósításához kapcsolódó anyagok:

- a kiosztandó anyagok, feladatok: Gyűjtőmunka Mátyás királyról, Bocskai Istvánról, erdély történelméről, növény és állatvilágáról
- a megjelenő játékok leírása:
- **Spárga-háromszög**

A játék célja: csapatépítés, szerepek megtalálása a csoportban, közös megoldások keresése

Szükséges eszközök: tágas tér, ha lehet szabadban, két spárga (kb. 80-100 cm-t kell számolni játékosonként úgy, hogy a belső háromszög mérete fele akkora legyen, mint a külsőé.)

A játék leírása: A csoport megvitatja, hogyan formálnak két egyenlő szárú háromszöget.

(A képet megmutatjuk nekik.) A csoport minden tagjának bekötjük a szemét. Megkeresik a spárgát a földön és kialakítják a háromszöget. A feladat teljesítése közben a spárgát két kézzel kell tartani.

Értékelés: Hogyan sikerült döntést hozni, mint csoport? Hogy érzitek, mennyire sikerült teljesíteni a feladatot? Milyen szerepek alakultak ki? Kié volt a vezető szerep? stb

- **Értékelés**

A hat napos osztálykirándulás utolsó estéjére ajánljuk ezt a játékot.

- f.) változat: A csoport körben ülve verbálisan értékeli a kirándulást, válaszolva a „mi tetszett az osztálykiránduláson a legjobban?” és a „mit csinálnék másképp?” kérdésekre válaszolva.
- g.) változat: Időjárás jelentés. A résztvevőknek egy-egy az időjáráshoz kapcsolódó mondattal kell reflektálniuk az eltöltött időre. Pl: „Gyönyörűen sütött ma a Nap.” Vagy „A fejem felett gyülekeznek a felhők.” Vagy „Néha-néha kisütött a Nap, de főleg sötét fellegeket láttam.” Stb.
- h.) A résztvevők körben ülnek és mindenki egymás után sorban egy-egy szóval fejezi ki az érzéseit az osztálykirándulással kapcsolatban.
- i.) változat: A résztvevők 3 darab papírt kapnak, amikre egy-egy szót írhatnak, amik a legjobban kifejezik a véleményüket, érzéseiket az osztálykirándulással kapcsolatban. Ezeket leteszik maguk elé a földre, úgy hogy a többiek számára is olvasható legyen. Körbe megyünk, egyesével felolvassák az emberek a 3 szót amit írtak, és amennyiben szükséges kommentárt fűznek hozzá.
- j.) változat: „Fejezd ki testhelyeztetel!”- ahogy a neve is mutatja az értékelést non-verbálisan kell kifejezniük, esetleg egy mozdulattal, vagy egy mozdulatsorral.

A 4. alkalom bemutatója

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Eredmény
Qsztaýkirándulás:	Három nap	Aktív részvétel a kirándulás	A kirándulás lebonyolítása,	Esténként, az ajánlott		
Budapest		son	tanulók felügyelete	élménypedagógiai		Magyarország
1. nap			a kiselőadások koordinálá-	játékok:		fővárosának meg-
• Országház	2-3 óra	Rövid kiselőadás az Ország-	sa	• Ahogy a többiek	papír, ceru-	ismerése
• sétahajózás a	1,5 óra	házról	Pesten a közlekedés	látnak	za,	
Dunán		sétahajózás	osztállyal nagy odafigye-	• Értékelés	színesceruza	A diákok kulturális
• Margitsziget	3 óra	séta	lést igényel.			életének kiterjesz-
• Duna Palota	2 óra	Kulturális előadás megtekin-	esténként a játékok irányí-			tése
2. nap		tése	tása			
• Várnegyed: Had-	4-5 óra	Rövid ismertető a budai vár-		Kollektív oktatási		
történeti Múzeum,		ról		módszer: megbeszé-		
Sziklakórház, Má-				lés		
tyás templom, Ha-						
lász bástya						
• Hősök tere	1 óra	Hősök terének rövid bemuta-				A történelem órá-
• Városliget	1 óra	tása				kon tanult dolgok
• Vig Színház		séta				alátámasztása

3. nap	2 óra	Előadás megtekintése				
•Andrássy út	1 óra	séta		Vizuális szemléltetés, és demonstráció		
•Terror Háza	2 óra	Történelmi áttekintés				
•Váci utca	1 óra	séta				

A 4. alkalom megvalósításához kapcsolódó anyagok:

- a kiosztandó anyagok, feladatok: Gyűjtőmunka az Országházról, Budai várról, Hősök terének bemutatása, történelmi áttekintés a kommunizmusról
- a megjelenő játékok leírása:
 - **Ahogy a többiek látnak**

A résztvevők írják a nevüket a lap tetejére, majd tegyék le a földre. Sétáljanak a zene hangjára körbe a papírok között, és amikor a zene leáll, vegyék fel a hozzájuk legközelebb eső papírt, és rajzolják le annak a személynek az arcvonalát, akinek a neve a papíron szerepel. Amikor készen vannak, tegyék a papírt vissza a földre. Legközelebb az orrot, utána a száját, majd a szemet és szemöldököt, a haját, legvégül pedig a törzs karikatúráját rajzolják le.

Így látnak a többiek téged...

- **Értékelés**

Az osztálykirándulás utolsó estéjére ajánljuk ezt a játékot. A kérdések témája lehet az osztálykirándulás is, de mi most - 12. évfolyamról lévén szó - az iskolánkban eltöltött időszakra kérdezzünk rá.

- a.) változat: A csoport körben ülve verbálisan értékeli a gimnáziumi éveit, válaszolva a „mi tetszett a gimnáziumban a legjobban?” és a „mit csinálnék másképp?” kérdésekre válaszolva.
- b.) változat: Időjárás jelentés. A résztvevőknek egy-egy az időjáráshoz kapcsolódó mondattal kell reflektálniuk a gimnáziumban eltöltött időre. Pl: „Gyönyörűen sütött a Nap.” Vagy „A fejem felett gyülekeznek a felhők.” Vagy „Néha-néha kisütött a Nap, de főleg sötét fellegeteket láttam.” Stb.
- c.) A résztvevők körben ülnek és mindenki egymás után sorban egy-egy szóval fejezi ki az érzéseit a gimnáziumi évekkel kapcsolatban.
- d.) változat: A résztvevők 3 darab papírt kapnak, amikre egy-egy szót írhatnak, amik a legjobban kifejezik a véleményüket, érzéseiket a gimnáziumi tanulmányi éveikkel kapcsolatban. Ezeket leteszik maguk elé a földre, úgy hogy a többiek számára is olvasható legyen. Körbe megyünk, egyesével felolvassák az emberek a 3 szót amit írtak, és amennyiben szükséges kommentárt fűznek hozzá.
- e.) változat: „Fejezd ki testhelyeztetel!”- ahogy a neve is mutatja, az értékelést non-verbálisan kell kifejezniük, esetleg egy mozdulattal, vagy egy mozdulatsorral.

Felső lelkigyakorlatok

Előszó/Ajánlás – tanítványkép

A felsős általános iskolás korosztály számára régóta finomítjuk a lelkigyakorlatok programját. Egyre világosabban fedezzük fel igényeiket.

Ezek a lelkigyakorlatok nem tanítani szeretnénk és nem is csupán játszani, sokkal inkább bevezetni a közösségbe és az interperszonális párbeszédbe.

Bízunk abban, hogy a munkánkkal képesek vagyunk evangelizálni minden hagyományosan ismert és minden váratlanul új magatartási sajátosságokat mutató serdülőt a közösség mélyebb megismerésébe való bevezetéssel.

A módszertani fejlesztés átfogó ismertetése

célok:

Az előkészítés során kisközösségeket tartunk a szemünk előtt. Olyan diákcsoportokat, amelyek még csak éppen elindulnak az értékek megismerésének és kifejezésének útján. Serdülőkről van szó, akiknek van valamiféle kapcsolatuk a keresztény közösséggel, csatlakoznak konkrét programokhoz, és sokuknak nagy igényük van a csoporton belüli személyes, hiteles kapcsolatok kialakítására. 5-6. évfolyamban még nem mindenki meri megfogalmazni a saját gondolatait, 7-8-ra pedig már olyan szociális-kommunikációs képességek jelennek meg, amelyek az autonóm felnőtt vonásait vetítik előre. Ebben a fejlődési szakaszban, a kamaszkor elején szeretnénk integrálni a hit tudatos keresését és a megélt tapasztalatok elmélyítését (reflexióját).

elvárt hatások, eredmények:

Diákközösségek szociális hálójának megerősödése, kommunikációjuk megnyílása, finomodása.

NAT-hoz, Pedagógiai Programhoz való csatlakozás lehetőségei:

243/2003. (XII. 17.) Korm. Rendelet, a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról, III. rész: „A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, fiatalokat arra, hogy önálló, életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt alakítsanak ki, és a konfliktusokat képesek legyenek megoldani. [...] Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítéssel. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést.”

A Piarista Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Boldog Donáti Celesztina Óvoda Pedagógiai Programja, 2015.

- II.1.5.2.: *lelkigyakorlat a diákoknak* (11. o.)
- II.2.1.: *hitre nevelés, értelmi-, erkölcsi-, érzelmi nevelés* (12. o.)
- II.2.2.: *egészséges életmódra nevelés alapelvei, -területei* (12-13., 15. o.)
- III.3.1.: *közösségfejlesztés lelkigyakorlatokon* (15-16. o.)

A gyakorlatok (eseménysor, programelem, tevékenység) bemutatása

Általános iskola felsőseinek lelkigyakorlata

1.1. Rövid összefoglaló:

A gyakorlat rövid bemutatása:

Évente két alkalommal egy-egy napos lelkigyakorlatot akarunk szervezni az általános iskolai felsős korosztály (5-8. évfolyamok) számára évfolyam keretben az iskolában. A foglalkozásokat tanárok és gimnazista diákok közösen vezetik, így a tanárookra és a nagyobb diákokra felnéző felsős diákság igazi, iskolánkat átszövő közösségi élményben részesülhet. A lelkigyakorlatok témája diákjainkban elmélyítheti iskolánk szellemiségét. Összességében pedig személyiségük fejlődésében segíti a diákokat.

Egy lelki nap a következőképpen zajlik:

- 8.00: gyülekező, közös kezdés, csoportbeosztás kihirdetése, eligazítás
- 8.30-tól: (első alkalom) kiscsoportos foglalkozások; (második alkalom) akadályverseny
- 11.30-tól: szentmise
- 12.30-tól: ebéd, hazaindulás

A kiscsoportos foglalkozásokat további három blokkban képzeljük el, melyek között 15 perces szüneteket tartunk. A blokk alatt a diákok olyan termeket kapnak, amelyek közepén üresek (a bútorok félre vannak pakolva). Minden blokkban van bemelegítő és a végén levezető játék, valamilyen közös tevékenység és ezt követő beszélgetés.

Az akadályversenyes napon a diákok egy tanár vagy egy gimnazista vezetésével járkál körbe a foglalkozásokat, amelyek negyede mozgalmassal van egybekötve. Ezekre az alkalmakra nem tervezünk külön szüneteket, mert vonulás közben megállhatnak a mosdóknál. A foglalkozások minden esetben az adott időszak liturgiájával (vallási szertartásaival, népszokásaival) kapcsolatosak.

Célok:

Közösségi élmény: az együtt töltött idő összekovácsolja a csoport tagjait, majd a lelkigyakorlat után az élmények kibontása, elmesélése az egyes osztályokat is. A tevékenységek közvetlenül hatnak egymás megismerésére és közösségi kohéziójuk előmozdítására.

Személyiségfejlesztés/önismeret előmozdítása: az életkori adottságaiknak megfelelően, a közösség felől közelítve.

A lelkigyakorlatok alatt a keresztény hittel, tapasztalattal összefüggő tevékenységek is megvalósulnak. Pl: közös imák, szentmise, gyónási lehetőség, bibliai események-, szentek életének feldolgozása. Irányított beszélgetésekkel próbáljuk a tevékenységek során felismert értékeket elmélyíteni diákjainkban.

A lelkigyakorlatok folyamán az iskolában folyó munka rutinjából kilépve non-formális nevelés keretében dolgozunk együtt a gyerekekkel. Így lehetőség nyílik reflektálni arra is, hogy „mi történik az iskolában”, melyek az intézmény által közvetített alapértékek, normák. Különösen erőteljes lehet ez olyan esetben, amikor egy gimnazista diák vezeti és határozza meg közeli tekintélyével a felsős általános iskolás diákcsoportot.

A foglalkozásokkal egyszerre szeretnénk fejleszteni testi-lelki egészségüket.

Elvárt hatások, eredmények

Legfontosabb elvárásunk a közösségi élet erősödése. Az együtt töltött idő a non-formális keretben erősíti és segíti a diákok személyes kapcsolatainak kialakulását, a közösségben betöltött helyük megtalálását. Ettől remélhető, hogy iskolai jelenlétüket kiegyensúlyozottabban, örömtelibben élik meg, ami eredményezheti tanulmányi teljesítményük javulását is.

Kötetlenebb keretek között és számukra hiteles tekintélyek előtt őszintebben és kulturáltabban tudnak kérdéseket megfogalmazni, feltenni. A tevékenységek és beszélgetések együttes hatására mélyebb tapasztalatokat szerezhetnek az iskola szellemiségének alapjáról (a kereszténységről).

Újszerűség:

Iskolai, tanórai keretben nem tudjuk olyan hatásokkal felmutatni és érthetővé tenni az általunk képviselt értékeket, mint egy non-formális nevelési alkalommal. Tapasztalataink szerint diákjaink az iskolai kereteken kívül nyitottabbak a beszélgetésekre, akár komolyabb témákkal kapcsolatban is. Az ilyen alkalmak hatását önmagában fokozza az együtt töltött idő, illetve a közös játékok. Különösen a játékok és a csapatépítés területén kívánjuk alkalmazni az élménypedagógia megismert eszköztárát.

Évfolyam	Téma	Elvárt eredmény
5.	család	pozitív társas kapcsolatok létesítése és fenntartása
6.	barátság	osztályközösség kohéziójának erősödése
7.	szerelem	a személyesen kívánatos viselkedés elé gördülő akadályok realisztikus anticipációja
8.	kamaszkor	énhatékonyság

Ellenőrzés, értékelés módja:

A diákok személyes megkérdezésével, kérdőívek kitöltetésével, az őket tanító pedagógusok és a programok vezetőinek visszajelzéseire támaszkodva.

1.2. Hívószavak:

Közösség, család, kereszténység, élmény.

1.3. Érintett kompetenciák

Releváns társas jelzések észlelése; a társas jelzések interpretációja; a viselkedés a személy és mások számára fontos következményeinek anticipációja; az interperszonális problémák hatékony megoldásainak generálása; a szociális döntések hatékony szociális viselkedésbe való fordítása; kortárcsoportban, családban, iskolában, és a tágabb környezetben való konstruktív és közreműködő részvétel.

1.4. Célcsoport:

Célcsoport: általános iskola felső tagozat

Korosztályok: 10-14 évesek

Csoport ajánlott létszáma: (évfolyamonként minimum 3 csoport!) 12 fő

1.5. Szükséges időkeret, gyakoriság:

Gyakorlat alkalmainak száma: évente két alkalom

Alkalmak gyakorisága: félévente

Egy alkalom időkerete: 1 nap

1.6. A program egyedi humán-erőforrás igénye:

A csoportok és a foglalkozások vezetéséhez fele-fele arányban van szükség tanárok és önkéntes gimnazista diákok munkájára. Bizonyos programpontoknál jellegéből következően szükséges katolikus pap jelenléte (ezt a feladatot az iskola szerzetes tanárai, valamint óraadó papjai láthatják el).

1.7. A program egyedi eszközigénye:

Normál iskolai eszközök: labda, füzet, toll, színesek, olló, ragasztó.

1.8. Kidolgozó

A gyakorlat kidolgozója/ megszólítható(szakmai) képviselője: Bende Krisztián

Elérhetősége: bende.krisztian@nagykanizsa.piarista.hu

1.9. megvalósítás folyamata alkalmainak/ elemeinek részletes bemutatása táblázatos formában:

Az 1. alkalom bemutatása:

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
BEVEZETŐ	8.00-8.30	Gyülekezés. Közös megnézünk egy rövid filmet. Bevezető gondolatok. A csoportok beosztása. Majd mindenki elvonul a csoport termébe.	Felügyelet.		Projektor, hangfal.		
1. BLOKK	8.30-9.15	Csoportos beszélgetés. Játék.	Kérdéseket tesz fel a szegénységről. Facilitátor szerep.	Tükörjáték, Kacsintójáték Földrengés	Füzet, toll	Csendben elgondolkoznak a kérdéseken, a válaszokat leírják, majd megosztják egymással.	A csoporttagok összehangolása.
2. BLOKK	9.30-10.30	Az előző héten behozott „hulladékokból” állítsanak össze valamilyen, adventhez vagy karácsonyhoz kapcsolódó	Párba vagy kisebb csoportokba segíti rendeződni a gyerekeket.	Az osztályok dobozait érdemes kitenni az iskola folyosójára, hogy az évfolyamok tagjai válogathassanak a tárgyakból.	Egy héttel korábban: újrahasznosítható, nem szennyezett	Javaslatok: betlehem, karácsonyfa, adventi plakát, adventi koszorú, „sütemény”, „szaloncukor”, Szent Miklós, mikuláscsomag,	Értékteremtés.

		tárgyat.			hulladék gyűjtés, behozás az iskolába, osztályonként. Technikafelszerelés: olló, ragasztó, festék, zsírkréta, színesek.	adventi naptár, karácsonyi kép, karácsonyfadísz, angyalka stb.	
3. BLOKK	10.45-11.30	A történet olvasás arról, hogy mi is a legfontosabb a karácsonyban.	Felolvas, irányítja a beszélgetést, majd a játékot.	Csoportos beszélgetés. Játékok: Titkos karmester. Ha majd megérkezem hozzád. A kígyó és a sas.			Elmélyítés.
KÖZÖS ZÁRÓ SZENTMISE	11.45-12.30	Csoportonként kiválasztják a legjobban sikerült tárgyat, amelyet a 2. blokkban alkottak, és a felajánláskor kiviszik az oltárhoz. Továbbá egy gondolatot vagy élményt is választanak, és a prédikáció helyén egy diák legfeljebb egy	Segít a diákoknak kiválasztani, irányítja őket a misén.			Gördülékenyen, csoportok számozása szerinti sorrendben kell kivinni az alkotásokat, majd kimenni beszélni.	Közösségi élmény.

		percben elmeséli.					
--	--	-------------------	--	--	--	--	--

Az 1. alkalom megvalósításához kapcsolódó anyagok:

- a kiosztandó anyagok, feladatok,
- a megjelenő játékok leírása,
- a tervben megadott, nem saját feladatok pontos forrásának feltüntetése,
- a felhasznált szövegek, képek a forrás pontos megnevezésével,
- az egyéb segédletek,
- a kivetítendő diák képe, felhasználandó prezentációk, videók...
- a feladatok megoldása.

A bevezetőhöz egy aktuális riportrészletet vagy kisfilmet kell letölteni valamely tv csatorna honlapjáról vagy a Youtube-ról.

1. BLOKK, Csoportos beszélgetés kérdései:

Érezte-e már magát szegénynek?

Igazán szegénynek/nincstelennek/kifosztottnak?

Mikor, milyen szituációban?

Mi, vagy ki segített/segítette át ezen a helyzeten?

Hogyan?

Mit várt segítség gyanánt? Pénzt? Jó szót?

Ki egyáltalán a szegény? Honnan tudod?

Miből látod, ha kívülről nem látható?

(Aztán:)

A szegénység alázatra nevel... Az advent: várok, alázattal várok Valakire. Mit várok? Ktől várok valamit? Aki vár valamire, valamire, az nem teljesen szegény...

Játékok:

Tükörjáték

A gyerekek párokat alkotnak. A pár két tagja egymással szemben áll, olyan távolságban, hogy kinyújtott karjuk (pontosabban az ujjhegyük) összeérjen. Egyikük az irányító, aki elmozdulhat, fintort vághat, gesztikulálhat. Társának feladata: mintha ő lenne a tükör, utána csinálni - a lehető legpontosabban, szinte vele együtt végezni - az összes mozdulatot (ha az irányító balkézével mozdult, akkor a szemben lévő jobbal teszi ugyanezt stb.). Aztán cserélik a szerepeket. A fokozatosság elvét betartva előbb lassú kézmozdulatokat tükrözzünk, később gyorsabbakat, majd akár az egész testre kiterjedő mozdulatsorokat is.

Kacsintójáték

Mozgással összekapcsolt figyelemgyakorlat. Kijelölünk (úgy, hogy a többiek nem látják) egy játékvezért, a kacsintót. A gyerekek összevissza sétálnak, ugrálnak, közben fél szemmel figyelik egymást. Akire a játékvezér rákacsint, leül a földre és semmiféle módon nem jelezheti a többieknek, hogy ki volt a kacsintó. Amikor leleplezik a kacsintót vagy már csak egy marad állva közülük, újból kezdődik a játék. A játékvezér megjelölése mindig titkos. A vezérek akkor játszanak jól, ha a legkevesebb feltűnést keltik személyükkel, és ha állandó irányváltoztatással vezetik félre a többieket. A gyerekek akkor játszanak jól, ha gyorsan és sokat mozognak, de közben alaposan figyelik egymást.

Földrengés

Egyel kevesebb szék, mint a játszóké száma. A „kimaradásra” épülő játékok egyike. A játékosok szemben ülnek egymással, két sorban. A két széksor között kb. három méter távolság legyen. Középen fel, alá sétál egy játékos, majd hirtelen elkiáltja magát, hogy „földrengés!”. Ekkor az egymással szemben ülőknek kell helyet cserélniük. Egyvalaki azonban kimarad, mivel a középső játékos is igyekszik elfoglalni egy helyet. A kimaradó kerül középre. Kiváló feszültségoldó hatása is van ennek a játéknak.

3. BLOKK

Kezdő történet. O. Henry: Háromkirályok ajándéka, részlet

https://www.szepi.hu/irodalom/kedvenc/kt_062-hu.html

Karácsonyi ajándékok

Egy dollár és nyolcvanhét cent. Ennyi volt az összes. Della gondosan újra megszámlálta a pénzt. Nem volt hiba a számolásban. Minden nap, amikor a boltokba ment, nem költött sokat. A legolcsóbb húst és zöldséget vette meg. Nagyon fárasztó volt – órákat gyalogolt, hogy mindig a legolcsóbb élelmiszert vegye meg. Minden lehetséges centet megspórolt. Egy dollár és nyolcvanhét cent. Másnap Karácsony, és nem tehet semmit. Kicsike szobájában csendesen sírdogált. Della ebben a szegényes kis szobában lakott New Yorkban a férjével, Jimmel, és nagyon boldog volt, mert volt a férjének munkája, ha nem is túl jó munka. Nehéz idők jártak, és Della nem kapott munkát. De amikor Jim hazajött, Della azonnal nyaka köré fonta a karjait és ez csodálatos volt. Della szeretett volna karácsonyi ajándékot venni Jimnek – valami igazán szépet, hogy megmutathassa, mennyire szereti. Hirtelen a tükörhöz szaladt és megpillantotta a gyönyörű, dús, hosszú haját. Akkor gyorsan felvette az öreg barna kalapját és kabátját, és gyorsan elment a városba. Megállt egy ajtó előtt, amelyre ez volt kiírva: „Madame Eloise – hajszaalon” Odabenn egy kicsi, kövérkés asszonyt pillantott meg. – Jó napot kívánok. Vesznek haját? – kérdezte Della. – Igen, veszek haját. – mondta Madame Eloise. – Vegye le a kalapját és mutassa a haját. Az asszony lassan megérintette a szép, dús haját, megsimította és azt mondta: – Húsz dollár. – Rendben. Akkor gyorsan vágja le és adja ide a pénzt. – mondta Della. A következő két óra gyorsan elrepült. Della boldog volt, mert mehetett a boltokba, hiszen megvolt a pénz Jim ajándékára. Meg is találta a megfelelőt. Jimnek volt egy arany zsebórája, amely valamikor az apjáé volt, azelőtt meg a nagyapjáé. Szerette az óráját, de nem volt lánca. Amikor Della meglátta az arany óraláncot, azonnal tudta, hogy ez lesz a megfelelő ajándék a férjének. Éppen huszonegy dollárba került. Izgatottan szaladt haza, zsebében a nyolcvanhét centtel. Amint hazaért, belenézett a tükörbe, és meglátta a rövid haját. – Egek, úgy nézek ki, mint egy iskolás fiú! – mondta magában. – Mit gondol majd Jim, ha meglát? Hét óra körül megjött Jim. Dellára bámult, aki nem értette, miért néz ilyen furcsán a férje. Jim arca nem volt mérges vagy meglepett. Inkább szomorú. Della odarohant hozzá. – Jim, ne nézz így rám! Eladtam a hajamat, mert ajándékot akartam venni Neked. – Eladtad a hajadat? – kérdezte nyugodtan. – Igen. De ne aggódj, tudod, hogy gyorsan nő. Hát így már nem szeretsz? Jim Della köré fonta karjait. – Mindenhogyan szeretlek, Della. Nem számít, hogy hosszú vagy rövid a hajad. De nyisd ki ezt a dobozt, és meglátod, miért lettem szomorú első pillanatban. Della izgatottan bontotta ki az ajándékot. Szinte felsikoltott a boldogságtól, egy pillanattal később azonban sírva fakadt. A dús, hosszú hajába való gyönyörű hajtűk voltak a dobozban. Amikor az üzlet kirakatában látta őket, nagyon tetszetek neki. És most itt vannak, de neki nincs többé hosszú haja. Csak fogta a kezében és a szeme telve volt szeretettel. Aztán eszébe jutott, hogy ő is odaadja Jimnek a neki szánt ajándékot. – Hát nem gyönyörű? Add ide a szép órádat, lássuk milyen az új láncsal! De Jim csak ült és mosolygott. – Della, eladtam az órámat, hogy megvehessem Neked a hajtűket.

Csoportos beszélgetés kérdései:

- Meséld el egy élményedet, amikor nagyon vágyakoztál, várakoztál valamire!
- Meséld el a legszebb karácsonyi élményedet! Mi tette annyira széppé? (Remélhetőleg valamilyen mélyebb érték kerül elő...)
- Mi az, amit most szeretnél kérni Jézustól, hogy hozza el neked karácsonyra? Nem egy tárgy, hanem valamilyen tulajdonság, történet...

- Mit adhatnál te másoknak, amit ők nagyon várnak, nagyon szeretnének?
- Ezekből kiindulva: melyek azok a dolgok, amelyekre mindannyian a legjobban vágyunk? (szeretet, megbecsülés)

Játékok:

Ha majd megérkezem hozzád

A gyerekek körben ülnek, és az egyik azt mondja: „Ha majd megérkezem hozzád, én...”, de ahelyett, hogy kimondaná például a „leveszem a cipőmet” szavakat, eljátssza a mozdulatot. A következő megismétli a kezdőmondatot, eljátssza az első játékos mozgását, azután a sajátját, azaz fölveszi a cipőjét, aztán esetleg elkezd fuvolázni. Így mindenki sorban megismétli az előtte lévők mozgását. Egyszerűbb a játék, ha logikus sorrendű cselekvések követik egymást, azonban érdemes meglepő fordulatokról gondoskodni.

A kígyó és a sas

A sas lesz a fogó, vele szemben az egész társaság összekapaszkodik kígyóvá. A sas szembeáll a kígyó fejével, vagyis a sorban legelső játékoskal, és megkérdezi: „Hol kel fel a Nap?” Mire a kígyó feje így válaszol: „Itt.” Erre a sas azt mondja: „Nem, itt!” és azonnal üldözőbe veszi a kígyó farkát, vagyis a sorban a legutolsó játékos. Ha meg tudja őt érinteni, akkor az utolsó játékos kiesett, le kell ülnie, s a játék kezdődik előlről. A kígyó azonban védekezik, tekereg a sas előtt, kitérőkre, körözésre kényszeríti. S végül, ha a kígyó feje és a farka meg tudják fogni egymás kezét oly módon, hogy a sast közrezárták, akkor a sas veszített.

Felhasznált irodalom, ajánlott linkek, videók stb. - megvalósítást segítő képzések, előadások, tréningek tartalmának, szemléletének megjelenítése.

Az 2. alkalom bemutatása:

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmények
BEVEZETŐ	8.15-8.45	Gyülekezés. Közös megnézünk egy rövid filmet. Bevezető gondolatok. A csoportok beosztása. Majd mindenki elvonul a csoport termébe.	Felügyelet.		Projektor, hangfal.		
1. BLOKK	8.45-9.30	Csoportos beszélgetés; Játék	Irányító				Reflexió a kisfilmre; bevonódás a témába
2. BLOKK	9.45-10.30	Személyes imádság megfogalmazása; Virág rajzolása; Játék	Bevezetőt mond		Fénymásola t egy nagy virágról		Érzékenyítés a személyes imára
SZENTMISE	10.45-11.45	A szentmise közepén a miséző pap jelzésére ki- hozzák a virágokat az ol- tárhoz, és fölolvassák a csoport egyik imáját	Felügyelet, a diákok segítése a mise alatti mozgásokban				

3. BLOKK	11.45-12.30	Beszélgetés, Játék	Segítő kérdéseket tesz fel	Minden résztvevő kap egy fénymásolt rajzot egy hátizsákról, és beleírja és/vagy belerajzolja, hogy mit kapott	Egy-egy fénymásolt rajz egy hátizsákról; Labda		Elmélyítés és szembesülés

A 2. alkalom megvalósításához kapcsolódó anyagok:

- a kiosztandó anyagok, feladatok,
- a megjelenő játékok leírása,
- a tervben megadott, nem saját feladatok pontos forrásának feltüntetése,
- a felhasznált szövegek, képek a forrás pontos megnevezésével,
- az egyéb segédletek,
- a kivetítendő diák képe, felhasználandó prezentációk, videók...
- a feladatok megoldása.

BEVEZETŐ

Rövidfilmeket nézünk:

Bear Grylls, Istenbe vedd a bizalmad!

<https://www.youtube.com/watch?v=fv7Owd64B-g>

EDÜ 2015. Céltalanul

<https://www.youtube.com/watch?v=4sbbmAYOOPY>

1. BLOKK

Csoportos beszélgetés kérdései:

- Gyűjtsük össze, szerintetek mit lehet adni a másik embernek? – ajándékot, mosolyt, adományt (pl. egy koldusnak), pénzt, szeretetet, időt, meghallgatást, segítséget, dicséretet, javító kritikát, gondolatainkat, tanácsot, gesztusokat (puszi, ölelés), jó kedvet (pl. viccet mesélni), tanítást, kölcsönt (tárgyakat is), ennivalót...
- Te kiktől kapsz a legtöbbet? Készíts írásban egy listát, hogy kitől mit kapsz! (szülők, nagyszülők, testvérek, osztálytársak, barátok, tanárok...)
- Te mit adsz másoknak? Ugyanúgy készíts listát...
- Kik azok az emberek, akiknek többet adhatnál?

Játék:

A róka és a nyúl

Egy játékos a nyúl, egy másik a róka. A többiek párokat alkotva felosztják a játékkeret. A róka akkor kapja el a nyulat, ha egyszer megérinti, ekkor a nyúl lesz a róka. A nyúl úgy menekülhet meg, ha valamelyik párhoz csatlakozik. A pár másik oldalán álló játékos lesz ekkor a nyúl és a vadászat tovább folytatódik

2. BLOKK

Bevezető szöveg:

Mi az ima?

Beszélgetés Istennel. Szólás Istenhez. Saját magunk által megfogalmazott formában is.

Mielőtt szólsz Istenhez, tisztáznod kell a magad számára, mit is kívánsz, mit köszönnél meg, mit szeretnél Istennek mondani.

A röpima segíteni fog neked, hogy megossz valamit Vele. Ez kifejezhet szomorúságot, hálaadást, köszönetmondást, kérést.

Pl. a Zsoltárok könyvében találunk röpmákat:

„Istenem, teremts tiszta szívet belém!”

„Istenem, hallgasd meg imámat és válaszolj nekem!”

A mai napon arra keressük a választ, hogy mit kaptunk és mit adunk mi az Úrnak.

Ezzel kapcsolatosan fogalmazzuk itt meg saját gondolatainkat ima formájában. Felfoghatjuk SMS-ként is! Mindenki írjon SMS-t Istennek!

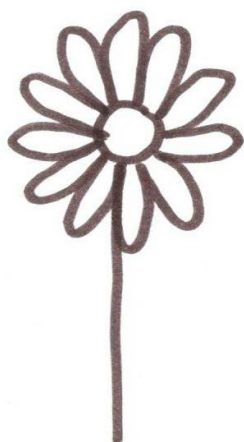
Kis segítségként képek állnak a gyerekek rendelkezésére. Ezeket kiterítjük és megkérjük őket, hogy válasszanak ki egyet, mely elgondolkoztatja őket, melyet aktuálisnak éreznek, mely különösen megérinti őket. A választás után hagyjuk őket elmélyedni gondolataikban, s az ima megfogalmazásában. Ezt követően mindenki elmondja, miért az adott képet választotta, s a kreált imát.

Pl. kép kirándulókról: „Köszönöm, Uram, hogy ilyen csodálatos világot teremtettél nekünk!”

!!!A képeket szedjük össze tőlük a feladat után!!!

Válasszuk ki azt az imádságot, amelyik a legjobban tetszik a csoportnak, és azt olvassuk föl majd a szentmisén!

Virág rajzolása:

Minden csoport készít egy virágot a minta alapján.

A virág szára egy hurkapálca, a középső kör átmérője 8-10 cm, ennek megfelelő nagyságúak a szirmok is. Minden résztvevő (a vezetők is) egy szirmot készít, kivágja (lehetőleg színes) papírból.

Mindenki ráírja a virágsziromra az imáját (amit az előző feladatban megfogalmazott).

Ha van még idő, a virágszirom másik oldalára ráírja vagy rárajzolja valamelyiket a következők közül: (1) mit adsz másoknak, (2) egy fontos dolog, amit másoknak adsz, (3) valamilyen elhatározás, amit ma tettél. Ezt meg is osztják egymással.

A középső körbe a csoport nevét írjuk.

Ragasztóval vagy celluxszal lehet egymáshoz ragasztani az elemeket.

A szentmisében majd kihozzuk a virágokat az oltár elé.

Játék:

Titkos karmester

A gyerekek körben ülünk, s kiküldünk valakit a teremből. Választunk egy „karmester”-t, s mindannyian az ő pózát vesszük fel. A továbbiakban őt figyeljük, s követjük minden mozdulatát, de úgy, hogy a visszahívott játékos ne tudja megtalálni, hogy ki indítja a mozgást, ki a karmester. (Ez nem tükörjáték, balnak a bal, jobbnak a jobb felel meg.)

3. BLOKK

Visszatekintés hátizsákkal

Beszélgetés kérdései:

– Mit kaptál, mit kapsz Istentől? (Végső soron mindent! Magát az életet is! A világot, szülőket, a barátokat, a képességeidet, a lelkivilágodat...) Ezt ő szeretetből adta.

– Te mit adsz Istennek? Mindent odaadhatsz neki, felajánlhatod magad neki, ahogy most tesszük az iskolában. Isten vágyik a te szeretetedre, neki ez nem mindegy! (Mint ahogy a szüleid is vágnak arra, hogy szeresd őket!)

– Mit kaptál kifejezetten a mai napon? (bárkitől)

Ha mindenki elkészült, megosztják egymással.

Játék:

Japán foci

A játékosokat állítsuk körbe úgy, hogy mindenki széles terpeszállásba álljon, és az egymás mellett álló játékosok lábfejei összeérjenek, ezzel pedig teljes, zárt kör alakuljon ki.

A játék menete: az a játékos kezd, akinél a labda van. A feladata, hogy a labdát átüsse valamelyik játékosra lába között. Akinek átmegy a labda a lába között, az kiesik. A játékosok csak kézzel védhetik ki a labdát. Nem szabad a lábakat elmozdítani, vagy leguggolni. Ha sikerült kivédeni a labdát, akkor rögtön tovább is lehet ütni. A labdának végig a földön kell maradnia (dobni nem szabad). A közvetlen szomszédos játékosokat nem lehet kiütni. A játék lezárása: A játéknak akkor van vége, ha már csak hárman maradtak játékban. Ők a győztesek.

Felhasznált irodalom, ajánlott linkek, videók stb. - megvalósítást segítő képzések, előadások, tréningek tartalmának, szemléletének megjelenítése.

2. Hátizsákos nap. „Mit adsz?”

2.1. Rövid összefoglaló:

A gyakorlat rövid bemutatása:

A diákokat beszélgetjük és foglalkoztatjuk a megajándékozottság témakörében, különös hangsúlyt fektetve az imádságra és az istentől jövő ajándékokra.

Célok:

A diákok önfogadása, nyitottság növelése, Istenhez fordulás az imában.

Elvárt hatások, eredmények

Az önfogadással segítjük a kamaszkorral küzdőket önmaguk keresésében, elfogadásában. A nyitottság rövid távon a közösségre is hat, hosszú távon erőforrássá válik az egyén életében. Kis lépések, felismerések, oldódás egy-egy közös játékban hosszú távú hatást fejthetnek ki. A kiscsoportos megbeszélések önmagukban hordozzák a további diskurzusok alapjait, az őszinteség magával ragadja a tagokat és kielégíti a közösséghez való tartozásra irányuló vágyukat.

Újszerűség:

A fejlesztés újszerűsége a közös megélésben rejlik. A diákok egy adott pontban, non-formális keretek között jutnak közösségi és lelki élményekhez. Hivatkozási pont, hogy a tanár háttérbe szorulásával, de a rendet fenntartó jelenlétével a diákok komoly, lelki kérdésekben hallják egymás véleményét.

Ellenőrzés, értékelés módja:

Az eredményesség leginkább azon mérhető le, hogy a közös tevékenység milyen dinamizmusban halad, illetve mennyi kérdést lehet végig beszélni a kiscsoportban. A játékoknak nem csak felrázó, de időkitöltő szerepük is van. Minél kevesebb idő jutott a játékokra, annál eredményesebben zárult a foglalkozás vagy a beszélgetés.

2.2. Hívószavak:

Nyitottság, felismerés, meghallgatás, egyetértés.

2.3. Érintett kompetenciák

Releváns társas jelzések észlelése; a társas jelzések interpretációja; a viselkedés a személy és mások számára fontos következményeinek anticipációja; tudatosság növelése kortárs csoportban; a szociális döntések hatékony szociális viselkedésbe való fordítása; konstruktív és közreműködő részvétel közösségtől elvárt alkotás kivitelezésében.

2.4. Célcsoport:

Célcsoport: általános iskola felső tagozat

Korosztályok: 10-14 évesek

Csoport ajánlott létszáma: (évfolyamonként minimum 3 csoport!) 12 fő

2.5. Szükséges időkeret, gyakoriság:

Gyakorlat alkalmainak száma: évente egy alkalom

Alkalmak gyakorisága: évente egy alkalom

Egy alkalom időkerete: 1 nap

2.6. A program egyedi humán-erőforrás igénye:

A csoportok és a foglalkozások vezetéséhez fele-fele arányban van szükség tanárok és önkéntes gimnazista diákok munkájára. Bizonyos programpontoknál jellegéből következően szükséges katolikus pap jelenléte (ezt a feladatot az iskola szerzetes tanárai, valamint óraadó papjai láthatják el).

2.7. A program egyedi eszközigénye:

Normál iskolai eszközök: labda, füzet, toll, színesek, olló, ragasztó.

2.8. Kidolgozó

A gyakorlat kidolgozója/ megszólítható (szakmai) képviselője: Bende Krisztián

Elérhetősége: bende.krisztian@nagykanizsa.piarista.hu

1.1. megvalósítás folyamata alkalmainak/ elemeinek részletes bemutatása táblázatos formában:

Az 1. alkalom bemutatása:

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény

Az 1. alkalom megvalósításához kapcsolódó anyagok:

- a kiosztandó anyagok, feladatok,
- a megjelenő játékok leírása,
- a tervben megadott, nem saját feladatok pontos forrásának feltüntetése,
- a felhasznált szövegek, képek a forrás pontos megnevezésével,
- az egyéb segédletek,
- a kivetítendő diák képe, felhasználandó prezentációk, videók...
- a feladatok megoldása.

Felhasznált irodalom, ajánlott linkek, videók stb. - megvalósítást segítő képzések, előadások, tréningek tartalmának, szemléletének megjelenítése.

Az 2. alkalom bemutatása:

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény

A 2. alkalom megvalósításához kapcsolódó anyagok:

- a kiosztandó anyagok, feladatok,
- a megjelenő játékok leírása,
- a tervben megadott, nem saját feladatok pontos forrásának feltüntetése,
- a felhasznált szövegek, képek a forrás pontos megnevezésével,
- az egyéb segédletek,
- a kivetítendő diák képe, felhasználandó prezentációk, videók...
- a feladatok megoldása.

Felhasznált irodalom, ajánlott linkek, videók stb. - megvalósítást segítő képzések, előadások, tréningek tartalmának, szemléletének megjelenítése.

Gimnazista lelkigyakorlatok a nagykanizsai Piarista Iskolában

Előszó/Ajánlás – tanítványkép

Iskolánkban hosszú ideje gondolkodunk azon, hogy a lelkigyakorlatok keretében hogyan adhatnánk a legtöbbet a diákjainknak, összefüggésben az általunk szem előtt tartott tanítványképpel. Jelen pályázat keretében sikerült megfogalmaznunk, hogy melyek azok az értékek, célok és tevékenységek, amelyeket a lelkigyakorlatok keretében át szeretnénk adni, meg szeretnénk valósítani. Úgy gondoljuk, hogy az általunk kidolgozott modell más piarista, sőt más keresztény közoktatási intézmények számára is alkalmazható lehet, ezért bátran merjük ajánlani alkalmazásra vagy legalábbis gondolatébresztőnek, ötlettárnak.

Az intézményünk által alkalmazott tanítványképet fenntartónknak, a Piarista Rend Magyar Tartományának káptalanja fogalmazta meg, a rendtartomány honlapján elérhető:

https://piarista.hu/cikk/magyar_tartom%C3%A1ny_k%C3%BCldet%C3%A9snyilatkozata_j%C3%B6v%C5%91k%C3%A9pe_%C3%A9s_alap%C3%A9rt%C3%A9kei.

Ennek alapján tanítványaink személyiségét négy fontos területen kívánjuk fejleszteni. A spirituális dimenzió a transzcendens iránti nyitottságot, valamint a legalapvetőbb értékek tiszteletét jelenti (hit, remény, szeretet). A társas/érzelmi dimenzió az emberi kapcsolatokat pozitív megélését, a szellemi/értelmi dimenzió az intellektuális értékeket, míg a fizikai/gazdasági dimenzió az emberi élet fizikai rendjét takarja. Úgy gondoljuk, hogy mindezek szükségesek a pozitív életvezetéshez, a sokoldalú emberi személyiség kibontakozásához.

A módszertani fejlesztés átfogó ismertetése

célok:

Legfőbb célunk, hogy segítséget nyújtsunk tanítványaink teljes emberré válásához, végső soron ahhoz, hogy felnőttként boldog életet éljenek, és mások számára is ajándék legyen a velük kialakított kapcsolat. Mindehhez szükségesnek tartjuk, hogy a formális iskolai kereteken kívül legyen lehetőségük kötetlenebbül is együtt lenni, és olyan hatásokkal találkozni, amelyek konkrétan célzóak személyiségük alakítását. Tehát új kereteket és új

módszereket keresünk, amelyekkel kiegészíthetjük iskolánk eddigi tevékenységrendszerét. Mindez új hozzáállást kíván tőlünk, pedagógusoktól: minket is formál, szélesíti eszköztárunkat, növeli pedagógiai tudatosságunkat, átalakítja intézményünk működését.

elvárt hatások, eredmények:

A gimnáziumi lelki gyakorlatok új rendszerétől azt várjuk, hogy fejleszti tanítványaink fontos, de eddig kevésbé szem előtt tartott képességeit: az önismeretet, a közösségi életet, emberi kapcsolataik tudatos megélését, valamint keresztény hitük mindennapi megélését. Fontos, hogy felismerjék: „jó élni”, „jó kapcsolatokban élni”.

NAT-hoz, Pedagógiai Programhoz való csatlakozás lehetőségei:

Az általunk megvalósítani kívánt értékek szorosan kapcsolódnak a NAT fejlesztési területeihez (lásd 1.1.1. pont: pl. önismeret, családi életre nevelés, erkölcsi nevelés, testi és lelki egészség, pályorientáció). Megalkotásaikor figyelembe vettük iskolánk pedagógiai programját, különösen a küldetésnyilatkozatot (I.1.2.), a pedagógiai alapelveket, célokat stb. (II.1.1-5.), a személyiségfejlesztésről írottakat (II.2.1.), valamint a közösségfejlesztés feladatát (II.3.1.).

A gyakorlatok (eseménysor, programelem, tevékenység) bemutatása

2. A gyakorlat címe/neve

Gimnáziumi lelki gyakorlatok

2.1. Rövid összefoglaló:

A gyakorlat rövid bemutatása:

Minden évben két-három napos lelki gyakorlatot akarunk szervezni a gimnáziumi korosztály (9-12. évfolyamok) számára osztálykeretben, iskolán kívüli helyszínen, meghívott vezetőkkel. Ez segíti őket személyiségük fejlődésében, közösségi élményt jelent, és közelebb viszi a résztvevőket iskolánk szellemiségéhez.

Célok:

Személyiségfejlesztés/önismeret előmozdítása: adottságok (erősségek és gyengeségek, személyiségbeli vonások) megismerése; néhány pszichológiai alapfogalom ismerete, jelentőségük a saját személyiségben; múltjukról és jövőjükéről (célok, vágyak) való gondolkodás; reflexió a viselkedésükre, közösségben elfoglalt helyükre.

Közösségi élmény: az együtt töltött idő önmagában összekovácsolja a csoport (osztály) tagjait. Részt vesznek olyan tevékenységekben, amelyek közvetlenül egymás megismerésére, közösségi kohéziójuk előmozdítására irányulnak (pl. önismereti feladatok, a közösségi dinamikát vizsgáló gyakorlatok). Másrészt a kötetlenül töltött órák alatt lehetőségük nyílik beszélgetni, tapasztalatokat szerezni egymás viselkedéséről (pl. játékok, szabadidő, sport).

Az iskola keresztény szellemiségének közvetítése: a lelki gyakorlatok alatt a keresztény hittel, tapasztalattal összefüggő tevékenységek is megvalósulnak, pl. közös imák, szentmise, gyónási lehetőség. A szervezett beszélgetések egy része arra vonatkozik, hogy mit jelent a kereszténység a mai világban, az ő korosztályuk életében.

Mindezek nonformális nevelés keretében történnek, vagyis kiszakadva az iskola szokásos rendszeréből. Így lehetőség nyílik reflektálni arra is, hogy „mi történik az iskolában”, melyek az intézmény által közvetített alapértékek, normák.

Elvárt hatások, eredmények

A közösségi élet erősödése: ha a diákok fejlődnek önismeretben, és tudatosan reflektálnak közösségi életük dinamikájára, ez segíti őket a személyes kapcsolatok kialakításában, a közösségben betöltött helyük megtalálásában. Ettől remélhető, hogy iskolai jelenlétüket kiegyensúlyozottabban, örömtelibben élik meg, ami eredményezheti tanulmányi teljesítményük javulását is.

Önismeretük fejlődése erősíti pszichológiai immunrendszerüket; képessé válnak arra, hogy jobban meg tudjanak küzdeni életük kihívásaival. Ha világosabban látják a céljaikat, és meg tudják fogalmazni, hogy mit várnak az élettől, ez kellő motivációt nyújthat a pozitív életvezetéshez, főként akkor, ha ehhez megtapasztalják társaik támogatását is.

A diákok jobban megértik az iskola céljait és működését, ha van módjuk beszélgetni az iskola szellemiségének alapjairól (a kereszténységről), kötetlenebb keretek között tehetik fel kérdéseiket, és a gyakorlatban is megtapasztalják, mit jelent a keresztény vallásgyakorlás annak számára, aki nyitott erre.

Újszerűség:

Mindezeket az értékeket és tevékenységformákat eddig elsősorban iskolai keretben próbáltuk közvetíteni. Úgy látjuk, hogy diákjaink (érthető módon) szeretnek iskolai kereteken kívül, együtt időt tölteni, és ennek során nyitottabbak a beszélgetésekre, komolyabb témákkal kapcsolatban is. Az élménypedagógia (pl. játékok) megismert eszköztárát is jobban szeretnénk alkalmazni ezeken az együttléteken. A többnapos közös program számos olyan lehetőséget kínál, amelyek az iskolában nem megvalósíthatók, vagy nincs rájuk elég idő (pl. önismereti gyakorlatok, filmnézés, közös étkezések, kötetlen együttlétek).

Ellenőrzés, értékelés módja:

A diákok személyes megkérdezésével, kérdőívek kitöltésével, az őket tanító pedagógusok és a programok vezetőinek visszajelzéseire támaszkodva.

2.2. Hívószavak:

Önismeret, közösség, család, kereszténység, pozitív szemlélet.

2.3. Érintett kompetenciák

tudás	készség	attitűd	autonómia+felelősség
önismereti alapfogalmak	képes ezeket saját magára alkalmazni	érdeklő a saját személyisége	felelősséget vállal személyes fejlődéséért
életszakaszok pszichológiai jellemzői	képes ezeket saját magára vonatkoztatni, megfogalmazni vágyait és céljait	szeretné tervezni a saját jövőjét	felelősséget vállal hosszú távú jövőjének alakulásáért
közösségi dinamikák	képes ezeket a saját osztályára alkalmazni	érdeklő a saját osztályközösségének a működése	felelősséget vállal azért, hogy milyen szerepet töltsön be a saját osztályában, és hogy hogyan működik az osztályközösség
a keresztény hit alapfogalmai (hittanórákról)	képes megfogalmazni, hogy hogyan áll hozzá a keresztény hithez	érdeklő a saját istenkapcsolata	felelősséget vállal hitéletének alakulásáért
játékok	képes részt venni közös játékokban, legyőzi a félénkségét	fontosnak tartja a játékos együttléteket	átérzi a felelősségét a közösség hangulatának alakulásában
sportágakról, mozgásformákról szerzett tudás	képes bekapcsolódni mozgásos játékokba	megbecsüli saját fizikumát, sportszerűen versenyez	átérzi a felelősségét testének fejlődéséért

2.4. Célcsoport:

Célcsoport: gimnázium

Korosztályok: 14-18

Csoport ajánlott létszáma: osztálykeretben (15-35 fő, általában 25-30 fő között)

2.5. Szükséges időkeret, gyakoriság:

Gyakorlat alkalmainak száma: évente egy alkalom

Alkalmak gyakorisága: évente egy alkalom

Egy alkalom időkerete: 2-3 nap

2.6. A program egyedi humán-erőforrás igénye:

A program igényli az osztályfőnökök, valamint kísérőtanárok és csoportvezetők (pl. öregdiákok) jelenlétét. Jellemből következően bizonyos programpontoknál szükséges katolikus pap jelenléte. Ezt a feladatot az iskola szerzetes tanárai, valamint a helyszínen működő egyházközség plébánosa láthatják el.

2.7. A program egyedi eszközigénye:

ÍRJUNK IDE VALAMIT?

2.8. Kidolgozó

A gyakorlat kidolgozója/ megszólítható (szakmai) képviselője: Böszörményi Géza

Elérhetősége: bgezaschp@gmail.com

2.9. megvalósítás folyamata alkalmainak/ elemeinek részletes bemutatása táblázatos formában:

Az 1. alkalom bemutatása:

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény

Az 1. alkalom megvalósításához kapcsolódó anyagok:

- a kiosztandó anyagok, feladatok,
- a megjelenő játékok leírása,
- a tervben megadott, nem saját feladatok pontos forrásának feltüntetése,
- a felhasznált szövegek, képek a forrás pontos megnevezésével,
- az egyéb segédletek,
- a kivetítendő diák képe, felhasználandó prezentációk, videók...
- a feladatok megoldása.

Felhasznált irodalom, ajánlott linkek, videók stb. - megvalósítást segítő képzések, előadások, tréningek tartalmának, szemléletének megjelenítése.

Az 2. alkalom bemutatása:

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény

A 2. alkalom megvalósításához kapcsolódó anyagok:

- a kiosztandó anyagok, feladatok,
- a megjelenő játékok leírása,
- a tervben megadott, nem saját feladatok pontos forrásának feltüntetése,
- a felhasznált szövegek, képek a forrás pontos megnevezésével,
- az egyéb segédletek,
- a kivetítendő diák képe, felhasználandó prezentációk, videók...
- a feladatok megoldása.

Felhasznált irodalom, ajánlott linkek, videók stb. - megvalósítást segítő képzések, előadások, tréningek tartalmának, szemléletének megjelenítése.

STB.

3. A gyakorlat címe/neve

3.1. Rövid összefoglaló:

A gyakorlat rövid bemutatása:

Rövid, lényegre törő bemutatás.

Célok:

Melyek a bemutatott gyakorlat céljai? (stratégiai, pedagógiai, módszertani, oktatásszervezési, szervezetfejlesztési, egyéb)

Elvárt hatások, eredmények

Kérjük, sorolja fel és röviden támassza alá, milyen hatások, eredmények várhatók az alkalmazásától?

Újszerűség:

Kérjük, mutassa be a fejlesztés újszerűségét.

Ellenőrzés, értékelés módja:

Hogyan lehet ellenőrizni és értékelni a megvalósulás gyakorlatában a működés eredményességét?

3.2. Hívószavak:

3 – 5 meghatározó hívószó/kulcsszó.

3.3. Érintett kompetenciák

A bemeneti, és kimeneti kompetenciák– tudás, készség, attitűd, autonómia+felelősség lebontásban végiggondolva, megfogalmazva.

3.4. Célcsoport:

Célcsoport: pl.: általános iskola, gimnázium, speciális csoportok, egyéb

Korosztályok: 3-6, 6-10, 10-14, 14-18, 6-14, 10-18 egyéb:

Csoport ajánlott létszáma:

3.5. Szükséges időkeret, gyakoriság:

Gyakorlat alkalmainak száma:

Alkalmak gyakorisága:

Egy alkalom időkerete:

3.6. A program egyedi humán-erőforrás igénye:

Kérjük, fejtse ki részletesen, milyen, humán-erőforrás igény biztosítása szükséges a sikeres adaptációhoz az átvevő intézmény számára. Szükséges-e például pedagógiai asszisztens, rendszergazda, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, külső szakember, önkéntesek együttműködése, illetve egyéb személyi feltételek.

3.7. A program egyedi eszközigénye:

Pl. játékok, info-kommunikációs eszközök, taneszközök, berendezés, egyéb

3.8. Kidolgozó

A gyakorlat kidolgozója/ megszólítható(szakmai) képviselője:

Elérhetősége:

3.9. megvalósítás folyamata alkalmainak/ elemeinek részletes bemutatása táblázatos formában:

Az 1. alkalom bemutatása:

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény

Az 1. alkalom megvalósításához kapcsolódó anyagok:

- a kiosztandó anyagok, feladatok,
- a megjelenő játékok leírása,
- a tervben megadott, nem saját feladatok pontos forrásának feltüntetése,
- a felhasznált szövegek, képek a forrás pontos megnevezésével,
- az egyéb segédletek,
- a kivetítendő diák képe, felhasználandó prezentációk, videók...
- a feladatok megoldása.

Felhasznált irodalom, ajánlott linkek, videók stb. - megvalósítást segítő képzések, előadások, tréningek tartalmának, szemléletének megjelenítése.

Az 2. alkalom bemutatása:

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény

A 2. alkalom megvalósításához kapcsolódó anyagok:

- a kiosztandó anyagok, feladatok,
- a megjelenő játékok leírása,
- a tervben megadott, nem saját feladatok pontos forrásának feltüntetése,
- a felhasznált szövegek, képek a forrás pontos megnevezésével,
- az egyéb segédletek,
- a kivetítendő diák képe, felhasználandó prezentációk, videók...
- a feladatok megoldása.

Felhasznált irodalom, ajánlott linkek, videók stb. - megvalósítást segítő képzések, előadások, tréningek tartalmának, szemléletének megjelenítése.

Élménygazdag osztálykirándulások az alsó tagozaton

Előszó/Ajánlás – tanítványkép

Intézményünkben az oktató-nevelő munka átfogó, széleskörű. Ezt a folyamatot nemcsak az iskola falain belül képzeljük el, hanem azon kívül is. Nagyon fontos területei ennek az osztálykirándulás, az erdei iskola, a táborok... Intézményünkben, az újraindulás óta (1992.), hagyománya van az osztálykirándulásoknak.

A széles látókörű, kiművelt emberek nevelésében elengedhetetlen a teremtet világ iránti tisztelet kialakítása és az egészségre nevelés. Pedagógiai Programunk és Helyi tantervünk is tartalmazza ezeket az elemeket. A tanulás folyamatát élménnyé szeretnénk tenni, ezért gazdagítjuk folyamatosan oktató munkánkat, újítjuk meg terveinket, programjainkat, mindeközben kiaknázva a nevelési lehetőségeket.

/

Ezekkel a programokkal szeretnénk elérni, hogy magabiztos, kiegyensúlyozott, életvidám, együttműködő, kreatív, érdeklődő, nyitott gyermekek nevelődjenek intézményünkben. A természetet ne csak ismerjék, hanem védjék, alakítsák, gondolkodjanak környezettudatosan. Legyenek elfogadók és befogadók, legyen bennük alázat a teremtett világgal szemben. A lelki és fizikai egészségük együttes fejlesztését tartsák szem előtt.

Olyan fiatalokat szeretnénk útra bocsátani, akik igényesek, derűsek, a világra nyitottak, de gyökereiket ismerik, és azokhoz ragaszkodnak. Gondolkodók, alkotók, felelősséget vállalnak magukért, másokért, kinyújtják kezüket a rászoruló felé, szolidárisak a gyengékkel is. Hazájuk, s annak értékei iránt elkötelezettek.

A módszertani fejlesztés átfogó ismertetése

Célok:

Fő céljaink:

- Egy új gyakorlat kialakulásának megalapozása.
- Új elképzelések, fejlesztések beillesztése a meglévő folyamatba.
- A fejlesztés gyakorlattá válásának segítése.

Irányelveink:

- ✧ Jó hagyományok megőrzése
- ✧ Élményt nyújtó új programok, játékok beépítése
- ✧ Diákok bevonása a tervezéstől a megvalósításig
- ✧ A piarista közösségi élet erősítése

✕ A szabadidő tartalmas, hasznos eltöltése

✕ Szoros együttműködés a családokkal

Nevelési céljaink:

- testi-lelki egészség
- önismeret, társas kultúra
- felelősség kialakítása, érzékenység
- erkölcsi tartás
- érzelmi nevelés
- természetbarát viselkedés, környezetvédelem
- honismeret, nemzeti öntudat, hazafiasság
- kooperativitásra való képesség

Stratégiai céljaink:

Kiemelten kezeljük a Nemzeti Alaptanterv részeként a környezeti nevelést. Az intézmény Pedagógiai Programjában, a Helyi tantervben, az Éves munkatervben, a továbbképzési tervben (Lásd Élménypedagógiai képzés), a munkaközösségi és osztályfőnöki tervekben kiemelten szerepeljenek ezek a programjaink. Tanév elején meghatározzuk a célokat, feladatokat, fejlesztéseket (pl. keresztény szellemű nevelés, közösségépítés, külső kapcsolatok lehetőségei, kulcskompetenciák...). Szem előtt tartjuk a pedagógiai, szervezetfejlesztési szempontokat. Hosszabb távon tervezünk. A megújulással a bevált, megszokott magatartásokat, szokásokat, attitűdöket felváltjuk korszerűbb, a tapasztalati tanulást segítő, a kooperativitást előtérbe helyező módszerekre.

Oktatásszervezési és módszertani céljaink:

Olyan módszerekre fektetjük a hangsúlyt, amely a korszerű oktatásnak, nevelésnek megfelel. Elősegíti a diákok sokoldalú fejlődését, személyiségük kibontakoztatását, magas szintű tudást ad nekik. Kiemelten néhány módszer, melynek elsajátítását célul tűzzük ki: dialogikus szóbeli közlési módszer (megbeszélés), szemléltetés, szemléletesség, projekt módszer, kooperatív módszer, a drámajáték és az élménypedagógia eszközei.

Elvárt hatások, eredmények:

Szemléletváltás

A tapasztalatszerzés beépítése a tanulás folyamatába. A tanultak alkalmazni tudása.

A tananyag gyakorlati megtapasztalása, tanulása. Ismeretelsajátítás hatékonyabb, játékos módon. A tanultak alkalmazásának tudása.

A diák motivációjának, érdeklődésének felébresztése/felébresztése.

Jártasság az intézményen kívüli környezethez való alkalmazkodásban.

A lakóhely környékének védelme iránti igény.

Az átélt helyzetek pozitívan erősítik meg növendékünk önbizalmát, segítik önismeretének helyes alakulását.

Megerősödik a közösséghez tartozás érzése, élménye.

Kialakul a gyermekben a nemzeti értékek megismerése által a haza szeretete.

Valamennyi kompetencia erősödése, fejlődése várható.

NAT-hoz, Pedagógiai Programhoz való csatlakozás lehetőségei:

A Nemzeti Alaptanterv részeként kiemelt feladat a környezeti nevelés, ennek megfelelően építettük fel Helyi tantervünket, Pedagógiai Programunkat.

Az intézmény PP-je részletesen tartalmazza pedagógiai munkánk céljait (L. PP 7-9., 11-12., 15. oldal, valamint 36. oldal). A Helyi tanterv kiemeli az egészség-nevelési és környezeti nevelési elveket. (L. Pp – Helyi tanterv 74-75. oldal). Az alsó tagozat helyi tanterve taglalja az osztálykirándulások elveit és a javasolt úti célokat.

Helyi tanterv – alsó tagozat részlete:

„Tanulmányi kirándulások

Valamennyi évfolyam részére azonos időpontban, az írásbeli érettségi idején, tehát tavasszal szervezzük. Költségeit minimálisra próbáljuk tervezni, melyet az osztályok hasznos anyagok gyűjtésével és értékesítésével, esetleg egyéni takarékoskodással talán elő tudnak teremteni. Bízunk az alapítványi támogatásokban is. Szeretnénk elérni, hogy minden tanuló részt tudjon venni a kirándulásokon.

Javasolt útvonalak:

Első évfolyam A tavaszi növény- és állatvilág, az évszak jellegzetességeinek megfigyelése városunk környékén: a miklósfai parkerdőben, vagy a Csónakázó-tónál, a Sétakertben, a környező szőlőhegyeken, Homokkomáromban, Látóhegyen.

Második évfolyam Egy tájvédelmi terület felkeresése, az ottani élővilág megfigyelése: Őrtilos (Dráva és Mura találkozása), Budafa – Kistolmács, Örömhegy – szurdokvölgy, Nagybakónak – Hét vezér forrása.

Harmadik évfolyam A megye földrajzi értékeinek, nevezetességeinek megismerése: Zalaegerszeg, Keszthely – Balaton, Kis-Balaton, Balaton Múzeum, Szuloki-forrás és környéke, Zalavár–Kányavár és környéke Kitekintés a megyéből: Sümeg, Tapolca.

Negyedik évfolyam A megye történelmi, néprajzi, építészeti nevezetességeinek megismerése: Zalaegerszeg – Skanzen – Göcseji Múzeum, Egervár és környéke, Balaton-felvidék, Nova és környéke. Kitekintés a megyéből: Murakeresztúr, Őrség, Hetés, Budapest. „

Részletes javaslataink ezekhez kapcsolódnak, illetve kiegészülnek korszerű ötletekkel, új helyszínekkel, módszerekkel. A formális nevelés mellett nagy hangsúlyt kapnak az informális nevelés módszerei és eszközei.

II/1. A gyakorlatok (eseménysor, programelem, tevékenység) bemutatása

4. A gyakorlat címe/neve

Osztálykirándulás 1. évfolyamon

4.1. Rövid összefoglaló:

A gyakorlat rövid bemutatása:

Osztálykirándulás **1+1 nap**, Nagykanizsa és környékének kirándulóhelyein, pl. **Csónakázó-tó**, Látóhegy, Ferences Ifjúsági Tanya Erzsébet-telep, Miklósfai parkerdő, Szentgyörgyvári-hegy, Palin, Homokkomárom, **Újudvar**, Magyarszentmiklós. Gyalogtúra formájában történik, adott helyszínekhez igénybe veszünk közlekedési eszközöket (helyi, helyközi járat) a távolság miatt. Reggel indulunk, majd délután térünk haza, második nap ugyanígy. A kirándulás helyszínén is teszünk rövid túrákat, tanösvényeket járunk be – szükség esetén szakvezetéssel. Sportversenyeket szervezünk, önismereti játékokat játszunk, kültéri eszközöket is használunk tevékenységeink során. Önmagunk megismerése segít bennünket a közösség kialakításában is. Mindeközben, előre adott szempontok alapján, megfigyeljük a környezetünket, az élőlényeket és élőhelyeiket. Megtanuljuk óvni és tiszteletbe tartani a természetet. Csoportokban munkálkodunk, játszunk, végzünk gyűjtőmunkát. Vannak olyan helyek, ahol szakember segít pl. egy farm életének bemutatásában, foglalkozások tartásában (Újudvar, Magyarszentmiklós, FIT). Alkalom nyílik lovaglásra, kocsizásra, ügyességi játékokra (FIT, Palin), egyes helyszíneken keresztút-járásra, szentmise meghallgatására (Homokkomárom, Újudvar, FIT, Látóhegy).

Csónakázó-tó: Megközelítése odaúton gyalog, visszaúton gyalog vagy helyi járatú autóbusszal, Nagykanizsa közelében található kiránduló központ. Program részei: gyalogtúra, játék, megújult kilátótorony, Belső-tó és környékének bebarangolása, Hétbükkfa-forrás (egykor Szent kútnak nevezték, a legenda szerint megjelent itt Szűz Mária), Romlottvár maradványai, tanösvény bejárása

Újudvar: Megközelítése helyközi járatú autóbusszal. Kis zalai település Nagykanizsa vonzáskörzetében. Programok: Havas Boldogasszony templom, Halastó, Keresztút a hegyoldalban, Vad Udvar programkínálata – juhok, kecskék, lovak, törpebárányok simogatása, sorverseny, tanya körüli élet teendőinek megfigyelése, végzése, játékos foglalkozások, lovaglás, lovaskocsizás, kecsketej-termékek kóstolása

Célok:

Hosszabb távú tervezés megvalósítása.

Kiemelten fontosnak tartjuk a keresztény szemlélet alakítását, a tapasztalati tanulást és közösségépítést. Új helyszínek, új módszerek, játékok bevezetésével az oktatás színvonalát emeljük, ugyanakkor a jó hagyományokat is támogatjuk a jól bevált helyszínek látogatásának lehetőségével. Elsősökről lévén szó, fontos az önállóság, a gyakorlatiasság, az egészségre nevelés, az együttműködés alakítása, formálása. Kilépünk a kicsikkel szűk lakóhelyünkről, a család szerető öleléséből, s nyitunk a világ felé. Rácsodálkozunk, megtapasztaljuk az Isten teremtetten világ szépségeit, hasznát. Megtanuljuk megővni, tiszteletben tartani a természetet, s hazánk kincseit. Együtt örömmel tanulunk játékokat, tanuljuk a szabadidő hasznos, építő eltöltését. Projekt kidolgozásával készülünk, kooperatív módon dolgozunk, majd elemezzük és értékeljük a kirándulást.

Elvárt hatások, eredmények

A pedagógus szemléletének változása: új, korszerű módszerek, eszközök alkalmazása.

Pozitív gondolkodás kialakítása gyermekben, felnőttben (család, iskola).

Kompetenciák terén történő fejlődés, pozitív elmozdulás.

Az ismeretek bővülése, tapasztalatszerzés, gyakorlati gondolkodás kialakulása.

Érzékenyebbé válás a körülöttünk élők iránt.

Közösséghez tartozás érzésének megerősödése.

Önbizalom erősödése, helyes ön- és társismeret alakulása.

Hatékony, önálló és csoportos tanulás megtapasztalása, megtanulása.

Tevékeny hazaszeretet első lépéseinek elsajátítása.

Újszerűség:

Új helyszínek bevonása, tapasztalatszerzés új környezetben.

A természet aktív megismerése tapasztalás útján (projekt: gyűjtőmunka, feladatok, alkotások készítése, tapasztalati ismeretszerzés, kétféle munka...).

Új módszerek alkalmazása, pl. kooperatív tanulási mód, élménypedagógia eszközei, önismereti játékok, aktív részvétel, projekt-módszer.

Ellenőrzés, értékelés módja:

Kirándulás során: pedagógus folyamatos megfigyelései, diákok gyűjtőmunkájának, feljegyzéseinek, feladatmegoldásainak folyamatos ellenőrzése, értékelése már a helyszínen is, tanító tapasztalatai (esetleg jegyzetek).

Kirándulás után: megbeszélés: célok, feladatok megvalósulása; tapasztalatcsere; játékos teszt, rajzkészítés (vizuális kultúra); tananyagba a tapasztaltak beépítése – órai munka (környezetismeret, magyar irodalom), kiállítás a gyűjtött anyagból, készített munkákból (vizuális kultúra, gyakorlati életvitel, környezetismeret óra) – a projektmunka zárása, értékelése. Csoportra és személyre szabott értékelés és jutalmazás. Visszajelzések gyermektől, szülőtől, pedagógustól.

4.2. Hívószavak:

Új kihívások, teremtet világ, ép testben ép lélek, tudásgyarapítás, társas kapcsolatok, önállóság, önismeret, alkalmazkodás, elfogadás, adaptív

4.3. Érintett kompetenciák

Bemeneti kompetenciák:

tudás	készség	autonómia és felelősség	attitűdök
Ismeri a természet legfontosabb elemeit. Rendelkezik életkorának megfelelő anyanyelvi tudással, logikai készséggel, természetismereti alaptudással. Érti a közösség szabályait, törekszik azok betartására. Tud alkalmazkodni társaihoz. Érti és betartja a feladatvégzéssel kapcsolatos utasításokat és a munkavégzés menetét. Ismeri a gyalogos közlekedés szabályait.	Képes megfelelően kommunikálni társaival, tanítóival, a felnőttekkel. Használja a tanult természetismereti szakkifejezéseket. Önálló munkavégzésre képes, új helyzetben tanítói segítséggel. Ismeri közvetlen lakókörnyezetét, az iskola környékét. Kooperatív munkát megszokott környezetben végez. Képes a tanult és begyakorolt algoritmusok alkalmazására. Alkalmazza a tanult ismereteket, munkavégzési formákat.	Egyszerűbb, begyakorolt helyzetekben képes az önálló munkavégzésre. Irányítással képes ellenőrizni munkáját. Igényli az odafigyelést, személyes törődést. Felelősséget érez munkájáért. Elfogadja a társaival való együttműködést. Törekszik a felelősség vállalására.	Nyitott a feladatok megértésére, elvégzésére. Motiválható feladatvégzésre. Elfogadja tanítója figyelmeztetését, törekszik a javulásra. Felismeri társaiban, környezetében a jót, ismert helyzetekben különbséget tud tenni jó-rossz között. Fogékony az újra, a rendkívüli. Érdeklődik a játékos feladatok iránt. Kezdeményez játékot. Elfogadja társait hibáikkal együtt.

Kimeneti kompetenciák:

tudás	készség	autonómia és felelősség	attitűdök
Új ismeretekre tett szert a természetben. Bővült szókincse, több természetismereti szakkifejezéssel ismerkedett meg. Önállóbbá vált a feladatvégzésben. Társaival közös munkában vett részt. Tisztábban látja saját képességeit. Megismerte a gyakorlati tevékenységhez szükséges anyagokat, eszközöket. Összefüggéseket lát meg a természetben. Új feladatokat, játékokat ismert meg. Tapasztalatot szerzett a gyalogos közlekedés mellett a tömegközlekedési eszközök kulturált, helyes használatában.	Alkalmazza a tanult kommunikációs formákat. Használja a tanult kifejezéseket, fogalmakat. Rutinszerűen alkalmazza a páros és csoportos munkát. Elkészíti önállóan a rábízott feladatot. Gyűjtőmunkát végez. Határozottabbá válik a tájékozódásban. A tanult ismereteket más helyzetekben is alkalmazza. Önállóságában fejlődik. A tanult új játékformákat alkalmazza más helyzetekben, helyszíneken is.	Önállóan is képes munkavégzésre, a kapott feladatok megoldására, de párban és csoportban is aktív. Munkáját társaival együtt képes ellenőrizni, módosítani. Elfogadja a csoport szabályait, kerekeit. Felelősséget érez a csoport munkájáért. Felelősséget vállal saját feladatainak elvégzéséért. Mások munkáját megbecsüli. Egyre kevésbé igényli az odafigyelmet, társai jó hatással vannak rá.	Motivált a feladatok sikeres elvégzésében. Nyitott, érdeklődő a feladatok, játékok iránt. Szívesen dolgozik közös munkával. Olykor már kezdeményez egy-egy feladathelyzetben. Törekszik a szabályok betartására. Felismeri az értékeset, az értéket. Fokozottan érdeklődővé, motiválhatóvá válik. Igényli az érdekes feladatokat. Munkavégzésében igényessé válik.

4.4. Célcsoport:

Célcsoport: általános iskola alsó tagozat

Korosztályok: 6-8 éves korosztály

Csoport ajánlott létszáma: 20-25 fő

4.5. Szükséges időkeret, gyakoriság:

Gyakorlat alkalmainak száma: 1 + 1 nap

Alkalmak gyakorisága: évente

Egy alkalom időkerete: kb. 8 óra /8-16 óra között/

4.6. A program egyedi humán-erőforrás igénye:

A program megvalósításához az előkészületekben hasznos segítő lehet a pedagógiai asszisztens: szervező, előkészítő munkában – pl. időpontok egyeztetése, üzenetváltás; feladatlapok sokszorosítása, valamint kísérő is lehet, ha az osztály összetétele, létszáma megkívánja, esetleg 1-1 tanuló külön kíséretet igényel.

Külső szakember csak egyes helyszíneken tud bekapcsolódni: foglalkozás tartásában – agyagozás, sajtókészítés, állattartás ismertetése, lovagoltatás, stb.; szentmise tartása – egyházi személy.

4.7. A program egyedi eszközigénye:

Kültéri játékok, sporteszközök: gumilabdák, futball labda, tollas-készlet, ugrókötelek, bóják, Polarsnipe játék, Orre játék (ütős játékok)

Beltéri játékok, melyek szabadban is használhatók: kártyák, társas játékok

Egyéb eszközök: fénymásolólap, színes lapok, kartonok, műszaki rajzlap, olajkréta, ceruza, filckészlet, színes ceruzakészlet, krepp papír, ollók, ragasztók, iránytű, távcső, nagyító, dobozok gyűjtéshez, jegyzetfüzetek, Növényhatározó, Állathatározó

4.8. Kidolgozó

A gyakorlat kidolgozója/ képviselője: Skoda Mária

Elérhetősége: skoda.maria@nagykanizsa.piarista.hu

Megvalósító folyamat részletes bemutatása:

1. alkalom bemutatása: 1. osztály osztálykirándulása: Nagykanizsa, Csónakázó-tó

Célkitűzés:

- Egészséges életmódra nevelés
- Közösségfejlesztés
- Élő és élettelen természet megfigyelése, vizsgálata
- Kooperativitás fejlesztése
- Elfogadás, befogadás, támogatás

Újszerűség:

- az időpontok tervezése új módon: ősszel egy nap, majd tavasszal egy nap az osztálykirándulás, ezzel párhuzamosan a Helyi tantervben módosítás,
1. osztály 1. alkalommal ősszel kirándul
- teljes mértékben gyalogtúra (oda és vissza)
- diákok bevonása az előkészületekbe
- programozottak a játékok
- sokféle játéklehetőség
- új, más népek játékainak tanulása, megismerése
- továbbképzés (élménypedagógia) alkalmazása
- feladatok, majd utómunkálatok tervezése, megvalósítása

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések
<i>Szervezési feladatok előzetesen:</i> - tervezés - helyszín megtekintése - program összeállítása - diák, szülő véleményének kikérése - tájékoztatás	2-3 hét	Véleménynyilvánítás	A terv elkészítése Helyszín bejárása Program kialakítása lépésről lépésre: útvonal tervezése, feladatok, játékok megtervezése, kiszállításának szervezése, étkezés megszervezése Kapcsolat felvétele a szülőkkel: ötletek felvetése, egyeztetés, tájékoztatás, pontos értesítés	megbeszélés, személyes tapasztalatszerzés, egyeztetés, kutatómunka, személyes kapcsolat, interaktív beszélgetés, elektronikus üzenetváltás	laptop, térkép, ismertető kiadvány a városról, papír, toll, másológép, kommunikációs eszközök	Osztályfőnökként mindig részletesen megbeszélések minden lépést a tanítópárossal.
<i>Konkrét előkészület:</i> -feladatok előkészítése -játékok kiválasztása -indulás, érkezés pontosítása -diákok felkészítése -véglegesítések	kirándulás előtti 2 nap	Tanítókkal együtt a játékeszközök összekészítése Beszélgetés a programról	Konkrét feladatok, eszközök összerendezése. Végleges egyeztetések Beszélgetőkör a növendékeimmel.	ellenőrzés, válogatás, egyeztetés-kommunikáció, megbeszélés, jegyzetelés	laptop, játékok, jegyzet	A gyermekeket is alaposan felkészítem, megbeszéljük a részleteket is – új megvalósításom, hogy diákjaimat is bevonom a szervezésbe, előkészületekbe.
<i>A kirándulás lebonyolítása:</i> Gyülekező „Úttravaló”	adott napon 8 óráig az iskola udva-	Pontos érkezés Ima	Létszám-ellenőrzés Szent Patrik imájának	közös lelki készüllet	ima szövege	Iskolánk jellegéből

Gyalogtúra	rán 5 perc kb. 1 óra	Gyaloglás a városon keresztül a Csónakázó-tóhoz. Beszélgetés	közös elmondása Az utcai, városi közlekedés irányítása, lebonyolítása Váltva beszélgetés a diákokkal.	alkalmazás, tanulás, beszélgetés	„kézjelek”	adódik az imádkozás.
Célbaérés Étkezés	kb. 9.10 óra	Pihennek, étkeznek a hátizsákban hozott élelmiszerből.	Technikai dolgok szervezése, pl. illemhely, szemégyűjtő... jelzése a gyermekeknek.	közlés, kísérés		
Tájékoztató: -program -időpontok -helyszínek...	9.15-9.50	Esetleges kérdések, tanítói jelzések megismerése: pl. sípszó, kézjel...	A napi tervezett tevékenységek... ismertetése Tanító-diákok közötti jelzések bemutatása	szóbeli tájékoztatás jelzések ismertetése	jelrendszer	Biztonságot nyújt, ha tudjuk a szabályokat, határokat.
Játékok, feladatok: 1. a) <u>Séta a kilátóhoz</u> Erdei séta, élő környezet megfigyelése, tapasztalása b) <u>A kilátó megtekintése, kitekintés a városa, környékre</u>	9.50-11.20	Gyaloglás, megfigyelések Félelem leküzdése, bátorságyűjtés Újdonságok megfigyelése Élő-élettelen dolgok megjegyzése	Útvonal megnevezése, követése Balesetveszélyre figyelemfelhívás, helyes magatartás megbeszélése Megfigyelési szempont adása	megfigyelés, tapasztalatszerzés, beszélgetés, kérdés-felelet, élményszerzés alkalmazás, megfigyelés, megta- pasztalás, figyelemkoncentráció, kérdés-felelet,	turistajelzések Figyelmeztető tábla	A gyerekek érzéseit, aggodalmát tapintattal kell kezelni, figyelembe kell venni. Esetleg tériszonnal küzdő gyermek

c) A kilátó környezetében termés-, levélgyűjtés 2. <u>Nyomkövetés</u>: a visszaúton tárgyak keresése, követése, összegyűjtése 3. <u>Játék</u> a tó közelében kijelölt helyen: „Jön a gólya” 4. <u>Ebéd</u> Közben a forrás felfedezése	kb. 11.20-11.50	Gyűjtés Fakéreg rajzok készítése Élettelen tárgyak keresése, követése, begyűjtése, megszámlálása az erdei úton. A játék megismerése, próbajáték után játszsza	Feladatok kijelölése A tanító az odavezető úton „Hamupipőke”-módjára elhullatott élettelen tárgyakat. Játék ismertetése, szabályok tisztázása Megbeszélés: helyszín	magyarázat, érzelmek kezelése, élményszerzés feladatadás, gyűjtés, megfigyelés, alkalmazás, együttműködés, rajz megkülönböztetés, figyelem, tapasztalás, összetartás szabály elfogadása, betartása, megfigyelés, gyors reakció, figyelem illemszabályok betar-	gyűjtődobozok, zacskók, papír, kréták, jegyzetfüzet gyűjtődobozok, zacskók, élettelen tárgyak	felügyeletét meg kell oldani, míg a többiek felmennek a kilátóba. Javaslatom: A kirándulást érdemes ősszel szervezni. Az elsősök a jegyzetfüzetet rajzos feljegyzésekre használják. A játék leírása mellékelve Az étkezés megol-
--	------------------------	--	---	---	---	--

5. <u>Szabadtéri játékok:</u> A) <u>Sorverseny</u> Pálya feladatai: -labdahordás -karikán árbújás -kötél alatt átbújás -nyusziugrás -bójakerülés B) <u>„Szorgos méhecs-kék”</u> Babzsákhordás bójakerülés-sel, sorversenyben: - fejen hordva - két gyerek fejfel összetartva - két gyermek háttal	12 óra	Étkezés	kijelölése, közös ima	tása		dása kétféle lehet: 1. meleg étel kiszállítása az iskolából 2. csomagolt hazai hidegétel
	12.30-tól	Próbajáték Versenyzés csapatban	Étkezés közben mesél a forrásról, az eredetéről, a legendájáról Akadálypálya előkészítése Feladatok, szabályok ismertetése Játék és szabályok ismertetése	szabálytartás csapatszellem együttműködés, alkalmazkodás, támogatás, lelkesítés	hozott étel gumilabdák, hullahopp karikák, ugrókötelek, bóják	Lakókörnyezetünk megismerése, múltunk, jelenünk Tanító párral megosztva Újszerű nehezítés: természetes talajon kell végezni a feladatokat. Élménypedagógiai továbbképzés „gyűmölcsse”

összeszorítva C) <u>Szabadon választható játékok:</u> a) Orre játék – gyermekbaseball b) Polarsnipe játék – krokett c) Viking sakk – Kubb fajáték d) Pelota játék e) Frizbi, Bumeráng f) Biboquet (Kapt el a golyót!) g) Egeres tekejáték 6. <u>Tanösvény:</u> A tanösvény egy részének bejárása 7. <u>Hazaút</u> Gyalog sétálunk vissza, két pihenővel, az iskoláig.	kb. 14 óra	Figyelmes, körültekintő haladás, a feliratok szövegének megismerése Gyalogos közlekedési szabályok betartása	Figyelem felhívása, a tanösvény-látogatás módja, megfigyelési szempontok adása. Az egyes állomásokról a szöveg felolvasása, ismertetés Kísérés, támogatás	kiválasztás, megismerés, tapasztalatszerzés, szabálytartás alkalmazkodás, elfogadás tájékoztatás, megismerés, elképzelés kérdés-felelet, véleménynyilvánítás alkalmazás	bóják, babzsákok új játékkészletek jegyzetfüzet, ceruza, fényképezőgép/okostelefon	Újítás: Népek játéka-inak megismerése új eszközökkel. Minden gyermek szabadon választhatja ki, melyik játékban vesz részt. A játékok és eszközök a mellékletben találhatók.
--	-------------------	--	---	---	---	--

	15 óra					
<i>Utómunkálatok:</i> - értékelés - az ismeretek feldolgozása környezetis- meret órákon	a kirándulás után, a tanév során	Önértékelés Kiállítás a gyűjtött levelekből, termésekből... Feladatlapok megoldása Órákon a tapasztaltak, látottak felelevenítése	Értékelési szempontok adása Kiállítási hely létrehozása Feladatlapok	önismeret kiállítás emlékezet, felidézés, alkalmazás, tudás, ismeretátadás	jelképes jutalmak gyűjtött anyagok feladatlapok, képek	Jutalmak, elismeré- sek. Mit kellett volna másképp? Mi volt jó? Feladatlap a mellék- letben.

Játékok bemutatása:

„Jön a gólya”

Jön a gólya, hosszúláb,

keresi a kisbékát,
de nem lát ő egyebet,
tavirózsa levelet.
Gólya, gólya, hosszúláb,
nyisd ki szemed jobban,
keresgélj a nád között,
mert a béka ott van!

A gólyának kiválasztott gyermek háttal áll, a többiek a békák, akik csak guggolva közlekedhetnek. A versmondás közben vígan mozognak a békák, amikor a gólya háromig számol, megfordul.

Akit mozogni lát, elfogja, kiállítja a játékból. Addig játszunk, míg van béka.

Nehezített változatai:

- fél lábon
- békaügetésben
- páros lábon szökdelve

Forrás: Lukács Józsefné – Ferencz Éva: Kerek egy esztendő – Tavasz

Kroket - Polarsnipe játék

A krikett rendkívül népszerű játék, amellyel az egész osztálynak remek szórakozásban lehet része a szabadban. A játék célja a golyó ütökkel történő előrejuttatása az egyik kijelölt ponttól a másikig. Útközben azonban a golyókat a meghatározott sorrendben kell átjuttatni a kapukon. A **kroket** (elterjedt franciás írásmóddal *croquet*), elsősorban **Franciaországban** és az angolajkú országokban elterjedt labdajáték illetve sportág, melyben a játékosok arra töreksenek, hogy adott rendben elhelyezett 6-10 darab 20-30 centiméteres kapun minél kevesebb ütéssel juttassanak át egy fakalapács segítségével egy fagolyót. A krocketet többnyire nagyjából 30 × 40 méteres, sík, füves pályán játsszák.

A játék tartalma:

4 x fa ütő (eltérő színnel jelöltek)

4 x játékgolyó (eltérő színűek)

10 x kapu

2 x kezdő és befejező jelzőpálca

hordtáska

Orre játék: baseball játék 4 kúppal és 1 labdával

Viking sakk – Kubb:

A Kubb játékot kettő, de akár 12 személy is játszhatja.

Szükséges hozzá a játékon kívül viszonylag egyenletes, lehetőleg 8 x 5 méteres (fűves) terület.

A cél, hogy ledöntsük az ellenfél kubbjait, majd pedig (csak a legvégén!) a királyt is.

Játék tartalmaz:

1 db király, 10 db kubb, 6 db dobórúd és 4 db pályakijelölő

Biboquet játék:

Kapd el a golyót!

Egerek tekejáték:

Egy mókás mini tekekészlet tetszőleges számú játékos részére. A hat színes tekebábu bárhol könnyen felállítható, játszhatunk vele a kertben, a strandon vagy a szobában. A játék kezdetén a játékosok meghatározzák, hogy milyen távolságból gurítják a golyókat és azt, hogy hány körből fog állni a játék. Körönként mindenki háromszor guríthat. Minden ledöntött bábu 1 pontot ér, de ha egyetlen gurítással eldől az összes bábu, az 12 pontot jelent. Ha az összes bábút ledöntötte és még van gurítások a körben, újra felállítható a bábukat és folytatható a játékot. A készlet tartalma: 6 db fa tekebábu, 3 db fa golyó, játékleírás. Az egerek 8 cm magasak.

Források: 2018. október 21-22.

www.retter.hu/jatekgyujtemeny.html

www.jatekanno.hu/biboquet-tolcser

www.wikipédia.hu

www.okosjatek.hu

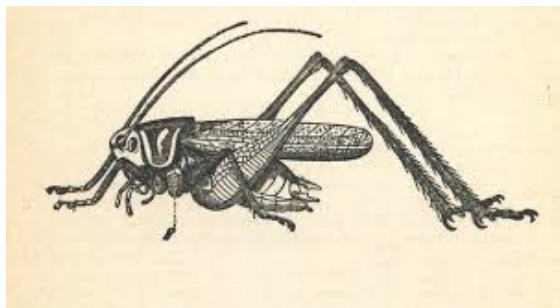
Lukács Józsefné – Ferencz Éva: Kerek egy esztendő – Tavasz

Képek: utazzonitthon.hu, delzalapress.hu, holmi.nagykar.hu, wikipédia.hu 2018. október 22.

Feladatlap – 1. osztály

Élő és élettelen környezet

Jelöld piros ponttal az élő, kék ponttal az élettelen tárgyakat!

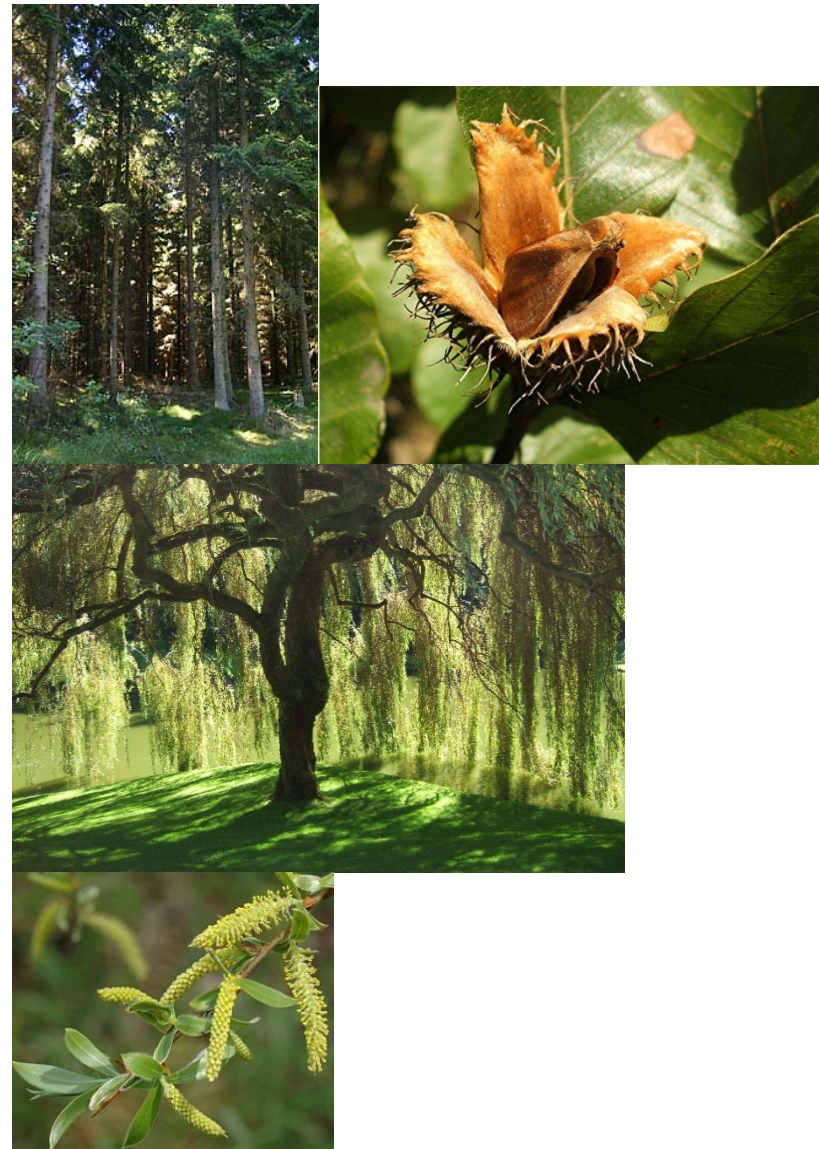

Feladatlap II. – 1. osztály
Fák – termékek

Nevezd meg a fákat és terméseiket!

Megvalósító folyamat részletes bemutatása:

2. alkalom bemutatása: 1. osztály kirándulása: Újudvar

Célkitűzés:

- Egészséges életmódra nevelés
- Osztályközösség fejlesztése
- Az élő természet megfigyelése, vizsgálata
- Kooperativitás fejlesztése, együttműködés, együttgondolkodás
- Elfogadás, befogadás, támogatás
- Kulturált viselkedés az iskolán kívül is
- A természet felfedezése, védelme
- A természet adta lehetőségek kiaknázása, háztáji gazdaság megismerése

Újszerűség:

- az időpontok tervezése új módon: ősszel egy nap, majd tavasszal egy nap az osztálykirándulás, ezzel párhuzamosan a Helyi tantervben módosítás,
- 1. osztály 2. alkalommal tavasszal kirándul, a két napot különválasztottuk
- külső szakember/szakvezetés igénybe vétele
- közös készülés, diákok bevonása az előkészületbe
- továbbképzés (Élménypedagógia) alkalmazása
- feladatok tervezése, megvalósítása
- a tapasztaltak beépítése a tananyagba

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések
Szervezési feladatok előzetes-			A terv elkészítése	ötletelés		

sen: - tervezés - helyszín megtekintése - program összeállítása - egyeztetés a plébános atyával, a tanya gazdájával - utazás előkészítése a Volán képviselőjével egyeztetve - diák, szülő véleményének kikérése - tájékoztatás szóban, levélben	A program előtti 3-4 hét	Véleménynyilvánítás, ismeretanyag gyűjtése a ház körül élő állatokról	Helyszín bejárása Program kialakítása lépésről lépésre: útvonal tervezése, feladatok, játékok megtervezése, kiszállításának szervezése, étkezés megszervezése Külső szakemberrel megbeszélés, egyeztetés, Volánnal autóbusz-szállítás megbeszélése, utaslista készítése... Kapcsolat felvétele a szülőkkel: ötletek felvetése, egyeztetés, tájékoztatás, pontos értesítés	kiválasztás megbeszélés, személyes tapasztalatszerzés, egyeztetés, kutatómunka, személyes kapcsolat, interaktív beszélgetés, elektronikus üzenetváltás telefonálás	laptop, térkép, ismertető kiadvány a településről, tájékozódás az interneten papír, toll, másológép, kommunikációs eszközök	Osztályfőnök és tanítópár folyamatos egyeztetése, megbeszélése.
1. <i>Utazás Újudvarra</i>	előre kijelölt napon, tavasszal	Gyülekező a buszpályaudvaron Alkalmazkodás másokhoz.	Csoportos jegy vásárlása Létszám-ellenőrzés Kulturált magatartásra figyelem felhívása	vásárlás, ellenőrzés figyelmeztetés, alkalmazkodás, együttműködés	pénz, jegy, diákigazolvány, csoportos utazást igazoló nyomtatvány	Fontos, hogy a diákok tapasztalás útján tanuljanak eligazodni a mindennapi életben: pl. utazás helyközi járaton utasokkal együtt.
2. <i>Újudvar:</i> - <i>Havas Boldogasszony templom</i>	9 óra	Érdeklődő figyelemmel meghallgat-	Kíséri a gyerekeket, beszél-	figyelem, tapasztalat-		

<u>megtekintése</u> Plébános atya bemutatása, tájékoztató a templom eredetéről, életéről - <u>Keresztút bejárása</u> elmélkedés, imaalkalom, séta - <u>Horgásztónál</u> étkezés, pihenő Játékok: „Zsipp-zsupp” játék „Gumiember” „Adj hozzá egy szót!” - <u>Kecskefarm</u> Tulajdonos által szervezett program pl. állattartás megfigyelése, fejés, sajtkészítés, lovaglás, játékok/feladatok régi eszközökkel...	9.45 óra	ják az atyát. Kérdéseket tesznek fel. Körbejárják a templomot, megfigyelve azt. Állomásonként más vezeti az imát. Közben csendes vagy felolvasós elmélkedést folytatnak.	get velük, kérdez...	gyűjtés, kérdés-felelet, megfigyelés		Hittan órán később beszélgetnek róla, felidéznek.
	11.35 óra	Kulturált étkezés, rövid, pihentető játék	A játék ismertetése, levezetése	elcsendesedés, imamondás, felolvasás szabályra figyelés, együttműködés, követés, szógyűjtés	rózsafüzér, imakönyv, imalap Játékleírások mellékelve.	A kisgyermek tapasztalat útján tanulják, gyakorolják hitüket. A játékok figyelmet fejlesztenek, egymásra való odafigyelést, hangulatot teremtenek.
	kb. 12.30 – 14.30 között	A feladatok, tevékenységek elvégzése Az állatok, eszközök megóvása Munkavégzés Játék Kóstolás	Támogatás, segítő tevékenység	Tapasztalatgyűjtés, megfigyelés, alkalmazkodás, szabálytartás, cselekvés, munkavégzés, kóstoló, játék	Farm eszközei, jegyzetfüzet, íróeszköz	A gyerekek testközelből ismerkedhetnek a háziállatokkal, tartásukkal, házilag készített termékekkel, élelmiszerekkel. Itt ez az élménypedagógia!

3. <i>Hazaút</i>	kb. 15 óra	Viselkedési normák, közlekedési szabályok betartása	Kísérés, felügyelet	szabálytartás alkalmazkodás kommunikáció együttműködés tolerancia	csoportos utazási lap jegy	A mindennapok gyakorlatában alkalmazzuk a tanult illemszabályokat.
4. <i>Feladatok:</i> Lapbook készítése a farmon látottak alapján	Környezetismeret órán és napköziben	Közös munka csoportokban, képgyűjtés, rajzolás, hajtogatás...	Segítő támogatás, a munkafolyamatok irányítás	alkalmazkodás, együttműködés, felidézés, alkalmazás, tolerancia	karton, képek, rajzlapok, ragasztó, színes lapok, olló	Új technikák alkalmazása a tanításban is.

Játékleírások:

Zsipp-zsupp játék:

Szűk körben ülünk a fűben. Mindenki megnézi a szomszédját. Ha a játékmester a kör közepéről rámutat valakire, s azt mondja, zsipp, akkor annak azonnal meg kell mondania a jobb oldali szomszédja keresztnévét. Ha azt mondja, zsupp, akkor, akire mutat, annak a bal oldali szomszédja nevét kell mondania. Ha azt mondja:

zsipp-zsupp, akkor mindenki helyet cserél valakivel, s folytatódik a játék előlről. Aki eltéveszti, vagy gondolkodik a szomszédja nevén, beáll játékmesternek. A játékot pörgősen kell játszani.

Gumiember:

Párokban játszunk. A pár egyik tagja a gumiember, a másik először felpumpálja a gumiembert – amíg az meg nem feszül, tele lesz minden porcikája -, majd kihúzza a dugót. Ekkor a gumiemberek fokozatosan elernyednek, s végül elterülnek a fűben. Fontos, hogy mindenki beleélje magát a szerepébe. Érezze, hogy töltődik, hogy fújja, hogy leereszt...!

Adj hozzá egy szót!

2-3 csoportban érdemes játszani. Körben ülünk a fűben. Az első játékos megadott hanggal mond egy szót. A mellette ülő megismétli a szót, majd hozzámond egy másikat, ugyanazzal a hanggal kezdődőt. A harmadik megismétli az első kettőjét, majd ő is mond egy szót. Minden soron következő játékosnak végig kell mondania az előtte elhangzott szavakat, majd újat kell hozzámondania.

Felhasznált irodalom:

Gönczi Károly – Varga Irén – Pintér István: Önismereti játékok gyűjteménye

Forrás:

www.facebook.com/vadudvar

II/2. A gyakorlatok (eseménysor, programelem, tevékenység) bemutatása

5. A gyakorlat címe/neve

Osztálykirándulás 2. évfolyamon

5.1. Rövid összefoglaló:

A gyakorlat rövid bemutatása:

Osztálykirándulás keretein belül valósul meg Nagykanizsa környékére való látogatás. A két napot 2 külön helyszínen töltik a gyerekek, amik a gyakorlatban nagyon közel vannak egymáshoz is. A helyszínre autóbusszal indulunk, a településen belüli helyszíneket gyalog teszik meg a gyerekek. A gyerekek előzetesen már előzetesen kapnak megfigyelési szempontokat a természettel és a környékkel kapcsolatban. A gyűjtőmunka anyagát pedig a kirándulás elejétől a végéig folyamatosan szeddegethetik. Mindkét nap 8-8 órát töltünk a különböző településeken.

7 Vezér történelmi kalandpark :

A Garabonciás Farm egy XXI. századi parasztgazdaság, ahol állattenyésztés és növénytermesztés folyik. Közkedvelt programok a lovaglás, a kocsikázás ekhós szekéren, vadászhintón vagy hófehér menyasszonyi hintón, az állatsimogatással egybekötött farmlátogatás. Kapingáló tyúkok, csirkék, sárban hempergő, napozó boldog malacok, szelíd nyuszik, foltos tehenek, büszke magyar szürke marhák, sajtot adó bárányok és kecskék, önfeledten száguldó lovak várják az idelátogatókat. A magyar királyok arcképcsarnoka és a jurta sátrak állandó kiállítása a térség honfoglalás kori történelmét egyedülálló módon mutatja be. A jurtákban található állandó kiállítás a térség legújabb régészeti és antropológiai kutatásaira és az elérhető leghitelesebb történelmi forrásokra támaszkodva szemléletesen és nagy tudásanyaggal alátámasztva tanítja a diákokat.

Zalakaros termáltó és ökopark:

Zalakaros Fürdőváros legfőbb kincse az ásványi anyagokban gazdag feltörő termálvíz, mára a gyógyfürdő és a köré épülő szolgáltatások a város életének meghatározó részét jelentik. A gyerekek itt megfigyelhetik a termálvízű tavat és a körülötte lévő parton kialakított parkot, végig járhatják a Termáltó és Ökopart látnivalóit. Megismerkedhetnek a természet hangjaival a Hangok Pávilonjában, különböző kőzeteket kereshetnek meg a Labirintusban, a föld forgását – a nap moz-

gását és a hozzá kapcsolódó folyamatosan változó fényeket tanulmányozhatják a Fények meditációs terében, megismerhetik a védett, a területen őshonos növényeket a Tanösvényeken, a játszótéren pedig fáradásig kúszhatnak/ mászhatnak.

Termáltó és Ökopart látványelemei:

Fogadóépület
Csúszda
Hangok pavilonja
Vízi tipegő
Fények meditációs tere Sétány
Tanösvény
Játszótér
Labirintus
Idősek aktív pihenőparkja

Célok:

A kirándulás, programok célja, hogy a tanulók megismerkedjenek lakóhelyük környékével, a természettel, a természet védelmével, állatvédelemmel. A busszal való közlekedés fejleszti a gyerekek tájékozódását, önállósodását. A szabadban járással felfedezik a természet sokszínűségét, változatosságát, gazdagságát. A szervezés során az élményszerűsége törekedünk, vagyis arra, hogy a tanulók élményszerzés közben jussanak új információkhoz, másrészt arra, hogy a birtokukban lévő információt azonnal használni és alkalmazni tudják. Ezáltal a cselekvő képességet is fejlesztjük.

A Kalandpark észrevétlen segíti a honismeret és a honszeretet kialakulását és erősödését. A helyszín tökéletesen illeszkedik a nemzeti alaptanterv követelményeihez is, amely a cselekedve tanulást támogatja, így a megszerzett tudás a gyakorlatban is hasznosulhat. A gyerekek megismerhetik a múltat, hogy honnét jöttünk, hova tartunk az idő haladtával.

Az új helyszínek segítségével lehetőséget kapunk új módszerek alkalmazására, új élmények által szerzett ismeretek elmélyítésére.

Elvárt hatások, eredmények

Új módszerek alkalmazása.

A két nap során belekóstolhatnak a tanulók az állattartásba, növények gondozásába, természet védelmébe, tiszteletben tartásába. Megismerkednek a természet teljes tisztaságával, mellyel környezettudatos életre nevelhetők, a természet védelmére.

Gyűjtőmunka keretein belül anyagokat gyűjthetnek össze a természetből, melyek később a segítik az ismeretek felidézését.

Közösséget, önállóságot fejleszt. Segít csoportban együttműködni, önbizalmat, biztonságérzetet adni.

Újszerűség:

Az új helyszínek új lehetőségeket adnak az élménypedagógiában. Korszerű közeli helyszínek pedig tapasztalatszerzés útján segítik a gyerekeket a megértésben. A természetet a lehető legközelebből ismerhetik, érinthetik meg, hiszen ebben élnek, vigyázni kell rá. Az állatok közelsége megvilágítja számukra a munka fontosságát, mely az élet nagyon aktív része. Általuk gyengédséget, óvatosságot, odafigyelést tanulhatnak saját társaik iránt is.

Ellenőrzés, értékelés módja:

Folyamatos beszélgetéssel, kérdéssel a gyerekek figyelme fenntartható illetve rögtön visszajelzést ad arról, mi az, amit megértettek, mi az, ami még magyarázatra szorul.

Több tantárggyal, több féle formában összeköthető az ellenőrzés:

- rajz és vizuális kultúra – rajzkészítés látott állatokról, növényekről, bejárt helyszínekről
- magyar nyelv és irodalom – élménybeszámolók megfogalmazása kedvenc helyekről, foglalkozásokról, állatok, növények külső tulajdonságainak leírása
- technika életvitel és gyakorlat – plakátkészítés a természetvédelemről, állattartásról
- környezetismeret – tananyag kiegészítése a megtapasztalt ismeretek alapján, játékos tesztek, kiállítás szervezése gyűjtött anyagokból

5.2. Hívószavak:

természet, mozgás, játékos tanulás, ismeretek bővítése, egészség, nemzeti múltunk, hazánk megismerése

5.3. Érintett kompetenciák

Bemeneti kompetenciák

tudás	készség	autonómia és felelősség	attitűdök
Figyelemmel tud követni szóbeli történetmondást, magyarázatot. Áttekintéssel rendelkezik a megismert helyszínekről. Ismeri, elfogadja a kirándulás szabályait. Különbséget tud tenni jó, rossz között.	Tájékozott a természetről. Tisztában van feladataival, felelősség vállalásával. Képes a rá bízott feladatokat önállóan és csapatban is elvégezni. Felismeri és megérti, hogy a feladatok megoldásához többféle út is vezethet, képes ezeket segítséggel megtervezni.	Önkritikus saját munkájával szemben. Kritikus társai munkájára. Csapatmunkában felelősséget vállal a munkájáért és mások munkája iránt is. Feladattudattal rendelkezik, önmagáért és közösségért felelősséget vállal. Nyitott társai megismerésére, igyekszik megérteni őket.	Nyitott környezete, társai iránt. Törekszik a helyes viselkedésre, szituációtól függően. Figyelem, tenni akarás, tolerancia, türelem alapjai megtalálhatóak. Pozitívan áll a feladatok elvégzéséhez, kíváncsisággal tölti el az új iránt.

Kimeneti kompetenciák

tudás	készség	autonómia és felelősség	attitűdök
Érthető és kifejező beszéde. Fel tud idézni tartalmakat. Használja a megtanult új fogalmakat. Ismeretekkel rendelkezik kultúránkról, hagyományainkról, hazánkról.	Önellenzésre képes, önálló döntéseket hoz. Képes különböző témák összehasonlítására megadott szempontok mentén. Képes esetenként több összetevőből álló feladatok/műveletsorok elvégzésére. Feladathelyzetekben képessé válik az együttműködésre, az empátiára, gyakorolja a segítségnyújtást.	Mások munkáját irányítja. Irányítással vagy önállóan végez feladatokat. Támogatja az ötleteket, együttműködik. Felelősséget vállal saját maga és társai iránt. Képes a feladatvégzés/problémamegoldás során szükséges tudás alkalmazására. Megtanulja saját szerepét, feladatainak vállalását, rendszeres elvégzését.	Elfogadja az együttműködés kereteit. Empatikus érzékeny, elfogad, elismer, kezdeményez, fontosnak tart valamit. Igénye van megszerzett tudása bővítésére. Részt vesz vitában, meg tud fogalmazni saját véleményét. Képes előre látni cselekedetei egyes kockázatait. Gyakorlottabb figyelme összpontosításában.

5.4. Célcsoport:

Célcsoport: általános iskola alsó tagozat

Korosztályok: 6-10 év (2. évfolyam)

Csoport ajánlott létszáma: 20-25 fő max.

5.5. Szükséges időkeret, gyakoriság:

Gyakorlat alkalmainak száma: 1+1 nap

Alkalmak gyakorisága: évente

Egy alkalom időkerete: kb. 8 óra

5.6. A program egyedi humán-erőforrás igénye:

2 tanító és külső szakember. Egyes helyszíneken segít, bemutatja a helyszínt. Ismeretét átadja a gyerekeknek pl.: állattartás, mezőgazdaság, tejfeldolgozás. haszonállatok.

5.7. A program egyedi eszközigénye:

Kültéri játékok, taneszközök: ceruza, színes papír, színes ceruza, rajzlap, festék, ecset

5.8. Kidolgozó

A gyakorlat kidolgozója/ megszólítható(szakmai) képviselője: Lamm Éva

Elérhetősége: lamm.eva@nagykanizsa.piarista.hu

5.9. megvalósítás folyamata alkalmainak/ elemeinek részletes bemutatása táblázatos formában:

Az 1. alkalom bemutatása:

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések
Menetrendszerinti busszal közlekedés Zalakarosra.	7:40 – 08:05	Közlekedéssel kapcsolatos ismeretek betartása.	Kísérés	alkalmazás	Busz	
Séta a buszmegállótól az Ökopartig.	08:05 – 08:15					
Megbeszélés – válasz a kérdésekre	08:05 – 08:20		Gyermekek tájékoztatása a park használatáról pl.: viselkedés, játékok használata, szemetelés	tájékozódás		
1. helyszín: kis kilátó	08:20 – 08:45	Kilátóba felmenetel, fentről mit látunk : környék megfigyelése minden irányba	Megfigyelési szempontok adása: Jegyezd meg mit láttál fentről (a látható részt gyalog is befogjuk járni). Melyik rész tetszett a legjobban a kilátóból? Kirándulás végén visszatérni rá, hogy ténylegesen is az a rész tetszett, amit a kilátóból láttál. Gyerekek kísérése	megfigyelés, emlékezet, figyelem élménybeszámoló		Csak az a gyermek megy fel a kilátó tetejére, akinek nincs tériszonya.

2. helyszín: park fitness részlege	08:45 – 09:15	A gyerekek különböző fejlesztő, erősítő eszközt próbálhatnak ki. <u>1. számú melléklet</u>	Eszközhasználat segítése	erőpróba alkalmazás	Fitness park eszközei Rézoszlopok	Egyes eszközök használata bonyolult és a nem rendeltetésszerű használatuk balesetveszélyes lehet.
3. helyszín: hangok pavilonja	09:15 – 09:30	Mindegyik hangelem megszólaltatása egyenként. Boci, boci tarka című gyerekdal hangjainak megkeresése és eljátszása a hang pavilonok segítségével.	Segítség a dallam alkotásban.	emlékezet, felidézés		A Hangok Pavilonja a természet hangjainak világába kalauzol el. A Termáltó fogadó épülete mellett található a hangok pavilonja, ahol a különböző magasságú hangkeltő elemek segítségével játékos formában ismerkedhetünk meg a hangokkal, figyelhetjük meg a hangok rezgéshosszának változását.
4. helyszín:	09:30 – 10:00		Mielőtt végigjárnák az ösvényt, az <u>1.számú melléklet</u> felolvasása a	felidézés, alkalmazás	Bokrokkal kialakított kanyargó ösvé-	

labirintus		<u>Feladat:</u> Végigmennek a kanyargó ösvényen és megállapítják, hogy labirintus vagy útvesztő.	gyerekeknek. Képek mutatása, megbeszélni még egyszer mi is az a labirintus és mi az útvesztő közötti különbség. A kijárat végénél várni a gyerekekre – mindenkitől megkérdezni, hogy mit gondol, melyik lesz és miért?	tapasztalás	nyek.	Ha magasak a bokrok a gyerekek csak párosával haladjanak.
5. helyszín: vízi tipegő	10:00 – 10:30	Gyerekek csoportban dolgoznak, egy képet kell kirakniuk. A képek mellett a borítékban egy rövid leírás is található az adott növényről. állatról. Ezt minden csapat felolvassa és megnézik minden csoport képeit. <u>3.számú melléklet</u>	Boríték szétosztása a gyerekeknek, melyekből ízelítőt kapnak a természet szépségéről, csodáiról. Végén: képes kártyák osztása a látott élővilág állatairól, növényeiről, melyek hátulján információk és érdekességek vannak. (ezek a kirakó képes változatai) <u>4. számú melléklet</u>	játék	Vízben elhelyezett kő lépegetők kirakó, kártyák	Bár a víz nem mély, de a vízbeesés sérülést okozhat. A kő lépegetők közel vannak egymáshoz, ha valaki lecsúszna róla
				megfigyelés,		

6. helyszín: játsszótér	10:30 – 11:15	Ezután végigmennek a gyerekek a tipegőn és megfigyelik a vízi élővilágot, hogy lássák azokat az élőlényeket melyeket előtte kiraktak.	Játsszótér szabályainak betartatása, baleset megelőzésére figyelem.	tapasztalás, felidézés	Játsszótér eszközei, játéka pl. : mászóka, libikóka, mászó háló, homokozó, hinta	megütheti magát. A tipegőn nem szabad futni! Gyerekek hátizsák nélkül, üres kézzel vágjanak neki a vízi útnak!
		Kipróbálhatják a fizikai adottságaiknak megfelelő játékokat.		alkalmazás		
7. helyszín: fények meditációs tere	11:15 – 11:30	A föld forgását – a nap mozgását és a hozzá kapcsolódó folyamatosan változó fényeket tanulmányozhatják a Fények meditációs terében a gyerekek. Gyerekek be-	Gyerekek kísérése, csendre figye-	játék	Faoszlopokkal körbehatárolt tér	A játsszótér egy kis mesevilágnak van kialakítva, ahol óvodáskorú gyermektől kezdve a kisiskolási korú gyermekig mindenki megtalálja a neki meg-
				megtapasztalás		
				megfigyelés		

Ebéd	11:30 – 12:00	mennek ebbe a körbehátárolt térbe és körbejárnak, megfigyelik a fény, hogy halad át a faoszlopok rései között.	lés	alkalmazkodás		felelő játékot. A játékok helyes használatával a gyerekeknek rengeteg élményben lehet részük.
	12:00 – 13:00	A part egy csendes részére letelepedés, a magukkal hozott étel nyugodt elfogyasztása.	Gyerekekkel közös ebéd	megbeszélés, tájékozódás felidézés, alkalmazkodás megfigyelés	információs táblák, ismeretterjesztő táblák pl.: Tőzike Tündér tava- sza, erdő nő-	
8. helyszín: tanösvény		A gyerekek meghallgatják a fontos információkat és ezután indulhatnak neki az útnak.				
1.állomás: Fogadó tér – kezdő állomás		A kiállított táblán a gyere-				

2.állomás: Ciccegető felfe- dező		kek megnézhetik az erdő ökoszisztémáját, illetve a környező erdőkben előforduló fajok bemutatását. Az állomás információs tábláján egy forgatható cikk van, mellyel a gyerekek megfigyelhetik az erdő 4 évszaknak megfelelő arcát. Alatta egy tárolóban az erdőben található termésekből figyelhetnek meg mintákat. A tábla információs felülete a terület védett és egyéb lágyszárú fajait, és ezek veszélyeztető tényezőit mutatja be. Forgatós játék segítségével	Gyerekek kísérése, az információs táblán található dolgok felolvastatása. Kérdezés a hallottakról. Beszélgetés arról, mi veszélyeztetheti környezetünk élővilágát.	ismeretszerzés figyelemfelhívás játék	vényei, Zala vize táján, különböző szemléltető anyagok egyes állomásokon, forgókockák növényekkel, állatokkal, forgatható korong, plexi tárolók magokkal, satírozó tábla (minden állomáson), növénynév táblák	Az oktatási, értékvédelmi, élményadási funkciók együttes biztosítása érdekében 5 db állomás kerül kialakításra, melyek a környező erdő-részlet élővilágát, a hagyományos erdőhasználati formákat, a tájrészlet egyéb táji – természeti értékeit / vonzástényezőit, tájalakulási folyamatait dolgozzák fel. Az egyes témakörök egy történetre felfűzve kapcsolódnak össze. Az egyes állomásoknál elhelyezésre kerülő tájékoztató táblák a foglalkoztató eszközökkel együtt szolgálják az ismeretszer-
3.állomás: Tőzike Tündér tavasza						

4.állomás: Égeres éneke		vel – kockák megfelelő sorrendbe forgatásával – lágyszárú növényekről szerezhetnek ismereteket a gyerekek, pl. megjelenés, termőhelyi igények, „Tudtad-e?” – érdekességek a fajjal kapcsolatban. Az információs tábla a környező terület állatvilágával, azon belül kiemelten a megfigyelhető madár fajokkal foglalkozik. A korongos ismertető táblával a gyerekek különböző állatokat fedezhetnek fel. Ehhez az állomáshoz tartozik még egy felisme-	Madarak megfigyelése a tanösvényen belül. Gyerekek segítése a forgatásban.	megfigyelés információgyűjtés felfedezés, megfigyelés		zést és felfedezést, játék élményét. Az egyes állomások tetszőleges sorrendben bejárhatóak.
--------------------------------	--	---	--	--	--	--

5.állomás: Zala vize táján		rő játék, ahol a területen előforduló madarak sziluetdje látható, melyek neve és rövid ismertetése a mozgatható lapok segítségével olvasható el. Az állomás információs felülete a környező táj alakulásának és a Kis-Balaton értékeinek bemutatását célozza meg. A forgatható tábla segítségével a gyerekek megkapják a területről készült térkép egészét.		tapasztalat-szerzés ismeretgyűjtés térképismeret		
Ismerd meg Zalakarost gya-	13:00 – 14:15	Az Ökoparttól indulva sétát tesznek a gyerekek a városban. A gyönyörű-	Rövid túra vezetése	séta tapasztalat-szerzés megfigyelés		

log!		en virágzó sétányon keresztül jutnak el az új építésű, modern Szent Irgalmasság templomig. <u>5. számú melléklet</u> Nyitva tartás esetén a templomba látogatás. Tovább haladva eljutunk egy fagyizóig, ahol a gyerekek elfogyaszthatnak 1-2 gombóc fagylaltot. Központ felé visszaindulva a gyerekek megnézhetik a mai napig működő kertmozit. <u>6. számú melléklet</u>		alkalmazás élmény megismerés alkalmazkodás		
Hazaindulás busszal	15:20					

Az 1. alkalom megvalósításához kapcsolódó anyagok:

- a kiosztandó anyagok, feladatok,
- a megjelenő játékok leírása,
- a tervben megadott, nem saját feladatok pontos forrásának feltüntetése,
- a felhasznált szövegek, képek a forrás pontos megnevezésével,
- az egyéb segédletek,
- a kivetítendő diák képe, felhasználandó prezentációk, videók...
- a feladatok megoldása.

Felhasznált irodalom, ajánlott linkek, videók stb. - megvalósítást segítő képzések, előadások, tréningek tartalmának, szemléletének megjelenítése.

Labirintusok, útvesztők – 1. sz. melléklet

Labirintus már az őskorban is létezett. A labirintusok helyiségek és folyosók bonyolult hálózata, ahol az elrendezésből adódóan nehézségekbe ütközik a tájékozódás és a kijutás.”

Fontos tudnivaló, hogy a labirintusban nincsen elágazás, végighaladva mindig eljutunk a labirintus belsejébe illetve kijutunk belőle. Az elágazásokkal, útvonalválasztásokkal rendelkező járatokat **útvesztő**nek nevezzük.

A mai sokszor hatalmas méretű labirintusok, amik igazából útvesztők, játékos célokat szolgálnak, ügyességi versenyeket rendeznek benne.

Labirintus Olaszországból

Vallási nézetben az Istenhez vezető utat jelenti.

Az élet ösvénye A chartres-i katedrális főhajójában lévő labirintus valószínűleg az Istenhez vezető utat szimbolizálja.

Anglia legrégebbi – és valószínűleg a világ leghíresebb – fennmaradt sövénylabirintusa a surreyi Hampton Courtban található bonyolult útvesztő. 1690-ben telepítették.

Magyarországi labirintusok

Nem kell ahhoz külföldre menni, hogy az ember labirintusokat lásson és próbáljon ki. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében Tiszadobon az Andrassy-kastély parkjában van Magyarország egyik legrégebbi labirintusa.

Ópusztaszeri labirintusok

3 és fél kilométernyi sövénylabirintusból kitalálni bizony nem könnyű. Ez már önmagában is izgalmasan hangzik, hát ha még eláruljuk, hogy éjszakai labirintus-túrák is várnak benneteket Ópusztaszeren, ahol 2011 óta működik Európa legnagyobb labirintus tematikájú élményparkja.

A fűzfafonat-labirintus 1200 méter hosszúságú, embermagasságú falait a Tisza-parti fűzek ágaiból fonták, és egy honfoglalás kori övcsat mintáját formázza.

Zsámbéki kukorica labirintus

2006-ban négyhektáros kukoricaültetvényt hoztak létre a falu határában, melynek célja, hogy megismertesse ezt a nagyon fontos növényt a nagyközönséggel, elsősorban a fiatalokkal.

A közel 4 méter magasságú, különleges hibrid növény alkotta labirintusban nem lehet eltévedni, mert ez nem egy útvesztő, hanem egy igazi "hétkörös archaikus" labirintus, amelyben csak egyetlen egy ösvény vezet végig a látogatót. A bejáratától a középpontig közel két kilométert kell gyalogolni, ám az út cseppet sem unalmas, mert a kihelyezett táblákon a kukorica érdekes története olvasható.

Fitness park elemei – 2. sz. melléklet

1. Derék mozgató:

Funkció: Tornáztatja a derekat és a has izomzatát, segít ellazítani a derékizmokat és a hátat. Erősíti a mozgékonyt és rugalmasságot az ágyéki területen. Ideális a has- és deréktáji zsírrétegek csökkentésére.

2. Lábizom erősítő

Funkció: Testező eszköz. A láb és derék izomzatának és ízületi stabilitásának fejlesztése és megerősítése. A reumatikus ízületi gyulladásokat enyhíti.

3. Párhuzamos rudak

Funkció: Mozgáskoordinációt javító eszköz. A váll- és karizmok fejlesztése, a mellkas és has izomzatának erősítése, valamint hátizomzat kondíciójának és egyensúlyérzék javítása. Segíthet a váll és könyök funkciózavarainak csillapításában.

4. Taiji karizom mozgató

Funkció: A váll, a könyök és a kéz ízületi erősítésére és fejlesztésére, általános rugalmasságának javítása.

5. Sífutó, gyalogló

Funkció: Mozgáskoordinációt fejlesztő eszköz. Az alsó és felső végtagok mozgékonytát javítja és növeli az ízületek rugalmasságát, valamint erősíti a deréktáji izmokat.

6. Légben járó

Funkció: Mozgáskoordinációt javító eszköz. Növeli az alsó végtagok mozgékonytát, javítja a testmozgás összehangoltságot, az állóképességet és az egyensúlyt. Segíti a tüdő és a szív egészséges működését, ösztönzi az anyagcserét.

7. Lovagló

Funkció: fejleszti a mozgáskoordinációt. Erősíti a karok, lábak, derék, has-hát és a mellkas izmait.

8. Vállízület gyógyító

Funkció: Megerősíti a felső végtagok izmait, valamint javítja a vállízületek mozgékonyágát és rugalmasságát. A könyök- és kézizületek rehabilitációjára is alkalmas.

9. Masszírozó

Funkció: Masszázs eszköz. Masszírozza a hát- és a derék izmokat. Serkenti a vérkeringést és nyugtatja az idegrendszert.

10. Ingázó

Funkció: Mozgáskoordinációt javító eszköz. Formálja a derék izmokat, javítja a rugalmasságot, fokozza a gerincoszlop és a csípőízület vérkeringését.

Ökopart vízi világa – 3. sz. melléklet

1. fehér tavirózsa, lóbuszvirág
2. nád
3. gyékény
4. békalencse
5. leveli béka
6. szitakötő
7. szúnyog
8. halak
9. ebihal
10. rózsaszín tavirózsa

Vízi élővilág – 4. sz. melléklet

Tavirózsa

Ennek a növényfajnak a [víz](#) színén úszó, 15-30 centiméter széles, fényes zöld [levelei](#) kerekdedek.

10-15 centiméter átmérőjű [virágain](#) 4 [zöld](#) csészelevél és 15-25 [fehér](#) szirm található, melyek fokozatosan mennek át a porzókba.

3-5 napig nyílnak, majd elhervadva a víz alá buknak, és helyükbe újak fejlődnek. A fehér tündérrózsa tápanyagban gazdag, iszapos talajú álló- vagy lassan folyó vizek lakója. Körülbelül 3 [méter](#) is lehet a vízmélység.

A virágzási ideje [június-szeptember](#) között van.

Nád

A nád az egész világon megtalálható. A nád, éppen úgy, mint a [gyékények](#), az állóvizek nádasainak egyik jellegzetes faja. E növények elsősorban a víz alatti szárait borító élő bevonat révén nagymértékben hozzájárulnak a vizek öntisztulásához. 1-4 méter magasra megnőnek.

[Levelei](#) szürkés zöldek, laposak, szélük metszően éles, 15-30 centiméter hosszúak és 1-3 centiméter szélesek.

A [virágok](#) 20-50 centiméter hosszú, sötét- vagy sárgásbarna.

A nád álló- vagy lassan folyó vizekben nő. Elsősorban elfásodott, üreges szárát hasznosítják.

A levélzet lehullását követően, rendszerint november végén, december elején kezdődik meg a nád aratása, de a vízben álló nádat legkönnyebb jégről aratni. A learatatott nádat kévébe kötik. Ennek során az aratott kévéből a törött és rövid szájakat, valamint a gyékény vagy sás részeket eltávolítják és egységnyi kévékbe kötik, amelyeket tetőfedő nádként hasznosítanak, vagy tovább feldolgozzák nádpallónak, nádszövetnek amelyet leginkább ugyancsak az építőipar hasznosít.

Gyékény

Főleg a vízpartok növénye, nem szereti az állandó vízborítottságot, a mocsaras, lápos területek talaját kedveli. A régi népiéletben számos háziipari termék készült gyékényből, például gyékényszőnyeg. A széles levelű gyékény 100-200 centiméter magas. A levelei szürkés zöldek, 10-20 milliméter szélesek, hosszúságuk elérheti a 3 [métert](#). A szájak tetőfedésre is szolgáltak. A termés puha gyapját vattaként, valamint matracok és párnák tömésére is alkalmazták.

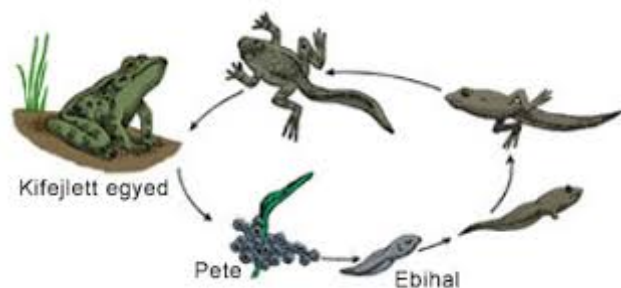
Békalencse

Majdnem az egész [világon](#) megtalálható. A [levele](#) szimmetrikusan ovális, lapos, körülbelül 2,5-6 milliméter hosszú és 1,5-4 milliméter széles, továbbá sötétzöld színű. A [gyökere](#) nagyjából egy szálból áll. A telepei állóvizekben vagy lassan folyóvizekben, szabadon lebegnek. A növényevő halak egy része szívesen fogyasztja. Hazánkban is előfordul, vastag zöld szőnyeget képez a kisebb állóvizek felszínén.

Leveli béka - ebihal

Ligetes folyóvölgyek, tavak, víz közeli bokrosok, kertek, erdőszélek, nádasok, ezekkel határos füves területeken él. Színe: fűzöld, sárgás, barnás, vagy feketésszürke, igen ritkán akár kék is lehet. Bőre felül sima, has oldala szemcsés. A hím torkán hanghólyag van. Mivel éjjeli állatok, énekük rendszeren csak estefelé kezdődik, azonban egész éjjel hallható. Az egyik legszebb hazai békafaj. Akár 15 évig is élhet. Főként repülő rovarokra vadászik. A hímek párcsalogató és területjelző hangja akár kilométeres távolságokra is elhallatszik áprilistól októberig. Csak a közelebbi vihar előtt lármáz többet, mint egyébkor, ellenben eső vagy nedves időjárás alkalmával teljesen elnémul. A nőstények 150–300 petét tartalmazó petecsomóit napsütötte tavakba, tószegélyek sekély vizébe rakja. Az apró, mindössze 1 cm-es békácskák 3–4 hónappal később hagyják el a vizet.

Béka fejlődése:

Szitakötő

Mintegy 4-5000 fajuk világszerte elterjedt a szárazföldeken (természetesen a sarkvidékek és sivatagok kivételével). Leginkább a folyóvízi szitakötők kötődnek konkrét környezethez. Gyakran állóvizek, például tavak, mocsarak, vizes árkok környékén repülnek, kisebb mértékben patakok és folyók közelében élnek. Mivel igen jól repülnek, a víztől nagy távolságra is feltűnhetnek.

Magyarországon mintegy 90 fajuk fordul elő. Szinte minden fajuk lárvája vízben fejlődik. A pete általában 2 hét alatt kifejlődik. A vízben 1-4 év alatt fokozatos kifejléssel alakul át imágóvá, vagyis kifejlett szitakötővé. Eleinte a nála kisebb rovarokat, ráklárvákat és egyéb apró állatokat eszik. A ma élő fajok testhossza 18-150 mm. Szinte kizárólag látásukra hagyatkoznak, összetett szemeik feltűnően nagyok és a fejtetőn háromszög alakban még pontszemeik is vannak. Ágvégekről, magasabb tárgyakra figyelik környezetük mozgásait, fajtársaikat egyes fajok 8 méterről is felismerik. Hatalmas mellkasukban 32 szárnyizom található. Repülésük jelentősen különbözik a madarakétól. Szárnyuk hegyével nem ellipszist, hanem fekvő 8-as alakot írnak le. Széllel szemben, egy helyben, sőt, hátrafelé is képesek repülni, ha szükség úgy kívánja, tengelyük körül is megfordulnak. A szárnyai üvegszerűek, kemények, mozgáskor szinte zörögnek.

Szúnyog

A szúnyogfélék az egész világon előfordulnak.

Kedvelik a meleget és a nedves környezetet.

E rovarok hossza 8 milliméter. A [nőtény csápja](#) fésűs, míg a [hímé](#) tollas, és [szárnyával](#) lassabban ver, és ezzel zümmögő hangot hallat. A hím ezt a zümmögést tollas csápjával hallja meg.

A szúnyogok hímjei teljesen ártalmatlan, [növényi](#) nedvekkel táplálkozó rovarok.

A szúnyogok látása nem túl jó, de a szaglásuk és a hőérzékelésük rendkívül kifinomult. A vérszívó nőtényszúnyogokat a testből kisugárzó hő, néhány jellemző illatkomponens, valamint a kilélegzett [szén-dioxid](#) vezeti el áldozatához.

Szent Irgalmasság templom – 5. sz. melléklet

Kertmozi – 6. sz. melléklet

Az 2. alkalom bemutatása:

Mivel a Hét vezér történelmi kalandparkban kísérettel biztosítják a programokat – kivéve a játszótér használatát – így a kirándulást egy előkészítő szakasz előzi meg.

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések
Állatok csoportosítása : 1. házi állatok 2. vadállatok	8:00 – 8:05	A gyerekek egyesével jönnek ki a táblához és mindenki kiválaszt egyet, majd a megfelelő csoport-név alá teszi.	Gyerekek szólítása	frontális munka beszámolás, felismerés	Táblán szereplő képek: tehén, borjú, kacsa, liba, tyúk, kakas, csibe, ló, macska, kutya, kecske, zebra, oroszlán, zsiráf, víziló, kígyó,	
Gyerekek csapatokra osztása (4 csoport)	8:05 – 8:10	Minden gyerek kap egy borítékot, amiben egy kirakó van. Amilyen állatot kap a képen, ahhoz a csapathoz fog tartozni.	Gyerekek csoportokhoz irányítása, ha megkapták a képet.	önálló munka elosztás, csoportalakítás	Borítékban kirakó: liba, kacsa, kakas, tyúk	
Csapatnevek megbeszélése Ismerkedés hazánk őshonos növényeivel, állataival. 1. feladat :A csapatok	8:10 –	A csapatnak el kell dönteni, hogy milyen nevet ad magának. A kiválasztott növényeket	Név választás segítése : farmhoz kapcsolódó nevet válasszanak. A feladatok megoldása-	csapatmunka Csapatmunka borítékos feladat	lap, ceruza	Ezekkel a feladattal

egy borítékot kapnak, amiben egy Magyarország térkép és kártyákon haszonnövények találhatóak. <u>7. számú melléklet</u> Megoldások megbeszélése 2. feladat: Őshonos háziállatok Magyarországon <u>8.számú melléklet</u>	8:15	a térképre helyezni.	nak segítése ké-rés/kérdés esetén.	térképismeret	Magyarország térkép, növény kártyák	felkeltjük a gyerekek múlt öröksége iránti érdeklődését. Mélyülnek a honismerettel kapcsolatos ismereteik. Erősödik a magyarságtudatuk.
	8:15 – 8:30		Tallérok kiosztása jó megoldás esetén.	frontális munka	tallérok	
			A feladatok megoldásának segítése ké-rés/kérdés esetén.	csapatmunka	<u>12.számú melléklet</u>	
		Állatok elhelyezése a térképen		felidézés, térkép- ismeret	Magyarország térkép, állat kártyák	
			Tallérok kiosztása jó megoldás esetén.	frontális munka jutalmazás		

Megoldások megbeszélése		Vadállatok elhelyezése a térképen			tallérok	
3. feladat: Őshonos vadállatok Magyarországon		.		felismerés, alkalmazás	térkép, vadállat kártyák	
<u>9.számú melléklet</u>			Tallérok kiosztása jó megoldás esetén.	frontális munka		
Megoldások megbeszélése				önálló munka	tallérok	Egy állathoz több dolog is párosítható.
4. feladat : mindenki kap egy feladatlapot amin állatok és az általuk felhasználható dolgok vannak.	8:30 – 8:35	A gyerekek önállóan összekötik az állatokat és a hozzájuk tartozó dolgokat.		jutalmazás		
				párosítás	feladatlap	
<u>10.számú melléklet</u>			Tallérok kiosztása jó megoldás esetén.	frontális munka		A tallérok mindenki a csapatának gyűjti.
Megoldások megbeszélése				jutalmazás	tallérok	

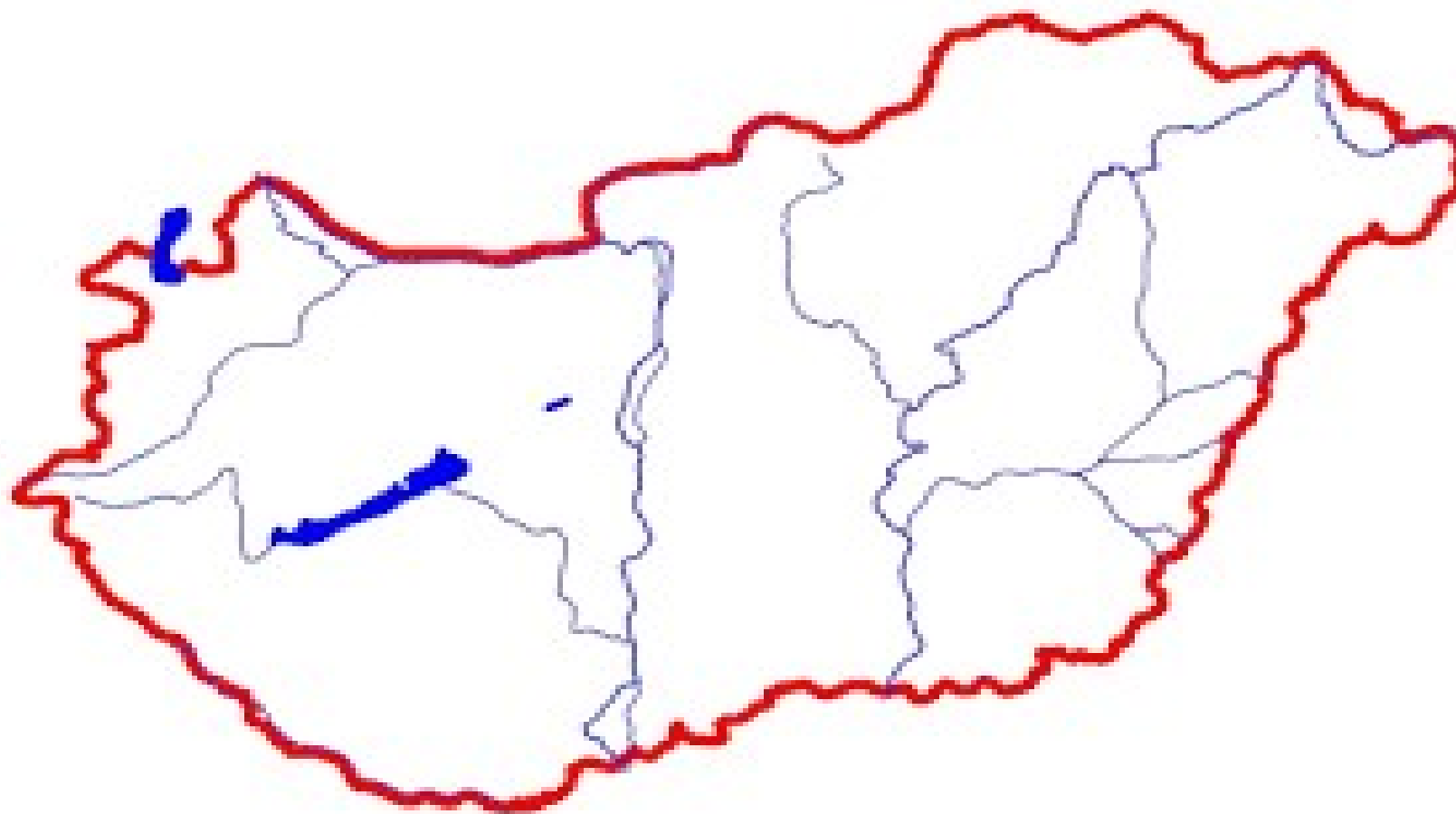
5. feladat: A hamis állításokat javítsd ki. <u>11.számú melléklet</u> Megoldások megbeszélése Csapatok tallérjainak összeszámolása	8:35 – 8:45	A gyerekek önállóan javítják ki a feladatlapot.	Tallérok kiosztása jó megoldás esetén. Tallérok összeszámolása	önálló munka igazsághalmaz frontális munka értékelés	igaz-hamis feladatlap tallérok	A tallérokat mindenki a csapatának gyűjti.
--	---------------------------	--	--	--	--	---

A 2. alkalom megvalósításához kapcsolódó anyagok:

- a kiosztandó anyagok, feladatok,
- a megjelenő játékok leírása,
- a tervben megadott, nem saját feladatok pontos forrásának feltüntetése,
- a felhasznált szövegek, képek a forrás pontos megnevezésével,
- az egyéb segédletek,
- a kivetítendő diák képe, felhasználandó prezentációk, videók...
- a feladatok megoldása.

Felhasznált irodalom, ajánlott linkek, videók stb. - megvalósítást segítő képzések, előadások, tréningek tartalmának, szemléletének megjelenítése.

Haszonnövények Magyarországon – 7. sz. melléklet

spárga

paradicsom

paprika

napraforgó

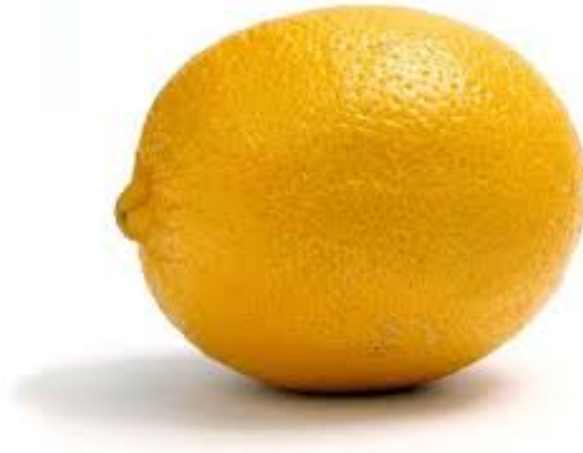
kivi

gránátalma

cseresznye

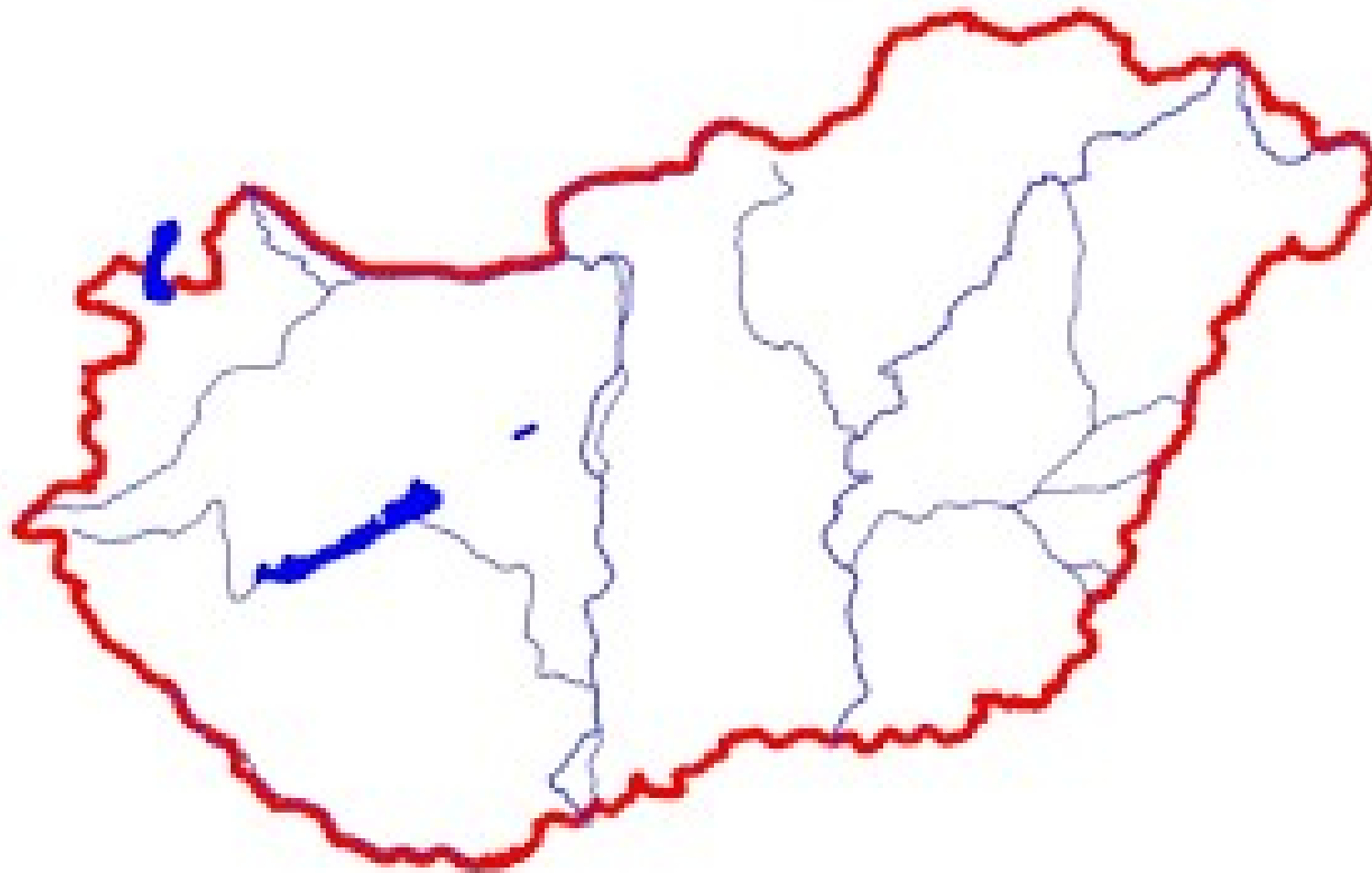
citrom

búza

brokkoli

Magyar fodros lúd

Méh

Páva

Racka juh

Rák

Magyar szürke marha

Görög teknős

Tonhal

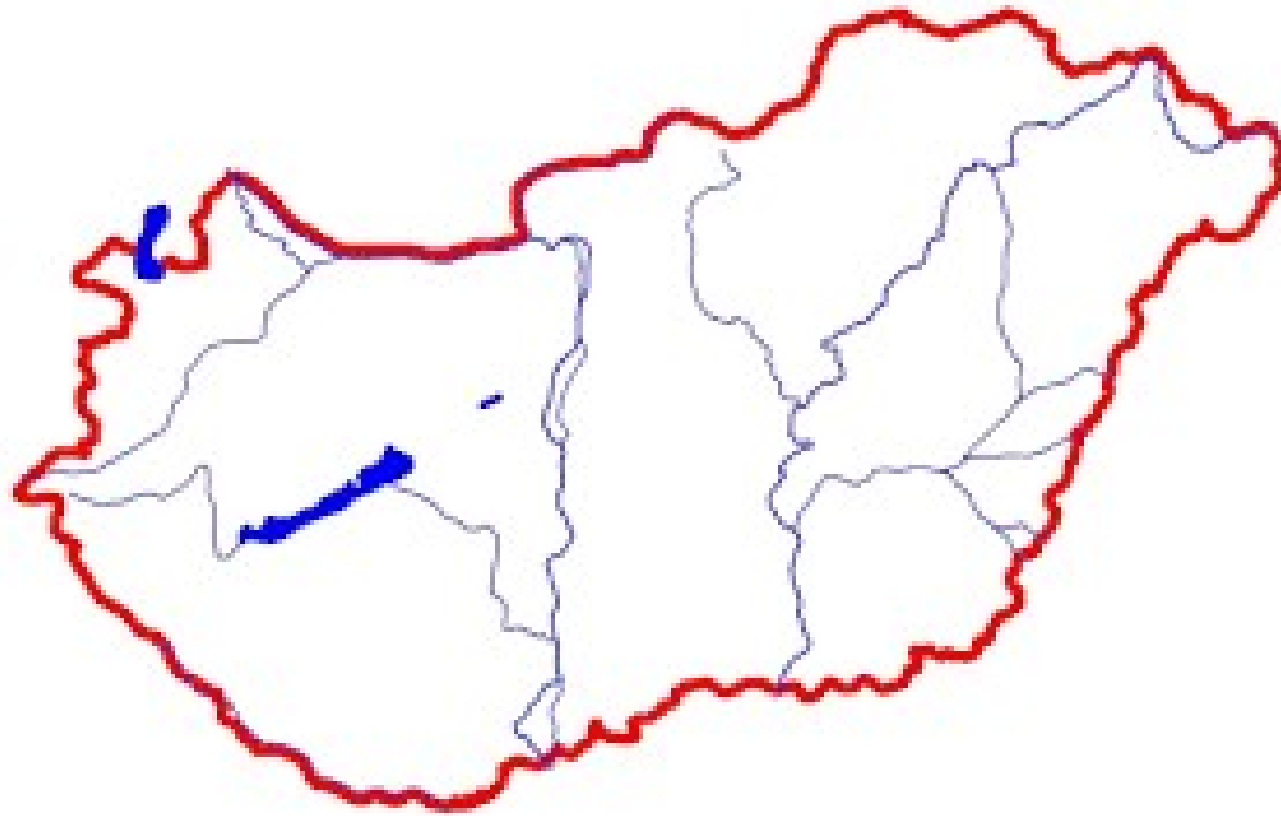

Zebra

Vizsla

Vadállatok Magyarországon – 9. sz. melléklet

elefánt

farkas

fehér gólya

fekete rigó

füles bagoly

medve

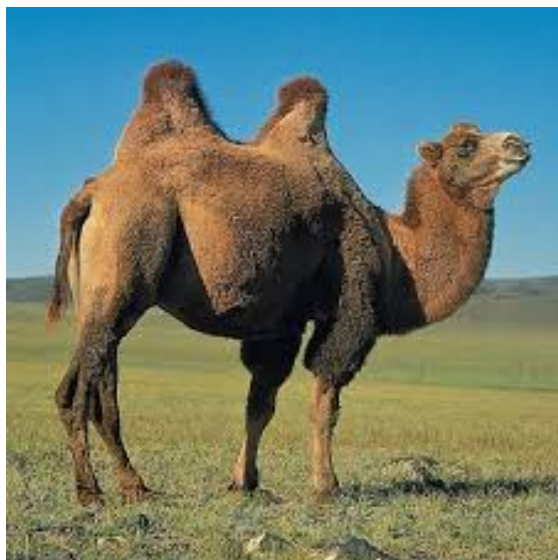
nagy fakopáncs

szarvas

teve

zsiráf

Párosítás – 10. sz melléklet

Igaz-hamis állítások – 11. sz. melléklet

1. A gránátalma Magyarország őshonos növénye.

IGAZ

HAMIS

2. A racka juhnek egyenes, csavart szarva van, mely az egész világon egyedülálló.

IGAZ

HAMIS

3. Az elefánt Magyarország őshonos vadállata.

IGAZ

HAMIS

4. A kecsketejből nem készíthető sajt.

IGAZ

HAMIS

5. A Magyar vizsla egy fekete hosszú szőrű kutya fajta.

IGAZ

HAMIS

6. A búzából kenyeret lehet készíteni.

IGAZ

HAMIS

7. A bárányok lenyírt bundájából készítenek kabátot.

IGAZ

HAMIS

8. A púpúteve hazánk baromfiudvaraiban is megtalálható.

IGAZ

HAMIS

9. Tojás felhasználásával készülhetnek sütemények.

IGAZ

HAMIS

10. A nagy fakopáncs a háztáji tyúk egyik fajtája.

IGAZ

HAMIS

12. sz. melléklet

JUTALOM TALLÉR

JUTALOM TALLÉR

JUTALOM TALLÉR

JUTALOM TALLÉR

JUTALOM TALLÉR

JUTALOM TALLÉR

II/3. A gyakorlatok (eseménysor, programelem, tevékenység) bemutatása

6. A gyakorlat címe/neve

Osztálykirándulás 3. évfolyamon

6.1. Rövid összefoglaló:

A gyakorlat rövid bemutatása:

Zala megye földrajzi értékeinek, nevezetességeinek megismerése osztálykirándulások alkalmával valósul meg, melyet 1+1 napra tervezünk (kb. 8.00 – kb. 16.00 között). Reggel indulunk, délután érkezünk haza mindkét napon. A napi étkezéseket otthon csomagolt élelmiszerekkel oldjuk meg.

A helyszínekre helyi, helyközi járatú, illetve külön busszal utazunk. A települések nevezett látványosságait gyalogosan közelítjük meg. Vannak olyan helyek, ahol szakvezetés segíti (pl. állatsimogatók, farm életének, foglalkozásainak megismerése stb.) a felfedező munkát.

A gyerekeket előzetesen felkészítjük, megfigyelési szempontokat adunk a természet és a környezet megfigyelésére. Megtanuljuk óvni és tiszteletben tartani a természetet. Csoportokban munkálkodhatunk, játszunk, gyűjtőmunkát végzünk. A tanulók a tapasztalatokat meg- és feljegyzik, az egyéb gyűjteményeket rendszerezük.

A helyszín adottságainak megfelelően szervezünk túrákat, tanösvényeket járunk be, kiállítást nézünk meg, várlátogatást teszünk, szükség szerint szakvezetéssel. Lehetőség szerint szentmisén veszünk részt. Szervezett és/ vagy szabad játéklehetőséget biztosítunk a gyerekeknek.

Zala megye helyszínei: Zalaegerszeg, Keszthely – Balaton, Kis-Balaton, Zalavár – Kányavár, Balaton Múzeum, Szuloki forrás és környéke

Kitekintés a megyéből: Sümeg, Tapolca

1. nap

Kányavári sziget; Állatsimogató – Fenyvespuszta

2. nap

Zalamerenye Pálos malom; Zalakaros, Csiga-túra tanösvény

Innováció: részletes kirándulásterv előzetes megismertetése szülőkkel, tanulókkal. A bemutató anyag látható az alábbi linken, készítette: Tamásné Deme Boglárka

https://sites.google.com/s/1T48L_64V1jWNCriyVg4Vo_kWPCZ77suo/edit?authuser=0

Célok:

Hosszabb távú elképzelés, tervezés megvalósítása. Kiemelten fontosnak tartjuk a keresztény szemlélet alakítását, a tapasztalati tanulást és a közösségépítést. Az osztályfokok növekedésével, egyre cseperedő gyermekeinknek nemcsak az új helyszínek, új módszerek, ismeretek, újabb játékok megismerése fontos, hanem a tanítás színvonalának emelése, az együtt töltött minőségi idő értékének megbecsülése is. Így egyre távolabb merészkedünk a megszokott, már ismert lakókörnyezetből, közelebb kerülünk az Isten által teremtett természeti kincsekhez, erdőkhez, vízpartokhoz. Megfigyelhetjük, megismerhetjük az ott élő növény- és állatvilág érdekességeit. Tanuljuk megóvni és tiszteletben tartani a természeti környezetet. Emellett fontos a hagyományok ápolása, a hazaszeretet példáinak megmutatása pl. várséták, múzeumok látogatásával. Projektek kidolgozásával, a természetben megtapasztalt források, gyűjtemények felhasználásával, kooperatív módszerrel dolgozzuk fel a tanultakat, majd elemezzük és értékeljük a kirándulást.

Elvárt hatások, eredmények

A pedagógus szemléletének változása: korszerűbb módszerek, új eszközök alkalmazása.

Pozitív gondolkodás kialakítása gyermekekben, felnőttekben (család, iskola).

Kompetenciák terén történő pozitív fejlődés.

Az ismeretek gyarapítása, a tapasztalatszerzés gazdagítása, gyakorlatias gondolkodás kialakulása.

A társas környezet felé érzékenyebbé válás.

Megerősödik a közösséghez való tartozás pozitív érzése, a gyermek önbizalma, önismerete fejlődik.

Hatékony, tapasztalatszerzésen alapuló, önálló és csoportos tanulás célszerűségének felismerése.

Jártassá válik az intézményen kívüli környezethez való alkalmazkodásban.

Újszerűség:

Innováció: részletes kirándulásterv előzetes megismertetése szülőkkel, tanulókkal. A bemutató anyag látható az alábbi linken, készítette: Tamásné Deme Boglárka

https://sites.google.com/s/1T48L_64V1jWNCriyVg4Vo_kWPCZ77suo/edit?authuser=0

Új helyszínek megismertetése, tájékozódás új, ismeretlen természeti környezetben.

Aktív megismerés tapasztalatszerzéssel. Projektmunka, kooperatív tanulás, önismereti és közösségépítő játékok, élménypedagógiai módszerek.

Ellenőrzés, értékelés módja

Kirándulás során: a pedagógus megfigyelései, pedagógus által irányított tanulói megfigyelések, a diákok gyűjtőmunkája, feljegyzések, tanítói feljegyzések, fotók, videók készítése.

Kirándulás után: megbeszélés: célok, feladattervek megvalósulása, tapasztalatcsere, gyűjtőmunka, jegyzetek rendszerezése, játékos tesztek, (környezetismeret), rajzkészítés plakátkészítés, lapbook készítése (vizuális kultúra, technika életvitel és gyakorlat), fogalmazás, újságcikk, riport írása az élményekről (magyar irodalom).

Az értékelés módja: egyéni és csoportra szabott értékelés és jutalmazás.

6.2. Hívószavak:

osztálykirándulás, a helyszín adottságai, tanösvények, megfigyelési szempontok, részletes kirándulásterv, új helyszínek, új módszerek, együtt töltött minőségi idő, megóvni és tiszteltben tartani, projektek, kooperatív módszer, pozitív gondolkodás, közösséghez tartozás, önismeret, ismeretszerzés

6.3. Érintett kompetenciák

Bemeneti kompetenciák:

tudás	készség	autonómia és felelősség	attitűdök
Ismeri a természet legfontosabb elemeit. Rendelkezik életkorának megfelelő anyanyelvi tudással, logikai készséggel, természetismereti alaptudással. Érti a közösség szabályait, törekszik azok betartására. Tud alkalmazkodni társaihoz. Érti és betartja a feladatvégzéssel kapcsolatos utasításokat és a munkavégzés menetét. Tisztában van a gyalogos közlekedés szabályaival.	Képes megfelelően kommunikálni társaival, tanítóival, a felnőttekkel. Használja a tanult természetismereti szakkifejezéseket. Önálló munkavégzésre képes, új helyzetben tanítói segítséggel. Ismeri közvetlen lakókörnyezetét, az iskola környékét. Kooperatív munkát megszokott környezetben végez. Képes a tanult és begyakorolt algoritmusok alkalmazására. Alkalmazza a tanult ismereteket, munkavégzési formákat.	Egyszerűbb, begyakorolt helyzetekben képes az önálló munkavégzésre. Irányítással képes ellenőrizni munkáját. Igényli az odafigyelést, személyes törődést. Felelősséget érez munkájáért. Elfogadja a társaival való együttműködést. Törekszik a felelősség vállalására.	Nyitott a feladatok megértésére, elvégzésére. Motiválható feladatvégzésre. Elfogadja tanítója figyelmeztetését, törekszik a javulásra. Felismeri társaiban, környezetében a jót, ismert helyzetekben különbséget tud tenni jó-rossz között. Fogékony az újra, a rendkívüliire. Érdeklődik a játékos feladatok iránt. Kezdeményez játékot. Elfogadja társait hibáikkal együtt.

Kimeneti kompetenciák:

tudás	készség	autonómia és felelősség	attitűdök
Új ismeretekre tett szert a természetben. Bővült szókincse, több természetismereti szakkifejezéssel ismerkedett meg. Önállóbbá vált a feladatvégzésben. Társaival közös munkában vett részt. Tisztábban látja saját képességeit. Megismerte a gyakorlati tevékenységhez szükséges anyagokat, eszközöket. Összefüggéseket lát meg a természetben. Új feladatokat, játékokat ismert meg. Tapasztalatot szerzett a gyalogos közlekedés mellett a tömegközlekedési eszközök kulturált, helyes használatában.	Alkalmazza a tanult kommunikációs formákat. Használja a tanult kifejezéseket, fogalmakat. Rutinszerűen alkalmazza a páros és csoportos munkát. Elkészíti önállóan a rábízott feladatot. Gyűjtőmunkát végez. Határozottabbá válik a tájékozódásban. A tanult ismereteket más helyzetekben is alkalmazza. Önállóságában fejlődik. A tanult új játékformákat alkalmazza más helyzetekben, helyszíneken is.	Önállóan is képes munkavégzésre, a kapott feladatok megoldására, de párban és csoportban is aktív. Munkáját társaival együtt képes ellenőrizni, módosítani. Elfogadja a csoport szabályait, kerekeit. Felelősséget érez a csoport munkájáért. Felelősséget vállal saját feladatainak elvégzéséért. Mások munkáját megbecsüli. Egyre kevésbé igényli az odafigyelmet, társai jó hatással vannak rá.	Motivált a feladatok sikeres elvégzésében. Nyitott, érdeklődő a feladatok, játékok iránt. Szívesen dolgozik közös munkával. Olykor már kezdeményez egy-egy feladathelyzetben. Törekszik a szabályok betartására. Felismeri az értékeset, az értéket. Fokozottan érdeklődővé, motiválhatóvá válik. Igényli az érdekes feladatokat. Munkavégzésében igényessé válik.

6.4. Célcsoport:

Célcsoport: általános iskola alsó tagozat

Korosztályok: 8-10 éves korosztály (3. évfolyam)

Csoport ajánlott létszáma: 20-25 fő

6.5. Szükséges időkeret, gyakoriság:

Gyakorlat alkalmainak száma: 1+1 nap

Alkalmak gyakorisága: tanévenként egy alkalom
Egy alkalom időkerete: napi 8 óra (8-16 óra között)

6.6. A program egyedi humán-erőforrás igénye:

Két kísérő tanító és külső szakember, esetleg az ellátást biztosító segítő személyzet.

6.7. A program egyedi eszközigénye:

Kültéri és beltéri játékok.

6.8. Kidolgozó

Kidolgozója/képviselője: Kummerné Simon Gyöngyi, *elérhetősége:* kummerne.simon.gyongyi@nagykanizsa.piarista.hu

6.9. megvalósítás folyamata alkalmainak/ elemeinek részletes bemutatása táblázatos formában:

Az 1. alkalom bemutatása:

Zala megye földrajzi értékeinek, nevezetességeinek megismerése osztálykirándulások alkalmával valósul meg, kb. 8.00 – kb. 16.00 között. A helyszínekre helyi, helyközi járatú busszal utazunk. A települések nevezett látványosságait gyalogosan közelítjük meg. Vannak olyan helyek, ahol szakvezetés segíti (pl. állatsimogatók, farm életének, foglalkozásainak megismerése stb.) a felfedező munkát. A gyerekeket előzetesen felkészítjük, megfigyelési szempontokat adunk a természet és a környezet megfigyelésére. Meg tanuljuk óvni és tiszteletben tartani a természetet. Csoportokban munkálkodhatunk, játszunk, gyűjtőmunkát végzünk. A tanulók tapasztalatokat feljegyzik, az egyéb gyűjteményeket rendszerezük. A helyszín adottságainak megfelelően szervezünk túrákat, tanösvényeket járunk be, kiállítást nézünk meg, várlátogatást teszünk, szükség szerint szakvezetéssel. Szervezett és/ vagy szabad játéklehetőséget biztosítunk a gyerekeknek. Zala megye helyszínei: Kis-Balaton.

Célok:

Hosszabb távú elképzelés, tervezés megvalósítása. Kiemelten fontosnak tartjuk a keresztény szemlélet alakítását, a tapasztalati tanulást és a közösségépítést. Az osztályfokok növekedésével, egyre cseperedő gyermekeinknek nemcsak az új helyszínek, új módszerek, ismeretek, újabb játékok megismerése fontos, hanem a tanítás színvonalának emelése, az együtt töltött minőségi idő értékének megbecsülése is. Így egyre távolabb merészkedünk a megszokott, már ismert lakókörnyezetből, így közelebb kerülünk Isten által teremtett természeti kincsekhez, erdőkhöz, vízpartokhoz. Megfigyelhetjük, megismerhetjük az ott élő növény- és állatvilág érdekességeit. Megtanuljuk megóvni és tiszteletben tartani a természeti környezetet. Emellett fontos a hagyományok ápolása, a hazaszeretet példáinak megmutatása pl. várséták, múzeumok látogatásával. Projektek kidolgozásával, a természetben megtapasztalt források, gyűjtemények felhasználásával, kooperatív módszerrel dolgozzuk fel a tanultakat, majd elemezzük és értékeljük a kirándulást.

Újszerűség:

Innováció: részletes kirándulásterv előzetes megismertetése szülőkkel, tanulókkal. A bemutató anyag látható az alábbi linken, készítette: Tamásné Deme Boglárka

https://sites.google.com/s/1T48L_64V1jWNCriyVg4Vo_kWPCZ77suo/edit?authuser=0

Új helyszínek megismertetése, tájékozódás, aktív tapasztalatszerzés új, ismeretlen természeti környezetben.

Aktív megismerés tapasztalatszerzéssel. Projektmunka, kooperatív tanulás, önismereti és közösségépítő játékok, élménypedagógiai módszerek.

1. nap Kányavári sziget; Állatsimogató – Fenyvespuszta

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Előzetes motiváció: az összegyűjtött bemutató anyag megtekintése az úticélról, előzetes gyűjtőmunka, tájékoztató a kirándulásról	60 perc	A bemutató filmek megtekintése, megfigyelése.	Motiváció felkeltése, táj ismeret előkészítése, a filmek levetítése, képek bemutatása.	Szemléltetés, magyarázat, szóbeli ismertetkezés.	Interaktív tábla, kisfilmek	A filmek elérhetősége a felhasznált	Tanulási módszerek gazdagítása, élménypedagógiai elemek megismerése.
Gyülekező a nagykanizsai buszpályaudvaron 7.25 -7.40	15 perc	Megérkezés, egymás üdvözlése, szülőktől elköszönés	Üdvözlés. Az osztály tanulói létszámának ellenőrzése, buszjegyek megvásárlása, úti felszerelés ellenőrzése	Megfigyelés, ellenőrzés	Napi élelmiszer, innivaló, személyes dolgok (papír zsebkendő, diákigazolvány, esernyő, kulcslancsriasztó spray, sapka, jegyzet füzet, gyűjtőtasak, fényképezőgép stb.)	Utazási kedvezmények figyelembe vétele.	Megérkezés pontosságának megtanulása, elsajátítása.
Utazás tömegközlekedéssel, autóbusszon. 8.35 Balatonmagyaród-községháza.	55 perc	Halk, csendes, kulturált beszélgetés, környezet megfigyelése a buszablakból, esetleg hozott játékkal foglalatosság.	A gyermekek felügyelete, szükség esetén a fegyelem fenntartása, utazási szabályok betartatása, balesetvédelem utazás közben, fokozott figyelem a fel- és	Megbeszélés, magyarázat, megfigyelés	Hozott játékok.	A buszon „rend” hagyása, a felszerelés ellenőrzése.	Tömegközlekedés szabályainak megtanulása.

			leszálláskor. Hátizsákok, személyes tárgyak, létszám ellenőrzése.				
Tízórai. 8.35-9.00	25 perc	Otthonról hozott tízórai elfogyasztása.	Étkezés felügyelete.	Étkezés. Közösségépítés.	Otthonról hozott étel, innivaló.	Étkezés után fokozott környezetvédelem, irányított szeméthyűjtés.	Környezetvédelem.
Séta az Állatsimogatóig. 9.00-9.30	kb.30 perc	Séta az országút szélén, fegyelmezett sortartás, balesetvédelmi, közlekedési szabályok betartása.	Az útvonal irányítása, sortartás felügyelete, balesetvédelmi, közlekedési szabályok betartatása.	Megbeszélés, magyarázat, megfigyelés, gyakorlati alkalmazás	Láthatósági mellény legalább a sor elején, végén lévő gyerekeken.	A tanulókra irányított fokozott figyelem.	A közúti közlekedés szabályainak megtanulása.
Megérkezés az fenyvespusztai állatsimogatóba. 9.30-12.00	150 perc	Az állatsimogató fenntartóinak üdvözlése. Az állatsimogató használatának, szabályainak meghallgatása, megfigyelése, ezek betartása, fegyelmezett, de „felszabadult” viselkedés. A bemutatott állatok megismerése, megérintése, ete-	A gyermekek felügyelete, szükség esetén a fegyelem fenntartása, a farm szabályainak betartatása, balesetvédelem, a kocsikázás, állatok etetése közben, fokozott figyelem. Fotók, videó készí- tése.	Megbeszélés, magyarázat, megfigyelés, szemléltetés, gyakorlati alkalmazás	A farmvezető által biztosított szemléltető eszközök (állatok, eledel, szék stb.)	A programon való részvétel előzetese lebeszélése, ajánlatkérés. Megérkezéskor belépőjegyek megvásárlása.	A háziállatok közelebbi megismerése, megérintése, tapasztalati tanulás. Felelősségteljes bánásmód, etetés szabályainak megtanulása. Élménypedagógiai helyzetek bizto-

		tése „zoo-csemegével”. Sétakocsikázás csoportokban/ állatsimogatás.	se.				sítása, tanulási képesség fejlesztése.
Ebéd, pihenő 12.00-12.30	30 perc	Kulturált étkezés, mosdóhasználat.	Étkezés, valamint annak felügyelete.	Étkezés. Közösségépítés.	Otthonról hozott élelem.	Környezetvédelem. Szeméthyűjtés a megfelelő helyre. Higiénias szabályok betartása.	Étkezés a szabadban.
Séta a Kányavári szigetig. 12.30- 13.00	kb.30 perc	Séta az országút szélén, fegyelmezett sortartás, balesetvédelmi, közlekedési szabályok betartása.	Az útvonal irányítása, sortartás felügyelete, balesetvédelmi, közlekedési szabályok betartatása.	Megbeszélés, magyarázat, megfigyelés, gyakorlati alkalmazás	Láthatósági mellény legalább a sor elején, végén lévő gyerekeken.	A tanulókra irányított fokozott figyelem.	A közúti közlekedés szabályainak megtanulása.
Kányavári sziget bejárása, megismerése, séta a kilátóhoz, játék a játszótéren.13.00 – 14.25	85 perc	Túra a szigeten, kilátó megtekintése, vízpart részeinek megfigyelése, tapasztalati tanulás. A filmen látott ismeretek megtapasztalása. Tájékozódás az erdőben, útjelek megfigye-	Előzetes tájékozódás a helyszínen, az útvonal irányítása, a tanult ismeretek összevetése a filmen látott élményekkel. Az erdőről tanult ismeretek ismételése. A kilátónál fokozott	Szóbeli ismeretközlés, magyarázat, vita, szemléltetés, ismételés, ellenőrzés,	A helyszín adottságainak megfelelő teremtmények (kilátó, játszótér, pihenőhelyek).	A vízpart melletti baleset veszély megelőzése.	A természet megszerettetése, megóvása, a szabadban töltött idő értékelése, megbecsülése. Közösségépítés.

		lése. Kilátóról a táj felülné- zeti megfigyelése. A tankönyv ismeretei- nek megfigyelése az élő környezetben, ter- mések gyűjtése. Játék a játszótéren.	figyelem, fotók készí- tése. A szabadjáték felü- gyelete.				
Uzsonna, pihenés, 14.25 - 14.40	15 perc	Étkezés, kulturált mos- dóhasználat.	Étkezés, mosdó- használat valamint annak felügyelete.	Étkezés. Kö- zösségépítés.	Otthonról hozott éle- lem, innivaló.	Étkezés után fokozott környe- zetvédelem, irányított sze- métgyűjtés.	Környezet, tájvé- delmi körzet meg- óvása, megisme- rése, ismeretek mélyítése.
Séta a Balatonmagyaródi kö- zséghez 14.40-15.40	kb. 60 perc	Séta az országút szé- lén, fegyelmezett sor- tartás, balesetvédelmi, közlekedési szabályok betartása.	Az útvonal irányítása, sortartás felügyelete, balesetvédelmi, köz- lekedési szabályok betartatása.	Megbeszélés, magyarázat, megfigyelés, gyakorlati al- kalmazás	Láthatósági mellény lega- lább a sor elején, végén lévő gyere- keken.	A tanulókra irá- nyított fokozott figyelem	A közúti közleke- dés szabályainak megtanulása.
Hazautazás Indulás: 15.40 Balatonmagya- ród községhez, érkezés: Nagykanizsa – autóbusz állo- más 16. 25-kor.	45 perc	Halk, csendes, kulturált beszélgetés, játék, utazás. Megérkezés, egymás- tól elköszönés, szülők üdvözlése	Az osztály tanulói létszámának ellenőr- zése, buszjegyek megvásárlása, úti felszerelés ellenőrzé- se. Az utazás felügye- lének biztosítása, kísérése.	Megfigyelés, ellenőrzés	Úti csomag, illetve sze- mélyes dol- gok meglét- ének ellenőr- zése	Utazási ked- vezmények fi- gyelembe véte- le.	Megérkezés pon- tosságának meg- tanulása, elsajáti- tása.

Utómunka: Környezetismeret- technika Magyar nyelv és irodalom (fogalmazás) és vizuális kultúra	90 perc blokk (környezet , technika) 90 perc blokk (fogalmazás , rajz)	A feladatlapok alapján ellenőrzik tudásukat, kooperatív technikával, lapbook készítése a Kányavári - sziget élményeiről	Feladatlapok előzetes elkészítése, felhasználható időkeret ismertetése.	Ellenőrzés, értékelés.	Feladatlapok	Spontán kialakuló csoportalkotással, a tanulók kooperatív munkával dolgoznak.	A tanulás hatékonyságának elsajátítása, közösségépítés, együttműködő képesség kialakítása, kreativitás fejlesztése.
---	---	---	---	------------------------	--------------	---	---

Az 1. alkalom megvalósításához kapcsolódó anyagok:

Felhasznált források, hivatkozások:

<https://menetrendek.hu/> (2018.10.23-ai megtekintés)

Állatsimogató –fenyvespuszta

<https://www.youtube.com/watch?v=H-0-WKwXX1Y> (2018.10.23-ai megtekintés)

<https://www.youtube.com/watch?v=c0uGW8hdWNk> (2018.10.23-ai megtekintés)

<https://www.youtube.com/watch?v=teIMZu1KJck> (2018.10.23-ai megtekintés)

https://www.google.hu/search?q=fenyvespuszta+%C3%A1llatsimogat%C3%B3&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwis0YjprqDeAhUjqYsKHUk_AtWQ_AUIDygC&biw=1438&bih=628(2018.10.23-ai megtekintés)

Kányavári sziget:

<https://www.youtube.com/watch?v=LmWJTdYWar8> (2018.10.23-ai megtekintés)

https://www.youtube.com/watch?v=zbQe2_W6eug (2018.10.23-ai megtekintés)

<https://www.youtube.com/watch?v=LXmxCO2emIU> (2018.10.23-ai megtekintés)

<http://kirandulastippek.hu/keszthely-es-kornyeke/kanyavari-sziget-kis-balaton>
(2018.10.23-ai megtekintés)

https://sites.google.com/s/1T48L_64V1jWNCriyVg4Vo_kWPCZ77suo/edit?authuser=0&pli=1

készítette: Tamásné Deme Boglárka

Tesztlap csatolva:

Szerkesztette: Kummerné Simon Gyöngyi

Olvassátok el figyelmesen az alábbi szöveget!

Buján zöldellő sziget a Kis-Balatonban

A Kányavári-sziget az egyetlen olyan terület a Kis-Balaton térségében, amely vezető nélkül, egész évben szabadon látogatható.

A Kányavári-sziget felfedezése

A kis szigetre egy különleges **fahídon** át érkezünk. A szigeten a **Búbos Vöcsök tanösvényt** alakította ki a Nemzeti Park Igazgatósága. A 15 állomásból álló **tanösvény** hossza kb. 1,5 km, egy jó óra alatt kényelmesen bejárható. Amennyiben kevés az időnk, úgy a sziget északi felének felfedezését javasoljuk. Az információs táblák a **Kis-Balaton** mádvilágát mutatják be.

Kis szerencsével mi is megpillanthatunk néhány a gázlóban totyogó, vagy a nyílt vízben úszkáló **vízimadarat**.

A sziget közepén egy fából épült **madár-megfigyelőhelyet** találunk, a többszintes **kilátótornyot** újjáépítették, a hídról jöve, a madármegfigyelő előtti tisztáson balra kanyarodva érjük el pár perces sétával. Egy kicsit még délebbre egy idilli réten vadonatúj **játszóter** is várja a kicsiket.

A gyönyörű, buján zöldellő növényvilág akkor is megér egy sétát, ha nem is látunk ritka madarakat a környező nádasban, vagy a vízparton.

Szúnyogok szinte mindig vannak, gondoskodjunk megfelelő védelemről.

A híd előtt, a parkoló mellett **büfé** várja a kirándulókat.

Gyakorlati tudnivalók

Megközelítés: a **Balatonmagyaródot** és **Sármelléket** összekötő műútról tábla jelzi a letérőt a **Kányavári-sziget**hez.

A tanösvényt **babakocsival** is jól végig lehet járni, csak a bejárat fahíd lépcsőit kell fel- és leküzdeni.

A **parkoló** elméletileg fizetős, bár ottjártunkkor nem szedtek díjat, hétvégén általában vannak parkolóőrök, ilyenkor 400 ft/óra díjjal számolhatunk, egész napra 800 Ft-ot kérnek.

Forrás:

<http://kirandulastippek.hu/keszthely-es-kornyeke/kanyavari-sziget-kis-balaton>

(2018-10.23-ai megtekintés)

Kányavári –sziget TESZT

1. Hogyan jutunk a Kányavári –szigetre? Melyik a helyes válasz?

1/

- a) csónakkal
- b) a Búbos vöcsök tanösvényen
- c) egy fahídon kell átkelnünk

2. Hogy hívják a tanösvényt, amelyet a Nemzeti Park igazgatósága alakított ki?

1/

- a) Zátorykócsag tanösvény
- b) Búbos Vöcsök tanösvény
- c) Füles Vöcsök tanösvény

3. Melyik válasz helyes?

1/

- a) A Kányavári-sziget egy olyan terület a Kis-Balaton térségében, amely csak vezető segítségével, de egész évben szabadon látogatható.
- b) A Gólyavári-sziget az egyetlen olyan terület a Kis-Balaton térségében, amely vezető nélkül, egész évben szabadon látogatható.
- c) A Kányavári-sziget az egyetlen olyan terület a Kis-Balaton térségében, amely vezető nélkül, egész évben szabadon látogatható.

4. Melyik válasz nem helyes?

1p/

- a) Ha autóval közelítjük meg e kirándulóhelyet, egyáltalán nem kell parkoló díjat fizetnünk.
- b) Ha autóval közelítjük meg e kirándulóhelyet, óránként 400Ft parkoló díjat fizetnünk.
- c) Ha autóval közelítjük meg e kirándulóhelyet, napi 800Ft parkoló díjat fizetnünk.

5. Felismered a képeket? Írd megfelelő betűjeleket a képek alatti négyzetrácsokba!

6p/

- a) Kányavári-sziget infótábla térképpel
- b) Átjáróhíd
- c) Sétakocsikázás Fenyvespusztán
- d) Nagykilátó
- e) Állatsimogató Fenyvespusztán
- f) Kiskilátó

☐☐☐☐☐☐

I. feladat pontszáma: 10p/.....

II. feladat pontszáma: 10p/.....

Összesen elérhető: 30p/elért pontszám

További feladatok:

I. Készítsetek élményrajzot (vagy térképvázlatot) egy turistának a fenti szöveg és a megadott képek segítségével a Kányavári –szigetről! Csoportban vagy párban is dolgozhattok!

10/

[illegible]

Kányavári – sziget TESZT megoldókulcs

1. Hogyan jutunk a Kányavári –szigetre? Melyik a helyes válasz?

1/

- a) csónakkal
- b) a Búbos vöcsök tanösvényen
- c) **egy fahídon kell átkelnünk**

2. Hogy hívják a tanösvényt, amelyet a Nemzeti Park igazgatósága alakított ki?

1/

- a) Zátorykócsag tanösvény
- b) **Búbos Vöcsök tanösvény**
- c) Füles Vöcsök tanösvény

3. Melyik válasz helyes?

1/

- a) A Kányavári-sziget egy olyan terület a Kis-Balaton térségében, amely csak vezető segítségével, de egész évben szabadon látogatható.
- b) A Gólyavári-sziget az egyetlen olyan terület a Kis-Balaton térségében, amely vezető nélkül, egész évben szabadon látogatható.
- c) **A Kányavári-sziget az egyetlen olyan terület a Kis-Balaton térségében, amely vezető nélkül, egész évben szabadon látogatható.**

4. Melyik válasz nem helyes?

1p/

- a) **Ha autóval közelítjük meg e kirándulóhelyet egyáltalán nem kell parkoló díjat fizetnünk.**
- b) Ha autóval közelítjük meg e kirándulóhelyet óránként 400Ft parkoló díjat fizetnünk.
- c) Ha autóval közelítjük meg e kirándulóhelyet napi 800Ft parkoló díjat fizetnünk.

5. Felismered a képeket? Írd megfelelő betűjeleket a képek alatti négyzetrácsokba!

6p/

- a) Kányavári-sziget infótábla térképpel
- b) Átjáróhíd
- c) Sétakocsikázás Fenyvespusztán
- d) Nagykilátó
- e) Állatsimogató Fenyvespusztán
- f) Kiskilátó

a)

b)

d)

e)

f)

c)

I. feladat pontszáma: 10p/.....

II. feladat pontszáma: 10p/.....

Összesen elérhető: 30p/elért pontszám

Az 2. alkalom bemutatása:

Zala megye földrajzi értékeinek, nevezetességeinek megismerése osztálykirándulások alkalmával valósul meg, kb. 8.00 – kb. 16.00 között. A helyszínekre helyi, helyközi járatú busszal utazunk. A települések nevezett a látványosságait gyalogosan közelítjük meg. Vannak olyan helyek, ahol szakvezetés segíti (pl. állatsimogatók, farm életének, foglalkozásainak megismerése stb.) a felfedező munkát. A gyerekeket előzetesen felkészítjük, megfigyelési szempontokat adunk a természet és a környezet megfigyelésére. Meg tanuljuk óvni és tiszteletben tartani a természetet. Csoportokban munkálkodhatunk, játszunk, gyűjtőmunkát végzünk. A tanulók tapasztalatokat feljegyzik, az egyéb gyűjteményeket rendszerezük. A helyszín adottságainak megfelelően szervezünk túrákat, tanösvényeket járunk be, kiállítást nézünk meg, várlátogatást teszünk, szükség szerint szakvezetéssel. Szervezett és/ vagy szabad játéklehetőséget biztosítunk a gyerekeknek. Zala megye helyszínei: Kis-Balaton.

Célok:

Hosszabb távú elképzelés, tervezés megvalósítása. Kiemelten fontosnak tartjuk a keresztény szemlélet alakítását, a tapasztalati tanulást és a közösségépítést. Az osztályfokok növekedésével, egyre cseperedő gyermekeinknek nemcsak az új helyszínek, új módszerek, ismeretek, újabb játékok megismerése fontos, hanem a tanítás színvonalának emelése, az együtt töltött minőségi idő értékének megbecsülése is. Így egyre távolabb merészkedünk a megszokott, már ismert lakókörnyezetből, így közelebb kerülünk Isten által teremtett természeti kincsekhez, erdőkhöz, vízpartokhoz. Megfigyelhetjük, megismerhetjük az ott élő növény- és állatvilág érdekességeit. Megtanuljuk megóvni és tiszteletben tartani a természeti környezetet. Emellett fontos a hagyományok ápolása, a hazaszeretet példáinak megmutatása pl. várséták, múzeumok látogatásával. Projektek kidolgozásával, a természetben megtapasztalt források, gyűjtemények felhasználásával, kooperatív módszerrel dolgozzuk fel a tanultakat, majd elemezzük és értékeljük a kirándulást.

Újszerűség:

Innováció: részletes kirándulásterv előzetes megismertetése szülőkkel, tanulókkal. A bemutató anyag látható az alábbi linken, készítette: Tamásné Deme Boglárka

https://sites.google.com/s/1T48L_64V1jWNCriyVg4Vo_kWPCZ77suo/edit?authuser=0

Új helyszínek megismertetése, tájékozódás, aktív tapasztalatszerzés új, ismeretlen természeti környezetben.

Aktív megismerés tapasztalatszerzéssel. Projektmunka, kooperatív tanulás, önismereti és közösségépítő játékok, élménypedagógiai módszerek.

2. alkalom:

Zalamerenye Pálos malom; Zalakaros, Csiga-túra tanösvény

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Előzetes motiváció: az összegyűjtött bemutató anyag megtekintése az úticélról, előzetes gyűjtőmunka, tájékoztató a kirándulásról	60 perc	A bemutató filmek megtekintése, megfigyelése.	Motiváció felkeltése, tájismeret előkészítése, a filmek levetítése, képek bemutatása.	Szemléltetés, magyarázat, szóbeli ismertetkezés.	Interaktív tábla, kisfilmek	A filmek elérhetősége a felhasznált	Tanulási módszerek gazdagítása, élménypedagógiai elemek megismerése.
Gyülekező a nagykanizsai buszpályaudvaron 7.10 -7.25	15 perc	Megérkezés, egymás üdvözlése, szülőktől elköszönés	Üdvözlés. Az osztály tanulói létszámának ellenőrzése, buszjegyek megvásárlása, úti felszerelés ellenőrzése	Megfigyelés, ellenőrzés	Napi élelmiszer, innivaló, személyes dolgok (papírzsebkendő, diákigazolvány, esernyő, kulcslancsriasztó spray, sapka, jegyzet füzet, gyűjtőtasak, fényképezőgép stb.)	Utazási kedvezmények figyelembe vétele.	Megérkezés pontosságának megtanulása, elsajátítása.
Utazás tömegközlekedéssel, autóbuszon. 7.25 Garabonc Takarékszö-	35 perc	Halk, csendes, kulturált beszélgetés, környezet megfigye-	A gyermekek felügyelete, szükség esetén a fegyelem fenntartása,	Megbeszélés, magyarázat,	Hozott játékok.	A buszon „rend” hagyása, a felszerelés ellenőr-	Tömegközlekedés szabályainak

vetkezet		lése a buszablakból, esetleg hozott játékkal foglalatосkodás.	utazási szabályok betartatása, balesetvédelem utazás közben, fokozott figyelem a fel- és leszálláskor. Hátizsákok, személyes tárgyak, létszám ellenőrzése.	megfigyelés		zése.	megtanulása.
Séta az Pálos malomig. 8.00-8.45	kb.45 perc	Séta az országút szélén, fegyelmezett sortartás, balesetvédelmi, közlekedési szabályok betartása.	Az útvonal irányítása, sortartás felügyelete, balesetvédelmi, közlekedési szabályok betartatása.	Megbeszélés, magyarázat, megfigyelés, gyakorlati alkalmazás	Láthatósági mellény legalább a sor elején, végén lévő gyerekeken.	A tanulókra irányított fokozott figyelem	A közúti közlekedés szabályainak megtanulása.
Tízórai. 8.45-9.15	30 perc	Otthonról hozott tízórai elfogyasztása.	Étkezés felügyelete.	Étkezés. Közösségépítés.	Otthonról hozott étel, innivaló.	Étkezés után fokozott környezetvédelem, irányított szeméthyűjtés.	Környezetvédelem.
Megérkezés a Pálos malomba. 9.15-12.00	180 perc	A malom tulajdonosainak üdvözlése, gyönyörködés a természeti környezetben. A vízimalom történetének meghallgatása, megfigyelése, ezek betartása, fegyelmezett viselkedés. A	A gyermekek felügyelete, szükség esetén a fegyelem fenntartása, a malom vendégszabályainak betartatása, balesetvédelem, az őrlés, a vízikerekek elindítása, fokozott figyelem.	Megbeszélés, magyarázat, megfigyelés, szemléltetés, gyakorlati alkalmazás	A farmvezető által biztosított szemléltető eszközök (állatok, eledel, szék stb.)	A programon való részvétel előzetese lebeszélése, ajánlatkérés. Megérkezéskor belépőjegyek megvásárlása.	A malom, búzaőrlés folyamatának közelebbi megismerése, megérintése, tapasztalati tanulás. Felelősségteljes bánásmód, etetés szabályainak megtanulása.

		malom működésének megfigyelése megismerése csoportokban/ búza-őrlés folyamatának megfigyelése/ a malom kiállítótermének látogatása/ feladatok megoldása különböző helyszíneken csoportokban.	Fotók, videó készítése.				Élménypedagógiai helyzetek biztosítása, tanulási képesség fejlesztése.
Ebéd, pihenő 12.00-12.30	30 perc	Kulturált étkezés, mosdóhasználat.	Étkezés, valamint annak felügyelete.	Étkezés. Közösségépítés.	Otthonról hozott élelem.	Környezetvédelem. Szeméthyűjtés a megfelelő helyre. Higiénia szabályok betartása.	Étkezés a szabadban.
Séta a Csiga-tanösvényig. 12.30- 13.00	kb.30 perc	Túra az erdőben, fegyelmezett sortartás, balesetvédelmi, közlekedési szabályok betartása.	Az útvonal irányítása, sortartás felügyelete, balesetvédelmi, közlekedési szabályok betartatása.	Megbeszélés, magyarázat, megfigyelés, gyakorlati alkalmazás	Kullancs elleni védelem, megelőzés.	A tanulókra irányított fokozott figyelem.	Az erdei séta, túra szabályainak megtanulása.
Csiga-tanösvény bejárása, megismerése, séta a kilátóhoz, interaktív tanulás az erdei ösvény tábláin.13.00 – 14.00	60 perc	Túra az erdőben, kilátó megtekintése, vízpart részeinek megfigyelése, tapasztalati tanulás. A filmen látott ismeretek megtapasztalása.	Előzetes tájékozódás a helyszínen, az útvonal irányítása, a tanult ismeretek összevetése a filmen látott élményekkel. Az erdőről tanult ismeretek ismét-	Szóbeli ismeretközlés, magyarázat, vita, szemléltetés, ismétlés, ellenőrzés,	A helyszín adottságainak megfelelő teremttárgyak (kilátó, játszótér, pihenőhe-	Az erdő, kilátó melletti balesetveszély megelőzése.	A természet megszerettetése, megóvása, a szabadban töltött idő értékelése, megbecsülése. Kö-

		sa. Tájékozódás az erdőben, útjelek megfigyelése. Kilátóról a táj felülnézetű megfigyelése. A tankönyv ismereteinek megfigyelése az élő környezetben, termések gyűjtése.	lése. A kilátónál fokozott figyelem, fotók készítése. A szabadjáték felügyelete.		lyek).		zösségépítés.
Uzsonna, pihenés, 14.00 - 14.25	25 perc	Étkezés, kulturált mosdóhasználat.	Étkezés, mosdóhasználat valamint annak felügyelete.	Étkezés. Közösségépítés.	Otthonról hozott élelem, innivaló.	Étkezés után fokozott környezetvédelem, irányított szeméthyűjtés.	Környezet, tájvédelmi körzet megóvása, megismerése, ismeretek mélyítése.
Séta a Zalakarosra - játszótérre 14.25-15.00 Játszótéri játék 15.00-15.45 Séta a zalakarosi busz állomáshoz, mosdóhasználat 15.45-16.05	kb. 35 perc 45 perc kb. 10-15 perc	Séta a Zalakaros területén. Játszótéri szabályok balesetvédelmi, közlekedési szabályok betartása.	Az útvonal irányítása, játszótéri játék felügyelete, balesetvédelmi, közlekedési szabályok betartatása.	Megbeszélés, magyarázat, megfigyelés, gyakorlati alkalmazás	EU szabványnak megfelelően kialakított játszótér.	A tanulókra irányított fokozott figyelem .	A közúti közlekedés szabályainak megtanulása, közösségépítés.
Hazautazás Indulás: 16.05 Zalakaros autóbusz állomás, érkezés: Nagykanizsa – autóbusz állomás 16. 30-kor.	45 perc	Halk, csendes, kulturált beszélgetés, játék, utazás. Megérkezés, egymástól elköszönés, szülők üdvözlése.	Az osztály tanulói létszámának ellenőrzése, buszjegyek megvásárlása, úti felszerelés ellenőrzése. Az utazás felügyelete.	Megfigyelés, ellenőrzés	Úti csomag, illetve személyes dolgok meglétének ellenőrzése	Utazási kedvezmények figyelembe vétele.	Megérkezés pontosságának megtanulása, elsajátítása.

			nek biztosítása, kísérése.				
Utómunka: Környezetismeret- és vizuális kultúra Magyar nyelv és irodalom (fogalmazás)	90 perc blokk (környezet és vizuális kultúra) 45 perc (fogalmazás)	A feladatlapok alapján ellenőrzik tudásukat, kooperatív technikával, rajz készítése a Pálos malom, Csigatúra, tanösvény élményeiről. Kutatás: Miért Csigatúra tanösvény a neve?	Feladatlapok előzetes elkészítése, felhasználható időkeret ismeretése.	Ellenőrzés, értékelés.	Feladatlapok	Spontán kialakuló csoportalkotással, a tanulók kooperatív munkával dolgoznak.	A tanulás hatékonyságának elsajátítása, közösségépítés, együttműködő képesség kialakítása, kreativitás fejlesztése.

Élmény-teszt a Pálos malomról

1. Mi a birtok neve, ahol vagyunk?

1p/

- a) Sársenti birtok
- b) Sársenti birtok
- c) Szalmahegyi birtok

2. Kiknek az üzemeltetésében állt a malom, ami a nevére is utal?

1p/

- a) pálosok
- b) ferencesek
- c) piaristák

3. Milyen malom ez?

1p/

- a) szélmalom
- b) gőzmalom
- c) vízimalom

4. Hány vízkereke van a malomnak?

1p/

- a) 1
- b) 2
- c) 3

5. Hány macska dolgozik a malomban? (A part alatt című dalból...)

1p/

- a) 1
- b) 2
- c) 3

6. Alkoss szavakat a betűkből! Írd le azokat a kifejezéseket, amelyek a malomhoz kapcsolódnak!

7p/

M	K	P	L	A	Ö
O	E	A	I	P	K
L	R	T	S	Z	Ö
N	É	A	Z	M	R
Á	K	K	T	Ó	N
R	I	B	Ú	Z	A

Összesen elérhető pontszám: 12p /elért

I. feladat pontszáma: 10p/.....

II. feladat pontszáma: 10p/.....

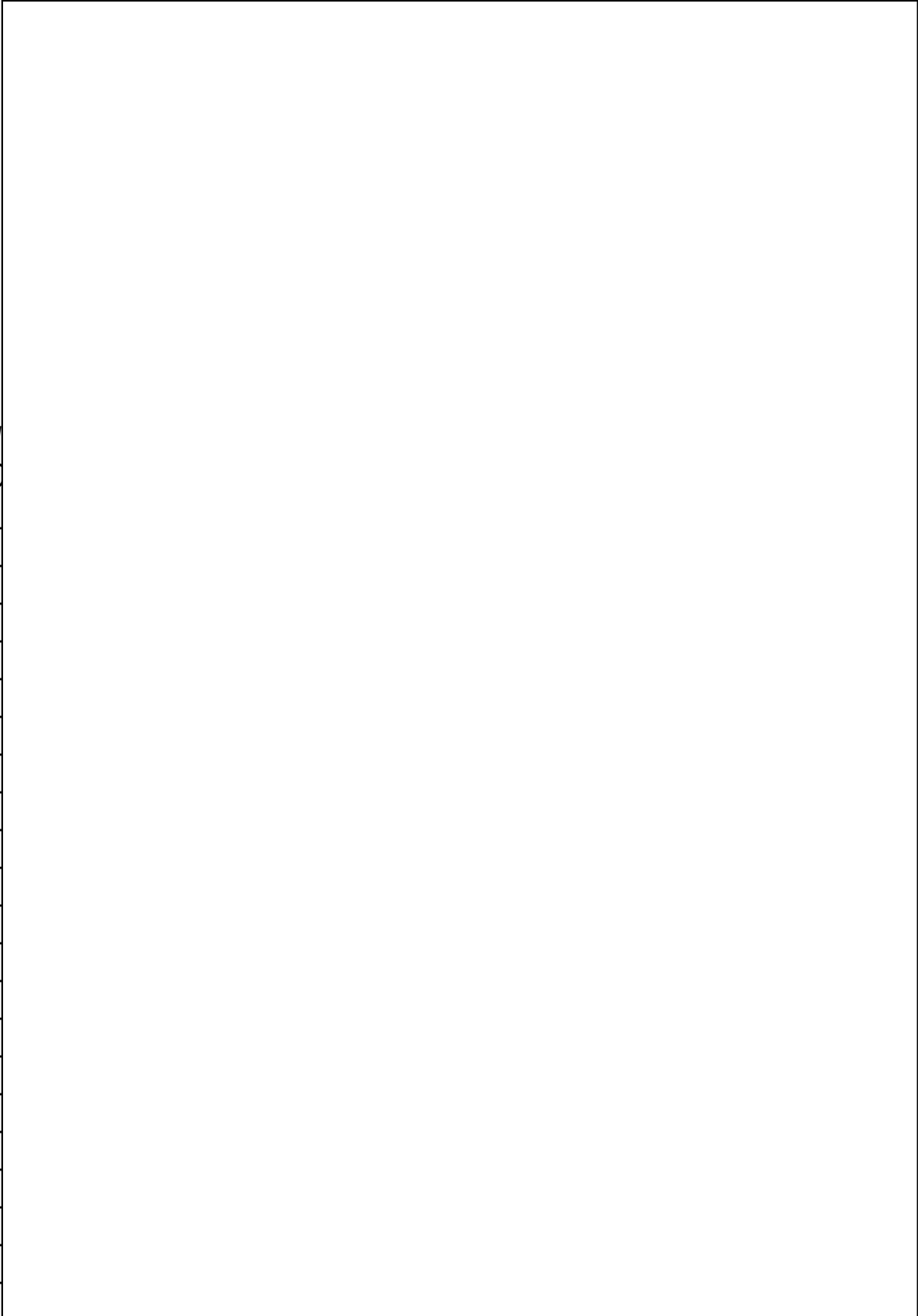
Összesen elérhető: 32p/elért pontszám

További feladatok:

*I. Készítsetek élményrajzot a Pálos malom működéséről! Csoportban vagy
párban is dolgozhattok!*

10/

III
C

The image shows a large, empty rectangular box intended for a drawing. On the left side of the box, there is a vertical axis with several horizontal tick marks. To the left of the top of this axis, the letters 'III' and 'C' are written vertically. The box is otherwise empty, providing space for a drawing related to the task described in the text above.

Élmény-teszt a Pálos malomról (megoldókulcs)

1. Mi a birtok neve, ahol vagyunk? 1p/
a) Sárréti birtok **b) Sásréti birtok** c) Szalmahegyi birtok
2. Kiknek az üzemeltetésében állt a malom, ami a nevére is utal? 1p/
a) pálosok b) ferencesek c) piaristák
3. Milyen malom ez? 1p/
a) szélmalom b) gőzmalom **c) vízimalom**
4. Hány vízkereke van a malomnak? 1p/
a) 1 **b) 2** c) 3
5. Hány macska dolgozik a malomban? (A part alatt című dalból...) 1p/
a) 1 b) 2 **c) 3**
6. Alkoss szavakat a betűkből! Írd le azokat a kifejezéseket, amelyek a malomhoz kapcsolódnak!
7p/

M	K	P	L	A	Ö
O	E	A	I	P	K
L	R	T	S	Z	Ö
N	E	A	Z	M	R
A	K	K	T	Ó	N
R	I	B	Ú	Z	A

**molnár, kerék, patak, liszt,
ökör, tó, búza**

Összesen elérhető pontszám: 12p /elért

I. feladat pontszáma: 10p/.....

II. feladat pontszáma: 10p/.....

Összesen elérhető: 32p/elért pontszám

A 2. alkalom megvalósításához kapcsolódó anyagok:

<https://menetrendek.hu/> (2018. 10.23-ai megtekintés)

Csiga túra ösvény

<http://kirandulastervezo.hu/celpont/zalakaros/csigatúra-tanosveny> (2018. 10.23-ai megtekintés)

<http://www.zalaerdo.hu/hu/termeszeti-kincseink/tanosvenyek/csigatúra-tanosveny-zalakaros.html>

(2018. 10.23-ai megtekintés)

Pálos malom

https://www.youtube.com/watch?v=dYFu_RjOIUw (2018. 10.23-ai megtekintés)

<https://www.youtube.com/watch?v=nbwVz-eHPYI&list=PL32kTDf9fjlilxQsds-sA1PTCsriZhmoG>

(2018. 10.23-ai megtekintés)

Tesztlap csatolva:

Szerkesztette: Kummerné Simon Gyöngyi

II/4.A gyakorlatok (esemény, programelem, tevékenység) bemutatása

7. A gyakorlat címe/neve

Osztálykirándulás 4. évfolyamon

7.1. Rövid összefoglaló:

A gyakorlat rövid bemutatása:

Osztálykirándulás Zala megyében:

Zalaegerszeg: Skanzen, Göcseji Múzeum; Egervár és környéke; Balaton-felvidék; Nova és környéke; Rezi

Kitérők a megyéből:

Murakeresztúr, Őrség, Nagyvázsony,

A kirándulásra két tanítási nap áll rendelkezésre. Reggel indulunk, este érkezünk, vagy ahol lehetőség van, ott alszunk, és másnap este érkezünk haza.

A helyszín adottságainak megfelelően szervezünk túrákat, kiállítást nézünk meg, várlátogatást teszünk, szentmisén veszünk részt. Szükség szerint szakvezetéssel. Szervezett és/ vagy szabad játéklehetőséget biztosítunk a gyerekeknek.

Célok:

A megye, megyekörnyék történelmi, néprajzi, építészeti nevezetességeinek megismerése. Hazafiságra nevelés. A nemzeti kultúra értékeinek átörökítése. Hagyományok ápolása. Hazaszeretet példáinak megmutatása, gyakorlásához lehetőség teremtése. Társadalmi tapasztalatok szerzése. Attitűdformálás magatartási minták közvetítésével. A közösség ügyei iránti érdeklődés felkeltése. Önmagáért és a közösségért való felelősségvállalás erősítése. Együttműködő képesség fejlesztése. A véleménynyilvánítás igényének felkeltése.

A keresztény értékek, a lelkiismeret, a megbocsátás, az alázat, a szolgálatkészség, a szociális érzékenység erősítése.

A környezet értékeinek felismerése, megőrzése.

Elvárt hatások, eredmények

Természettudományos, szociális, állampolgári, vállalkozói, esztétikai kompetenciák fejlődése. A tapasztalatszerzésen alapuló, önálló és csoportos tanulás célszerűségének felismerése.

Jártassá válik az intézményen kívüli környezethez való alkalmazkodásban.

Megerősödik a közösséghez való tartozás pozitív érzése, az önbizalma, fejlődik önismerete.

Újszerűség:

Új helyszínek megismerése, tapasztalatszerzés idegen környezetben. Aktív megismerés tapasztalatszerzéssel. Projektmunka, kooperatív tanulás, önismereti és közösségépítő játékok, élménypedagógiai módszerek.

Ellenőrzés, értékelés módja

Megfigyelés, gyűjtőmunka, jegyzetek készítése, fogalmazás, újságcikk, riport írása az élményekről, tesztek, rajzkészítés, plakátkészítés, lapbook készítése.

7.2. Hívószavak:

Természet, hazánk kincsei, egészség, társas kapcsolatok, önismeret, ismeretszerzés

7.3. Érintett kompetenciák

Természettudományos és technikai kompetencia, szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség, hatékony tanulás képessége.

Bemeneti kompetenciák:

tudás	készség	autonómia és felelősség	attitűdök
Ismeri a természet legfontosabb elemeit. Rendelkezik életkorának megfelelő anyanyelvi tudással, logikai készséggel, természetismereti alaptudással. Érti a közösség szabályait, törekszik azok betartására. Tud alkalmazkodni társaihoz. Érti és betartja a feladatvégzéssel kapcsolatos utasításokat és a munkavégzés menetét. Ismeri a gyalogos közlekedés szabályait.	Képes megfelelően kommunikálni társaival, tanítóival, a felnőttekkel. Használja a tanult természetismereti szakkifejezéseket. Önálló munkavégzésre képes. Ismeri közvetlen lakókörnyezetét, az iskola környékét. Képes kooperatív munkavégzésre. Képes a tanult és begyakorolt algoritmusok alkalmazására. Alkalmazza a tanult ismereteket, munkavégzési formákat.	Képes az önálló munkavégzésre. Képes ellenőrizni munkáját. Igényli az odafigyelést, személyes törődést. Felelősséget érez munkájáért. Elfogadja a társaival való együttműködést. Törekszik a felelősség vállalására.	Nyitott a feladatok megértésére, elvégzésére. Motiválható feladatvégzésre. Elfogadja tanítója figyelmeztetését, törekszik a javulásra. Felismeri társaiban, környezetében a jót, ismert helyzetekben különbséget tud tenni jó-rossz között. Fogékony az újra, a rendkívülire. Érdeklődik a játékos feladatok iránt. Kezdeményez játékot. Elfogadja társait hibáikkal együtt.

Kimeneti kompetenciák:

tudás	készség	autonómia és felelősség	attitűdök
Új történelmi, néprajzi, építészeti ismeretekre tett szert. Új társadalmi tapasztalatokat szerzett. Bővült szókincse, több természetismereti szak kifejezéssel ismerkedett meg. Önállóbbá vált a feladatvégzésben. Társaival közös munkában vett részt. Tisztábban látja saját képességeit. Megismerte a gyakorlati tevékenységhez szükséges anyagokat, eszközöket.	Alkalmazza a tanult kommunikációs formákat. Vitakészsége és a véleménynyilvánítás igénye fejlődött. Használja a tanult kifejezéseket, fogalmakat. Rutinszerűen alkalmazza a páros és csoportos munkát. Elkészíti önállóan a rábízott feladatot. Gyűjtőmunkát végez. Határozottabbá válik a tájékozódásban. A tanult ismereteket más helyzetekben is alkalmazza. Önállóságában fejlődik.	Önállóan is képes munkavégzésre, a kapott feladatok megoldására, de párban és csoportban is aktív. Együttműködő képessége fejlődött. Munkáját társaival együtt képes ellenőrizni, módosítani. Elfogadja a csoport szabályait, kereteit. Felelősséget érez a csoport munkájáért. Felelősséget vállal saját feladatainak elvégzéséért. Mások munkáját megbecsüli.	Motivált a feladatok sikeres elvégzésében. Nyitott, érdeklődő játékok iránt. Szívesen dolgozik kooperatív munkavégzéssel. Bátran kezdeményez egy-egy feladathelyzetben. Törekszik a szabályok betartására. Felismeri az értékeset, az értéket. Fontossá vált számára a hagyományok ápolása, a nemzeti kultúra értékeinek megismerése, megóvása.

Összefüggéseket lát meg a természetben. Új feladatokat, játékokat ismert meg. Tapasztalatot szerzett a gyalogos közlekedés mellett a tömegközlekedési eszközök kulturált, helyes használatában.	A tanult új játékformákat alkalmazza más helyzetekben, helyszíneken is.	Egyre kevésbé igényli az odafigyelést, társai jó hatással vannak rá.	Fokozottan érdeklődővé, motiválhatóvá válik. Igényli az érdekes feladatokat. Munkavégzésében igényessé válik. Szociális érzékenysége megerősödött.
---	---	--	--

7.4. Célcsoport: általános iskola, 9-11 év (4. évfolyam)

Csoport ajánlott létszáma: 20-25 fő

7.5. Szükséges időkeret, gyakoriság:

Gyakorlat alkalmainak száma: 2 nap

Alkalmak gyakorisága: tanévente egy alkalom

Egy alkalom időkerete: napi 8 óra 2x / 2 nap

7.6. A program egyedi humán-erőforrás igénye:

Két kísérő tanító és külső szakember, esetleg az ellátást biztosító segítő személyzet.

7.7. A program egyedi eszközigénye:

Kültéri és beltéri játékok.

7.8. Kidolgozó

A gyakorlat kidolgozója/ képviselője: Ámonné Csizmadia Hedvig

Elérhetősége: amonne.csizmadia.hedvig@nagykanizsa.piarista.hu

Az 1. alkalom bemutatása:

Kirándulás Zalaegerszegre.

Célok:

A megyeszékhely történelmi, néprajzi, építészeti nevezetességeinek megismerése. Hazafiságra nevelés. A nemzeti kultúra értékeinek átörökítése. Hagyományok ápolása. Hazaszeretet példáinak megmutatása, gyakorlásához lehetőség teremtése. Társadalmi tapasztalatok szerzése. Attitűdformálás magatartási minták közvetítésével. A közösség ügyei iránti érdeklődés felkeltése. Önmagáért és a közösségért való felelősségvállalás erősítése. Együttműködő képesség fejlesztése. A véleménynyilvánítás igényének felkeltése.

A keresztény értékek, a lelkiismeret, a megbocsátás, az alázat, a szolgálatkészség, a szociális érzékenység erősítése.

A környezet értékeinek felismerése, megőrzése.

Újszerűség a programban: Új helyszínek megismerése, tapasztalatszerzés idegen környezetben. Aktív megismerés tapasztalatszerzéssel. Kooperatív tanulás, élménypedagógiai módszerek szakember vezetésével. Megfigyelés, gyűjtőmunka, jegyzetek készítése, fogalmazás, újságcikk, riport írása az élményekről, plakát készítése.

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Gyülekező a nagykanizsai vasútállomáson.	15 perc	Megérkezés	Tanulók öszszegyűjtése, felszerelés ellenőrzése.	Megfigyelés	Egy napra elelendő élelem.	A jegyeket a tanítók elővételben váltják meg a csoportos utazáshoz. Kedvezmény	Pontosság fontosságának megtanulása.

						ek fel- mérése.	
Utazás vonaton.	62 perc	Beszélgetés, tízóraizás, ho- zott játékokkal (pl. kártya) sza- bad játék.	Felügyelet. Utazás szabá- lyainak ismer- tetése, bale- setvédelmi oktatás.	Tanítói közlés	Saját játékok	9. 10 – 10. 12 – ig tart az út.	Tömeg- közleke- dés sza- bályainak megtanu- lása.
Séta a belváros- ban. Neve- zetességek megtekint- ése.	90 perc	Túra a belvá- rosban, felolva- sás.	Útvonal kijelö- lése, kísérés.	Tanulói közlés, tanulói cselekvés	Kiselő- adások	A diákok előre felké- szülnek a me- gyeszék hely neveze- tességei ből. A helyszín- re érve felolvas- sák a gyűjtött anyagot.	A megye- székhely belvárosi neveze- tességein ek meg- ismerése.
Érkezés a Göcseji Falumúze- umba. Ebéd	30 perc	Étkezés	Étkezés	Tanulói cselekvés	Otthon- ról hozott élelem.		
Séta szak- vezetéssel a skan-	100 perc	Túra, odafigye- lés a szakveze- tőre. Új infor-	Kísérés, felü- gyelet.	Tapasztal- atszerzés cselekvés-	A szak- szak- vezető	A prog- ramot előzete-	Ismeret- szerzés, lényegki-

zenben. A szabadtéri néprajzi gyűjtemény megtekintése.		mációk befogadása, jegyzetek készítése.		sel, megfigyeléssel.	által biztosított eszközök, jegyzetfüzet.	sen egyeztetik a tanítók a skanzen munkatársaival.	emelés képességeinek fejlődése.
Uzsonna, pihenés.	20 perc	Étkezés	Étkezés	Tanulói cselekvés	Otthonról hozott élelem.		
Múzeum-pedagógiai foglalkozás. Sírablók nyomában.	100 perc	A múzeumpedagógus utasításainak követése, feladatok elvégzése.	Kísérés, felügyelet.	Tapasztalatszerzés cselekvéssel, megfigyeléssel.	A szakszakvezető által biztosított eszközök.	A programot előzetesen egyeztetik a tanítók a skanzen munkatársaival.	Ismeretszerzés, lényegkiemelés képességeinek fejlődése.
Séta a vasútállomásra.	40 perc	Séta	Séta, felügyelet.	Tanulói cselekvés	Saját felszerelés.		Gyalogos közlekedés szabályainak megerősödése.
Utazás vonaton.	81 perc	Beszélgetés, szabad játék hozott játékokkal (pl. kártya).	Felügyelet. Utazás szabályainak átismétlése.	Tanítói közlés	Saját játékok	Hazaút: 16. 57 – 18. 18	Tömegközlekedés szabályainak

Az 2. alkalom bemutatása:

Kirándulás Nagyvázsönyba

Célok:

A megyekörnyék történelmi, néprajzi, építészeti nevezetességeinek megismerése. Hazafiságra nevelés. A nemzeti kultúra értékeinek átörökítése. Hagyományok ápolása. Hazaszeretet példáinak megmutatása, gyakorlásához lehetőség teremtése. Társadalmi tapasztalatok szerzése. Attitűdformálás magatartási minták közvetítésével. A közösség ügyei iránti érdeklődés felkeltése. Önmagáért és a közösségért való felelősségvállalás erősítése. Együttműködő képesség fejlesztése. A véleménynyilvánítás igényének felkeltése.

A keresztény értékek, a lelkiismeret, a megbocsátás, az alázat, a szolgálatkészség, a szociális érzékenység erősítése.

A környezet értékeinek felismerése, megőrzése.

Újszerűség a programban: Új helyszínek megismerése, tapasztalatszerzés idegen környezetben. Aktív megismerés tapasztalatszerzéssel. Projektmunka, kooperatív tanulás, élménypedagógiai módszerek szakember vezetésével. Megfigyelés, jegyzetek készítése. Pedagógiai projekt feladatainak megoldása.

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Gyülekező az iskola előtt.	15 perc	Megérkezés	Tanulók öszszegyűjtése, felszerelés ellenőrzése.	Megfigyelés	Egy napra elengedő élelem	Indulás: 8 órakor	Pontosság fontosságának megtanulása.
Utazás bérelt busszal. Pihenő: Balatonyörök, Szépkilátó	120 perc egy pihenővel	Beszélgetés, szabad játékhozott játékokkal (pl. kártya).	Felügyelet. Utazás szabályainak ismertetése, balesetvédelmi oktatás.	Tanítói közlés	Saját játékok	A tanítók előre egyeztetnek a hivatásos sofőrrel, megrendelik a buszt.	Buszon való közlekedés szabályainak megtanulása

Tematikus nap a nagyvárzsonyi várban szakvezetéssel: Vár, Néprajzi múzeum, Posta Múzeum megtekintése idegenvezetéssel Várjátékok megtekintése „Kinizsi ötpróba” teljesítése: íjászat, csillagdobás, patkódobás, hordólovaglás, kardvégrekapás	240 perc 30 perces ebédszünettel	A szakvezető utasításainak követése, feladatok elvégzése.	Kísérés, felügyelet.	Tapasztalatszerzés cselekvéssel, megfigyeléssel	A szakvezető által biztosított eszközök.	Előzetes feladat: Tatay Sándor: Kinizsi Pál című regényének elolvasása A programot előzetesen egyeztetik a tanítók a vár munkatársaival.	Irodalmi, történelmi ismeretek bővülése. Ügyesség, bátorság megerősítése. Természettudományos, szociális, állampolgári, vállalkozói, esztétikai kompetenciák fejlődése. A tapasztalatszerzésen alapuló, önálló és csoportos tanulás célszerűségének felismerése. Jártassá válik az intézményen kívüli környezethez való al-
--	---	--	-----------------------------	--	---	--	---

							kalmazkodás-ban. Megerősödik a közösséghez való tartozás pozitív érzése, az önbi-zalma, fejlődik önismere-te.
Hazautazás	100 perc	Beszélgetés, szabad játékhozott játékokkal (pl. kártya).	Felügyelet. Utazás szabályainak betartatása.	Tanítói közlés	Saját játékok	Indulás: 15 óra-kor	Buszon való köz-lekedés szabálya-inak elmé-lyítése
Utólagos munka: Pedagógiai projekt	3 magyar nyelv és irodalom óra, 2 rajz és vizuális kultúra óra, 2 napközis óra	A projekt feladai-nak megoldá-sa csoportmun-kában	Feladatok, időkeret ismer-tetése.	Tanítói közlés, tanulói cselekvés csoport-munkában.	A/4-es lapok, fela-datlap-ok a pro-jektből, rajz-eszkö-zök karton, színes papír, olló, ra-	A cso-portokat a gyere-kek hozzák létre, a felada-tokat maguk osztják el.	Együtt-működő képesség fejlődése.

					gasztó jelme- zek		
--	--	--	--	--	-------------------------	--	--

<https://balatongyorok.hu/programok/szepkilato> 2018. október 22.

<http://nagyvazsony.hu/> 2018. október 22.

<http://nagyvazsony.hu/kinizsi-var-nyitvatartas/> 2018. október 22.

<http://kinizsivar.hu/> 2018. október 22.

Tatay Sándor: Kinizsi Pál Budapest Móra kiadó 1987

KINIZSI PÁL PROJEKT

Célcsoport: 4. osztályos tanulók, akik elolvasták Tatay Sándor: Kinizsi Pál című regényét és kiránduláson vettek részt a nagyvázsonyi várban.

Célok: Ismeretbővítés, szókincsbővítés, szövegalkotás, kreativitás fejlesztése, képzeletőerő, fantázia, komponáló készség fejlesztése, összefüggések keresése, figyelemfejlesztés, logikus gondolkodás fejlesztése, érvelés, vitakészség fejlesztése, dramatisztizálás, kommunikációs készség fejlesztése, közösségformálás.

Típus: Pedagógus hirdeti meg, a tananyaghoz kapcsolódik, a hagyományos órakeretektől eltér, rövid távú, közepes létszámú kiscsoportokra bontva, a produktum többféle: vita, színpadi előadás, kiállítás, szöveg.

Feldolgozás: A projekt feldolgozása osztálykeretben történik. 4. osztályos, vegyes képességű gyerekek vesznek részt benne csoportmunkában. Időkeret: 3 magyar nyelv és irodalom óra, 2 rajz és vizuális kultúra óra, 1 napközis délután a színdarab előadásához.

Leírás, feladatok:

1. foglalkozás: (irodalmi és nyelvi)

Csoportmunka. A gyerekek szétvagdosott papírcsíkokon kapják a feladatot, melyeket a megoldás során felragasztanak.

Párosítsátok a tartalomhoz a fejezetcímeket! Állítsátok helyes sorrendbe a fejezeteket a tartalomjegyzék segítségével!

A feladatmegoldás, ellenőrzés után röviden megbeszéljük fejezetről fejezetre haladva, miről szólt a regény, miért találtad érdekesnek?

1. Jónás, a nagy medve

2. Király és molnárlegény
3. Pásztortűz
4. Két fenevad
5. A király lustája
6. Villám
7. A zsák és a foltja
8. Bujkó és Mújó
9. Az őrszem
10. Jolánka elalszik
11. Ellenség vagy jó barát
12. A haditanács
13. Hahó! Barát!
14. Kinizsi! Kinizsi!
15. A császár foglyai
16. Ki népei vagytok?
17. Az aranykulcs
18. "Jó Magyarországnak cudar állapota"
19. "Fut a szultán vad hada"
20. Holubán "böles" terve
21. Aki másnak vermet ás
22. Kinizsi levele

1. Pál megmenti az őzike életét, Orsik néne elmeséli, hogy menekült meg Pál csecsemőként a töröktől.
2. Pál malomkövön szolgálja fel a frissítőt a vendégeknek.
3. Mátyás áruhában háromszor írja nevét a fahasábokra.
4. Pál megmenti a 101 éves öregasszony életét Jolánka kutyáitól. Mátyás felfogadja Pált.
5. Mátyás felfogadja Bujkót.
6. Pál megszelídíti Villámot.
7. Titusz és Holubán szövetséget köt egymással.
8. Podjebrád és Mátyás lakomát csap.
9. Pál és Jolánka az őrhelyen beszélgetnek.
10. Titusz és Holubán Pál életére tör.
11. Mátyás áruhában lepi meg Kinizsit az őrségben. Kinizsi elhagyja őrhelyét.
12. Titusz Bujkót Mátyásnak hiszi. Kinizsi elhozza a németek ágyúját.
13. Kinizsi levelet kap Mátyástól.
14. Kinizsi katonáival Erdélyben segíti Báthori István seregét.
15. Holubán árulóvá válik. Jolánka és Bujkó Keremes várában reked.
16. Bujkó útra kel Kinizsihez.
17. A vendek aranykulcsot találnak Bujkónál. Azt hiszik, ő a király áruhában.
18. A pápa követe érkezik Kinizsihez Rómából.
19. A törökökkel vívott csata közben érkezik meg Bujkó Jolánka üzenetével. Holubán arra kéri Jolánkát, legyen a német - római császár unokájának felesége.
20. Keremes várában a lakodalomra készülnek.
21. Bujkó visszaér Kinizsi üzenetével. A verembe taszítja Tituszt.
22. Kinizsi felszabadítja Keremes várát. Elnyeri Jolánka kezét.

Az alábbi szószerkezetek a 21. fejezetből valók. Az összetartozó darabok azonban elkeveredtek. Tegyetek rendet! Találjatok ki ti is hasonlókat, amelyek illenek a regény témájához!

hórihorgas, gémlábú, cinegeülepű	legény
megsemmisítő	győzelem
ropogós	sült
léhűtő	nép
százegy éves	öreganyó
hitvány	áruló
esküvői	szertartás
rettenetes	gödör
tátongó, szörnyű	lyuk

(A gyerekek összekeverve kapják meg.)

2. foglalkozás: (logikai gondolkodás)

Fejtsétek meg a kód segítségével a titkosírást!

55 33 13 33 14 64 11, 22 52 11 43, 23 52 53 52 56 15 52 44 21 33
 25 61 64 61 43 13 43 52 53 12 33 61 33 34 31 31 25 61 43 61 15
 16 21 64 21 31 11 53.

"Ülj lóra, fiam, Kinizsi Pál, teremj minél előbb Temes várában." (13. fejezet)

Az alábbi táblázattal betűket lehet kódolni, titkosítani az ókori görögök módszerével.

Pl.: okos → 63 23 63 15

Sor/oszlop	1	2	3	4	5	6
1	A	É	J	Ó	S	V
2	Á	F	K	Ö	T	W
3	B	G	L	Ő	U	X
4	C	H	M	P	Ú	Y
5	D	I	N	Q	Ü	Z
6	E	Í	O	R	Ű	-

Írjatok titkos üzenetet a másik csoportnak valamelyik szereplő nevében úgy, hogy felismerjék kitől kinek íródott az üzenet!

3. foglalkozás: (fogalmazás)

Képregény írása csoportmunkában. Választható témák:

1. Kinizsi Pál egy napja a várban
2. A kirándulás bemutatása iskolatársaimnak

4. foglalkozás: (vizuális nevelés)

Két téma közül választhatnak a csoportok:

1. Tervezzétek meg, készítsétek el Kinizsi kardját, pajzsát!
2. Élet a nagyvázsonyi várban Mátyás király korában.

5. foglalkozás (színjátszós)

Választható témák a csoportoknak:

1. Adjatok elő egy rövid részletet a könyvből!
2. Idézzetek fel egy emlékezetes élményt a kirándulásról!

Testnevelés mindenkié

Előszó/Ajánlás – tanítványkép

A dokumentumot összefoglaló előszó/ajánlás, a készítőik által megfogalmazott tanítványkép.

A módszertani fejlesztés alkotói olyan programokat szerveztek, melyek középpontjába a személyiség-fejlesztést helyezték. Kiemelt cél volt a mozgással kapcsolatos pozitív attitűd kialakítása, a mozgás szeretetének elmélyítése. Olyan személyiségjegyek fejlődésének elősegítése, mint az akaraterő, kitartás, együttműködési készség, alkalmazkodó készség. A rendszeres testmozgás igényének kialakítása, mint az egészségtudatos életmód elengedhetetlen eleme.

A gyakorlatokban tanárok és különböző korosztályú diákok egyaránt részt vettek. Ennek célja a közösségfejlesztés, a tanár-diák kapcsolat erősítése volt. Az eltérő korú tanulók együttműködésének kipróbálása újdonságként szerepelt a programokban. Az eseménysor három elemét - az intézmény Pedagógiai Programjához illeszkedve – délutáni sportfoglalkozások, sportbajnokságok, valamint egy flashmob szervezése, lebonyolítása adta.

A dokumentum e három gyakorlat bemutatását, az azokhoz fűzött elvárásokat, eredményeket tartalmazza.

A módszertani fejlesztés átfogó ismertetése

Célok:

Nagykanizsán az újraindulástól számítva folyamatosan alakult az iskola sportélete a növekvő- föltelő évfolyamok arányában. Mióta teljes a vertikum rendezünk házibajnokságokat, amiket eddig sportágakhoz, tagozatokhoz kötöttünk. Az a célunk az alább kidolgozott, egész tanévet átfogó rendszerrel, hogy az iskola diákságát, érdeklődése szerin választva, egy sportágban, kötelező jelleggel megmozgassuk. Lehetőségeket kínálunk, szám szerint 6-ot és ezekből önállóan választva, egész tanévben 10 alkalommal részt vesz, ügyesedik, csapattársakra talál, javul a sporthoz való viszonya, más közegben barátkozik, mint a tanterem. Megismer alsóbb - felsőbb évfolyamba járókat, más helyzetekben is mer hozzájuk fordulni, segítséget kérni, tanácsot adni. Bevonjuk a diákönkormányzat képviselőit a szervezésbe, erősítve a felnőtté válás, felelősségvállalás folyamatát. A tanár-diák sportrendezvények pozitív hatásait átmentenék a közismereti órákra is.

Szeretnénk ebbe a „sportosodási” folyamatba bevonni a kollégákat is, a tanév során 5 alkalommal szervezünk lehetőségeket. Azzal a céllal, hogy a közösség fejlődjön és megismerjük egymást egy speciális szempontból. Ennek voltak kezdeményei, de így rendszerbe foglalva, még nem próbáltuk ki. Nem kell ecsetelni mennyire ránk fér a stresszoldás, testi-lelki egészségünk javítása. Ezek az alkalmak lehetőséget kínálnak a diákokról való kötetlen beszélgetésre, az iskola életének megbeszélésére, amire a rohanásban egyre kevesebb idő marad.

Elvárt hatások, eredmények:

A pályázatban megjelölt testi-lelki egészség határozott fejlődése a diákság egészénél. Javuló szóbeli kommunikáció, fejlődés játéktudásban, kreativitásban, problémamegoldó képességben. A sportjátékok szabályinak betartása a szabálykövetés és a figyelem koncentráció növelését is kell, hogy javítsa.

Az iskolai stressz gyerekeknél okozott problémáinak mérséklődése.

Szakszerű felügyelet melletti izomgyarapodás és állóképesség fejlesztés.

Diákolimpián való aktívabb részvétel. Városi egyesületekbe való bejelentkezés, aktív amatőr sportolóvá, egészséges felnőtté válás.

Nagyon távoli célunk, hogy tanítványaink szülővé válva, példát mutatva, saját gyerekeiket is sportolni szerető felnőtté neveljék.

NAT-hoz, Pedagógiai Programhoz való csatlakozás lehetőségei:

A NAT-hoz, Pedagógiai Programhoz való csatlakozás lehetőségeinek bemutatása

A NAT testnevelésre vonatkozó előírásaival, illetve az iskola Pedagógiai Programjával teljes kompatibilitást mutat jelen pályázatban vállalt feladat.

Ezek szerint: „Az iskolai testnevelés és sport eszközeivel megkülönböztetett részét képezi a tanulók testi, motoros, lelki, értelmi, érzelmi és szociális fejlődését szolgáló teljes körű iskolai egészségfejlesztésnek és tehetséggondozásnak.”

Az egészségmegőrzése – testi, lelki - kiemelten fontos területe a gyerekek iskolai fejlesztésének.

A gyakorlatok (eseménysor, programelem, tevékenység) bemutatása

8. A gyakorlat címe/neve

8.1. Rövid összefoglaló:

A gyakorlat rövid bemutatása:

Iskolai sport délután szervezése évi 10 alkalommal minden diák számára 5. osztálytól 12. osztályig, amelyek a következők: kézilabda, asztalitenisz, röplabda, kosárlabda, futó és akadálypróba és aerobick (a sportágak közül egyet kell kötelezően választani a gyerekeknek), illetve évi 5 alkalommal a tanár kollégák részére 6 sportágból, amelyek a következők: tollaslabda, asztalitenisz, aerobick, labdarúgás, kosárlabda és röplabda.

Iskolai sport bajnokság szervezése az osztályok számára 5. osztálytól 12.-ig és tanároknak 6 sportágban, melyek a következők: labdarúgás, kosárlabda, röplabda, kötélugrás, asztalitenisz és magasugrás. Ezen kívül tanár – szülő és szülő – tanuló mérkőzések szervezése.

1 flashmob szervezése év végén a diákok és a tanár kollégák részvételével.

Célok:

Cél a gyerekek sport és mozgás iránti szeretetének erősítése.

Versenyszellem kialakítása.

Csapatmunka élményének megismertetése.

Elvárt hatások, eredmények

A jövőbeni igény a mozgásra, kompromisszumkészség, csapatszellem erősödése, a csoport igényeinek fontosabbá tétele az egyénénél.

Újszerűség:

Újdonság lesz az egyik korosztálynak a másikkal való együttműködése, illetve, hogy a diákok nem csak egymás ellen versenyezhetnek, hanem tanárok vagy szülők ellen is kipróbálhatják magukat.

Ellenőrzés, értékelés módja:

Jelenléti ív, a részvételről. Mindenki által nyomon követhető ponttáblázat a testnevelő tanári hirdetőtábláján. Tanév végén, sportnapon eredményhirdetés, jutalom.

8.2. Hívószavak:

sport, verseny, flashmob, szabadidő, mozgás, csapatszellem

1.3. Érintett kompetenciák

	Tudás	Készség	Attitűd	Felelősség, autonómia
--	-------	---------	---------	-----------------------

Bemenet	ismeri a választható lehetőségeket, sportokat; érti a feladatot	képes a fölkinált lehetőségek közül választani	nyitott arra, hogy a választott sportág szabályait, technikáját, taktikai elemeit befogadja	felelősséggel végigcsinálja a tanévre választott sportot
Kimenet	birtokában van a sportági ismereteknek	alkalmazza, használja, gyakorolja a megszerzett tudást	igénye van a további fejlődésre, folytatásra	csapata, munkájában önállóan, együttműködően, olykor irányítóként részt vesz; fölisméri a hibáit, küzd a csapat jobb eredményéért

1.4. Célcsoport:

Célcsoport: 5 – 12. évfolyam, tanárok, szülők

Korosztályok: 10 – 14 év, 14 – 18, 19; 25-65 év

Csoport ajánlott létszáma: 20 fő

1.5. Szükséges időkeret, gyakoriság:

Gyakorlat alkalmainak száma: minimum 10 alkalom

Alkalmak gyakorisága: havonta 1 - 2 alkalom

Egy alkalom időkerete: 45 perc

1.6. A program egyedi humán-erőforrás igénye:

Testnevelő kollégák, diák segítők.

1.7. A program egyedi eszközigénye:

Kosárlabda, focilabda, röplabda, ugrókötelek, húzókötel, magasugró állvány, lécszivacs, kézilabda, asztali-tenisz asztal, ütők és labdák, zenelejátszó, erőfejlesztő eszközök, eredményjelző.

1.8. Kidolgozó

A gyakorlat kidolgozója/szakmai képviselője:

Elérhetősége: 8800 – Nagykanizsa, Sugár út 11 – 13.

1.9. megvalósítás folyamata alkalmainak/ elemeinek részletes bemutatása:

Az iskolai házibajnokság bemutatása mind a 6 sportágban:

1. Labdarúgás: November

Feladatok: A választott DÖK – ös gyerekekkel a sorsolás lebonyolítása a legelső feladat. 5. osztálytól 12. osztályig a mi iskolánkban 17 db osztály van. Ezt a 17 osztályt még kiegészíti a tanárok csapata. Nem lesz irányított sorsolás, tehát a 18 csapat egyforma esélyekkel indul. Mivel a 16 fős főtáblára nem lehet 18 csapatot felírni, ezért 4 osztálynak selejtezőt kell játszania a főtáblára kerüléshez. A 2 selejtező lejátászása után a 2 vesztes csapat kiesik és innen már 16 csapat harcolhat tovább egyenes kiesési rendszerben. A 16 között kieső 8 csapat gólkülönbség alapján rangsorolódik. A továbbjutó 8 csapat a főtáblán folytatja, ahol végig egyenes kiesés lesz. Egyedül az elődöntők kiesői játszanak majd még egy mérkőzést a bajnokság 3. helyéért.

Időkeret: A selejtezőn és a 16 között 2 x 10 perces egy mérkőzés. A 8 között 2 x 15. A 4 között és onnan végig 2 x 20 perc. Döntetlen esetén 2 x 5 perc hosszabbítás, utána, ha nem lesz győztes, akkor 3 db büntető csapatonként.

A tanulók tevékenysége: A gyerekek aktívan szervezik majd osztályaik csapatát, ahogy az előbbi években is volt, főleg ha az ellenfél egy idősebb osztály, vagy a tanárok csapata. Csapatonként egyszerre 5 ember lesz a pályán, de a csapatok szervezhetnek nagyszámú cserét. Az osztályok lányokat is szerepeltethetnek a mérkőzések folyamán.

A pedagógus tevékenysége: Kifüggeszteni a meccsidőpontokat a faliújságra, amit a gyerekek figyelemmel kísérnek. A meccsek vezetése, ezeken a mérkőzéseken nem fordul elő általában nagyobb szabálytalanság. Egyben elmondható is, hogy a nagy korkülönbségű egymás ellen játszó osztályoknál a nagyobbak óvatosan játszanak a kisebbek ellen.

Eszközök: A labdarúgás nem egy bonyolult sportág így eszközre sincs sokra szükség. Amit használni fogunk: labdák, jelzőmezek, eredményjelző, stopperóra és síp.

2. Kosárlabda: December, Január

Feladatok: A választott DÖK – ös gyerekekkel a sorsolás lebonyolítása lesz a legelső feladat. 5. osztálytól 12. osztályig a mi iskolánkban 17 db osztály van. Ezt a 17 osztályt még kiegészíti a tanárok csapata. Nem lesz irányított sorsolás, tehát a 18 csapat egyforma esélyekkel indul majd a sorsoláson. Mivel a 16 fős főtáblára nem lehet 18 csapatot felírni, ezért 4 osztálynak selejtezőt kell játszania a főtáblára kerüléshez. A 2 selejtező lejátászása után a 2 vesztes csapat kiesik és innen már 16 csapat harcolhat tovább egyenes kiesési rendszerben. A 16 között kieső 8 csapat gólkülönbség alapján lesz rangsorolva. A továbbjutó 8 csapat a főtáblán folytatja, ahol végig egyenes kiesés lesz. Egyedül az elődöntők kiesői játszanak majd még egy mérkőzést a bajnokság 3. helyéért.

Időkeret: A selejtezőn és a 16 között 2 x 10 perces lesz egy mérkőzés. A 8 között 2 x 15. A 4 között és onnan végig 4 x 10 perc, mint egy rendes mérkőzésen.

A tanulók tevékenysége: A gyerekek aktívan szervezik majd osztályaik csapatát, ahogy az előbbi években is volt, főleg ha az ellenfél egy idősebb osztály, vagy a tanárok csapata lesz. Csapatonként a pályán egyszerre 4 ember lesz a pályán, mivel a mi termünk elég kicsi, de sok csapatnak szokott lenni nagyszámú cseréje is. Elő szokott fordulni, hogy

az osztályok lányokat is beállítanak a mérkőzések folyamán, sőt olyan is, ahol inkább a lányok vannak többségben az osztálycsapatban.

A pedagógus tevékenysége: Nekem nem lesz sok dolgom a sorsolás után, a meccsidőpontok ki lesznek függesztve a falújságra, amit a gyerekek mindig figyelni szoktak. A meccsek vezetésével nem szokott gond lenni, ezeken a mérkőzéseken nem fordul elő nagyobb szabálytalanság. Egyben elmondható is, hogy a nagy korkülönbségű egymás ellen játszó osztályoknál a nagyobbak óvatosan játszanak a kisebbek ellen.

Eszközök: A kosárlabdánál sok eszközre sincs szükség. Amit használni fogunk: labdák, jelzőmezek, eredményjelző, stopperóra és síp.

3. Kötélugrás:Május

Feladat: Minden osztályból 2 fiú - 2 lány versenyez. Fél perc alatt ki lép többet. A 4 eredményt összeadva kijön egy szám, ezeket hasonlítjuk, pontozzuk. 17 osztály versenyez párokban, lány a lánnyal - fiú a fiúval; a győztes főtáblára kerül, vesztes vigaszágra. Itt is párosával versenyeznek egyenes kieséssel, aki győz, tovább mehet.

Időkeret: Plusz testnevelés órán indul a főlkészülés, novembertől havi 1 alkalommal; a verseny májusban, heti 1 alkalommal.

A tanuló tevékenysége: Megszervezni az osztályból azt, aki kötélugrásból a legjobb, eljönni az előre egyeztetett időpontra, legjobb tudása szerint szerepelni. Aki nem ugrik, jön szurkolni az osztály képviselőinek.

A pedagógus tevékenysége: Sorsolás elkészítése, időpontok kifüggesztése a testnevelő tanárhoz, ütközések esetén új időpont keresése. Helyszín, eszközök, számolók biztosítása, eredmények vezetése, diákok tájékoztatása.

Eszközök: Ugrókötél 4 db, 1 db időmérő eszköz, jegyzőkönyv.

4. Magasugrás: Április

Feladatok: A gyerekek osztályonként 3 versenyzőt küldhetnek majd a bajnokságra. A csapatban legalább egy lány tagnak is kell lenni. A mi iskolánkban 5 - 12. évfolyamon 17 osztály van, ezt egészíti ki a tanárok csapata. Ennek megfelelően 18 csapat indulhat. Csapatonként a három versenyző összeredménye fog számítani. Összesen tehát 51 diák és 3 tanár fog részt venni a versenyen, vagyis 54 fő.

Időkeret: A bajnokság lebonyolítása három időpontban kerül lebonyolításra. Első alkalommal az 5., 6., 7. évfolyam képviselői (18 fő), második alkalommal a 8., 9., 10. évfolyam versenyzői (18 fő), a harmadik alkalommal pedig a 11., 12. évfolyam, valamint a tanárok csapata fog sorra kerülni. Egy alkalomra 45-90 perc a tervezett idő.

A tanulók tevékenysége: A gyerekek önállóan alakítanak majd csapatokat. A kihirdetésre kerülő időpontban megjelennek. Minden egyes versenyző bediktálja az általa választott kezdőmagasságot. 10-12 perces bemelegítést követően szólításra állnak fel az ugráshoz. Minden magasságon három lehetőségük van próbálkozni. Három egymást követő sikertelen kísérlet után az ugró kiesik a versenyből. Egy bizonyos magasságon lemondhat a második vagy a harmadik kísérletéről, és joga van egy következő magasságon ugrani. A technika nem lesz megkötvé.

A pedagógus tevékenysége: Az első lépés a versenyidőpontok kihirdetése, kifüggesztése lesz a hirdetőtáblára. A fő feladat a verseny lebonyolítása, a szabályok betartatása lesz. Elsőként a versenyzők jegyzőkönyvbe vétele, a kezdőmagasság rögzítése, azt követően pedig a versenyzők szólítása, az eredmények rögzítése lesz a feladat.

Eszközök: 2 db magasugró állvány, 1db magasugró lécs, ugrószőnyeg

5. Asztalitenisz: Április, Május

Feladatok: A választott DÖK – ös gyerekekkel a sorsolás lebonyolítása lesz a legelső feladat. 5. osztálytól 12. osztályig a mi iskolánkban 17 db osztály van. Ezt a 17 osztályt még kiegészítette a tanárok csapata. Összesen 18 csapat. A csapatot 2 fő (osztályonként) fogja képviselni. Lehet fiú és lány is. A két ötödik és hatodik osztály csapata selejtezőt vív egymással - ez után 16 csapat marad - akik kieséses rendszerben fognak tovább játszani (sorsolás alapján). A számolást asztalonként egy diák segítők fogja elvégezni, aki egyben bírós is.

A pedagógus tevékenysége: A meccsidőpontok, eredmények ki lesznek függesztve a faliújságra, amit mindenki figyelhet.

Eszközök: pingpongasztal, pingpongütő, pingponglabdák

6. Röplabda:Február, Március

Feladatok: Az első feladat a sorsolás lebonyolítása lesz 5. osztálytól 12 - ig. Először az azonos évfolyamba tartozó osztályok játszanak egymás ellen, utána sorsoljuk véletlenszerűen a győztes osztályokat. A lebonyolítás egyenes kieséses rendszerben történik. Az osztályokat kiegészíti a tanárok csapata is.

Időkeret: A mérkőzések 2 nyert játszmaig tartanak. Mivel a játékot nem időre játsszák.

A tanulók tevékenysége: Minden osztály kiállít egy 6 fős csapatot, reményeink szerint több osztálynak is lesznek cserejátékosai.

A pedagógus tevékenysége: A sorsolás lebonyolítása után az osztályok értesítése a mérkőzések időpontjairól, illetve a játékvezetés lesz a legfontosabb feladat.

Eszközök: Röplabdák, síp, röplabdaháló, eredményjelző.

Az iskolai sport délután bemutatása mind a 6 sportágban:

1. Kosárlabda:

Feladatok: Miután a gyerekek önként választhattak a sportágak között, így nagyrészt erre a sportra olyanok jönnek majd, akik szeretik és tudják is csinálni. Minden alkalom elején fel lesz mérve, hogy hányan vagyunk és az alapján csapatokba lesznek állítva. Labdás ügyesséfejlesztéssel és egyéb dolgokkal nem akarom húzni az időt, csak a megfelelő bemelegítés lesz a játék előtt.

A csapatokban egyaránt lesznek fiúk és lányok is, reményeim szerint olykor kolléga is fog csatlakozni hozzájuk. A pályán egyszerre csapatonként 4 - 5 fő szerepel és bizonyos pont után, vagy eltelt idő után a csapatot cserélni fogom, vagy a csapatokon belül a játékosokat.

Időkeret: Alkalmanként 45 perc áll a rendelkezésünkre, amit minden esetben ki is töltünk, de lesz olyan is bizonyosan, hogy a levezetéssel együtt tovább fogunk maradni.

A tanulók tevékenysége: Miután megjelennek a gyerekek a foglalkozás elején, vagy én osztom be őket csapatokba, vagy csapatkapitányt jelölök ki, akik utána választanak. Aki csapatkapitány lesz általában jól szokta szervezni a csapatát, de néha biztos elő fog fordulni, hogy be kell majd segítenem. A játék elindítása után a gyerekek aktívan részt vesznek a meccsben, lustálkodás a pályán nem nagyon szokott előfordulni.

A pedagógus tevékenysége: Miután megjelennek a gyerekek a foglalkozás elején, vagy én osztom be őket csapatokba, vagy csapatkapitányt jelölök ki, akik utána választanak. Csapatszervezés után már csak a játékot kell majd fűjnom, hogy megfelelő mederben folyhasson a játék. Időmérés.

Eszközök: kosárlabda, jelzőmez, eredményjelző, síp és stopperóra

2. Akadályfutás:

Feladatok: Miután a gyerekek önként választhattak a sportágak között, így nagyrészt erre a sportra olyanok jönnek majd, akik szeretik és tudják is csinálni. Itt elég sok feladatom lesz a szervezéssel. Minden alkalom elején fel lesz mérve, hogy hányan vagyunk és az alapján csoportokba lesznek állítva.

Még mielőtt a gyerekek megjönnek, be kell rendeznem a tési termünket. Az elmúlt évek tapasztalata alapján legalább 8 db 4 – 5 fős csoportot kell majd alakítanom. Legalább annyi erősítő állomás kell, amennyi kis csoport lesz a foglalkozáson.

Időkeret: Alkalmanként 45 perc áll a rendelkezésünkre, amit minden esetben ki is töltünk, de lesz olyan is bizonyosan, hogy tovább is maradunk majd. A tájékoztatás után, a gyerekek amint elfoglalják az első állomást, a jelzésem után mennek 1 percre. Minden állomáson 1 percig kell dolgozni, majd a következő állomásra érkezésre és a pihenésre szintén van egy perc. Ezek az 1 percek váltakoznak folyamatosan a foglalkozás alatt.

A tanulók tevékenysége: Miután megjelennek a gyerekek a foglalkozás elején, csoportokba osztom őket. Ez annyit szokott jelenteni, hogy megkérem őket, hogy álljanak 3 – 4 – 5 fős csoportokba, mindig a létszámtól függően. A foglalkozás elején majd választaniuk kell egy állomást, ahol elkezdik a munkát. Az állomás befejezésével menniük kell majd a következő helyszínre és ott is végre kell majd hajtaniuk a feladatot. Az állomáshely elfoglalása után a gyerekek aktívan részt szoktak venni a munkában, lustálkodás az állomásokon nem nagyon szokott előfordulni.

A pedagógus tevékenysége: Miután megjelennek a gyerekek a foglalkozás elején, beosztom őket csoportokba. Mielőtt mindenki elfoglalja a helyét a különböző állomáson, szépen leültem majd őket, hogy kellő figyelemmel végig tudják nézni, amint bemutatja valaki, hogy melyik állomáson milyen feladatot kell majd csinálniuk. Ha ezzel végzünk, a csoportok választanak állomást és kezdődik a munka. Az idő elteltével jelzek, a munka befejeződik és mindenki megy majd a következő állomásra. Ha vége a pihenőidőnek megint sípolok és az új állomáson folytatódik a csoportok számára az erőfejlesztés. A 45 perc elteltével szólok nekik, hogy levezetés és nyújtás következik.

Eszközök: medicinlabdák, KTK készlet, mászókötel, ugrókötel, bóják, TRX, zsámolyok, kislabdák

3. Kézilabda:

Feladat: Minden diák a tanév elején, kötelezően választ egy sportágat 6 lehetőség közül. A tornaterem órarendjében meghatározott napon és órában kézilabdaedzést szervezünk. Erre önként jelentkezve jöhetnek a diákok, a sportág szabályival, speciális sportmozgásaival való megismerkedés céljából.

Időkeret: Novembertől kezdve 10 alkalom. Alkalmanként 45 perc.

A tanuló tevékenysége: Pontosan megjelenni, aktívan részt venni; megismerni, elsajátítani a játék elemeit. Mivel különböző korúak a résztvevők, egymást segíteni.

A pedagógus tevékenysége: Okos szervező munkával erre a lehetőségre "csábítani" a gyerekeket. Változatos programmal készülni, megszerettetni a kézilabdát. Ellenőrizni, hogy aki ide jelentkezett eljőjön, részt vegyen.

Eszközök: Labdák, jelzőmezek, bóják, számlók, karikák.

4. Aerobik:

Feladatok: A sportkörökre önként jelentkezhetnek a diákok év elején. Minden alkalomra előre összeállítom majd a zenei anyagot, amelyre a mozgást fogjuk végezni. A foglalkozások 12 - 15 perces bemelegítéssel fognak kezdődni, azt követi majd a fő rész. A lányok feladata az általam bemutatott gyakorlatot követése, ismétlése lesz. Fontos a pontos végrehajtás, ezért minden gyakorlatot be fogok mutatni, felhívom a figyelmet a végrehajtás módjára, valamint folyamatosan visszajelzést fogok adni és korrigálni az esetleges hibákat.

Időkeret: Alkalmanként 45 perc fog rendelkezésünkre állni. Mivel dupla órában fogom tartani a foglalkozást, akinek kedve lesz és ideje engedi, mindkét alkalmon részt tud majd venni.

A tanulók tevékenysége: A gyerekek minden foglalkozáson szórt alakzatban fognak elhelyezkedni, én pedig velük szemben. Tükörben mutatom majd be nekik a végrehajtandó gyakorlatokat, ők pedig követik majd az én mozgásomat.

A pedagógus tevékenysége: Minden alkalommal be fogom mutatni a végrehajtandó gyakorlatokat a gyerekekkel szemben. A helyben végezhető feladatoknál bemutatást követően, mialatt az ismétléseket végzik, körbe fogok járni és javítom az esetleges hibákat.

Eszközök: Székek, tornaszőnyegek (polifoam), hangtechnika (laptop, erősítő, hangfalak).

5. Asztalitenisz:

Nagyrészt olyanok jönnek, akik már tudnak valamilyen módon játszani. Nagyon vegyes lesz a kép: lesznek nagyon ügyesek és olyanok is, akik alig tudják eltalálni a labdát. A helyes ütőfogás fontos, amit gyakran fogok javítani, de min-

den helytelen mozdulatot nem tudok kijavítani. A szabályokat- számolás, szervacsere, "idegen" stb.- valószínűleg sokszor el kell magyarázni. Nehézséget okoz, hogy bent csak három asztal van, de amíg lehet, használjuk a kintieket is. Egy asztalnál csak párokban játszhatnak, gyakorolhatnak. Szervezési nehézséget okoz, hogy egy asztalt 6 - 8 tanuló is használ. Ezt csak váltva lehet megoldani- vagy 2 percenként vagy 5 pontonként cseréljenek. Rövid bemelegítés után párokban gyakorolnak, majd meccseket játszanak.

Időkeret: Alkalmanként 60 perc áll a rendelkezésünkre.

A pedagógus tevékenysége: A kollégák közül többen is szívesen fognak játszani, mivel valamilyen szinten mindenki tud játszani, de többen közülük szeretnek is. Az sem árt, ha néhány alapvető dolgot el tudnak sajátítani.

Eszközök: pingpongasztal, pingpongütő, pingponglabdák

6. Röplabda:

Feladatok: Mivel a gyerekek közül sokan csak most fognak megismerkedni ezzel a sportággal, az alapokkal kell kezdeni a tanulást. Először labdás ügyességi feladatok lesznek, majd fokozatosan ismerkedünk a röplabda alapjaival. Előszörban a kosár- és alkarérintéssel.

Időkeret: Foglalkozásonként 45 perc áll rendelkezésünkre, amit igyekszünk megfelelően kihasználni.

A tanulók tevékenysége: Bemelegítés után egyéni majd páros labdás gyakorlatok lesznek. Utána eleinte zsinórlabda játék, majd néhány foglalkozás után a röplabda játékot fogják gyakorolni.

A pedagógus tevékenysége: A foglalkozások vezetése lesz a fő feladat. A gyakorlatok elmagyarázása és bemutatása.

Eszközök: Röplabdák, síp, eredményjelző, röplabdaháló.

Flashmob:

Időkeret: osztályonként egy-egy 45 perces testnevelésóra a koreográfia elsajátítására, valamint egy előre kijelölt 45 perces tanóra az összpróbára. A sportnapon előadott kész flashmob maga kb 5 perc.

A tanulók tevékenysége: A kiválasztott lányoknak a zene kiválasztása, valamint a koreográfia megalkotása. A többi diák feladata a kész mozgássor betanulása.

A pedagógus tevékenysége:

1. Felkérés alapján 5 lány segítségét fogom kérni a zene kiválasztásában és a koreográfia megalkotásában.
2. A kész koreográfiát testnevelés, illetve ha szükséges, osztályfőnöki órákon fogom betanítani a diákoknak.
3. Szükséges lesz egy összpróba, melynek időpontját majd kijelölöm. Helyszín az iskola udvara lesz.
4. Mindezek mellett fontos lesz a flashmob helyszínének is időpontjának kijelölése, és az ahhoz kapcsolódó plusz feladatok ellátása. Az előre tervezett helyszín a város főtere, az időpont pedig az utolsó tanítási hét keddeje, 2019. június 11.

lesz. Arra a napra terveztük ugyanis az iskola sportnapját, mely a tervezett flashmobbal venné kezdetét. A plusz tevékenységek pedig:

- az esemény lebonyolításához szükséges engedélykérek benyújtása és rendezése a Via Kanizsa Városüzemeltető Nonprofit Zrt. cégnél, valamint a Polgármesteri

Hivatalnál

- (a Zalai Hírlap és a Kanizsa TV szerkesztőségének megkeresése és felkérése az esemény megörökítésére, közkinccsé tételére)
- a szabadtéri hangosítás megszervezése, feladatok kiosztása a hangosításban segédkező műszaki és technikai kollégák számára

Eszközök:

- Laptop, erősítő, hangfalak.
- Engedélyek

Közösségfejlesztés, testi-lelki egészségfejlesztés

Előszó - Tanítványkép

I. Közösségfejlesztés, testi-lelki egészségfejlesztés a felsős osztálykiránduláson:

A „**Közösségfejlesztés, testi-lelki egészségfejlesztés a felsős osztálykiránduláson**” tervezet témája a pedagógiai programba beépített osztálykirándulások tanévenkénti megtervezése és lebonyolítása, a diákok aktív bevonásával. A program során a gyerekek az egyes évfolyamokon, élménypedagógiai játékok felhasználásával csoportokba szerveződnek, majd ezt követően az osztályfőnök koordinálásával kutatómunkát végeznek az úti célnak választott települések történetéről, nevezetességeiről. A csoportok egyben útvonal-, és programterv ajánlatot is készítenek. Az elkészült terveket osztályfőnöki órán ismertetik a többiekkel. A bemutatott tervek alapján, az osztály közösen válogat a programajánlatokban, és így kialakítják az osztálykirándulás programtervét.

Miért fontos az osztálykirándulások szervezése?

A mai kor 10-14 éves korosztályának nemzeti önismerettel kell rendelkeznie. Az iskolai nevelésben az erős nemzettudat kialakításának egyik fontos eszköze az osztálykirándulás, mely lehetőséget teremt arra, hogy a tanulók megismerjék Magyarországot, valamint a magyar nyelvterület szellemi és tárgyi hagyományait, történelmi emlékeit.

Ezeknek az ismereteknek a birtokában, a hazához való kötődés, a magyarságtudat erősödik a tanulóknál. A gyerekek bevonása a kirándulás tervezésének folyamatába amellyel, hogy munkamegosztásra sarkallja a fiatal generáció tagjait, kreativitásra készíti a gyerekeket, erősíti felelősségtudatukat, végeredményben a szociális kompetenciák fejlesztését segíti elő. Az osztálykirándulások során a diákok tapasztalati úton, az élményeik tárházának gazdagításával jutnak új ismeretekhez. Reményeink szerint, ezek az élmények a későbbiekben is ösztönzik majd a felnövő generációt, a bennünket körülvevő világ mind tökéletesebb megismerésére, a közösségi lét (család; munkahelyi közösség) egyén életében betöltött fontos szerepére.

I. A módszertani fejlesztés átfogó ismertetése

Célok az osztálykirándulások szervezése és lebonyolítása során:

- új ismeretek átadása
- már korábban megszerzett ismeretek mélyítése
- magyarságtudat megalapozása
- egészséges értékrendszer kialakítása
- társadali normák közvetítése, szocializáció
- a gyerekek értelmi, érzelmi, erkölcsi és esztétikai nevelése
- tevékeny részvétel a szervezésben, lebonyolításban
- a szervezésben- és a kiránduláson résztvevők élményhez juttatása
- pozitív személyiségvonások felszínrehozása
- összefüggések meglátása

Elvárt hatások, eredmények:

A tanulók a felkészülés idején részeseivé válnak a kirándulásszervezésnek. A folyamat során az infokommunikációs eszközhasználatuk - mobiltelefon, digitális fényképezőgép, kép- és adatfeldolgozás számítógépen – célorientáltá válik. A kirándulás egyes állomásairól a kirándulást megelőzően, majd az élménybeszámoló alkalmával prezentációt készítenek, ezáltal is mélyítik informatikai tudásukat. Mindezek együttesen segítik a modern tanulási folyamatban nélkülözhetetlen digitális eszközök használatához szükséges készségek és képességek kibontakozását. A kirándulás szervezése és lebonyolítása során kooperatív munkafolyamatokat felhasználva segítik elő új ismeretek befogadását. Elvárásaink szerint a gyerekek egy-egy kirándulás szervezése és lebonyolítása során, újra és újra felfedezhetik a játék örömeit.

A kirándulások során felelősséggel tartoznak önmagukért és egymásért, így szociális kompetenciájuk jelentős mértékben fejlődik. A tervező munkában való részvétel amellet, hogy erősíti a közösséget, pozitív hatással van önbecsülésükre is.

NAT-hoz, Pedagógiai Programhoz való csatlakozás lehetőségei:

A felsős osztálykirándulások szervezése, lebonyolításának folyamata, és a kirándulások során megszerzett ismeretek szervesen kapcsolódnak a Nemzeti Aaptantervben meghatározott pedagógiai célok eléréséhez. Magyarország tájegységeinek megismerése a tanulóknban segíti a hazafiság érzelmvilágának kifejlődését, egyben lehetővé teszi a természeti, társadalmi és kulturális értékek megismerését is. Emellett ösztönzi is a diákokat ezeknek az értékeknek megőrzésére. A kirándulások szervezése során az osztály, különböző szavazások útján választhat egy-egy program megvalósulását illetően, ezáltal a kirándulás szervezése a diákokat demokráciára is neveli.

Az osztálykirándulások alkalmával rövid időre kiszakítjuk a gyereket megszokott családi környezetéből, és túrák, kirándulások során végbevitt programok által, a gyerekeket rendszeres testmozgásra, önállóságra, személyes higiéniára ösztönözzük, így elősegítve minden gyermek testi és lelki egészségre való nevelését.

A kirándulás során a diákok felelősséggel tartoznak önmagukért, de egymásért is, amely szintén egyike a NAT által meghatározott fejlesztési céloknak.

A program összeállítás során, nagyon fontosnak tartottuk, hogy a gyerekek rálássanak egy-egy szakmacsoport tevékenységére, mivel 7. és 8. osztályos tanulók esetén, ez különösen segíti a pályaaorientációt. A kirándulások szervezése során, a pályaválasztást elősegítendő, ha lehetett gyárlátogatást, üzemplátogatást is beiktattunk a programok közé.

A kiadások tervezésének folyamata, az otthonról kapott zsebpénzzel való gazdálkodás, a diákok pénzügyi nevelésében játszik nagy szerepet.

A kirándulás során szerzett ismeretek összessége a kerettantervben évfolyamokra, valamint tantárgyakra lebontott oktatási célok elérését is jelentős mértékben elősegíti.

Pedagógiai Programunk alapján intézményünk nagy hangsúlyt fektet a beilleszkedési és tanulási nehézséggel küzdő, gyermekek beintegrálására. Ennek megfelelően az osztálykirándulások tervezése és lebonyolítása során a különösen tehetséges diákok segítik a tanulási és beilleszkedési nehézséggel küzdő társaikat, hogy ők is megfelelően tudjanak bekapcsolódni a kirándulás szervezésébe, a közösség által tervezett programokba.

II. A gyakorlatok (tevékenység) bemutatása

9. Osztálykirándulás szervezése felső tagozatban

9.1. Rövid összefoglaló:

A gyakorlat rövid bemutatása:

Az „**Osztálykirándulás szervezése felső tagozatban**” projekt témája a pedagógiai programba beépített osztálykirándulások tanévenkénti megtervezése és lebonyolítása, a diákok aktív bevonásával. A program során a gyerekek az egyes évfolyamokon, élménypedagógiai játékok felhasználásával csoportokba szerveződnek, majd ezt követően az osztályfőnök koordinálásával kutatómunkát végeznek az úti célnak választott tájegységek, települések történetéről, nevezetességeiről. A csoportok egyben útvonal-, és programterv ajánlatot is készítenek. Az elkészült terveket osztályfőnöki órán ismertetik a többiekkel. A bemutatott tervek alapján, az osztály közösen válogat a programajánlatok közül, és így közösen kialakítják az osztálykirándulás programtervét.

Célok:

A mai kor 10-14 éves korosztályának nemzeti önismerettel kell rendelkeznie. Az iskolai nevelésben az erős nemzettudat kialakításának egyik fontos eszköze az osztálykirándulás, mely lehetőséget teremt arra, hogy a tanulók megismerjék Magyarországot, valamint a magyar nyelvterület szellemi és tárgyi hagyományait, történelmi emlékeit.

Ezeknek az ismereteknek a birtokában, a hazához való kötődés, a magyarságtudat erősödik a tanulóknál. A gyerekek bevonása a kirándulás tervezésének folyamatába amellelt, hogy munkamegosztásra sarkallja a fiatal generáció tagjait, kreativitásra készíti a gyerekeket, erősíti felelősségtudatukat, végeredményben a szociális kompetenciák fejlesztését segíti elő.

Elvárt hatások, eredmények

Az osztálykirándulások tervezése, lebonyolítása rendkívül értékes lehetőség, a gyerekek szocializációját, személyiségjegyeinek fejlődését illetően, ugyanakkor a testi-lelki egészségnevelést tekintve pozitív szemléletformáló hatása van. A fiatal generáció tagjait egy-egy kirándulás egészséges életmódra, egészségtudatosságra ösztönzi. Az osztálykirándulásokon átélt élmények a tanár-diák viszonyt is alakítják. Mélyül a tanár-diák közötti kölcsönös bizalmi kapcsolat, amely különösen a lelki egészségnevelés szempontjából nagyon kívánatos.

Újszerűség:

A felsős kirándulások attól válnak újszerűvé, hogy a kirándulások tervezésének és lebonyolításának fázisában is kiemelt szerepet kap a testi-lelki egészség fejlesztése, valamint a nonformális és az informális tanulás.

A nonformális tanulás az iskolarendszeren kívül történő, szervezett keretek között zajló, határozott céllal történő tanulási forma. Ilyen tanulási tevékenység történik a kirándulások programjaiba beékelte gyárlátogatások során.

Az informális tanulás változatos színtereken - közösségi szinten - kötetlen formában történik, lényege az információszerzés, valamint a képességfejlesztés. Ilyenkor a diákok észre sem veszik, hogy egy tanulási folyamatnak a részesei. A többbértű kompetenciafejlődés mellett, gyarapodik tudásuk. Az osztálykirándulások előkészítése, megélése, még ha a gyerekekben nem is tudatosul, fejleszti minden gyerek személyiségét, gazdagítja tudását, ezáltal a kompetenciák, készségek fejlődése prognosztizálható.

A testi-lelki egészség fejlődéséhez elengedhetetlen a jó közérzet, a megelégedettség a kiegyensúlyozottság, a kreativitás, az életöröm, a munkakedv, a pozitív társas kapcsolatok, az empátia, a célszerű alkalmazkodás, a terhelhetőség. A felsoroltak mindegyike nagymértékben fejleszthető egy-egy kirándulás alkalmával, így egy osztálykirándulás segíti a tanulókat tudásuk bővítése révén a testi-lelki egészségük fejlesztésében, életmódjuk, magatartásuk alakításában.

Az élménypedagógiai játékok beépítése az osztálykirándulások tervezetébe, szintén újszerűséget jelent. Élménypedagógiai játékokkal kapcsolatban megélt tapasztalataink alapján, valószínűsíthető, hogy a játékok osztálykirándulás során való felhasználása elősegíti a kirándulócsoporthoz belül a közösségformálást, csapatépítést, s nem utolsósorban a vidám hangulat révén jó közérzetet teremt.

Ellenőrzés, értékelés módja:

Az ellenőrzés, értékelés folyamata során a pozitívumok kiemelése mellett fontos szerepet játszik az építő jellegű kritika is. Az értékelés esetén nagyon fontos, hogy a gyerekek megbecsülik egymás tevékenységét, ugyanakkor felismerjék a hibákat, hiányosságokat is, és mindezt megfelelő intelligenciával kommunikálják. Csak így fejlődhet a tanulók önértékelése. Az értékelés folyamata már elkezdődik a tervezésnél, és a lebonyolítást követő időszakban is folytatódik.

Formái: egyéni értékelés (önértékelés), csoportos értékelés és tanári értékelés.

Az értékelés legfőbb szempontja a pozitív megerősítés.

✧ Hívószavak:

Osztálykirándulás; jó hangulat; tanulás élmény dús programok révén; Magyarország tájegységeinek megtekintése, ezáltal Magyarország történetének, kultúrájának, nevezetességeinek megismerése; közösségépítés; testi-lelki egészség.

I. Érintett kompetenciák

- Személyes kompetenciák
 - ✧ befogadói-, önkifejezési készség
 - ✧ helyes önismeret formálása, önfejlesztő képesség
 - ✧ kreativitás
- Kognitív kompetenciák
 - ✧ ismeretszerző képesség:
információk keresésének, kiválasztásának, begyűjtésének és feldolgozásának képessége
 - ✧ összefüggések megfelelő kezelésére irányuló képesség
 - ✧ problémamegoldó képesség
- Szociális kompetenciák
 - ✧ értékek képviselése
 - ✧ csoportkezelő képesség
 - ✧ empátia
 - ✧ tolerancia
 - ✧ alkalmazkodás, elfogadás
 - ✧ szabálykövetés
- Digitális kompetencia
 - ✧ IKT eszközök magabiztos, kritikus, felelősségteljes használatának képessége
 - ✧ komplex információ előállítása, bemutatása
 - ✧ internetes kommunikáció biztonságos használatának kialakítása

Fő cél: A tanulók a kirándulás szervezése és lebonyolítása során, képesek legyenek eldönteni, mi számít értéknek, és mi az, ami nem. Ezek alapján a kirándulás egyes helyszíneihez kapcsolódó értékeket képesek legyenek rangsorolni, és ezek figyelembevételével az osztály egy megvalósítható kirándulási tervet készítsen! Élmény dús, kötött és szabadidős programok révén az osztályba járó diákok közötti társas kapcsolatok erősödjenek, fejlődjenek! A kirándulás tervezése és lebonyolítása során, majd a kirándulást követő élménybeszámolók, értékelések alkalmával célorientáltan és biztonságosan használják az IKT eszközöket.

4. Célcsoport:

Célcsoport: általános iskola felső tagozatos osztályai

Korosztály: 10-14 évesek

Csoport ajánlott létszáma: 20-40 fő

5. Szükséges időkeret, gyakoriság:

Alkalmak gyakorisága: 1 alkalom/tanév

Egy alkalom időkerete: 2-3 nap

5. és 6. évfolyamokon esetleg erdei iskola jelleggel: 3-5 nap

6. A program egyedi humán-erőforrás igénye:

- ✧ az osztályba járó diákok
- ✧ osztályfőnök, kísérőpedagógus,

- ✧ szaktanárok, könyvtáros pedagógus, informatikus szakember
- ✧ pedagógiai asszisztens
- ✧ szülők
- ✧ külső partnerek (szállásadók; múzeumi dolgozók; utaztató cég alkalmazottai)

.6. A program egyedi eszközigénye:

számítógép, projektor, fényképezőgép, térkép, papír, zsinór, toll, óra, élménypedagógiai játékeszközök

OSZTÁLYKIRÁNDULÁS SZERVEZÉSÉNEK MEGVALÓSÍTÁSA ELŐKÉSZÍTÉS

1. Szervezést indító osztályfőnöki óra:

- A kirándulás úti céljának, főbb állomásainak kiválasztása
- Kutató munka témáinak ismertetése csoportonként:
 - **1. csoport:** A kirándulás során meglátogatott települések története.
 - **2. csoport:** Az egyes települések jellemzői:
pl.: földrajzi fekvése, adottságai, népessége, ipara
 - **3. csoport:** A település kulturális programjai, sportélete.
 - **4. csoport:** Gasztronómia, turizmus, híres emberek.
- Feladatok ütemezése (Határidők megadása)
- Csoportalakítás élménypedagógiai módszerekkel - Csoportválasztás

2. Információgyűjtés a tanítási órákon - kutatómunka csoportonként

- j) magyar nyelv és irodalom óra: a helyszín irodalmi kapcsolódásai, nevezetes épület- és földrajzi neveinek helyesírása, szövegértési feladatok
- k) technika és rajz órák: útvonalterv készítése, táblótervezés a kutatómunkáról, a település és a festészet, nevezetes épületek
- l) történelem óra: a helyszín történelmi jelentősége, történelmi emlékei, néprajza
- m) könyvtári óra: kutatómunka – információgyűjtés
- n) természetismeret óra: a település helye a térképen, fekvése, természeti adottságai, gazdasága, népessége
- o) ének-zene óra: a település népdalai, zenei vonatkozása, népszokások
- p) osztályfőnöki óra: tervezés, megbeszélések
- q) informatika óra: útvonalterv készítése, ismerkedés a kiadványszerkesztő programmal;
Táblázat készítése az előzetes költségtervezetről

PROGRAMTERVEZÉS

1. Beszámoló a kutatómunkáról csoportonként

A csoportok a kutatómunkáról képes ismeretközlő prezentációt készítenek. Csoportonként beszámolnak az összegyűjtött tudnivalókról.

2. Programtervek elkészítése csoportonként

- útvonalterv elkészítése
- kirándulás részletes idő és programterve
 - Programterv elkészítésének tartalmi szempontjai:
 - részletesen kidolgozott napirend
 - egy múzeumi program tervezése tárlatvezetéssel
 - megtekinteni tervezett kulturális látnivalók – tanulói idegenvezetéssel
 - szabadidős program
 - ebéd – étterem és menü megjelölése
- költségvetési terv a kiadásokról (utazási költség, ebéd, belépők)

3. Programtervek bemutatása csoportonként:

- PowerPoint bemutató
- szórólap, füzet formátum
- szóbeli ismertetés stb.

4. Közös osztálykirándulási terv összeállítása a hallott ötletek alapján

OSZTÁLYKIRÁNDULÁS SZERVEZÉSÉNEK ZÁRÁSA

1. Osztálykirándulás lebonyolítása a közösen elfogadott programterv alapján
2. Élménybeszámoló a kirándulás során készített fényképek felhasználásával
3. Értékelés
 - Csoportmunka értékelése
 - Mi az, ami a kirándulás szervezése, lebonyolítása során jó volt?
A kirándulás mely programelemein szükséges változtatni?

OSZTÁLYKIRÁNDULÁS AJÁNLOTT ÚTVONALAI ÉVFOLYAMONKÉNT

Az útvonal ajánlások okai:

1. Alsó tagozat és felső tagozat évfolyamaiban ugyanaz a kirándulási útvonal lehetőleg ne ismétlődjön.
2. Az ajánlott útvonalak minél nagyobb mértékben kapcsolódjanak az adott évfolyam tanulmányaihoz.
3. Az útvonalajánlások megtételénél a gyerekek életkorából adódó terhelhetőséget is figyelembe vettük. Kisebbek részére rövidebb, idősebbeknek viszont, útvonalban hosszabb kirándulásokat ajánlottunk.

Útvonalajánlások évfolyamonként:

5.évfolyam:

- a) Őrség – Szombathely
(akár erdei iskola jelleggel)

VAGY

- b) Balatonfelvidék

7.évfolyam:

- a) Sopron - Fertőd

VAGY

- a) Pécs és környéke

6.évfolyam:

- a) Balatonfelvidék
(akár erdei iskola jelleggel)

VAGY

- b) Sopron - Fertőd

8.évfolyam:

- a) Pannonhalma - Győr

VAGY

- b) Dunakanyar

Javaslataink a kirándulásokon eddig szerzett tapasztalataink alapján:

1. 20 fő alatti osztálylétszámok esetén célszerű, ha a párhuzamos osztályok együtt mennek kirándulni.
2. Ha a két párhuzamos osztály közös kirándulás nem valósítható meg, akkor autóbusz helyett, tömegközlekedéssel való utazás ajánlott. Ebben az esetben azonban, az utazási idő, jelentős megnövekedése miatt a programtervezetbe leírt programok mindegyike nem valósítható meg.
3. A kirándulás szervezésekor az autóbust és a szállást érdemes lehetőleg még ősszel lefoglalni!

Ötödik és hatodik évfolyamokon, ha az iskolavezetés, és a szülők támogatják, az osztálykirándulás, akár erdei iskola jelleggel is megvalósítható.

Kidolgozók:

A gyakorlat kidolgozói:

Baloghné Horváth Adrienn; Takácsné Klepács Adrienn; Mezriczky Lajos; Dominik Árpád

A gyakorlat megszólítható képviselője: Dominik Árpád

Elérhetősége:

Piarista Iskola, Nagykanizsa

email: dominik.arpad@nagykanizsa.piarista.hu

KIRÁNDULÁSTERVEZETEK

ŐRSÉG - SZOMBATHELY

Az 1. alkalom bemutatása:

Útvonal:

1.nap: Nagykanizsa – Velemér – Magyarszombatfa – Őriszentpéter – Pankasz – Őrimagyarósd
Megtett út: **120 km**

2.nap: Őrimagyarósd – Szentgotthárd - Apátistvánfalva – Nagyrákos – Szőce – Vadása-tó – Őrimagyarósd

Megtett út: **90 km**

3.nap: Őrimagyarósd – Szombathely – Nagykanizsa

Megtett út: **150 km**

Összesen megtett út: **360 km ~ 400 km**

Utazás: Különjáratú autóbusszal

Szállás: Őrimagyarósd

Életfa Evangélikus Ifjúsági Tábor – Őrimagyarósd

<http://eletfa.lutheran.hu/>

1.nap:

1. Velemér:

1.1. **Szentháromság templom:** 0,5 óra

<http://velemer.hu/?q=hu/templom>

1.2. **Sindümúzeum:** 0,5 óra

<http://csinyalohaz.hu/index.php/orsegi-muzeumok/165-velemeri-sinduemuzeum>

2. Magyarszombatfa:

2.1. **Kerámiagyár (MAT):** 1 óra

<http://www.matkeramia.hu/>

2.2. **Fazekasház** 2 óra

<http://kirandulastippek.hu/orseg/magyarszombatfa-fazekashaz>

3. Őriszentpéter:

3.1. **Árpád-kori templom:** 0,5 óra

<http://kirandulastippek.hu/orseg/oriszentpeter-arpad-kori-templom>

3.2. **Középkori téglaegető** 0,5 óra

<http://www.orseg.info/hu/info/latnivalok/oriszentpeter/kozepkori-teglaegeto.html>

3.3. **Őrségi Nemzeti Park** 2 óra

Weboldal: <http://www.orseginemzetipark.hu/>

A 2002-ben létrehozott Őrségi Nemzeti Park az Őrségi Tájvédelmi Körzet, valamint a Belső-Őrség és a térség határán futó Rába-völgy még természetközeli állapotban lévő területeit öleli fel. Ebből 3104 ha fokozottan védett.

4. Pankasz:

Szoknyás Harangláb

0,5 óra

<http://kirandulastippek.hu/orseg/pankasz-szoknyas-haranglab>

Megközelítés

Pankasz Őriszentpétertől 6 km-re található Zalalövő irányába.

5. Őrimagyarósd:

Őrimagyarósd község Vas megye déli részén az Őrségben található, szomszédos települései: északon Felsőmarác (bicikliúton is megközelíthető) keleten a láprétjéről híres Szőce, délkeleten a Vadása-tó miatt kedvelt Hegyhátszentjakab, délnyugaton Szaknyér, és nyugaton Viszák. Vasútvonal nincs, de a Szőcei és a Zalalövői vasútállomások 5-6 km távolságra vannak. Zalalövő város 7 km-re, Körmend és Őriszentpéter városok 16 km-re találhatók.

Vacsora vendéglőben

1 óra

A helyi látnivalók:

1. Várdomb (védősáncokkal, kilátóval a községre)
2. 1862-ben épült evangélikus templom,
3. 2. világháborúból fennmaradt 2 km hosszú lövészárak és tankcsapda,
4. ugyanitt egykor bakhátas módszerrel művelt terület, mára beerdősült, az eredeti állapotában fellelhető.

Lefekvésig a következő élménypedagógiai játékok közül válogatunk:

1. Három tárgy:

Eszközigény: Különböző használati tárgyak

A játék leírása: Mindenki kiválaszt három tárgyat. A játék célja az, hogy ezen a három tárgyon keresztül mutassa be magát a többieknek. A tárgyak szimbolizálhatják őt, vagy a számára fontos történeteket, élete kulcsszemélyeit stb. a tagok körben ülnek, és sorban megnézik mindenki tárgyait. Ezután a csoport megbeszéli az élményeiket, kinek sikerült a legjobban szimbolizálni magát a tárgyakkal.

2. Közös mese:

Eszközigény: Rongylabda

A játék leírása: A játékosok körben ülnek. Az a feladat, hogy együtt, közösen írjanak egy mesét. A csoportvezető elkezd, a csoporttagoknak kell folytatnia. Akinek a labdát dobja, annak kell folytatnia, így mindenkinek mindig figyelnie kell, hiszen sosem tudhatja, hogy mikor kerül hozzá a labda. Épp ezért érdemes előre leszögezni, egy ember többször is megkaphatja a labdát. Mindenki azt, és annyit mond, amit és amennyit akar, de természetesen a már elkezdett történetet kell folytatnia. A történetet a csoportvezető kezdi, ő dobja el a labdát is először. A kezdés legyen semleges, és ne adjon különösebb támpontot arra, hogy hogyan folytatódjon a történet. Érdemes ismert mesekezdéseket használni, például „hol volt, hol nem volt, volt egyszer...” Ha kész a mese, érdemes megbeszélni, ki milyennek látja, ki hogy módosított volna rajta, kinek mit jelentett (Benedek, 1992).

3. **Hollywood Filmkocka:**

Eszközigény: Laminált képkockák; ceruzák; radír

A csoportot leültetjük véletlenszerűen párosával úgy, hogy a párok egymásnak háttal ülnek.

A páros egyik tagja egy hollywoodi film valamelyik filmkockáját kapja kézbe. A páros másik tagja rajzot készít párjának elbeszélése alapján.

A játékosok feladata kölcsönösen, hogy a rajzban és a filmkocka elmesélésében pozitívumokat találjanak!

A játék legvégén a játékosok megpróbálják összeállítani magát a filmet!

4. **Rajzolás vakon:**

Eszközigény: papírlap; ceruza; radír

A játék leírása: A párok egymással szemben ülnek. A páros mindkét tagja lerajzolja a másikat úgy, hogy közben csak párjának arcát nézheti, a rajzlapot azonban, saját rajzát nem. A rajz elkészülését követően, a párok képet cserélnek egymással és függőlegesen felírják a rajzra párjuk nevét.

A vezető és keresztnév kezdőbetűivel párjuk egy-egy jó tulajdonságát felírják.

Ha a párok egyike a jó tulajdonságok felírásában megakad, akkor az osztály kisegíti.

5. **Ház, fa, kutya:**

Eszközigény: papírlap alátéttel; filctoll

A játék leírása: A csoport a játékot párokban játssza (ha a létszám páratlan, akkor vagy az egyik csoporttagot megfigyelőnek kérjük fel, vagy a csoportvezető beszáll a játékba). Minden pár két tagja egymással szembefordulva foglal helyet, térdük összeér, rajta elhelyezve a papírlap az alátéttel, és a filctollat mindketten megfogják. A csoportvezető arra kéri a résztvevőket, hogy mindenki hunyja be a szemét és képzeljen el egy tetszés szerinti tájat, benne egy házzal, a ház mellett egy fával, mellette, kutyával. Engedjék szabadon képzeletüket. Kb.2-3 perc múlva a csoportvezető arra kéri a párokat, hogy szavak nélkül, teljes csendben rajzoljanak, a filctollat együtt fogva, egy képet, amin van egy ház, egy fa és egy kutya. Amikor minden pár elkészült a feladattal, a képeket közszemlére tesszük. A párok beszámolnak érzéseikről, tapasztalataikról, elemzik a produktumot, és közösen megbeszélik, milyen élményeket szereztek a non-verbális kommunikációval, az empátiával, egymás befolyásolásával kapcsolatban.

6. **Folytasd a számsort:**

Eszközigény: Dobókockák

A játék leírása: A játék során egy hosszú papírlapra 1-től 100-ig elkezdheti írni egyesével a számokat az a személy, aki a kezében lévő dobókockák közül valamelyikkel hatost dob. Mindaddig írhatja a számokat növekvő sorrendbe, míg valaki más újra hatost nem dob. Ebben az esetben az újabb hatost dobó játékos írhatja tovább a számsort. Aki mindkét kockával egyszerre dob hatost, a számsort kettesével növelve folytathatja.

2. nap:

Reggeli a szálláson 1 óra

6. Szentgotthárd:

Opel – Gyárlátogatás 3 óra

<http://www.opel.hu/opel-elmany/szentgotthardi-opel-gyar/rolunk.html>

7. Apátistvánfalva: 0,5 óra

Határőrmúzeum (Belépés ingyenes)

<http://www.apatistvanfalva.hu/turizmus/hataror-emlekhely>

8. Ebéd vendéglőben: 1 óra

9. Nagyrákos:	Baksa Eszter mesemondó	1,5óra
	https://www.mediaklikk.hu/2017/09/05/arcvonasok-baksa-eszter-nagyrakos-polgarmestere/	
10. Szőce:	Túra a szőcei Tőzegmohaláphoz	2 óra
	http://www.orseg.info/hu/info/zold-kaland/tanosvenyek/tozegmohas-lapret-tanosveny.html	
11. Vadása – tó:	(Időjárás és rendelkezésre álló idő kérdése)	
12. Vacsora	vendéglőben	1 óra
13. Órimagyarósd:	Kürtöskalács készítése	2 óra

3.nap:

Reggeli a szálláson	1 óra
---------------------	-------

1. Szombathely:

1.1. Székesegyház (Idegenvezetéssel)	1 óra
https://www.martinus.hu/szekesegyhaz	
1.2. Történelmi Témapark	1 óra
http://www.temapark.hu/	
1.3. Séta Szombathely Fő terén	1 óra
1.4. Ebéd a Szily János utcai Kollégiumban	1 óra
1.5. Kalandváros Játsszópark - Szombathely	3-4 óra
http://szova.hu/KALANDVaROS3.html	

ELLÁTÁS:

1. nap:

Ebéd: Otthoni batyus
Vacsora: Éttermi meleg

2. nap:

Reggeli: Boltban vásárolt, saját készítésű
Ebéd: Éttermi meleg
Vacsora: Éttermi meleg

3. nap:

Reggeli: Boltban vásárolt, saját készítésű
Ebéd: Szombathely Szily utcai Kollégium

SZÁLLÁS: Órimagyarósd: *Életfa – Evangélikus Ifjúsági Tábor*

UTAZÁS: 400 km megtett út

ÉRVEK a választott programok mellett:

1. Az Őrségi Nemzeti Park növény- és állatvilágának jellemzői szervesen csatlakoznak az ötödik osztályos Természetismeret kerettantervhez:
 - a. A talaj fő alkotóelemei (közettörmelék, humusz levegő, víz,).
 - b. A talaj védelme.
 - c. A természeti és a társadalmi-gazdasági környezet kölcsönhatásai.
 - d. Hétköznapi lehetőségek a környezet megóvása érdekében.
2. Az Őrségi Nemzeti Park megismerése nagyon jól illeszkedik az ötödik osztályos Hon- és népismeret, valamint a rajz- és vizuális kultúra kerettantervekhez:
 - a. A lakóhely természeti adottságai, helytörténete, néphagyományai
 - b. A természet, (pl. növény, időjárás, ember, táj, állat) az épített környezet (pl. épület, település, híd) időbeli folyamatainak, változásainak (növekedés, pusztulás, fejlődés, lebomlás, öregedés, penészesedés, rozsdásodás) megfigyelése
 - c. Konyhai cserépedények: a főzés, sütés, tálalás, élelmiszertárolás edényei.
 - d. Fazekasmesterség

A 2. alkalom bemutatása:

Kirándulástervezet – Balatonfelvidék **2 nap (1 éjszaka)**

Útvonal:

1.nap: Nagykanizsa – Sümeg – Ajka – Herend – Veszprém – Balatonalmádi-Káptalanfüred

Megtett út: **160 km**

2.nap: Káptalanfüred – Balatonfűzfő – Balatonfüred – Tihany – Nagyvázsony – Tapolca - Nagykanizsa

Megtett út: **120 km**

Összesen megtett út: **460 km ~ 500 km**

Utazás: Különjáratú autóbusszal

Szállás: Balatonalmádi-Káptalanfüred

Kispesti Önkormányzat Káptalanfüreden lévő Ifjúsági Tábora

<http://kaptalanfured.kispest.hu/>

Komfortos faházak

Komfortos apartman

Étkezés:

1.nap: Meleg vacsora a szálláson

2. nap: Reggeli a szálláson

Ebéd (*Iskolai étkezdében, vagy étteremben*)

Programok - Belépők:

1. nap:

Tapolca – Tavas-barlang 1 óra

<http://www.bfnpi.hu/hu/tapolcai-tavasbarlang-latogatokozpont>

Sümegi Vár 1 óra

<http://www.sumegvar.hu/>

Ajka - Gyárlátogatás: 1 óra

<http://kirandulastervezo.hu/celpont/ajka/kristaly-muzeum>

Herend – Porcelánmanufaktúra 1 óra

<http://herend.com/porcelanium-latogatokozpont>

Ebéd batyuból 0,5 óra

Veszprém felfedezése játékosan

<https://osztalykirandulas.hu/szabadidos-program/varosfelfedezo-seta-kvizjatek-veszprem/> 1,5 óra

Veszprém – Szent István Völgyhíd megtekintése

<http://veszpreminfo.hu/record/szent-istvan-volgyhid>

Veszprém – Tűztorony

<http://www.vmmuzeum.hu/main.php?menu=tuztorony>

Veszprém – Gizella Kápolna

<http://www.gizellagyujtemeny.hu/Fooldal>

Veszprém – Szent Mihály Székesegyház

<http://veszpremiersekseg.hu/>

Balatonalmádi – Szállás elfoglalása 1 óra

Vacsora a szálláson

0,5 óra

Este: Séta, fagyizás; Élménypedagógiai játékok

2. nap:

Reggeli a szálláson 1 óra

Balatonfűzfő – Bobozás 1 óra

<http://balatonibob.hu/>

Balatonfűzfő – Serpa Kalandpark <https://www.serpakalandpark.hu/> 1,5 óra

Ebéd – Étteremben 1 óra

Jókai Emlékház – Balatonfüred	0,5 óra
Balatonfüred – Sétahajózás http://setahajo.hu/fured/	1 óra
Marcipánház – Tihany http://marcipanhaz.com/	0,5 óra
Tihanyi Bencés Apátság http://www.tihanyiapatsag.hu/Tihanyi_Bences_Apatsag.html	2 óra

ÉRVEK a választott programok mellett:

1. A Balatonfelvidéki kirándulás főbb programhelyszínein (Sümeg; Veszprém; Tihany) szerzett ismeretek nagymértékben segítik az 5. és 6. osztályos történelem kerettantervben rögzített célok (pl.: *a nemzeti öntudat kialakítása, fejlesztése, a hazafias nevelés, az állampolgárságra és demokráciára nevelés*) elérését, s jól illeszkednek történelmi tanulmányaikhoz „A Magyar Királyság virágkora”.
2. A Balatonfelvidék megismerése nagyon jól illeszkedik az ötödik és hatodik osztályos Hon- és népismeret, valamint a rajz- és vizuális kultúra kerettantervekhez:
 - a. Helytörténet, helyi hagyományok, nevezetességek.
 - b. A régió hon- és népismereti, néprajzi jellemzői, néphagyományai.
3. A Balatonfelvidéki kirándulás programjai között vannak olyan programok (*Ajka; Herend üzemlátogatás*), melyek Technika életvitel és gyakorlati ismeretek tantárgy keretein belül a pályaorientációt segítve, szakmák jellemzőinek és az azokra való alkalmasságnak a megismerését, a pályaválasztás irányításának előkészítését segítik elő.

Élménypedagógiai játékok a kirándulás alatt esténként vagy esős napokon:

1. Folytasd a számsort:

Eszközigény: Dobókockák

A játék leírása: A játék során egy hosszú papírlapra 1-től 100-ig elkezdheti írni egyesével a számokat az a személy, aki a kezében lévő dobókockák közül valamelyikkel hatost dob. Mindaddig írhatja a számokat növekvő sorrendbe, míg valaki más újra hatost nem dob. Ebben az esetben az újabb hatost dobó játékos írhatja tovább a számsort. Aki mindkét kockával egyszerre dob hatost, a számsort kettesével növelve folytathatja.

2. **Rajzolás vakon:**

Eszközigény: papírlap; ceruza; radír

A játék leírása: A párok egymással szemben ülnek. A páros mindkét tagja lerajzolja a másikat úgy, hogy közben csak párjának arcát nézheti, a rajzlapot azonban, saját rajzát nem. A rajz elkészülését követően, a párok képet cserélnek egymással és függőlegesen felírják a rajzra párjuk nevét.

A vezető és keresztnév kezdőbetűivel párjuk egy-egy jó tulajdonságát felírják.

Ha a párok egyike a jó tulajdonságok felírásában megakad, akkor az osztály kisegíti.

Értékelés: Hogyan sikerült döntést hozni, csoportként? Hogy érzitek, mennyire sikerült teljesíteni a feladatot? Milyen szerepek alakultak ki? Kié volt a vezető szerep?

3. **Közös mese:**

Eszközigény: rongylabda

A játék leírása: A játékosok körben ülnek. Az a feladat, hogy együtt, közösen írjanak egy mesét. A csoportvezető elkezd, a csoporttagoknak kell folytatnia. Akinek a labdát dobják, annak kell folytatnia, így mindenkinek mindig figyelnie kell, hiszen sosem tudhatja, hogy mikor kerül hozzá a labda. Épp ezért érdemes előre leszögezni, egy ember többször is megkaphatja a labdát. Mindenki azt, és annyit mond, amit és amennyit akar, de természetesen a már elkezdett történetet kell folytatnia. A történetet a csoportvezető kezdi, ő dobja el a labdát is először. A kezdés legyen semleges. Érdemes ismert mesekezdéseket használni, például „hol volt, hol nem volt, volt egyszer...” Ha kész a mese, érdemes megbeszélni, ki milyennek látja, ki hogy módosított volna rajta, kinek mit jelentett (Benedek, 1992).

KIRÁNDULÁSTERV – SOPRON

Útvonal:

1.nap: Nagykanizsa – Ostffyasszonyfa – Nagycenk – Fertőrákos – Sopron

Megtett út: **240 km**

2.nap: Sopron – 7062 St. Margarethen im Burgenland, Ausztria (Esős idő esetén Sárvár) – Nagykanizsa

Megtett út: **230 km**

Összesen megtett út: **450 ~ 500 km**

Utazás: Különjáratú (bérelt) autóbusszal

Szállás: Sopronban Ifjúsági Szállóban

Program:

<u>Ostffyasszonyfa:</u>	A Pannónia Ring megtekintése. Betekintés az éppen zajló versenyekbe. https://www.annonia-ring.com/index.php	0,5 óra
--------------------------------	--	---------

<u>Nagycenk:</u>	Széchenyi Mauzóleum	0,5 óra
http://www.szechenyiorokseg.hu/index.php/szechenyi-orokseg/szechenyi-mauzoleum	Széchenyi Emlékmúzeum	1 óra
	http://www.szechenyiorokseg.hu/	

<u>Fertőrákos:</u>	<u>Fertőrákos nevezetességei:</u>	
	Mithras barlang megtekintése	0,5 óra
	http://www.mithras.hu/	
	Fertőrákosi kőfejtő	0,5 óra
	https://www.fertorakosikofejto.hu/	
	Sétahajózás a Fertő-tavon	1 óra
	http://fertotavihajoutak.hu/	
	Fertőrákosi városnézés kisvonattal	0,5 óra
<u>Sopron:</u>	Soproni városnézés kisvonattal	0,5 óra
	Soproni nyári bob használata	0,5 óra
	http://www.sopron.bobozas.hu/hu	
	Tűztorony	0,5 óra
	http://www.tuztorony.sopron.hu/index.php/hu/	
	Kecske templom	0,5 óra
	http://bencessopron.hu/hu	
<u>SZÁLLÁS: Soproni Gyermekek és Ifjúsági Tábor (9406 Sopron, Brennbergi út)</u>		
	https://osztalykirandulas.hu/szallas/5391-es-ifjusagi-tabor-sopron/	
	- VACSORA a szálláson	
	- ESTI PROGRAM: Séta, fagyaltozás a belvárosban.	
	Esős idő esetén élménypedagógiai játékok a szálláson	
<u>2. nap:</u>		
<u>Sopron:</u>	REGGELI a szálláson	
<u>Száraz idő esetén:</u>		
<u>Ausztria - Family Park:</u>	7 óra	
	EBÉD a Kalandparkban	
<u>Esős időben:</u>		
<u>Sárváron a Nádasdy Vár megtekintése</u>		1 óra
	http://sarvarvar.hu/	
<u>Sárvári Élményfürdőzés</u>	6 óra	
	http://www.sarvarfurdo.hu/	
	EBÉD a Sárvári Fürdőben	
<u>Hazaérkezés: 19 óra körül</u>		
<u>(A hazaérkezés időpontja változhat a határon való várakozás függvényében!)</u>		

ÉRVEK a választott programok mellett:

1. A Soproni kirándulás főbb programhelyszínein (Nagycenk; Fertőd; Sopron; Sárvár) szerzett ismeretek, nagymértékben segítik a hatodik és hetedik osztályos történelem kerettantervben rögzített célok (pl.: *a nemzeti öntudat kialakítása, fejlesztése, a hazafias nevelés, az állampolgárságra és demokráciára nevelés*) elérését, jól illeszkednek a diákok történelmi tanulmányaihoz „*A forradalmak és a polgárosodás kora Európában és Magyarországon*”; „*Széchenyi István elméleti és gyakorlati munkássága.*”
2. Nagycenk, Fertőrákos, Fertőd, Sopron megismerése nagyon jól illeszkedik a hatodik osztályos Hon- és népismeret, valamint a Rajz- és vizuális kultúra kerettantervekhez:

- a. Helytörténet, helyi hagyományok, nevezetességek.
 - b. A régió hon- és népismereti, néprajzi jellemzői, néphagyományai.
3. A Soproni kirándulás programjai között vannak programok melyek a *Hittan* tantárgyhoz kapcsolható ismertek (pl.: *szerzetesrendek Magyarországon*) megismerését segítik elő.

Élménypedagógiai játékok a kirándulás alatt esténként vagy esős napokon:

1. Folytasd a számsort:

Eszközigény: Dobókockák

A játék leírása: A játék során egy hosszú papírlapra 1-től 100-ig elkezdheti írni egyesével a számokat az a személy, aki a kezében lévő dobókockák közül valamelyikkel hatost dob. Mindaddig írhatja a számokat növekvő sorrendbe, míg valaki más újra hatost nem dob. Ebben az esetben az újabb hatost dobó játékos írhatja tovább a számsort. Aki mindkét kockával egyszerre dob hatost, a számsort kettesével növelve folytathatja.

2. Rajzolás vakon:

Eszközigény: papírlap; ceruza; radír

A játék leírása: A párok egymással szemben ülnek. A páros mindkét tagja lerajzolja a másikat úgy, hogy közben csak párjának arcát nézheti, a rajzlapot azonban, saját rajzát nem. A rajz elkészülését követően, a párok képet cserélnek egymással és függőlegesen felírják a rajzra párjuk nevét.

A vezető és keresztnév kezdőbetűivel párjuk egy-egy jó tulajdonságát felírják.

Ha a párok egyike a jó tulajdonságok felírásában megakad, akkor az osztály kisegíti.

Értékelés: Hogyan sikerült döntést hozni, csoportként? Hogy érzitek, mennyire sikerült teljesíteni a feladatot? Milyen szerepek alakultak ki? Kié volt a vezető szerep?

3. Közös mese:

Eszközigény: rongylabda

A játék leírása: A játékosok körben ülnek. Az a feladat, hogy együtt, közösen írjanak egy mesét. A csoportvezető elkezd, a csoporttagoknak kell folytatnia. Akinek a labdát dobják, annak kell folytatnia, így mindenkinek mindig figyelnie kell, hiszen sosem tudhatja, hogy mikor kerül hozzá a labda. Épp ezért érdemes előre leszögezni, egy ember többször is megkaphatja a labdát. Mindenki azt, és annyit mond, amit és amennyit akar, de természetesen a már elkezdett történetet kell folytatnia. A történetet a csoportvezető kezdi, ő dobja el a labdát is először. A kezdés legyen semleges. Érdemes ismert mesekezdéseket használni, például „hol volt, hol nem volt, volt egyszer...” Ha kész a mese, érdemes megbeszélni, ki milyennek látja, ki hogy módosított volna rajta, kinek mit jelentett (Benedek, 1992).

KIRÁNDULÁSTERV – PÉCS ÉS KÖRNYÉKE

Útvonal:

1.nap: Nagykanizsa – Böhönye – Nagybajom –Kadarkút – Szigetvár –Pécs

Megtett út: 140 km

2.nap: Pécs–Szigetvár – Nagybajom- Böhönye- Nagykanizsa

Megtett út: 140 km

Összesen megtett út: 350km ~ 400 km

Utazás: Különjáratú autóbusszal

Szállás: **Zirci Ciszterci Apátság-Pécsi Szálláshely és Látogatóközpont**

<http://zirciapatsag.hu/szallas/pecs>

Étkezés:

1.nap: Batyus ebéd; Meleg vacsora a szállás étkezdéjében

Sütés-főzés a szabadban (Jó idő esetén)

2. nap: Reggeli a szállás étkezdéjében – Főtt virsli mustárral, kenyérral

Ebéd (Étteremben- menü)

Programok - Belépők:

1. nap:

Szigetvár: Zrínyi Vár

<http://www.tdm-szigetvar.hu/hu/hely/zrinyi-var>

1,5 óra

Ebéd batyuból

0,5 óra

Pécs:

Városnézés: Pécs - Zsolnay Kulturális Negyed

3 óra

www.zsolnaynegyed.hu

Szabadidő a belvárosban

2 óra

Pécs – Szállás elfoglalása

1 óra

Vacsora a szálláson (18 órakor)

1,5óra

Jó idő esetén: Séta, fagyaltozás Pécs csodás utcái között

2 óra

Esős idő esetén: Élménypedagógiai játékok

2. nap:

Reggeli a szálláson

1 óra

Mecsextrem Kalandpark-Pécs

2óra

<http://www.mecsextrem.hu/>

Pécsi Állatkert és Akvárium-Terrárium

2óra

<http://pecszoo.hu/>

Ebéd étteremben (Menü)

1 óra

Pécsi Székesegyház, Püspöki Palota, Dzsámi

2 óra

<https://pecsiegyhazmegye.hu/turisztika/>

Pécsi Tv-torony megtekintése

1 óra

<http://www.tvtoronypecs.hu/>

Orfű - Séta és sárkány hajózás

2 óra

www.orfufitt.hu/orfufitt/index.php/programok/sarkanyhajozas

Várható hazaérkezés: 20 óra körül

ÉRVEK a választott programok mellett:

1. Biológiához szervesen csatlakozhatók a pécsi állatkertben szerzett ismeretek.
2. Szigetvár és Pécs története jól illeszkedik a hetedikes Történelem kerettantervhez.
3. A Mecsek és környéke jól kapcsolható a Földrajz tantárgyon belül, „A Kárpát-medencevidék természetföldrajzi egysége” témakörhöz.
4. A Zsolnai Porcelánmanufaktúrában folyó munkafolyamatok megismerése Technika életvitel és gyakorlati ismeretek tantárgy keretein belül a pályorientációt segítve, szakmák jellemzőinek és az azokra való alkalmasságnak a megismerését, a pályaválasztás irányításának előkészítését segítik elő.

Élménypedagógiai játékok a kirándulás alatt esténként vagy esős napokon:

1. Folytasd a számsort:

Eszközигény: Dobókockák

A játék leírása: A játék során egy hosszú papírlapra 1-től 100-ig elkezdheti írni egyesével a számokat az a személy, aki a kezében lévő dobókockák közül valamelyikkel hatost dob. Mindaddig írhatja a számokat növekvő sorrendbe, míg valaki más újra hatost nem dob. Ebben az esetben az újabb hatost dobó játékos írhatja tovább a számsort. Aki mindkét kockával egyszerre dob hatost, a számsort kettesével növelve folytathatja.

2. Rajzolás vakon:

Eszközигény: papírlap; ceruza; radír

A játék leírása: A párok egymással szemben ülnek. A páros mindkét tagja lerajzolja a másikat úgy, hogy közben csak párjának arcát nézheti, a rajzlapot azonban, saját rajzát nem. A rajz elkészülését követően, a párok képet cserélnek egymással és függőlegesen felírják a rajzra párjuk nevét. A vezető és keresztnév kezdőbetűivel párjuk egy-egy jó tulajdonságát felírják. Ha a párok egyike a jó tulajdonságok felírásában megakad, akkor az osztály segíti.

Értékelés: Hogyan sikerült döntést hozni, csoportként? Hogy érzitek, mennyire sikerült teljesíteni a feladatot? Milyen szerepek alakultak ki? Kié volt a vezető szerep?

Kirándulástervezet: Győr - Pannonhalma **2 nap (1 éjszaka)**

Utazás: Különjáratú autóbusszal

Útvonal:

Nagykanizsa – Zalaegerszeg – Kám – Doba - Pápa – Tét – Győrújbarát - Győr: 180 km (2 óra 48 perc)

Parkolás: **Ingyenes turistabusz-parkolók Győrben**

http://turizmus.gyor.hu/article/ingyenes_turistabusz_parkolok_gyorben.html

Győri Városfelfedező séta, fagyizás

1 óra

Győr letölthető térképe:

http://turizmus.gyor.hu/data/files/turizmus/kiadvnyok/gyormap_hu_eng.pdf

Látnivalók a belvárosban, melyek közül válogathatunk:

Nagyboldogasszony Székesegyház-Győr: 1 óra

<http://gyor.egyhazmegye.hu/szekesegyhaz>

<https://www.utazitthon.hu/latnivalo/gyor/puspoki-szekesegyhaz-1770>

Püspökvár: 1 óra

[Megjelenítés térképen](#)

<http://www.kaptalandomb.hu/hu/kiallitas/3/puspokvar-toronykilato/>

Városháza (Városház tér 1.): 1 óra

Információk a Díszterem és a torony látogatásáról [ide kattintva](#).

[Megjelenítés térképen](#)

Baross út: 0,5 óra

A város sétálóutcáján, a 18. szám alatti épület falán egy márványtábla, az utca burkolatán vörös téglák sora emlékeztet az egykori Fehérvári-kapura (1792), és a fölé épült tűztoronyra, mely a város védelmét szolgálta.

[Megjelenítés térképen](#)

Széchenyi tér: 0,5 óra

Győr megújult barokk főtere a város életének fontos színhelye.

[Megjelenítés térképen](#)

<https://www.utazitthon.hu/latnivalo/gyor/szechenyi-ter-1898>

Mária-oszlop: 0,5 óra

A tér közepén álló emlékművet Kollonich Lipót győri püspök emeltette 1686-ban, Buda töröktől való visszafoglalása emlékére.

[Megjelenítés térképen](#)

Bencés épületegyüttes: 1 óra

A Loyolai Szent Ignác bencés templomot, a rendház és a gimnázium épületét jezsuiták építették a XVII. században. A rend feloszlása után a bencések lettek az épületegyüttes tulajdonosai. A tér déli oldalán álló bencés kolostor részeként ma is eredeti funkciójában működik a korai barokkos díszítésű Patika-múzeum.

[Megjelenítés térképen](#)

Lloyd:

(Széchenyi tér 7.): a több szintes, fő homlokzatán barokk és klasszicista stílusjegyeket ötvöző épület – mely a XV. század végén vendégfogadónak épült – mai modern formáját a 2010-ben befejeződött felújítással nyerte el.

[Megjelenítés térképen](#)

Apátúr - ház:

(Széchenyi tér 5.) Az Apátúr-házat 1741–1742-ben Sajghó Benedek pannonthalmi főapát építtette. A pompás barokk palota 1949 óta a helytörténeti múzeum otthona.

[Megjelenítés térképen](#)

Vastuskós ház

(Széchenyi tér 4.): a hagyomány szerint nevét a sarokerkélye alatt álló fatuskóról kapta, melybe a Győrben megforduló iparoslegények egy-egy szöveget vertek. A vastuskó valójában az 1830-as évektől itt működött fűszerkereskedés megmaradt cégére.

[Megjelenítés térképen](#)

Esterházy-palota:

(Király u. 17.): az épület középkori eredetű apró házak összeépítésével a XVIII. században nyerte el mai formáját. Az építtető monogramja, C(omes) G(abriel) E(sterházy) és aranyozott kovácsoltvas címe-re a kapu fölötti erkélyen látható. Jelenleg a Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum székhelye, a Radnai-gyűjtemény, valamint időszakos kiállítások helyszíne.

[Megjelenítés térképen](#)

<http://romer.hu/esterhazy-palota/>

Aranyhajó-cégér:

(Jedlik Ányos utca): a Dr. Kovács Pál utca sarkán álló ház bejárata felett lóg az Aranyhajó-cégér. Eredetije az Apátúr - házban található, az itt függő fémlemezről készült, aranyozott hajótest Schima Bandi győri iparművész alkotása (1939).

[Megjelenítés térképen](#)

Kreszta-ház:

A XVII. századi műemlék épületben látható Kovács Margit, győri születésű kerámiaművész (1902-1977) életmű-kiállítása.

[Megjelenítés térképen](#)

[http://www.museum.hu/muzeum/339/Romer Floris Muveszeti es Torteneti Muzeum - Kovacs Margit allando Keramia Kiallitas](http://www.museum.hu/muzeum/339/Romer_Floris_Muveszeti_es_Torteneti_Muzeum_-_Kovacs_Margit_allando_Keramia_Kiallitas)

Jedlik - csobogó:

A szódásüveg formájú díszkutat Jedlik Ányos bencés szerzetes, a szódavíz feltalálójának tiszteletére állították.

[Megjelenítés térképen](#)

https://www.kozterkep.hu/~18999/Jedlik_csobogo_Gyor_2011.html

Dunakapu tér:

A 2015-re teljesen megújult tér a Belváros fontos központi tere, a városi nagyrendezvények fő helyszíne.

[Megjelenítés térképen](#)

Frigyláda szobor:

a Gutenberg téren áll a győri barokk egyik legszebb emléke, melyet III. Károly császár emeltetett 1731-ben.

[Megjelenítés térképen](#)

Héderváry-kápolna:

A XV. században a székesegyház jobb oldali részéhez Héderváry János kápolnát építtetett. Itt őrzik a középkori magyar ötvösművészet remekét, a Szent László-hermát. Ugyancsak a kápolnában látható a vértanú püspök, Apor Vilmos márvány síremléke.

[Megjelenítés térképen](#)

<http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/tarsadalomtudomanyok/tortenelem/keso-kozepkori-magyar-kiraltsag-emlekei/gyor/a-gyori-szekesegyhaz-hedervary-kapolna-deli-homlokzata>

Karmelita templom:

[Megjelenítés térképen](#)

<http://www.karmelitarend.hu/gyor-karmelita-templom-es-rendhaz>

Vár (Bécsi kapu tér):

A Püspökvár XIII. századi eredetű, a XIV-XV. században épített együttese a város legrégebbi épülete. Erődrendszere (kastélybástya, Sforza-bástya) a XVI-XVII. században épült.

[Megjelenítés térképen](#)

Ágyúk (Bécsi kapu tér):

A XIX. században Bécsből hozott díszágyúk sora kedvelt győri pihenőhely.

[Megjelenítés térképen](#)

Szent István szobra (Bécsi kapu tér):

A várfal alatti Bástya sétányon, a Rába partján áll Szent István életnagyságú bronzszobra, mely Medgyessy Ferenc alkotása (1940).

[Megjelenítés térképen](#)

Radó-sziget:

A Rába két ága fogja közre a Belváros, Újváros és Sziget városrészek közt. A műemléki környezetben fekvő sziget kedvelt séta, pihenő és rendezvényhely.

[Megjelenítés térképen](#)

Zsinagóga (Kossuth Lajos út 5.):

A neogót zsinagóga 1868 és 1870 között épült. Napjainkban multikulturális intézményként működik. Állandó helyszíne id. Vasilescu János második világháború utáni magyar képzőművészetet bemutató magángyűjteményének.

[Megjelenítés térképen](#)

Győri Nemzeti Színház (II. János Pál tér):

Az 1978-ban átadott épület déli és északi homlokzatát Victor Vasarely op-art alkotásai díszítik. A színházban Szász Endre porcelánra festett nagyméretű képei láthatók. A Győri Nemzeti Színház az előadások széles skálájával várja a közönséget, egyben a nemzetközileg elismert Győri Balett otthona.

[Megjelenítés térképen](#)

Füles Bástyá (Pálffy u. 4/B.):

Győr török kori végvárának kazamatájában Dél-Amerika élővilágába pillanthatnak be az érdeklődők.

[Megjelenítés térképen](#)

Xantus János Állatkert (Kiskút liget):

100 állatfaj több mint 700 egyedét nagy kifutóterületeken, az eredeti életterükhöz hasonló körülmények között mutatja be.

[Megjelenítés térképen](#)

<http://www.zoogyor.com/index.php/hu/>

Mobilis Interaktív Kiállítási Központ (Vásárhelyi Pál u. 66.):

a közlekedésre, a mozgásra, a mobilitásra koncentráló tudományos játszóházban 74 kipróbálható, interakcióra ösztönző kiállítási eszköz és látványos kísérleti bemutatók várják az érdeklődőket.

[Megjelenítés térképen](#)

<http://mobilis-gyor.hu/>

Audi Hungaria Látogatói Központ (Kardán út 1.):

2 – 3 óra

A gyárlátogatások alkalmával a motor- és járműgyártás folyamatába nyerhetünk bepillantást.

Előzetes regisztrációhoz kötött!

[Megjelenítés térképen](#)

www.audi.hu

E-mail:

welcomecenter@audi.hu

18:00 - A szállás elfoglalása, majd vacsora

1,5 - 2 óra

Szálláslehetőség:

- 9402-es Ifjúsági szálló Győr

A szállásról részletesebben:

<https://osztalykirandulas.hu/szallas/9402-es-ifjusagi-szallo-gyor/>

ESŐS NAP ESETÉN is megvalósítható a program, apróbb hangsúlyeltolódásokkal.

MÁSODIK NAP

08:00 → Reggeli a szálláshelyen

09:00 → Indulás Pannonhalmára

Győr – Pannonhalma busszal: 25 km

Ezer év - tárlatvezetés általános iskolásoknak (múzeumpedagógiai foglalkozás)

Az **általános iskolás csoportok** múzeumpedagógiai foglalkozás keretében tekinthetik meg az apátságot, ismerkedhetnek meg a monostor építéstörténetével és az itt élő bencés szerzetesek közösségi életével. Ezután szétszedjük, és a gyerekek segítségével felépítjük a monostort – egy erre a célra készített maketten. Közben megbeszéljük az apátság építéstörténetét, az egyes épületrészek szerzetesközösség életében betöltött szerepét, a monostor jelenlegi működési rendjét. A **gimnázium** szerves részét képezi a pannonhalmi életnek – bepillantunk az iskola falai közé, s csoportkép készítésére is lehetőség nyílik. Majd egy közel félórás séta következik a hagyományos tárlatvezetés útvonalán, a bástya, a bazilika, az altemplom, a kerengő, a könyvtár megtekintésével. Azonosítjuk a makett segítségével

már megismert helyszíneket.
A felső tagozatosokra a séta végén vár feladat.

A program időtartama 4 óra.

Ajánlott korosztály: 6-14 évesek

Helyszín: Pannonhalmi Apátság épülete

Ebéd: Napi menü a Főapátság ebédlőjében 1 óra

ESŐNAP ESETÉN is megvalósítható a program.

Szabadidő Pannonhalmán 1 óra

Tervezett indulás Pannonhalmáról: 16 óra

Utazás Nagykanizsára:

Pannonhalma – Nagykanizsa távolsága: 180 km 3 óra

Megérkezés Nagykanizsára: 19 - 20 óra körül

Kirándulásunk során megismerkedünk Győr és Pannonhalma legnevezetesebb látnivalóival, s a gyönyörű tájakon bőven nyílik alkalom a sétákra, túrákra. Történelmi hagyományai és sajátos kultúrája miatt kiváló lehetőség nyílik arra, hogy a történelem, a földrajz, a biológia, az építészet, a művészetek szoros egységét bemutassuk a fiataloknak nem tanórai keretek között. Ez alatt fejlődhet állampolgári kompetenciájuk, a helyi és a tágabb közösséget érintő problémák megoldása iránti szolidaritásuk, érdeklődésük. Tanórai kereteken kívül ismerkedhetnek az emberismeret, etika és vallástörténet, társadalomismeret, nemzetközi kapcsolatok tudományterületekkel.

Élménypedagógiai játékok a kirándulás alatt esténként vagy esős napokon:

1. Folytasd a számsort:

Eszközigény: Dobókockák

A játék leírása: A játék során egy hosszú papírlapra 1-től 100-ig elkezdheti írni egyesével a számokat az a személy, aki a kezében lévő dobókockák közül valamelyikkel hatost dob. Mindaddig írhatja a számokat növekvő sorrendbe, míg valaki más újra hatost nem dob. Ebben az esetben az újabb hatost dobó játékos írhatja tovább a számsort. Aki mindkét kockával egyszerre dob hatost, a számsort kettesével növelve folytathatja.

2. Spárga-háromszög

A játék célja: csapatépítés, szerepek megtalálása a csoportban, közös megoldások keresése

Szükséges eszközök: tágas tér, ha lehet szabadban, két spárga (kb. 80-100 cm-t kell számolni játékosonként úgy, hogy a belső háromszög mérete fele akkora legyen, mint a külsőé.)

A játék leírása: A csoport megvitatja, hogyan formálnak két egyenlő szárú háromszöget.

(A képet megmutatjuk nekik.) A csoport minden tagjának bekötjük a szemét. Megkeresik a spárgát a földön és kialakítják a háromszöget. A feladat teljesítése közben a spárgát két kézzel kell tartani.

3. Rajzolás vakon:

Eszközigény: papírlap; ceruza; radír

A játék leírása: A párok egymással szemben ülnek. A páros mindkét tagja lerajzolja a másikat úgy, hogy közben csak párjának arcát nézheti, a rajzlapot azonban, saját rajzát nem. A rajz elkészülését követően, a párok képet cserélnek egymással és függőlegesen felírják a rajzra párjuk nevét.

A vezető és keresztnév kezdőbetűivel párjuk egy-egy jó tulajdonságát felírják.

Ha a párok egyike a jó tulajdonságok felírásában megakad, akkor az osztály kisegíti.

Értékelés: Hogyan sikerült döntést hozni, csoportként? Hogy érzitek, mennyire sikerült teljesíteni a feladatot? Milyen szerepek alakultak ki? Kié volt a vezető szerep?

A PROGRAM MEGVALÓSULÁSA UTÁNI TEENDŐK

Hazaérkezés után napokban osztályfőnöki órákon a program egyéni és csoportos értékelését elvégezzük! Az értékelés eredményeként az esetleges szükséges módosítási javaslatokat már beépítjük a programcsomagba!

Kirándulástervezet – Dunakanyar **2 nap (1 éjszaka)**

Útvonal:

1.nap: Nagykanizsa – Bory vár– Esztergom – Párkány

Megtett út: **254 km**

2.nap: Esztergom - Visegrád - Szentendre - Nagykanizsa

Megtett út: **287 km**

Összesen megtett út: **541 km ~ 600 km**

Utazás: Különjáratú autóbusszal

Szállás: Panzió Esztergom

Étkezés:

1.nap: Meleg vacsora a szálláson

2. nap: Reggeli a szálláson

Ebéd *(Iskolai étkezdében, vagy étteremben)*

Programok:

1. nap:

Bory Vár 1 óra

<http://bory-var.hu/bory-var>

Ebéd batyuból 0,5 óra

Esztergom - Bazilika 2,5 óra

<http://www.bazilika-esztergom.hu/>

Esztergom - sárkányhajózás 2 óra

<https://osztalykirandulas.hu/szabadidos-program/sarkanyhajozas-esztergom/>

Párkány - Mária Valéria híd 1 óra

<http://slovakia.travel/hu/maria-valeria-hid-parkanyban>

Párkány – Szabadidő 1 óra

Szállás elfoglalása

Vacsora a szálláson 0,5 óra

Jó idő esetén: Séta, szabadidő Esztergomban 2 óra

Esős idő esetén: Élménypedagógiai játékok

2. nap:

Reggeli a szálláson	0,5 óra
Visegrád – Bobozás http://visegrad.bobozas.hu/	1 óra
Visegrád – Királyi palota http://www.visegrad.hu/kiralyi-palota-3	1,5 óra
Ebéd étteremben - Menü	1 óra
Szentendre – Skanzen http://skanzen.hu/hu	1 óra
Szentendre - Szamos Marcipán Múzeum http://iranyszentendre.hu/szabo-szamos-marcipan-muzeum-cukraszda/	1 óra
Szentendre – Kovács Margit múzeum http://www.museum.hu/muzeum/507/Ferenczy_Muzeum_-_Kovacs_Margit_Keramia_Muzeum	1 óra
Szentendre – Szabadidő (Fagyizás)	1 óra
<u>Várható hazaérkezés:</u>	20 óra és 21 óra között

ÉRVEK a választott programok mellett:

1. A Dunakanyarban tett kirándulás főbb programhelyszínei (Visegrád; Esztergom; Szentendre; Párkány) szerzett ismeretek, nagymértékben segítik a 8. osztályos történelem kerettantervben rögzített célok (pl.: *a nemzeti öntudat kialakítása, fejlesztése, a hazafias nevelés, az állampolgárságra és demokráciára nevelés*) elérését, jól illeszkednek a diákok történelmi tanulmányaihoz. „A forradalmak és a polgárosodás kora Európában és Magyarországon”; „Széchenyi István elméleti és gyakorlati munkássága.”
2. A Dunakanyar nevezetességeinek megismerése nagyon jól illeszkedik a nyolcadik osztályos Rajz- és vizuális kultúra kerettantervhez:
 - a. Helytörténet, helyi hagyományok, nevezetességek.
 - b. Bory vár képzőművészeti jelentősége
3. A Dunakanyar domborzatának jellemzői nagyon jól illeszkedik a nyolcadik osztályos Földrajz kerettanterv, „A Kárpát-medencevidék természetföldrajzi egysége” című témaköréhez.

Élménypedagógiai játékok a kirándulás alatt esténként vagy esős napokon:

1. Folytasd a számsort:

Eszközigény: Dobókockák

A játék leírása: A játék során egy hosszú papírlapra 1-től 100-ig elkezdheti írni egyesével a számokat az a személy, aki a kezében lévő dobókockák közül valamelyikkel hatost dob. Mindaddig írhatja a számokat növekvő sorrendbe, míg valaki más újra hatost nem dob. Ebben az esetben az újabb hatost dobó

játékos írhatja tovább a számsort. Aki mindkét kockával egyszerre dob hatost, a számsort kettesével növelve folytathatja.

2. Spárga-háromszög

A játék célja: csapatépítés, szerepek megtalálása a csoportban, közös megoldások keresése

Szükséges eszközök: tágas tér, ha lehet szabadban, két spárga (kb. 80-100 cm-t kell számolni játékosonként úgy, hogy a belső háromszög mérete fele akkora legyen, mint a külsőé.)

A játék leírása: A csoport megvitatja, hogyan formálnak két egyenlő szárú háromszöget.

(A képet megmutatjuk nekik.) A csoport minden tagjának bekötjük a szemét. Megkeresik a spárgát a földön és kialakítják a háromszöget. A feladat teljesítése közben a spárgát két kézzel kell tartani.

3. Rajzolás vakon:

Eszközigény: papírlap; ceruza; radír

A játék leírása: A párok egymással szemben ülnek. A páros mindkét tagja lerajzolja a másikat úgy, hogy közben csak párjának arcát nézheti, a rajzlapot azonban, saját rajzát nem. A rajz elkészülését követően, a párok képet cserélnek egymással és függőlegesen felírják a rajzra párjuk nevét.

A vezetékes és keresztnév kezdőbetűivel párjuk egy-egy jó tulajdonságát felírják.

Ha a párok egyike a jó tulajdonságok felírásában megakad, akkor az osztály kisegíti.

Értékelés: Hogyan sikerült döntést hozni, csoportként? Hogy érzitek, mennyire sikerült teljesíteni a feladatot? Milyen szerepek alakultak ki? Kié volt a vezető szerep?

Felhasznált irodalom, ajánlott linkek, videók stb. - megvalósítást segítő képzések, előadások, tréningek tartalmának, szemléletének megjelenítése.

1. megvalósítás folyamata alkalmainak/ elemeinek részletes bemutatása táblázatos formában:

Az 1. alkalom bemutatása:

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Az osztálykirándulás célállomásának, az utazás módjának kiválasztása	45 perc	Űrlap kitöltése	Űrlap létrehozása, megosztása, kitöltött űrlapadatok feldolgozása	Szavazás IKT eszközök felhasználásával	Számítógép internet	Páros osztálylétszám esetén az osztályfőnök is szavaz.	A kirándulás helyszínének kiválasztása.
Autóbusz lefoglalása	1 hónap	-	Lefoglalja egy utazási vállalat, vagy magánfuvarozó cég autóbuszát	Felderíteni a diákok szállításával foglalkozó cégeket, magánvállalkozókat. Írásos szerződést kötni az utazás díjáról, feltételeiről.	Telefon; számítógép; internet; nyomtató	A buszfoglalás folyamatahoz, a szülők, ismerősök segítségével is kérhető.	Különjáratú autóbusz lefoglalása
Csoportalakítás	15 perc	A tanulók vesznek részt a játékban csoportalakítás céljából	Az osztályfőnök a facilitátor, aki irányítja magát a csoportalakítást	Élménypedagógiai módszerek	Papírra felírt számok (1-től 4-ig) 15-16 fős osztály esetén négy csoportalakítására		Spontán csoportalakítás

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Program-terv és útiterv készítése	2 hónap	A tanulói csoportok program- és útvonaltervet dolgoznak ki	A csoportok munkáját koordinálja, ellenőrzi.	Számítógép; internet;			
Az elkészült tervet a csoportok ismertetik az osztállyal	45 perc	A csoport előzetesen választ a tagok közül egy szóvivőt.	Irányítja és koordinálja a programtervek ismertetését. Élménypedagógiai elemeket bevonva dönti el, hogy a csoportok milyen sorrendben ismertetik tervüket	Élménypedagógiai módszerek (A csoport minden tagja két dobókockával dob. A dobott számokat összeadva, amelyik csoport a legtöbbet dobta, ő ismerteti először tervét)	Két dobókocka	Véletlen egyezés esetén, újabb dobásokkal eldöntik a sorrendet	Kialakul a csoportok sorrendje.
Az elkészült tervek alapján az osztály közösen összeállítja a kirándulás útitervét	1 hónap	IKT eszköz segítségével szavaznak. A diákok összegzett szavazata alakítja ki a kirándulás programtervét és útitervét.	A csoportoktól beérkezett javaslatok alapján összeállít egy Google Űrlapot, amelyet a Google Tanterem segítségével megoszt diákjaival szavazásra. A beérkezett űrlapok alapján összesíti diákjai véleményét.	IKT eszközhasználat	Számítógép; internet	-	Körvonalázódik a kirándulási útiterv.
Szállásfoglalás	5 hónap	-	Lefoglalja Óri-magyarósdon az Életfa Evangélikus és Ifjúsági Táborban a szállást. Kifizeti a szálláselőleget az osztály bankszámlájáról.		Telefon; számítógép; internet; nyomtató	Ha esetleg a szállás a tervezett időben már nem vehető igénybe, akkor újabb hasonló szállást keres és foglal le.	Lefoglalásra kerül a szállás.

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Étkezések megrendelése	5 hónap	-	Leszervezi a csoport étkezéseit közétkeztetéssel, vagy vendéglátással foglalkozó cégeknél. A cégektől elektronikus levélben visszajelzést kér a foglalásról (időpont; menü; ár; személyek száma).		Telefon; számítógép; internet; nyomtató	Több étkezési lehetőséget keres, melyek közül az árban és minőségben legoptimálisabbat választja.	Az étkezéseket leszervezi, melyet a cégektől kapott visszaigazolások tanúsítanak.
Programok leszervezése	Folyamatos	A diákok a csoportban végzett kutatómunkájukon túl élhetnek egyéni ötletekkel.	Időpontra bejelenti a csoportot, a kirándulás programhelyszínein. A bejelentések elfogadásáról elektronikus levélben visszajelzést kér.		Telefon; számítógép; internet; nyomtató	Érdemes minél előbb leszervezni az időpontokat, hogy a kirándulás teljes programja összeálljon.	Összeáll az osztálykirándulás teljes programja.
Indulás a kirándulás első célállomására, Velemérre	1,5 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a tanulókat az utazás szabályairól. Ismerteti az első napi programot.		Verbális kommunikáció		Megkezdődik az osztálykirándulás.
Velemér: Szentháromság templom megtekintése	0,5 óra	Meghallgatják a templomról szóló ismertetőt.	Felügyel a rendre.		Verbális kommunikáció		Megtekintették a veleméri templomot. Megismertük a templom rövid történetét.
Velemér: Sindümmúzeum megtekintése	0,5 óra	Megtekintik a Múzeumban elhelyezett tárgyakat, meghallgatják a múzeumból szóló tájékoztatót.	Felügyel a rendre		Verbális kommunikáció		Megtekintették a múzeumot. Hallottunk a múzeum és az Őrség történetéről.

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Indulás Magyar-szombatfára	0,25 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a tanulókat az utazás szabályairól. Ismerteti a következő programot.		Verbális kommunikáció		Megérkezünk Magyar-szombattól
Üzemlátogatás a Magyar-szombati Kerámia-gyárban	1 óra	A gyerekek először az üzem történetével ismerkednek meg, majd betekintést kapnak a gyárban folyó munkáról, a különböző szakmákról. A látogatás közben a diákok kérdezhetnek.	A gyerekekkel együtt hallgatja az előadást, közben felügyel a rendre.	Nonformális és informális tanulási módszerek	Verbális kommunikáció		Megismerik a gyár főprofilját adó kályha- és kandalló cserép készítésének folyamatát. Rálátnak az egyes szakmákra
Látogatás fazekasnál Magyar-szombaton	1,5 óra	A diákok meghallgatják a fazekasmestert, majd megnézik, hogyan formálja készre a fazekas az agyagot. Aki akarta, kipróbálhatta az agyagformálást. A diákok kérdéseiket bátran feltehetik.	A gyerekekkel együtt hallgatja az előadást, közben felügyel a rendre.	Nonformális és informális tanulási módszerek	Verbális kommunikáció		Megismerik a fazekas mesterség szépségeit, fortélyait, nehézségeit. Kézbe foghatnak, megismerhetnek kész és félig kész munkadarabokat.
Batyu ebéd a busznál	0,5 óra	A diákok az otthonról hozott hideg ebédet elfogyasztják.	A tanár elfogyasztja ebédjét. Ügyel a rendre és tisztaságra.				Mindenki megebédel.
Indulás Óriszentpéterre	0,25 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a tanulókat az utazás szabályairól. Ismerteti a következő programot.		Verbális kommunikáció		Megérkezünk Óriszentpéterre

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
<u>Őriszentpéter:</u> Árpádkori templom és a középkori téglaegető megtekintése	1 óra	Meghallgatják a templomról és a középkori téglaegetőről szóló ismertetőt.	Felügyel a rendre		Verbális kommunikáció		Bepillantást kapunk a templom és a téglaegető történetébe
Indulás Szalafőre	0,25 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a tanulókat az utazás szabályairól. Ismerteti a következő programot.		Verbális kommunikáció		Megérkezünk Szalafőre
<u>Szalafő:</u> Az Őrségi Nemzeti Park részeként az Őrségi Népi Műemlékegyüttes megtekintése	2 óra	Megtekintik a különböző tájházakat. Elolvassák és meghallgatják a tájházakhoz kapcsolódó információkat.	Felügyel a rendre		Verbális kommunikáció		Az egyes tájházak megtekintése során a diákok bepillantást nyernek régi népi lakókörnyezetekbe, hagyományokba.
Utazás Pankaszra	0,25 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a tanulókat az utazás szabályairól. Ismerteti a következő programot.		Verbális kommunikáció		Megérkezünk Pankaszra
<u>Pankasz:</u> Szoknyás Harangláb megtekintése, történetének megismerése	0,5 óra	Együtt megnézik a haranglábát. A haranglábak történetéről, szerepéről meghallgatnak egy rövid tájékoztatót	Ismerteti a harangláb történetét, szerepét		Verbális kommunikáció		Szoknyás Harangláb megismerése
Indulás Őrimagyarósdra	0,25 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a tanulókat az utazás szabályairól.		Verbális kommunikáció		Megérkezés a szálláshelyre.

			lyairól. Ismerteti a következő programot.				
Szállás elfoglalása	0,5 óra	A gyerekek a számukra kijelölt szobát, fekhelyet	Koordinálja a szállásfoglalást		Verbális kommunikáció		Szállás elfoglalása

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Vacsora étteremben	1 óra	Együtt elsétálnak az étterembe, és kulturáltan elfogyasztják a korábban leegyeztetett menüt.	Koordinálja az étteremben a helyfoglalást. Étkezés befejezése után rendezi a számlát. Ügyel a diákok kulturált viselkedésére, ha szükséges figyelmezteti őket.			A gyerekek megtanulják az éttermi etikett szabályait	Vacsora elfogyasztása
Visszatérés a szálláshelyre Lefekvésig - Játékok	2 óra	A gyerekek az önmaguk által választott játékokban vesznek részt. Azok, akik semmilyen játékot nem választottak tanári irányítással élménypedagógiai játékokban vesznek részt.	Koordinálja és felügyeli az esti játékokat. Irányítja az élménypedagógiai játékokat.	Élménypedagógia www.kalandok.esalmok.hu http://www.jgyok.hu/tamop13e/tananyag_html/tananyag_jatek_elm/iv7_lmn_ypedagogiai_jatekok.html	Kártya; papírlap; madzagokra rögzített filctoll; dobókockák; seprű; fából készült mérőszalagok		A játék örömeivel telik az este
2. nap							
Ébresztő - Reggeli	1 óra	A diákok egy része segít a boltban vásárolt alapanyagokból elkészíteni a reggelit. A diákok másik része a terítésben segít. A többi diák segít rendbe tenni a szobákat, valamint részt vesz a mosogatásban.	Pár diák segítségével megvásárolja a közeli boltban a reggeli alapanyagait. Koordinálja és ellenőrzi a munkafolyamatokat.	Csoportmunka	Tányérok; evőeszközök; teafőzőedény; tűzhely; Élelmiszer alapanyagok a reggelihez	A gyerekek a közös munka által sikerélményekhez jutnak	Megterített asztal várja a diákokat, amely mellett közösen elfogyasztják a reggelit, majd elmosás a piszkos edényeket, evőeszközöket.
Indulás busszal Szentgott-hárdra	0,75 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a tanulókat az utazás szabályairól. Ismerteti a következő programot.		Verbális kommunikáció		Megérkezőnk Szentgott-hárdra

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Üzemlátogatás Szentgottárdon az Opel gyárban https://www.opel.hu/opel-elmeny/szentgotthardi-opel-gyar/rolunk.html	3 óra	A gyerekek először az üzem történetével ismerkednek meg, majd betekintést kapnak a gyárban folyó munkáról, a különböző szakmákról. A látogatás közben a diákok kérdezhetnek.	A gyerekekkel együtt hallgatja az előadást, közben felügyel a rendre.	Nonformális és informális tanulási módszerek	Verbális kommunikáció		Megismerik az Opel gyár történetét és a motor készítésének folyamatát. Rálátnak az egyes szakmákra
Visszaindulás busszal Órimagyarósdra	0,75 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra.		Verbális kommunikáció		Visszaérkezünk Órimagyarósdra
Ebéd étteremben	1 óra	Együtt elsétálnak az étterembe, és kulturáltan elfogyasztják a korábban leegyeztetett menüt.	Koordinálja az étteremben a helyfoglalást. Étkezés befejezése után rendezi a számlát. Ügyel a diákok kulturált viselkedésére, ha szükséges figyelmezteti őket.			A gyerekek megtanulják az éttermi etikett szabályait	Ebéd elfogyasztása
Visszaérkezés a szálláshelyre Ebéd utáni csendes pihenő	0,5 óra	Ebéd után azok a tanulók, akik nem akarnak lepiheneni, csendesen eljátszanak társikkal, így biztosítva többi társuknak a pihenést.	Felügyeli a csendet				Pihenés a délutáni programok előtt
Indulás Nagyrákosra Némethné Baksa Eszter mesemondóhoz https://www.zaol.hu/hirek/nemethne-baksa-eszter-ugy-adja-tovabb-a-meseket-es-	1 óra	Meghallgatják Némethné Baksa Eszter mesemondó előadását.	Felügyel a rendre				Megismerkedünk Nagyrákos rövid történetével Baksa Eszter előadása által megízleljük a magyar népmesék varázsát

anekdotakat -ahogy- azokat-a- szuleitol- tanulta- 1791962/							
---	--	--	--	--	--	--	--

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Indulás Szőcére Túra a szőcei tőzegmohalápnál és a Vadásztónál	2 óra	A csoport külön vezetéssel gyakorolja a szőcei tőzegmohaláp és a Vadásztó környékét http://www.orseg.info/hu/info/zoldka-land/tanosvenyek/tozegmohas-lapret-tanosveny.html http://www.vadasa.hu/latnivalok/szocei-tozegmohas-lapret	Felügyel a rendre		Verbális kommunikáció	A gyerekeket ez a program a természet megismerése és szerepével, a természeti értékeink megóvására is ösztönzi.	Megszemléljük, valamint a vezető előadásán keresztül megismerjük a Vadásztó és a szőcei tőzegmohaláp varázslatos növény és állatvilágát
Visszatérés Őrimgyárodra a szállásra Vacsora étteremben	1,5 óra	Buszra szállnak, majd Őrimgyárodra a csoport együtt elsétál vacsorázni.	Koordinálja az étkezést, majd rendezi a számolást. Ügyel a diákok kulturált viselkedésére.			A gyerekek gyakorolják az éttermi etikett szabályait	A vacsora elfogyasztásra kerül
Este a szálláson kürtöskalács sütése	2 óra (kötetlen)	Meghallgatják a kürtöskalács készítés fortélyait, majd ezt követően, parázs felett megsütik a saját kürtöskalácsukat. Elmosják a saját táányérjaikat, poharaikat.	Koordinálja az eseményeket. Részt vesz a kürtöskalácsok sütésében. Megszervezi a szennyes edények, evőeszközök tisztítását.				Elkészülnek a kürtöskalácsok. Az elkészült kürtöskalácsokat a diákok megeszik.
Lefekvésig - Játékok	1-1,5 óra	A gyerekek az önmaguk által választott játékokban vesznek részt. Azok, akik semmilyen játékot nem választottak tanári irányítással élménypedagógiai játékokban vesznek részt.	Koordinálja és felügyeli az esti játékokat. Irányítja az élménypedagógiai játékokat.	Élménypedagógia www.kalandokalmok.hu http://www.igypk.hu/tamop13e/tananyag_jatekelm/iv7_lmnypedagogiai_jatekok.html	Kártya; papírlap; madzagokra rögzített filctoll; dobókockák; seprű; fából készült mérőszalagok		A játék örömeivel telik az este

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
3. nap							
Ébresztő - Reggeli	1 óra	A diákok egy része segít a boltban vásárolt alapanyagokból elkészíteni a reggelit. A diákok másik része a terítésben segít. A többi diák segít rendbe tenni a szobákat, valamint részt vesz a mosogatásban. Minden diák összepakolja saját személyes dolgait. Rendet tesznek szobáikban.	Pár diák segítségével megvásárolja a közeli boltban a reggeli alapanyagait. Koordinálja és ellenőrzi a munkafolyamatokat. Koordinálja és felügyeli az összepakolás és a rendrakás folyamatát.	Csoportmunka	Tányérok; evőeszközök; teafőző; tűzhely; Élelmiszer alapanyagok a reggelihez	A gyerekek a közös munka által sikerelményekhez jutnak	Megterített asztal várja a diákokat, amely mellett közösen elfogyasztják a reggelit, majd elmosás a piszkos edényeket, evőeszközöket.
Bepakolás az autóbuszba. Indulás Szombathelyre	1 óra	Bepakolják saját táskáikat az autóbuszba. Segítenek egymásnak a bepakolás közben. A diákok felszállnak a buszra, és leülnek saját helyükre.	Koordinálja a bepakolás folyamatát. Ellenőrzi a szobákat. Rendezi a szállásdíjat.				Elhagyjuk a szállást, majd megérkezünk Szombathelyre.
Székesegyház megtekintése idegenvezetéssel https://www.martinus.hu/szekesegyhaz	1 óra	Megtekintik az épületet, meghallgatják az épületről szóló ismertetőt	Felügyel a rendre				Megismerik a szombathelyi Székesegyházat
Történelmi Témapark megtekintése	1 óra	Megtekintik és meghallgatják a Történelmi Témaparkban a nekik szóló ismertetőt és bemutatót	Felügyel a rendre				Megismerik az egykori Sávria rövid történetét
Séta Szombathely Főterén	1 óra	Csoportokban sétálnak Szombathely Főterén	Időpontot egyeztet a diákokkal. Koordinálja a szabadidős tevékenységüket..				Megismerik a Szombathely Főterét és a Fő tér nevezetességeit
Ebéd a Szily János	1 óra	Elveszik evőeszközeiket, majd az	Fegyelmet tart, ügyel a rendre.				Megebédél a csoport

úti Kollégium ebédlőjében		ebédet. Elfogyasztják ebédjüket. A piszkos táányérokát, evőeszközöket visszaviszik az átadó ablakhoz mosogatásra.	Biztosítja a nyugodt étkezéshez szükséges körülményeket.				
---------------------------	--	---	--	--	--	--	--

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Indulás a szombathe-lyi Kaland-városba http://szova.hu/KALANDVaROS3.html	3-4 óra	A gyerekek ki-próbálják a nekik legjobban tetsző játékokat	Időpontot egyeztet. El-mondja a játékok használatá-ra vonatkozó előírásokat. Elmondja mi a teendő esetle-ges sérülés esetén. Felügyel a rendre.				A diákok jókedvűen töltik az időt, köz-ben sok-sok élménnyel gazdagod-nak.
Indulás Nagykani-zsára	1,5 – 2 óra	A gyerekek fel-szállnak a busz-ra, elfoglalják helyüket. Ellenőrzik sze-mélyes tárgyaik megvannak-e.	Ellenőrzi, hogy mindenki fel-szállt-e a busz-ra. Tájékoztatja a diákokat a buszon való utazás szabá-lyairól.		Verbális kom-muniká-ció		Hazaér az osztály Nagykani-zsára.
Visszacsa-tolás, a kirándulás értékelése. Az esetleges módosítá-sok, újabb javaslatok beépítése a következő évi terve-zetbe							Értékelés, visszacsá-tolás, ha szükséges, módosítás

1. megvalósítás folyamata alkalmainak/ elemeinek részletes bemutatása táblázatos formában:

A 2. alkalom bemutatása:

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Az osztálykirándulás célállomásának, az utazás módjának kiválasztása	45 perc	Űrlap kitöltése	Űrlap létrehozása, megosztása, kitöltött űrlapadatok feldolgozása	Szavazás IKT eszközök felhasználásával	Számítógép internet	Páros osztálylétszám esetén az osztályfőnök is szavaz.	A kirándulás helyszínének kiválasztása.
Autóbusz lefoglalása	1 hónap	-	Lefoglalja egy utazási vállalat, vagy magánfuvarozó cég autóbuszát	Felderíteni a diákok szállításával foglalkozó cégeket, magánvállalkozókat. Írásos szerződést kötni az utazás díjáról, feltételeiről.	Telefon; számítógép; internet; nyomtató	A buszfoglalás folyamatahoz, a szülők, ismerősök segítsége is kérhető.	Különjáratú autóbusz lefoglalása
Csoportalakítás	15 perc	A tanulók vesznek részt a játékban csoportalakítás céljából	Az osztályfőnök a facilitátor, aki irányítja magát a csoportalakítást	Élménypedagógiai módszerek	Papírra felírt számok (1-től 4-ig) 15-16 fős osztály esetén négy csoport alakítására		Spontán csoportalakítás
Programterv és útiterv	2 hónap	A tanulói csoportok program- és útvo-	A csoportok munkáját koordi-	Számítógép;			

készítése		naltervet dolgoz- nak ki	nálja, ellenőrzi.	internet;			
Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevé- kenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzé- sek	Eredmény
Az elkészült tervet a csoportok ismertetik az osztállyal	45 perc	A csoport előzete- sen választ a ta- gok közül egy szóvivőt.	Irányítja és koor- dinálja a prog- ramtervek ismer- tetését. Élménypedagó- giai elemeket bevonva dönti el, hogy a csoportok milyen sorrend- ben ismertetik tervezetüket	Élménypeda- gógiai mód- szerek (A csoport minden tagja két dobókoc- kával dob. A dobott számokat összeadva, amelyik cso- port a legtöb- bet dobta, ő ismerteti először terve- zetét)	Két dobó- kocka	Véletlen egyező- ség ese- tén, újabb dobások- kal eldön- tik a sor- rendet	Kialakul a csoportok sorrendje.
Az elkészült tervek alap- ján az osztá- ly közösen összeállítja a kirándulás úttervét	1 hónap	IKT eszköz segít- ségével szavaz- nak. A diákok összegzett szava- zata alakítja ki a kirándulás prog- ramtervét és úti- tervét.	A csoportoktól beérkezett javas- latok alapján összeállít egy Google Űrlapot, amelyet a Google Tante- rem segítségével megoszt diákjai- val szavazásra. A beérkezett űrlapok alapján összesíti diákjai véleményét.	IKT eszköz- használat	Számí- tógép; internet	-	Körvonalá- zódik a kirándulási útterv.
Szállásfoglá- lás http://kaptalanfured.kispest.hu/	5 hónap	-	Lefoglalja Bala- tonalmádiban a Kispesti Önkor- mányzat tulajdo- nában lévő Ifjú- sági szállást Kifizeti a szállás- előleget az osztá- ly bankszámlá- járól.		Telefon; számí- tógép; internet; nyomta- tó	Ha eset- leg a szállás a tervezett időben már nem vehető igénybe, akkor újabb hasonló szállást keres és foglal le.	Lefoglalásra kerül a szállás.
Étkezések megrendelé- se	5 hónap	-	Leszervezi a csoport étkezé- seit közétkezte- téssel, vagy vendéglátással foglalkozó cé- geknél.		Telefon; számí- tógép; internet; nyomta- tó	Több étkezési lehetősé- get keres, melyek közül az árban és	Az étkezé- seket le- szervezi, melyet a cégektől kapott visz- szaigazolás

			A cégektől elektronikus levélben visszajelzést kér a foglalásról (időpont; menü; ár; személyek száma).			minőségben legoptimálisabbat választja.	ok tanúsítanak.
Programok leszerzése	Folyamatos	A diákok a csoportban végzett kutatómunkájukon túl élhetnek egyéni ötletekkel.	Időpontra bejelenti a csoportot, a kirándulás programhelyszínein. A bejelentések elfogadásáról elektronikus levélben visszajelzést kér.		Telefon; számítógép; internet; nyomtató	Érdekes minél előbb leszervezni az időpontokat, hogy a kirándulás teljes programja összeálljon.	Összeáll az osztálykirándulás teljes programja.
Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Indulás a kirándulás első célállomására, Tapolcára, a Tavas-barlanghoz	1,5 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a tanulókat az utazás szabályairól. Ismerteti az első napi programot.		Verbális kommunikáció		Megkezdődik az osztálykirándulás.
Tapolca: Tavasbarlang http://www.bfnpi.hu/hu/tapolcai-tavasbarlang-latogatokozpont	1,5 óra	Csónakázás közben megcsodálják a Tavas-barlang mészkőképződményeit, élővilágát.	Elmondja a Tavas-barlangban való viselkedés szabályait. Felügyel a rendre.		Verbális kommunikáció	Amennyiben lehetőség van rá, a csoport interaktív földrajz órán vesz részt.	Megtekintjük a Tavas-barlang
Indulás Sümegre	0,5 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a tanulókat az utazás szabályairól. Ismerteti az első napi programot.		Verbális kommunikáció		Megérkezünk Sümegre
Sümeg: Sümegi vár megtekintése http://www.suemegvar.hu/	1 óra	Megtekintik a Sümegi várat	Felügyel a rendre		Verbális kommunikáció		Megtekintettük a Sümegi várat. Hallottunk a vár történetéről.

Indulás Ajkára	0,5 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a tanulókat az utazás szabályairól. Ismerteti a következő programot.		Verbális kommunikáció		Megérke-zünk Ajkára
Üzemlátogatás az Ajka Kristálynál http://kirandulas.tervezo.hu/celpon/aika/kristaly-muzeum	1 óra	A gyerekek először az üzem történetével ismerkednek meg, majd betekintést kapnak a gyárban folyó munkáról, a különböző szakmákról. A látogatás közben a diákok kérdezhetnek.	A gyerekekkel együtt hallgatja az előadást, közben felügyel a rendre.	Nonformális és informális tanulási módszerek	Verbális kommunikáció		Megismerik a gyár főprofilját adó üveg- és kristálykészítés folyamatát. Közben rálátnak különböző szakmákra
Indulás Herendre	0,5 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a tanulókat az utazás szabályairól. Ismerteti a következő programot.		Verbális kommunikáció		Megérke-zünk Herendre

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Üzemlátogatás a Herendi Porcelán manufaktúrában	1 óra	A gyerekek először az üzem történetével ismerkednek meg, majd betekintést kapnak a gyárban folyó munkáról, a különböző szakmákról. A látogatás közben a diákok kérdezhetnek.	A gyerekekkel együtt hallgatja az előadást, közben felügyel a rendre.	Nonformális és informális tanulási módszerek	Verbális kommunikáció		Megismerik a porcelánkészítés folyamatát. Közben rálátnak különböző szakmákra.
Batýus ebéd a busznál	0,5 óra	A diákok az otthonról hozott hideg ebédet elfogyasztják.	A tanár elfogyasztja ebédjét. Ügyel a rendre és tisztaságra.				Mindenki megebédel.
Indulás Veszprémbe	0,5 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a tanulókat az utazás szabályairól. Ismerteti a következő programot.		Verbális kommunikáció		Megérkezünk Herendre
Veszprém – Városfelfedező séta https://osztalykirandulas.hu/szabadidos-program/varosfelfedezo-seta-kvizjatek-veszprem/	1,5 óra	A diákok animátor irányításával felfedezik Veszprém belvárosának legnevezetesebb pontjait	Felügyel a diákcsoportokra		Verbális kommunikáció		A gyerekek játékosan fedezik fel Veszprém belvárosának nevezetességeit.
Indulás Balatonalmádiba a szállásra	0,25 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a tanulókat az utazás szabályairól. Ismerteti a következő programot.		Verbális kommunikáció		Megérkezünk Balatonalmádiba
Szállás elfoglalása	0,5 óra	A gyerekek csomagjaikkal elfoglalják a számukra kijelölt szobában lévő fekhelyet	Koordinálja a szállásfoglalást		Verbális kommunikáció		Szállás elfoglalása
Vacsora a szálláson	0,5 óra	Együtt kulturáltan elfogyasztják a korábban leegyeztetett menüt.	Koordinálja az étkezésben a helyfoglalást. Étkezés befejezése után rende-			A gyerekek megtanulják a közösségi étkezés	Vacsora elfogyasztása

			zi a számlát. Ügyel a diákok kulturált viselke- désére, ha szük- séges figyelmezteti őket.			szabályait	
--	--	--	--	--	--	------------	--

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Lefekvésig - Játékok	2 óra	A gyerekek az önmaguk által választott játékokban vesznek részt. Azok, akik semmilyen játékot nem választottak tanári irányítással élménypedagógiai játékokban vesznek részt.	Koordinálja és felügyeli az esti játékokat. Irányítja az élménypedagógiai játékokat.	Élménypedagógia www.kalando.igypk.hu/tamop13e/tananyag/html/tananyag_jatekelm/iv7_lmnypedagogiai_jtkok.htm !	Kártya; papírlap; madzagokra rögzített filctoll; dobókockák; seprű; fából készült mérőszalagok		A játék örömeivel telik az este

2. nap

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Ébresztő - Reggeli	1 óra	Elfogyasztják az előre leegyeztetett reggelit a szálláson	Koordinálja és felügyeli az étkezést. Rendezi az étkezések és a szállás díját				Reggeli elfogyasztása
Indulás buszszal Balatonfűzfőre	0,25 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a tanulókat az utazás szabályairól. Ismerteti a következő programot.		Verbális kommunikáció		Megérkezőnk Balatonfűzfőre
Bobozás Balatonfűzfőn	1 óra	A gyerekek több menetben is lecsúsznak a nyári bobbal	Előzetesen tájékoztatja a diákjait a bob használatának szabályairól. Felügyeli, hogy diákjai betartják-e ezeket a szabályokat.		Verbális kommunikáció		A bobozás élménye mellett a Balatonfelvidék szépségeiben
Balatonfűzfő – Serpa Kalandpark https://www.serpakalandpark.hu/	1 óra	Kipróbálják a Kalandparkban található különböző nehézségű pályákat és a mászófalat	Felügyel diákjaira				A Kalandpark különböző pályáin kipróbálhatják fizikai állóképességüket, terhelhetőségüket.
Ebéd étteremben	1 óra	Együtt elmegy az osztály a közeli étterembe, és	Koordinálja az étteremben a helyfoglalást.			A gyerekek megtanulják	Ebéd elfogyasztása

		diákok kulturáltan elfogyasztják a korábban leegyez- tetett menüt.	Étkezés befeje- zése után rende- zi a számlát. Ügyel a diákok kulturált viselke- désére, ha szük- séges figyelmez- teti őket.			az éttermi etikett szabályait	
--	--	---	--	--	--	-------------------------------------	--

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Indulás Balatonfüredre	0,5 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a tanulókat az utazás szabályairól. Ismerteti a következő programot.		Verbális kommunikáció		Megérkezünk Balatonfüredre
Jókai Emlékház felkeresése	1 óra	Megtekintik Balatonfüreden a Jókai Emlékházat.	Koordinálja a múzeumlátogatást. Felügyel a rendre.		Verbális kommunikáció		Jókai Mór életéről és munkásságáról kapunk információt
Sétahajózás a Balatonon http://setahajo.hu/fured/	1 óra	Felszállnak a hajóra, elfoglalják helyüket. Gyönyörködnek a Balaton szépségében	Ismerteti a hajón való utazás szabályait, s betartatja azokat.		Verbális kommunikáció		Megcsodáljuk a balatoni táj szépségét. Információt kapunk a Balatoni Hajózás történetéről, jelentőségéről.
Indulás Tihanyba	0,25 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a tanulókat az utazás szabályairól. Ismerteti a következő programot.		Verbális kommunikáció		Megérkezünk Tihanyba
Tihanyi Bencés Apátság megtekintése http://www.tihanyiapatsag.hu/Tihanyi_Bencs_Apatsag.html	2 óra	Meghallgatják a Tihanyi Bencés Apátság történetét, megtekintik az Apátságot	Koordinálja a múzeumlátogatást Felügyel a rendre		Verbális kommunikáció		Megismerkedünk Tihany és a Tihanyi Bencés Apátság történetével, értékeivel
Tihany: Marcipánmúzeum http://marcipanhaz.com/	1 óra	Megtekintik a múzeumot. Megkóstolják a különböző marcipán édességeket	Felügyeli, irányítja a múzeumlátogatást		Verbális kommunikáció		Megismerkedünk a marcipán készítésével
Indulás Nagykanizsára	2 óra	A gyerekek felszállnak a buszra, elfoglalják helyüket.	Ellenőrzi, hogy mindenki felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a		Verbális kommunikáció		Hazaér az osztály Nagykanizsára.

		Ellenőrzik személyes tárgyaik megvannak-e.	diákokat a buszon való utazás szabályairól.				
Visszacsatolás, a kirándulás értékelése.							Értékelés, ha szükséges, módosítás

1. megvalósítás folyamata alkalmainak/ elemeinek részletes bemutatása táblázatos formában:

A 3. alkalom bemutatása:

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Az osztálykirándulás célállomásának, az utazás módjának kiválasztása	45 perc	Űrlap kitöltése	Űrlap létrehozása, megosztása, kitöltött űrlapadatok feldolgozása	Szavazás IKT eszközök felhasználásával	Számítógép internet	Páros osztálylétszám esetén az osztályfőnök is szavaz.	A kirándulás helyszínének kiválasztása.
Autóbusz lefoglalása	1 hónap	-	Lefoglalja egy utazási vállalat, vagy magánfuvarozó cég autóbuszát	Felderíteni a diákok szállításával foglalkozó cégeket, magánvállalkozókat. Írásos szerződést kötni az utazás díjáról, feltételeiről.	Telefon; számítógép; internet; nyomtató	A busz-foglalás folyamatához, a szülők, ismerősök segítsége is kérhető.	Különjáratú autóbusz lefoglalása
Csoportalakítás	15 perc	A tanulók vesznek részt a játékban csoportalakítás céljából	Az osztályfőnök a facilitátor, aki irányítja magát a csoportalakítást	Élménypedagógiai módszerek	Papírra felírt számok (1-től 4-ig) 15-16 fős osztály esetén négy csoport alakítására		Spontán csoportalakítás

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Programterv és útiterv készítése	2 hónap	A tanulói csoportok program- és útvonaltervet dolgoznak ki	A csoportok munkáját koordinálja, ellenőrzi.	Számítógép; internet;			
Az elkészült tervet a csoportok ismertetik az osztállyal	45 perc	A csoport előzetesen választ a tagok közül egy szóvivőt.	Irányítja és koordinálja a programtervek ismertetését. Élménypedagógiai elemeket bevonva dönti el, hogy a csoportok milyen sorrendben ismertetik tervezetüket	Élménypedagógiai módszerek (A csoport minden tagja két dobókockával dob. A dobott számokat összeadva, amelyik csoport a legtöbbet dobta, ő ismerteti először tervezetét)	Két dobókocka	Véletlen egyezés esetén, újabb dobásokkal eldöntik a sorrendet	Kialakul a csoportok sorrendje.
Az elkészült tervek alapján az osztály közösen összeállítja a kirándulás útitervét	1 hónap	IKT eszköz segítségével szavaznak. A diákok összegzett szavazata alakítja ki a kirándulás programtervét és útitervét.	A csoportoktól beérkezett javaslatok alapján összeállít egy Google Űrlapot, amelyet a Google Tanterem segítségével megoszt diákjaival szavazásra. A beérkezett űrlapok alapján összesíti diákjai véleményét.	IKT eszközhasználat	Számítógép; internet	-	Körvonalazódik a kirándulási útiterv.
Szállásfoglalás	5 hónap	-	Lefoglalja Esztergomban a szállás a Panzió Esztergomban. Kifizeti a szállás-előleget az osztály bankszámlájáról.		Telefon; számítógép; internet; nyomtató	Ha esetleg a szállás a tervezett időben már nem vehető igénybe, akkor újabb hasonló szállást keres és foglal le.	Lefoglalásra kerül a szállás.
Étkezések megrendelése	5 hónap	-	Leszervezi a csoport étkezéseit közétkeztetéssel, vagy		Telefon; számítógép; internet;	Több étkezési lehetőséget keres,	Az étkezéseket le-szervezi, melyet a

			vendéglátással foglalkozó cégeknél. A cégektől elektronikus levélben visszajelzést kér a foglalásról (időpont; menü; ár; személyek száma).		nyomtató	melyek közül az árban és minőségben legoptimálisabbat választja.	cégektől kapott visszajelzések tanúsítanak.
--	--	--	--	--	----------	---	--

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Programok szervezése	Folyamatos	A diákok a csoportban végzett kutatómunkájukon túl élhetnek egyéni ötletekkel.	Időpontra bejelenti a csoportot, a kirándulás programhelyszínein. A bejelentések elfogadásáról elektronikus levélben visszajelzést kér.		Telefon; számítógép; internet; nyomtató	Érdemes minél előbb le szervezni az időpontokat, hogy a kirándulás teljes programja összeálljon.	Összeáll az osztálykirándulás teljes programja.
Indulás a kirándulás első célállomására, a Bory várba	2 óra	Felszállnak az autóbuszra.	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a tanulókat az utazás szabályairól. Ismerteti az első napi programot.		Verbális kommunikáció		Megkezdődik az osztálykirándulás.
Bory vár megtekintése	1 óra	Meghallgatják a várról szóló ismeretanyagot, a vár képzőművészeti jelentőségét megtapasztalják.	Felügyel a rendre.		Verbális kommunikáció		Megtekintjük a Bory várat. Megismerjük a rövid történetét.
Batýus ebéd a busznál	0,5 óra	A diákok az otthonról hozott hideg ebédet elfogyasztják.	A tanár elfogyasztja ebédjét. Ügyel a rendre és tisztaságra.				Mindenki megebédel.
Indulás Esztergomba	1 óra	Felszállnak az autóbuszra.	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a tanulókat az utazás szabályairól. Ismerteti a következő programot.		Verbális kommunikáció		Megérkezőnk Esztergomba.
Esztergomi Bazilika megtekintése	1,5 óra	A gyerekek először a város történetével ismerkednek meg, majd betekintést kapnak a Bazilika építéséről. A látogatás közben a diákok kérdezhetnek.	A gyerekekkel együtt hallgatja az előadást, közben felügyel a rendre.	Nonformális és informális tanulási módszerek	Verbális kommunikáció		Megismerjük Esztergom és a Bazilika történetét.
Indulás a sárkányhajózásra	0,25 óra	Felszállnak az autóbuszra.	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra.		Verbális kommunikáció		Megérkezőnk a Duna part-

			Tájékoztatja a tanulókat az utazás szabályairól. Ismerteti a következő programot.				ra.
Esztergom sárkányhajózás	2 óra	Sárkányhajózás 2 csoportban.	Felügyel a nem sárkányhajózárra.		Verbális kommunikáció		Megtanulunk együtt sárkányhajózni.
Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Indulás Párkányba	0,5 óra	Felszállnak az autóbuszra.	Felügyel a rendre. Ismerteti a következő programot.		Verbális kommunikáció		Párkányba érkezünk.
Párkány Mária Valéria híd	2 óra	Séta a hídon keresztül Szlovákiába.	Kíséri a tanulókat a hídon.		Verbális kommunikáció		Szlovákiáról új információkat tudunk meg.
Indulás a szállásra	0,25 óra	Felszállnak az autóbuszra.	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a tanulókat az utazás szabályairól. Ismerteti a következő programot.		Verbális kommunikáció		Megérkezés a szálláshelyre.
Szállás elfoglalása	0,5 óra	A gyerekek csomagjaikkal elfoglalják a számukra kijelölt szobában lévő fekhelyet.	Koordinálja a szállásfoglalást		Verbális kommunikáció		Szállás elfoglalása
Vacsora a szálláson	1 óra	Együtt leülnek az étteremben, és kulturáltan elfogyasztják a korábban leegyeztetett menüt.	Koordinálja az étteremben a helyfoglalást. Étkezés befejezése után rendezi a számlát. Ügyel a diákok kulturált viselkedésére, ha szükséges figyelmezteti őket.			A gyerekek megtanulják az éttermi etikett szabályait	Vacsora elfogyasztása
Lefekvésig - Játékok	2 óra	A gyerekek az önmaguk által választott játékokban vesznek részt. Azok, akik semmilyen játékot nem választottak tanári irányítással élménypedagógiai	Koordinálja és felügyeli az esti játékokat. Irányítja az élménypedagógiai játékokat.	Élménypedagógia www.kalandoakesalmok.hu http://www.igypk.hu/tamop13e/tananyag.html/tananyag_jatekelm/iv	Társasjátékok, kártyák, dobókockák; papír, ceruza, radír		A játék örömeivel telik az este

		játékokban vesz- nek részt.		7. Ismertetés a játékokról			
--	--	--------------------------------	--	--	--	--	--

2. nap

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Ébresztő - Reggeli	1 óra	A diákok egy része segít a boltban vásárolt alapanyagokból elkészíteni a reggelit. A diákok másik része a terítésben segít. A többi diák segít rendbe tenni a szobákat, valamint részt vesz a mosogatásban.	Pár diák segítségével megvásárolja a közeli boltban a reggeli alapanyagait. Koordinálja és ellenőrzi a munkafolyamatokat.	Csoportmunka	Tányérok; evőeszközök; teafőzőedény; tűzhely; Élelmiszer alapanyagok a reggelihez	A gyerekek a közös munka által sikerélményekhez jutnak	Megterített asztal várja a diákokat, amely mellett közösen elfogyasztják a reggelit, majd elmosás a piszkos edényeket, evőeszközöket.
Indulás busszal a visegrádi bobpályára	1 óra	Felszállnak az autóbuszra.	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a tanulókat az utazás szabályairól. Ismerteti a következő programot.		Verbális kommunikáció		Megérkezünk a bobpályára.
Bobozás	1 óra	A gyerekek először a tájékoztatást hallgatják meg, majd boboznak.	A gyerekekkel együtt hallgatja a tájékoztatást, közben felügyel a rendre.	Nonformális és informális tanulási módszerek	Verbális kommunikáció		Megismerik a bobozás élményét.
Visszaindulás busszal Visegrádra	0,5 óra	Felszállnak az autóbuszra.	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra.		Verbális kommunikáció		Visszaérkezünk Visegrádra.
Visegrádi Királyi palota	1,5 óra	Kiselőadások Mátyás király uralkodásáról, életéről, koráról.	Kiselőadásokat koordinálja, felügyel a rendre.	Kiselőadás	Digitális		Egymásra figyelmet megismerik a tanulók.
Ebéd étteremben	1 óra	Együtt elsétálnak az étterembe, és kulturáltan elfogyasztják a korábban leegyeztetett menüt.	Koordinálja az étteremben a helyfoglalást. Étkezés befejezése után rendez a számlát. Ügyel a diákok kulturált viselkedésére, ha szükséges figyelmezteti őket.			A gyerekek megtanulják az éttermi etikett szabályait	Ebéd elfogyasztása
Indulás Szentendrére	1 óra	Felszállnak az autóbuszra.	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra.				Megérkezés Szentendrére.

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Skanzen	1 óra	Meghallgatják a Skanzen történetét.	Felügyel a rendre			A gyerekeket ez a program a természet megismerése és szeretete mellett, a természeti értékeink megóvására is ösztönzi.	Megismerkedünk a Skanzen történetével.
Indulás a Marcipán múzeumba	0,25 óra	Felszállnak az autóbuszra.	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra, felügyel a rendre.		Verbális kommunikáció		Megérkezünk a Marcipán múzeumba.
Marcipán múzeum	1 óra	Marcipánkészítésről hallgatnak információkat.	Felügyel a rendre.				Marcipánról több dolgot is megtudunk.
Indulás a Kovács Margit múzeumba	0,25 óra	Elsétálnak a múzeumba.	Elsétál a múzeumba, figyel a tanulók közlekedésére.			A gyerekek gyakorolják idegen városban a csoportos közlekedést.	Csoportos közlekedés elsajátítása, egymásra figyelés.
Kovács Margit múzeum	1 óra	Kerámiakészítésről hallgatnak előadást, megtekintik a múzeumot.	Felügyel a rendre.				Kerámiakészítésről sok érdekes információt kapunk.
Indulás haza	4 óra	Felszállnak az autóbuszra.	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra, felügyel a rendre.		Papír, ceruza, toll.	Kvíz kérdések a kirándulással kapcsolatban.	Élményekkel tele érnek haza.
Visszacsatolás, a kirándulás értékelése. Az esetleges módosítások, újabb javaslatok beépítése a következő évi tervezetbe							Értékelés, visszacsatolás, ha szükséges, módosítás

1. megvalósítás folyamata alkalmainak/ elemeinek részletes bemutatása táblázatos formában:

A 4. alkalom bemutatása: Győr - Pannonhalma

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Diákok tájékoztatása	0,5 óra	Ismerkedés az egyes helyszínekkel	Osztályfőnöki órán tájékoztatja a diákokat az ajánlott helyszínekről. Spontán ismerkedés a földrajzi területtel.	Frontális osztálymunka	A Helyi tanterv megfelelő oldalainak fénymásolata (fénymásoló + papír) Laptopról a terület megismerése (laptop internetes kapcsolattal).		Elültetjük a magokat a diákok gondolkodásában
A kirándulástervezet anyagi feltételeinek kidolgozása és a diákok tájékoztatása.	1 óra	Internetről előzetesen információkat gyűjtenek	A rendelkezésre álló információkból a tervezett kirándulás összeállítás és az előzetes anyagi költségek kidolgozása.	Egyéni gyűjtőmunka; Frontális osztálymunka; Érvek-ellenérvek = Vitakultúra fejlesztése	Laptop internet hozzáféréssel + projektor		A rendelkezésre álló adatokból az előzetes költségvetés összeáll.

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Szülők tájékoztatása az előzetes költségvetésről	1 óra	Szülői értekezletre a meghívót hazaviszik.	Alaposan felkészül a szülők tájékoztatására, a várható kérdésekre.	Párbeszéd a szülőkkel, érvelés a kirándulás mellett	Laptop/térkép – útvonalterv; Meghívó a szülői értekezletre	A megbeszélések alapján a szülők nyilatkozatot írnak alá: Az anyagi költségeket Vállalom - Nem vállalom.	A kirándulás 1. Támogatást kap a szülőktől. 2. Nem kap támogatást. <u>Kérdés ilyenkor:</u> Hogyan lehet megoldani az anyagi javak előteremtését? (Alapítvány; szülői segítség)
A szülői értekezletről a diákok tájékoztatása.	0,5 óra	Tájékozódnak az eredményekről	Tájékoztatja az osztályba járó tanulókat	Tájékoztatás			A tanulók tájékoztatást kapnak, kialakul a cél terület.
Autóbusz lefoglalása	1 hónap	-	Felderíti és megkeresi az autóbuszos utazási eszközöket a városban, a megyében. Lefoglalja egy utazási vállalat, vagy magánfuvarozó cég autóbuszát.	Felderíteni a diákok szállításával foglalkozó cégeket, vállalkozókat. Írásos szerződést kötni az utazás díjáról, feltételeiről.	Telefon; számítógép; internet; nyomtató	A buszfoglalás folyamatahoz, a szülők, ismerősök segítsége is kérhető.	Különjáratú autóbusz lefoglalttá válik a kívánt időpontra.
Csoportok létrehozása	0,5 óra	1. spontán csoportalakítás (barátok-barátnők). Cél: 4 fős csoportok létrehozása. Csoportszerepek tisztázása. 2. osztályfőnök által irányított csoportalakítás. Cél: 4 fős csoportok létrehozása. Csoportszerepek tisztázása.	Ha szükséges, akkor csoportalakítás	Kooperatív munkamódszer	papír, filctoll		4 csoport létrejött

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Csoportmunka megszervezése, feladatok kiosztása	1 hónap	Útiterv és programterv kidolgozása: Merre menjünk? Hol álljunk meg? Mit nézzünk meg? Mennyi időt javasoltok a megtekintésre? Mi legyen ott a program? ...	Koordinálja és segíti a munkát	Kooperatív munkamódszer	Számítógép		Csoportmunka létrejötte, a kooperáció a tagok között, felnőttek bevonása (segítségképpen)
Tervek megbeszélése: Az elkészült tervet a csoportok ismertetik az osztály többi tagjával (4 csoport)	1-2 óra	A csoportmunka eredményének bemutatása	Irányítja és koordinálja a programtervek ismertetését. Élménypedagógiai elemeket bevonva dönti el, hogy a csoportok milyen sorrendben ismertetik tervezetüket	Élménypedagógiai módszerek			A célirányokról információk kutatása, keresése, tájékoztató tájékoztatás a célirányról.
Szállásfoglalás	3 hónap		Szállás lefoglalása, az előleg befizetésével.		Telefon; számítógép; internet; nyomtató	Ha esetleg a szállás a tervezett időben már nem vehető igénybe, akkor újabb hasonló szállás keresése és lefoglalása.	Lefoglalásra kerül a szállás.
Étkezések megrendelése	3 hónap		Leszervezi a csoport étkezéseit közétkeztetéssel, vagy vendéglátással foglalkozó cégeknél. A cégektől elektronikus levélben visszajelzést kér a foglalásról (időpont; menü; ár; személyek száma).		Telefon; számítógép; internet; nyomtató	Több étkezési lehetőség közül az árban és minőségben legoptimálisabb kiválasztása.	Az étkezések leszervezetté válnak, melyet a cégek visszaigazolási tanúsítanak.

A kirándulás elindítása	1 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Elmondja az utazás szabályait. Ismerteti a programot.		Verbális kommunikáció, tájékoztatás.		Megkezdődik az osztálykirándulás.
Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Autóbuszos utazás, célállomás: Győr	3 óra						Megérkezés Győrbe
Győri város-felfedező séta, fagyizás, lehetőségekhez mérten vásárlás	3 óra	Ismerkedés Győr nevezetességeivel, a csoportmunkában gyűjtött információk segítségével	A diákcsoport kísérése, felügyelete - az előadások koordinálása	Kiselőadások	Mobiltelefon, papír		Ismerkedés Győr városával
Mobilis Interaktív Kiállítási Központ (Vásárhelyi Pál u. 66.)	2 óra	A közlekedésre, a mozgásra, a mobilitásra koncentráló tudományos játszóházban 74 kipróbálható, interakcióra ösztönző kiállítási eszköz és látványos kísérleti bemutatók várják az érdeklődőket.	A csoport felügyeletének ellátása	Interaktív kiállítás, kísérletek, tudományos játszóház			A közlekedésre, a mozgásra, a mobilitásra koncentráló kiállítási anyag megtekintése.
A szállás elfoglalása, majd vacsora	2 óra	A gyerekek csomagjaikkal elfoglalják a számukra kijelölt szobákat.	Koordinálja a szállásfoglalást	Verbális kommunikáció			Szállás elfoglalása, vacsora elfogyasztása
Csoportépítés, kikapcsolódás	1,5 óra	Válogatás a közösségi játékok közül.	Segíti a játékok levezetését, maga is részt vesz azokban.	Élménypedagógia játékok, forrás: www.kalando-kesalmok.hu (2018.10.31.) http://www.zalai-isko-la.hu/files/koo-perativ%20jatekok.pdf (2018.10.31.)		A napi programok összegzése. Levezetésként, csapatépítés céljából játékok.	
Ébresztő,	1 óra	Ébresztő, össze-	Ébreszti a diáko-				

reggeli a szálláshelyen		pakolás a reggeli elfogyasztása	kat, segít a pakolásnál, felügyeli az étkezést				
Utazás Pannonthalmára	1 óra	Autóbuszos utazás	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Ismerteti a napi programot.				Megérkezés Pannonthalmára
Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Ezer év - tárlatvezetés általános iskolásoknak (múzeumpedagógiai foglalkozás)	4 óra	A foglalkozáson részt vesz, esetleg jegyzeteket, fényképeket készít	Felügyel a rendre a program ideje alatt. Segít a program lebonyolításban.	Múzeumpedagógiai foglalkozás		Előre egyeztetni, lekötöni a foglalkozást	Pannonthalmáról bővülnek a diákok ismeretei
Ebéd	1 óra	Kulturált étkezési szabályok betartása	Kulturált étkezési szabályok betartatása			Napi menü a Főapátság ebédlőjében	
Szabadidő Pannonthalmán	1 óra	Kötetlen séta, vásárlás	A megbeszélte találkozási ponton várja a csoport tagjait				Kötetlen szabadidő eltöltése, souvenirök vásárlása, kisebb csoportok/baráti társaságok együttléte
Indulás haza	3 óra	Autóbuszos utazás	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Ismételt felhívja a diákok figyelmét a buszon való utazás szabályaira.				Megérkezés Nagykanizsára
Visszacsatolás, a kirándulás értékelése.							Értékelés, visszacsatolás, ha szükséges,

Az estleges módosítá- sok, újabb javaslatok beépítése a következő évi tervezet- be							módosítás
---	--	--	--	--	--	--	-----------

1. megvalósítás folyamata alkalmainak/ elemeinek részletes bemutatása táblázatos formában:

Az 5. alkalom bemutatása: Pécs és környéke

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Az osztálykirándulás célállomásának, az utazás módjának kiválasztása	45 perc	Űrlap kitöltése	Űrlap létrehozása, megosztása, kitöltött űrlapadatok feldolgozása	Szavazás IKT eszközök felhasználásával	Számítógép internet	Páros osztálylétszám esetén az osztályfőnök is szavaz.	A kirándulás helyszínének kiválasztása.
Autóbusz lefoglalása	1 hónap	-	Lefoglalja egy utazási vállalat, vagy magánfuvarozó cég autóbuszát	Felderíteni a diákok szállításával foglalkozó cégeket, magánvállalkozókat. Írásos szerződést kötni az utazás díjáról, feltételeiről.	Telefon; számítógép; internet; nyomtató	A buszfoglalás folyamatahoz, a szülők, ismerősök segítségével is kérhető.	Különjáratú autóbusz lefoglalása
Csoportalakítás	15 perc	A tanulók vesznek részt a játékban csoportalakítás céljából	Az osztályfőnök a facilitátor, aki irányítja magát a csoportalakítást	Élménypedagógiai módszerek	Magyar kártya különböző színű azonos értékű lapjai alkotnak egy csapatot. http://www.tanuljmaskepp.hu/		Spontán csoportalakítás

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Programterv és útiterv készítése	Folyamatos	A tanulói csoportok program- és útvonaltervet dolgoznak ki	A csoportok munkáját koordinálja, ellenőrzi.	Számítógép; internet;			
Az elkészült tervek alapján az osztály közösen összeállítja a kirándulás útitervét	1 hónap	IKT eszköz segítségével szavaznak. A diákok összegzett szavazata alakítja ki a kirándulás programtervét és útitervét.	A csoportoktól beérkezett javaslatok alapján összeállít egy Google Űrlapot, amelyet a Google Tanterem segítségével megoszt diákjaival szavazásra. A beérkezett űrlapok alapján összesíti diákjai véleményét.	IKT eszközhasználat	Számítógép; internet	-	Körvonalázódik a kirándulási útiterv.
Az elkészült tervek alapján az osztály közösen összeállítja a kirándulás útitervét	1 hónap	IKT eszköz segítségével szavaznak. A diákok összegzett szavazata alakítja ki a kirándulás programtervét és útitervét.	A csoportoktól beérkezett javaslatok alapján összeállít egy Google Űrlapot, amelyet a Google Tanterem segítségével megoszt diákjaival szavazásra. A beérkezett űrlapok alapján összesíti diákjai véleményét.	IKT eszközhasználat	Számítógép; internet	-	Körvonalázódik a kirándulási útiterv.
Szállásfoglalás http://zirciap.atsag.hu/szallas/pecs	5 hónap	-	Lefoglalja Pécsen a Zirci Ciszterci Rend tulajdonában lévő szállást Kifizeti a szálláselőleget az osztály bankszámlájáról.		Telefon; számítógép; internet; nyomtató	Ha esetleg a szállás a tervezett időben már nem vehető igénybe, akkor újabb hasonló szállást keres és foglal le.	Lefoglalásra kerül a szállás.
Étkezések megrendelése	5 hónap	-	Leszervezi a csoport étkezéseit közétkeztetéssel, vagy vendéglátással foglalkozó cé-		Telefon; számítógép; internet; nyomtató	Több étkezési lehetőséget keres, melyek közül az	Az étkezéseket le-szervezi, melyet a cégektől kapott visz-

			geknél. A cégektől elektronikus levélben visszajelzést kér a foglalásról (időpont; menü; ár; személyek száma).			árban és minőségben legoptimálisabbat választja.	szolgáltatások tanúsítanak.
--	--	--	---	--	--	--	-----------------------------

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Programok leszerzése	Folyamatos	A diákok a csoportban végzett kutatómunkájukon túl élhetnek egyéni ötletekkel.	Időpontra bejelenteti a csoportot, a kirándulás programhelyszínein. A bejelentések elfogadásáról elektronikus levélben visszajelzést kér.		Telefon; számítógép; internet; nyomtató	Érdemes minél előbb leszervezni az időpontokat, hogy a kirándulás teljes programja összeálljon.	Összeáll az osztálykirándulás teljes programja.
Indulás a kirándulás első célállomására, Szigetvárra.	2 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a tanulókat az utazás szabályairól. Ismerteti az első napi programot.		Verbális kommunikáció		Megkezdődik az osztálykirándulás.
Szigetvár: Zrínyi vár megtekintése https://www.szigetvar.hu/hu/hely/zrinyi-var	1,5 óra	Megtekintik Szigetváron a Zrínyi várat. Meghallgatják, figyelmen elolvassák a vár történetét.	Felügyel a rendre		Verbális kommunikáció		Megtekintettük a Zrínyi várat. Hallottunk a vár történetéről.
Indulás Pécsre	1 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Ismerteti a következő programot.		Verbális kommunikáció		Megérkezés Pécsre.
Batyus ebéd a busznál	0,5 óra	A diákok az otthonról hozott hideg ebédet elfogyasztják.	A tanár elfogyasztja ebédjét. Ügyel a rendre és tisztaságra.				Mindenki megebédel.
Pécs-Zsolnay Kulturális Negyed megtekintése http://www.zsolnaynegyed.hu/	3 óra	Megismerik Pécs és a pécsi Zsolnay Gyár történetét. Megtekintik a kiállításokat.	Koordinálja a csoportot, felügyel a rendre.		Verbális kommunikáció		Megismerik a Hungarikum má nyilvánított Zsolnay Kulturális Negyedet és Pécs történetét.
Városfelfedező séta https://osztalykirandulas.hu/szabadidos	1,5 óra	Egy térkép alapján felfedezik Pécs nevezetességeit, majd megoldanak egy feladványt.	Figyel a csoportokra, nyomon követi a csoportok munkáját.		Csoportmunka		Játékos formában ismerkednek Pécs nevezetességeivel.

- program/varosfelfedezo-seta-kviziatek-pecs/							ségeivel
Szabadidő a belvárosban	1 óra	Csoportokban sétálnak Pécs belvárosában	Eligazítást tart, koordinálja a diákok szabadidős tevékenységét.		Verbális kommunikáció		Önállóan ismerkednek Pécs belvárosával.
Indulás a szálláshelyre	0,5 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra.		Verbális kommunikáció		Megérkezés a szállásra

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Szállás elfoglalása	0,5 óra	A gyerekek csomagjaikkal elfoglalják a számukra kijelölt szobában lévő fekhelyet	Koordinálja a szállásfoglalást		Verbális kommunikáció		Szállás elfoglalása
Vacsora a szálláson	1 óra	Együtt kulturáltan elfogyasztják a korábban leegyeztetett menüt.	Koordinálja az étkezésben a helyfoglalást. Étkezés befejezése után rendezi a számlát. Ügyel a diákok kulturált viselkedésére, ha szükséges figyelmezteti őket.			A gyerekek megtanulják a közösségi étkezés szabályait	Vacsora elfogyasztása
Fagyizás, séta Pécsen Lefekvésig - Játékok	2 óra	A gyerekek az önmaguk által választott játékokban vesznek részt. Azok, akik semmilyen játékot nem választottak tanári irányítással elménypedagógiai játékokban vesznek részt.	Koordinálja és felügyeli az esti játékokat. Irányítja az elménypedagógiai játékokat.	Élménypedagógia www.kalando-kesalmok.hu http://www.jgy-pk.hu/tamop13e/tananyag.html/tananyag_jatekelm/iv7_lmnypedagogiai_jtkok.html	Társasjátékok, kártyák, dobókockák; papír, ceruza, radír		A játék örömeivel telik az este
2. nap							
Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Ébresztő - Reggeli	1 óra	Elfogyasztják az előre leegyeztetett reggelit a szálláson	Koordinálja és felügyeli az étkezést. Rendezi az étkezések és a szállás díját				Reggeli elfogyasztása
Indulás a Mecsextrem Kalandparkba http://www.mecsextrem.hu/	2,5 óra	Felszállnak a buszra Meghallgatják a Kalandparkban található eszközök használatáról szóló tájékoztatót. Betartják a szabályokat.	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Tájékoztat a programról. Felügyel diákjaira.		Verbális kommunikáció		A Kalandpark különböző pályáin kipróbálhatják fizikai állóképességüket, terhelhetőségüket.
Látogatás a Pécsi Állatkertben http://pecszo.hu/	2 óra	Ismereteket gyűtenek hazai és távoli tájakon élő állatfajokról	Szemponyokat ad a megfigyeléshez. Felügyeli diákjait		Verbális kommunikáció Csoportmunka		Megismernek több, biológia órán már tanult állatot
Ebéd étte-	1 óra	Együtt elmegy az	Koordinálja az		Verbális	A gyere-	Ebéd elfo-

remben		osztály a közeli étterembe, és diákok kulturáltan elfogyasztják a korábban leegyeztetett menüt.	étteremben a helyfoglalást. Étkezés befejezése után rendezik a számlát. Ügyel a diákok kulturált viselkedésére, ha szükséges figyelmezteti őket.		kommunikáció	kek megtanulják az éttermi etikett szabályait	gyasztása
Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Pécsi Székesegyház, Püspöki Palota, Dzsámi megtekintése https://pecsiegyhazmegye.hu/turisztika/	2 óra	Játékos formában jutnak információkhoz a Pécsi Egyházmegye műemlékeiről	Koordinálja, felügyeli a korábban lefoglalt interaktív programot		Csoportmunka Verbális kommunikáció		Megismerik Pécsi Egyházmegye Műemlék jellegű épületeit, s azok történetét
Pécs panorámája a TV-toronyból	1 óra	Felmennek a TV-toronyba, megcsodálják az eléjük táruló látványt.	Koordinálja a TV-torony látogatását. Felügyel a diákokra. Felhívja a figyelmet a balesetveszélyre.		Verbális kommunikáció		Megcsodálja a csoport Pécs panorámáját
Indulás Orfűre	0,5 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Ismerteti a következő programot.		Verbális kommunikáció		Megérkezés Orfűre.
Séta- és sárkányhajózás Orfűn	2 óra	Sárkányhajóba ülve eveznek	Ismerteti a szabályokat. Felhívja a balesetveszélyre a figyelmet. Felügyeli diákjait.	Csoportalkotás élménypedagógiai módszerekkel	Verbális kommunikáció		Sárkányhajózás Orfűn
Hazaindulás	3 óra	Autóbuszos utazás	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Ismételt felhívja a diákok figyelmét a buszon való utazás szabályaira.				Megérkezés Nagykanizsára
Kirándulás értékelése, visszacsatolások.							A kirándulás értékelése, szükség esetén módosítja

							sok.
--	--	--	--	--	--	--	------

1. megvalósítás folyamata alkalmainak/ elemeinek részletes bemutatása táblázatos formában:

A 6. alkalom bemutatása: Nagycenk – Fertőrákos - Sopron

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Az osztálykirándulás célállomásának, az utazás módjának kiválasztása	45 perc	Űrlap kitöltése	Űrlap létrehozása, megosztása, kitöltött űrlapadatok feldolgozása	Szavazás IKT eszközök felhasználásával	Számítógép internet	Páros osztálylétszám esetén az osztályfőnök is szavaz.	A kirándulás helyszínének kiválasztása.
Autóbusz lefoglalása	1 hónap	-	Lefoglalja egy utazási vállalat, vagy magánfuvarozó cég autóbuszát	Felderíteni a diákok szállításával foglalkozó cégeket, magánvállalkozókat. Írásos szerződést kötni az utazás díjáról, feltételeiről.	Telefon; számítógép; internet; nyomtató	A buszfoglalás folyamatahoz, a szülők, ismerősök segítsége is kérhető.	Különjáratú autóbusz lefoglalása
Csoportalakítás	15 perc	A tanulók vesznek részt a játékban csoportalakítás céljából	Az osztályfőnök a facilitátor, aki irányítja magát a csoportalakítást	Élménypedagógiai módszerek http://www.tanuljmaskepp.hu/tippek-csoportalakitassra/	Papírra felírt számok (1-től 4-ig) 15-16 fős osztály esetén négy csoportalakítására		Spontán csoportalakítás
Programterv és útiterv	2 hónap	A tanulói csoportok program- és útvo-	A csoportok munkáját koordi-	Számítógép;			

készítése		naltervet dolgoz- nak ki	nálja, ellenőrzi.	internet;			
Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevé- kenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzé- sek	Eredmény
Az elkészült tervet a csoportok ismertetik az osztállyal	45 perc	A csoport előzete- sen választ a ta- gok közül egy szóvivőt.	Irányítja és koor- dinálja a prog- ramtervek ismer- tetését. Élménypedagó- giai elemeket bevonva dönti el, hogy a csoportok milyen sorrend- ben ismertetik tervezetüket <a href="http://www.kalan
dokesalmok.hu/">http://www.kalan dokesalmok.hu/	Élménypeda- gógiai mód- szerek (A csoport minden tagja két dobókoc- kával dob. A dobott számokat összeadva, amelyik cso- port a legtöb- bet dobta, ő ismerteti először terve- zetét)	Két dobó- kocka	Véletlen egyező- ség ese- tén, újabb dobások- kal eldön- tik a sor- rendet	Kialakul a csoportok sorrendje.
Az elkészült tervek alap- ján az osztá- ly közösen összeállítja a kirándulás úttervét	1 hónap	IKT eszköz segít- ségével szavaz- nak. A diákok összegzett szava- zata alakítja ki a kirándulás prog- ramtervét és úti- tervét.	A csoportoktól beérkezett javas- latok alapján összeállít egy Google Űrlapot, amelyet a Google Tante- rem segítségével megoszt diákjai- val szavazásra. A beérkezett űrlapok alapján összesíti diákjai véleményét.	IKT eszköz- használat	Számí- tógép; internet	-	Körvonalá- zódik a kirándulási útterv.
Szállásfoglá- lás <a href="http://sopront
abor.hu/szall
as">http://sopront abor.hu/szall as	5 hónap	-	Lefoglalja Sop- ronban szállást Kifizeti a szállás- előleget az osztá- ly bankszámlá- járól.		Telefon; számí- tógép; internet; nyomta- tó	Ha eset- leg a szállás a tervezett időben már nem vehető igénybe, akkor újabb hasonló szállást keres és foglal le.	Lefoglalásra kerül a szállás.
Étkezések megrendelé- se	5 hónap	-	Leszervezi a csoport étkezé- seit közétkezte- téssel, vagy vendéglátással foglalkozó cé- geknél.		Telefon; számí- tógép; internet; nyomta- tó	Több étkezési lehetősé- get keres, melyek közül az árban és	Az étkezé- seket le- szervezi, melyet a cégektől kapott visz- szaigazolás

			A cégektől elektronikus levélben visszajelzést kér a foglalásról (időpont; menü; ár; személyek száma).			minőségben legoptimálisabbat választja.	ok tanúsítanak.
Programok szervezése	Folyamatos	A diákok a csoportban végzett kutatómunkájukon túl élhetnek egyéni ötletekkel.	Időpontra bejelenti a csoportot, a kirándulás programhelyszínein. A bejelentések elfogadásáról elektronikus levélben visszajelzést kér.		Telefon; számítógép; internet; nyomtató	Érdemes minél előbb le szervezni az időpontokat, hogy a kirándulás teljes programja összeálljon.	Összeáll az osztálykirándulás teljes programja.
Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Indulás a kirándulás első célállomására, Ostffyaszszonyfára.	2 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a tanulókat az utazás szabályairól. Ismerteti az első napi programot.		Verbális kommunikáció		Megkezdődik az osztálykirándulás.
Megérkezés Ostffyaszszonyfára A Pannónia Ring megtekintése	0,5 óra	Megtekintik a Pannónia Ringet és az éppen folyó edzéseket, esetleg versenyt.	Koordinálja a Pannónia Ringen tett látogatást. Felügyeli osztályát. Felhívja a figyelmet a motorsport szépségeire és veszélyeire.		Verbális kommunikáció		Megtekintik a Pannónia Ringet, betekintést kapnak a technikai sportok világába.
Indulás Nagycenkre.	1 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra.		Verbális kommunikáció		Megérkezés Nagycenkre.
Megérkezés a nagycenki Széchenyi Mauzóleumhoz és a Széchenyi Emlékmúzeumhoz http://www.szecenyiorokseg.hu/	1,5 óra	Megtekintik a gyerekek először a Mauzóleumot, majd azt követően a Széchenyi Emlékmúzeumot.	Koordinálja a csoport tevékenységét. Felügyeli diákjait. Diákjai figyelmét Széchenyi hazafiságára fókuszálja.		Verbális kommunikáció		A Széchenyi Mauzóleum és a Széchenyi Emlékmúzeum megtekintése.
Indulás Fertőrákosra.	0,5 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák		Verbális kommunikáció		Megérkezés Fertőrákosra.

			felszállt-e a buszra.		nikáció		ra.
Mithras barlang megtekintése http://www.mithras.hu/	0,5 óra	Megtekintik a Mithras-Szentélyt Meghallgatják a szentélyről szóló ismertetőt	Koordinálja csoportját Felügyel a rendre Ha kell, megtartja az ismertetőt		Verbális kommunikáció		Mithras barlang megtekintése
Ebéd batyuból	0,5 óra	Megeszik az otthonról hozott hideg ebédet					Elfogyasztják az első napi ebédet.
Fertőrákosi Kőfejtő megtekintése https://www.fertorakosikofejto.hu/	0,5 óra	Megtekintik a Kőfejtőt és meghallgatják a Kőfejtőről szóló ismertetőt.	Felügyel a rendre, szükség esetén megtartja az ismertetőt.		Verbális kommunikáció		Megtekintik a Fertőrákosi Kőfejtőt.
Sétahajózás a Fertő-tavon http://fertotavihajozas.hu/	1 óra	Felszállnak a hajóra. Sétahajózás közben megnézik a mörbischi vízisínpadot, a vízbe épült cölöpházakat és a Fertő-Hanság Nemzeti Park varázslatos világát.	Felügyel a rendre. Sétahajózás közben a diákokkal együtt meghallgatja az ismertetőt.		Verbális kommunikáció		Sétahajózás közben információt kapnak a Fertő-tó csodálatos természeti világáról és épületeiről.

Feladatok	Időkeret	A tanulók tevékenysége	A pedagógus tevékenysége	Módszerek	Eszközök	Megjegyzések	Eredmény
Fertőrákosi városnézés országúti kisvonattal	0,5 óra	Dottón utazva megnézik Fertőrákos nevezetességeit, meghallgatják a Fertőrákosról szóló ismertetőt	Koordinálja a programot. Felügyel a rendre.		Verbális kommunikáció		Megismerik Fertőrákos nevezetességeit
Indulás Sopronba.	0,5 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra.		Verbális kommunikáció		Megérkezés Nagycenkre.
Soproni városnézés országúti kisvonattal	0,5 óra	Dottón utazva megnézik Sopron nevezetességeit, meghallgatják a Sopronról szóló ismertetőt	Koordinálja a programot. Felügyel a rendre.		Verbális kommunikáció		Megismerik Sopron nevezetességeit
Nyári bobozás Sopronban http://www.sopron.bobozas.hu/hu	0,5 óra	Két menetet lecsúsznak a soproni nyári bobon	Felhívja a balesetveszélyre a gyerekek figyelmét. Felügyeli a csoportot		Verbális kommunikáció		A bobozás élménye közben csodálják az eléjük táruló tájat.
Soproni Tűztorony megtekintése	0,5 óra	Felmennek a Tűztoronyba. Meghallgatják a Tűztoronyról szóló ismertetőt	Koordinálja az eseményeket. Felhívja a gyerekek figyelmét a balesetveszélyre. Ismerteti a Tűztorony funkcióját.		Verbális kommunikáció		Megismerik a Tűztorony funkcióját.
Soproni Kecske-templom megtekintése http://bencessopron.hu/hu	0,5 óra	Megtekintik a templomot és közben meghallgatják a templomról szóló ismertetőt.	Felhívja a gyerekek figyelmét a templomi viselkedés szabályaira. Ügyel a rendre és a csendre.		Verbális kommunikáció		Megismerik Sopron egyik méltán híres templomát
Indulás a szállásra Szállás elfoglalása	1 óra	Felszállnak a buszra. A kapott beosztás alapján elfoglalják szálláshelyeiket.	Felhívja a gyerekek figyelmét a szállás házirendjében leírt szabályokra, valamint az etikett előírásaira.		Verbális kommunikáció		Megérkezünk a szállásra a gyerekek elfoglalják szálláshelyeiket.
Vacsora a szálláson	0,5 óra	Együtt kulturáltan elfogyasztják a korábban leegyeztetett menüt.	Koordinálja az étkezésben a helyfoglalást. Étkezés befejezése után rendezi a számlát. Ügyel a diákok kulturált viselkedésére, ha szükséges figyelmezteti őket.			A gyerekek megtanulják a közösségi étkezés szabályait	Vacsora elfogyasztása
Lefekvésig élménypedagógia	2 óra	Új játékokat megismerve örömmel	Koordinálja és felügyeli az esti	Élménypedagógia			A játék örömeivel

gógiai játékok		vetik bele magukat egy-egy játék kipróbálásába.	játékokat. Irányítja az élménypedagógiai játékokat.	www.kalandok.esalmok.hu http://www.jgypk.hu/tamop13e/tananyag_html/tananyag_jatek/iv7_lmny_pedagogiai_jtkok.html			telik az este
----------------	--	---	---	---	--	--	---------------

2. nap

Ébresztő - Reggeli	1 óra	Elfogyasztják az előre leegyeztetett reggelit a szálláson	Koordinálja és felügyeli az étkezést. Rendezi az étkezések és a szállás díját				Reggeli elfogyasztása
Indulás buszszal Märchenparkweg 1, 7062 St. Margarethen im Burgenland, Ausztria	1 óra	Felszállnak az autóbuszra	Ellenőrzi, hogy minden diák felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a tanulókat az utazás szabályairól. Ismerteti a következő programot.		Verbális kommunikáció		Megérkezünk Märchenparkweg 1, 7062 St. Margarethen im Burgenland, Ausztria
Játék a Family Parkban (Közben ebédelés)	7 óra	Beléptetést követően használhatják a zseton nélkül működő játékokat. Élvezik a játék örömeit.	Segít a beléptetésben. Időpontot egyeztet diákjaival. Felhívja a balesetveszélyre a figyelmet. A gyerekekkel együtt részt vesz játékokban.		Verbális kommunikáció		Különböző játékok megismerése. Élvezik a játék örömeit.
Indulás Nagykanizsára	3 óra	A gyerekek felszállnak a buszra, elfoglalják helyüket. Ellenőrzik személyes tárgyaik megvan-e.	Ellenőrzi, hogy mindenki felszállt-e a buszra. Tájékoztatja a diákokat a buszon való utazás szabályairól.		Verbális kommunikáció		Hazaér az osztály Nagykanizsára.
Visszacsatolás, a kirándulás értékelése. Az esetleges módosítások, újabb javaslatok beépítése a következő évi tervezetbe					Verbális kommunikáció		Értékelés, visszacsatolás, ha szükséges, módosítás